Onderbouwingsrapportage Dekkingsplan Brandweer

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Colofon

De ‘Onderbouwingsrapportage Dekkingsplan Brandweer’ geeft inzicht in de onderbouwing van de gekozen spreidingsvariant per taak en daarmee betreft het niet het dekkingsplan zelf. Doel van het document is om de achterban inzicht te geven in een eenduidige werkwijze die is gehanteerd en waarbij de afwegingen worden gedeeld die gemaakt zijn om te komen tot het optimale resultaat.

Opdrachtgever:	Management Team Incidentbestrijding Brandweer
Opdrachtnemer	Team Incidentbestrijding, Werkgroep Dekkingsplan
Contactpersoon:	Danny Bobbink
Leden werkgroep:	Ben van Steenbergen, Cockie Woltering, Danny Bobbink, Femke Lukassen, Lukas Vermeulen, Mark van Kuijk, Pam Meijs
Project:	Dekkingsplan Brandweer 2024-2027
Titel:	Onderbouwingsrapportage Dekkingsplan Brandweer 2024-2027
Datum:	31 oktober 2023
Status:	Definitief
Versie:	1.0
Digitale vindplaats:	Groep Dekkingsplan 2024-2027\ Documenten\ General\ Onderbouwingsrapport

Orgaan	Wat	Datum	Aangeboden versie	Versie na akkoord
Brandweer Management Team (BMT)	Ter besluitvorming om inhoud te gebruiken voor het ‘Dekkingsplan 2024-2027’.	18.10.2023	0.9	1.0

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
Sector Brandweer, Team Incidentbestrijding
Postbus 1120
6501 BC Nijmegen
Professor Bellefroidstraat 11, Nijmegen
www.vrgz.nl

Inleiding

De maatschappij verandert en daarmee, in de toekomst, ook de brandweerzorg. Klimaatverandering en de energietransitie zijn hier voorbeelden van.
Brandweer Gelderland-Zuid is paraat en levert goede brandweerzorg en we gaan steeds meer investeren in kennis en vakmanschap om de brandweerzorg van de toekomst aan te kunnen.
We organiseren ons risicogericht en werken daarbij informatiegestuurd, waarbij we inspelen op bestaande en nieuwe ontwikkelingen.

Het is van belang dat kennis, materieel en middelen op de juiste plek georganiseerd zijn en lokaal ingezet kunnen worden. Het nieuwe dekkingsplan (2024-2027) is daarin een belangrijke stap.

Er is gebruik gemaakt van een actueel risicobeeld en de landelijke handreiking voor dekkingsplannen is toegepast. Vanuit die hoedanigheid is er zorgvuldig gekeken naar de slagkracht. Primair vanuit onze eigen veiligheidsregio en waar nodig versterken we de brandweerzorg interregionaal.

Naast de basisbrandweerzorg gaat het dekkingsplan ook in op de specialismen en aanvullende taken binnen onze regio. Om te komen tot de meest optimale spreidingsvarianten van deze taken heeft de projectgroep een eenduidige systematiek uitgewerkt. Op deze wijze zijn we met de juiste afwegingen tot de verschillende uitkomsten gekomen. In deze onderbouwingsrapportage is dat per taak uitgewerkt. Daarbij is het goed om te benoemen dat er niet wordt ingegaan op de gebiedsgerichte opkomsttijden van de eerste tankautospuit, aangezien elke post een (eerste) tankautospuit behoudt.

Het nieuwe dekkingsplan is uitgewerkt op basis van de bestaande taken die binnen de regio worden uitgevoerd. In 2024 worden business cases en pilots opgepakt om te kijken of het nodig is om nieuwe taken toe te voegen aan de brandweerzorg van Gelderland-Zuid. Dit kan betekenen dat er nieuwe taken bij de posten worden belegd. Daarbij zal worden gekeken naar gewenste spreiding die, waar mogelijk, aansluit op behoeften van posten. Daarnaast wordt de visie Incidentbestrijding in, op en aan het water uitgewerkt en gaan we starten met toekomstverkenningen op een aantal bestaande taken, met als doel om deze verder te optimaliseren waar mogelijk.
Kijkend naar de bestaande taken, dan kan het zo zijn dat straks het aantal eenheden binnen een taak op regionaal niveau afneemt. Het is belangrijk om te benoemen dat dit vanuit repressief oogpunt is bekeken en dat het in geen enkel geval is ingestoken vanuit een opdracht om te bezuinigen. Vrijgekomen middelen zullen binnen dezelfde taak worden geherinvesteerd ten behoeve van vakbekwaamheid en materieel of worden aangewend om nieuwe taken te gaan implementeren. We zien dit als een budget-neutrale aanpak om nieuwe kwaliteitsimpulsen te kunnen realiseren voor de diverse repressieve taken.

Leeswijzer

Deze rapportage geeft inzicht in de onderbouwing van de gekozen spreidingsvariant per taak en daarmee betreft het niet het dekkingsplan zelf. Doel van het document is om de achterban inzicht te geven in een eenduidige werkwijze die is gehanteerd en waarbij de afwegingen worden gedeeld die gemaakt zijn om te komen tot het optimale resultaat.

Het eerste hoofdstuk richt zich op de tweede tankautospuiten van Tiel en Wijchen in relatie tot de handreiking voor dekkingsplannen, waaronder het beoordelingskader voor slagkracht.

Vervolgens komen per hoofdstuk alle andere specialismen en taken aan bod die momenteel tot de repressieve brandweerzorg van Gelderland-Zuid behoren. Daarbij is het goed om te benoemen dat in elk hoofdstuk een beschrijving is opgenomen van de spreidingsvarianten die voor de betreffende taak zijn uitgewerkt.

In de bijlagen zijn daarnaast het uitgangspuntendocument en een regionaal overzicht van de veranderingen (huidige vs. nieuwe situatie per post) opgenomen.

Inhoudsopgave

Afkortingenlijst		*5*
Begrippenlijst		*7*
1	*Tweede tankautospuit*	*10*
2	*Redvoertuigen*	*26*
3	*Hulpverleningsvoertuigen*	*40*
4	*Grootwatertransportsystemen*	*49*
5	*Incidenthistorie*	*50*
6	*Waterwagens*	*55*
7	*Oppervlakteredding*	*63*
8	*Brandweerhulpboten*	*71*
9	*Blusboten*	*79*
10	*Duikinzet Brandweer*	*83*
11	*Verkenningseenheden*	*88*
12	*Gaspakeenheid*	*93*
13	*Chemiepak-eenheid*	*97*
14	*Ontsmettingseenheid*	*100*
15	*Schuimblus-eenheden*	*103*
16	*25kV-veiligheidtesters (specialistenteam)*	*107*
17	*Veered-teams*	*111*
18	*Logistiek en ondersteuning*	*114*
19	*Overige specialismen*	*119*
Bijlage 1 Regionaal overzicht: huidige vs. nieuwe situatie per post		*120*
Bijlage 2 Uitgangspuntendocument Dekkingsplan (maart 2022)		*121*

Afkortingenlijst

Afkorting	Definitie
25 kV	25 kilo Volt (25.000 Volt spanning op de bovenleiding van de Betuweroute)
AGS-Veld	Adviseur gevaarlijke stoffen (in de nabijheid van het incident)
AGS-OT	Adviseur gevaarlijke stoffen (operationeel team)
AH	Arbeidshygiëne
BOE	Basis ontsmettingseenheid
BRV-G	Brandweervaartuig groot (Blusboot)
BRV-K	Brandweervaartuig klein (Brandweerhulpboot)
CLU	Complete lijn uitschakeling
CP	Chemiepak
CVE	Coördinator verkenningseenheden
GBO	Grootschalig brandweeroptreden
GBO-SO	Grootschalig brandweeroptreden en specialistisch optreden
GGO	Gebiedsgerichte opkomsttijden
GOE	Grootschalige ontsmettingseenheid
GP	Gaspak
GWT	Grootwatertransport
HA	Haakarmvoertuig
HOvD	Hoofdofficier van Dienst
HV	Hulpverleningsvoertuig
IBGS	Incident bestrijding gevaarlijke stoffen
MAR	Melding en Alarmeringsregeling
MCU	Multi Commando Unit
OR	Oppervlakteredding
OvD	Officier van Dienst
OvD-B	Officier van Dienst Brandweer
PAG	Plasbrand aandachtsgebied
PM	Personeel/Materieelvoertuig
RIN	Risico Index Natuurbrand
RV	Redvoertuig
SBH	Schuimblus Haakarmbak
STH	Specialisme Technische Hulpverlening

TS	Tankautospuit
UGS	Uitgangsstelling
VE	Verkenningseenheid
VRT	Veeredtakel
VZH	Verzorgingsunit-Haakarmbak
WT	Watertank
WT-G	Watertank-groot
Wvr	Wet veiligheidsregio
WW	Waterwagen

Begrippenlijst

Begrip	Definitie
Aandachtsobjecten	Objecten die vanuit de “landelijke uniforme systematiek dekkingsplannen” met betrekking tot de normering in categorie 1 vallen, ongeacht de risicocategorie van de buurt waarin dit object ligt. Dit betreffen objecten met slapende, niet-zelfredzame personen (gezondheidszorg en celfunctie); portiekflat en -woningen; hoogbouw >20meter.
Brandrisicoprofiel	Als verlengde van het wettelijke regionaal risicoprofiel wordt een ‘brandrisicoprofiel’ opgesteld. Omdat brandweer Gelderland-Zuid deze kerntaak breed heeft uitgewerkt, wordt er gesproken over het ‘Risicoprofiel Brandweer Gelderland-Zuid’. Een risicoprofiel gaat over een momentopname en dient cyclisch herzien te worden.
CBS-Buurt	Buurten vormen het laagste regionale niveau. Wijken zijn optellingen van één of meer aaneengesloten buurten. De gemeente bepaalt zelf de indeling in wijken en buurten. Het CBS coördineert landelijk deze indeling. Een buurt is vanuit bebouwingsoogpunt of sociaaleconomische structuur homogeen afgebakend. Homogeen wil zeggen dat één functie dominant is, bijvoorbeeld woonfunctie (woongebied), werkfunctie (industriegebied) of recreatieve functie (natuurgebied).
Dekking	Dekking is een duiding van de snelheid en slagkracht waarmee in een bepaald gebied brandweerzorg kan worden geleverd.
Dekkingsplan	Het document waarin het volgende wordt beschreven: de voor de brandweer geldende opkomsttijden en een beschrijving van de aanwezigheid van brandweerposten in de gemeenten, alsmede de overige voorzieningen en maatregelen, noodzakelijk voor de brandweer om daaraan te voldoen.
Dynamisch alarmeren	Dynamisch alarmeren is een werkwijze, waarbij we op basis van de actuele locatie van een eenheid en de exacte locatie van het incident de eenheid alarmeren die het snelste ter plaatse kan zijn. Het doel is om de snelst mogelijke hulp aan de burger te leveren.
Gebiedscategorie	Term is afkomstig uit de ‘Landelijke uniforme systematiek voor dekkingsplannen’. Per CBS-buurt is bepaald in welke categorie deze valt. Aan de categorie zijn de normtijden voor de brandweerzorg gekoppeld. Categorie 1: Oude binnensteden, gebouwen voor slapende niet-zelfredzame personen (gevangenissen, ziekenhuizen en verpleegtehuizen), portiekwoningen en woongebouwen hoger dan 20 meter;

	Categorie 2: Woningen, gebouwen voor zelfredzame personen (incl. industrie); Categorie 3: Verspreid liggende woningen, verspreid liggende gebouwen voor zelfredzame personen (incl. industrie).
Gelijktijdigheid	Indien zich een in een verzorgingsgebied van een brandweereenheid meerdere incidenten tegelijk voordoen. We bedoelen hiermee specifiek het gelijktijdig voorkomen van verschillende incidenten.
Inzetfrequentie	Het aantal incidenten in een gedefinieerde tijdsperiode.
Manifold	Verdeelstuk dat wordt gebruikt in het GWT.
Melding en Alarmeringsregeling	In deze regeling zijn (standaard) afspraken vastgelegd over het type en de hoeveelheid te alarmeren eenheden bij een bepaald type melding.
Normtijd (bandbreedte)	De normtijden (bandbreedte) geven de grenzen van de opkomsttijden per gebiedscategorie weer. Onderstaand voor de tijden voor de eerste tankautospuit: Gebiedscategorie 1: 4-10 minuten, referentie 7 minuten Gebiedscategorie 2: 7-13 minuten, referentie 10 minuten Gebiedscategorie 3: 12-18 minuten, referentie 15 minuten
Opkomstgebied	Gebied dat een brandweereenheid bereikt binnen een bepaalde tijd.
Opkomsttijd	De tijd die verstrijkt tussen het aannemen van de eerste melding en het ter plaatse komen van het eerste voertuig.
Optimale spreiding	Best mogelijke verdeling van de specialismen om de beste dekking te geven.
Optimale variant	Na afweging van meerdere scenario's de best mogelijke keuze op basis van meerdere criteria.
Paraatheid	Heeft betrekking op een groep medewerkers of een functionaris die een bepaald voertuig kwalitatief en kwantitatief na alarmering binnen een gestelde tijd zodanig kunnen bemensen dat zij als eenheid ingezet mogen worden en hiertoe mogen uitrukken.
Recreatieplas	Een kunstmatig meer dat door zandwinning is ontstaan, een watervlakte met recreatiemogelijkheden.
Referentietijd/referentiewaarde	De referentiewaarde beschrijft de gewenste opkomsttijd per gebiedscategorie waar deze als 'goed' wordt gedefinieerd. Het betreft de middelste waarde van de bandbreedte (bijvoorbeeld gebiedscategorie 1 met een bandbreedte van 4-10 minuten en een referentiewaarde van 7 minuten).

Restdekking	De restdekking drukt de overgebleven beschikbaarheid van de brandweer uit. Wanneer de brandweer met veel eenheden een groot incident bestrijdt, dan is de dekking in (een deel van) de rest van de regio (tijdelijk) lager.
Rijtijd	De tijd die een eenheid nodig heeft om vanaf de locatie dat ze uitrukt ter plaatse te komen bij een incident.
Slagkracht	Het vermogen om bij een incident meerdere eenheden binnen een bepaalde tijd ter plaatse te krijgen.
Spreidingsvariant	De uitwerking en beschrijving per specialisme/taak door het plaatsen van het specialisme/taak op bepaalde posten met als doel een optimale dekking te realiseren. Door meerdere varianten uit te werken en af te wegen kan een keuze gemaakt worden voor de best passende variant.
TS-Flex	Voor inzetten met een tankautospuit waar minder personeel voor nodig is, mag met minder mensen worden uitgerukt dan de standaard 6, met een minimum van 4. Bij een maatgevend incidenttype wordt direct een aanvullende eenheid gealarmeerd indien de eerste tankautospuit is aangemerkt als TS-Flex. Op deze manier wordt de benodigde slagkracht geborgd.
Uitgangsstelling	Dit is binnen het grootschalig optreden een van tevoren bepaalde locatie waar hulpdiensten door de alarmcentrale naar toe worden gestuurd voordat ze naar de incidentlocatie vertrekken om ingezet te worden.
Uitruktijd	De verschiltijd tussen het tijdstip van alarmeren van de eenheid en het tijdstip waarop de eenheid daadwerkelijk uitrukt (vertrekt) naar het incident.
Uitbreidingsrisico (natuurbrand)	In de primaire alarmering bij natuurbrand wordt het uitbreidingsrisico in de pagertekst meegenomen (laag – normaal – hoog – zeer hoog). Het uitbreidingsrisico wordt bepaald door meerdere factoren. Dit zijn o.a. temperatuur, gevallen hoeveelheid neerslag (over langere periode), luchtvochtigheid, windrichting en windsnelheid. Windsnelheid is een grote bepalende factor, maar ook een combinatie van deze verschillende factoren kan elkaar versterken. Op basis van het uitbreidingsrisico wordt bepaald welk potentieel (welke eenheden en hoeveel van elk) direct gealarmeerd wordt.
Vrije instroom (vrije opkomst)	Bedrijfsvoeringsmodel waarbij wordt gewerkt met vrijwilligers zonder gegarandeerde/verplicht opkomst bij een alarmering.

1 Tweede tankautospuit

Inleiding

De basisbrandweerzorg in Gelderland-Zuid wordt verzorgd vanuit het netwerk van 36 posten en vormt daarmee een primaire schil van 36 tankautospuiten. In verband met de component slagkracht als onderdeel van de landelijke handreiking wordt bekeken of er posten zijn die een tweede tankautospuit nodig hebben. Ook gelijktijdigheid en inzetfrequentie spelen hier een rol in en worden als variabelen meegenomen. In dit hoofdstuk is de analyse van de tweede tankautospuit uitgewerkt.

1.1 Huidige situatie

Op dit moment staat er alleen op de posten Tiel en Wijchen een tweede tankautospuit.

1.2 Wetgeving

De opkomsttijden waar de brandweer tot op heden gebruik van maakte zijn de objectgebonden opkomsttijden. Met de komst van de landelijke handreiking voor dekkingsplannen wordt dit losgelaten en gaat Brandweer Nederland over op de gebiedsgerichte opkomsttijden. Deze verandering wordt momenteel verankerd in de wet.

De landelijke handreiking richt zich primair op de opkomsttijden van de eerste tankautospuit, maar biedt ook een beoordelingskader voor slagkracht, waarmee de meerwaarde van een tweede tankautospuit kan worden geduid.

1.2.1 Gewenste opkomsttijd

Voor de tweede tankautospuit worden ten behoeve van slagkracht de volgende opkomsttijden (zie onderstaande tabel) nagestreefd. Dit komt uit het beoordelingskader voor slagkracht en is onderdeel van de landelijke handreiking voor dekkingsplannen. Hierbij zijn ten behoeve van de gebiedsgerichte opkomsttijden (GGO) de CBS-buurten op risico gecategoriseerd. Aan de gebiedscategorieën is een opkomsttijd gekoppeld. Deze tijd is in de tabel tussen haakjes weergegeven en noemen we de referentietijd. De referentietijd valt in een range met een ondergrens en een bovengrens. In de tabel is de kolom voor de tijd van de 2^{e} tankautospuit gemarkeerd.

Gebiedscategorie	TS 1 (minuten)	TS 2 (minuten)	TS 3 (minuten)
1	4 - 10 (7)	6 - 12 (9)	8 - 12 (10)
2	7 - 13 (10)	12 - 18 (15)	Geen norm
3	12 - 18 (15)	Geen norm	Geen norm

1.3 Kern landelijke of regionale visie

De nieuwe landelijke handreiking voor dekkingsplannen biedt een andere methodiek om inzicht te krijgen in de opkomsttijden van de brandweer. Hiermee komt de nadruk te liggen op de gebiedsgerichte opkomsttijden, maar wordt er ook nadruk gelegd op andere factoren zoals slagkracht, paraatheid en inzetfrequentie. Het beoordelingskader voor slagkracht biedt veel houvast voor de analyse op de tweede tankautospuit van posten.

Uitgangspunt is het vasthouden aan de beoordelingskaders en vanuit die hoedanigheid in beeld brengen of een tweede tankautospuit op een post nodig is.

1.4 Recentelijk vastgesteld beleid

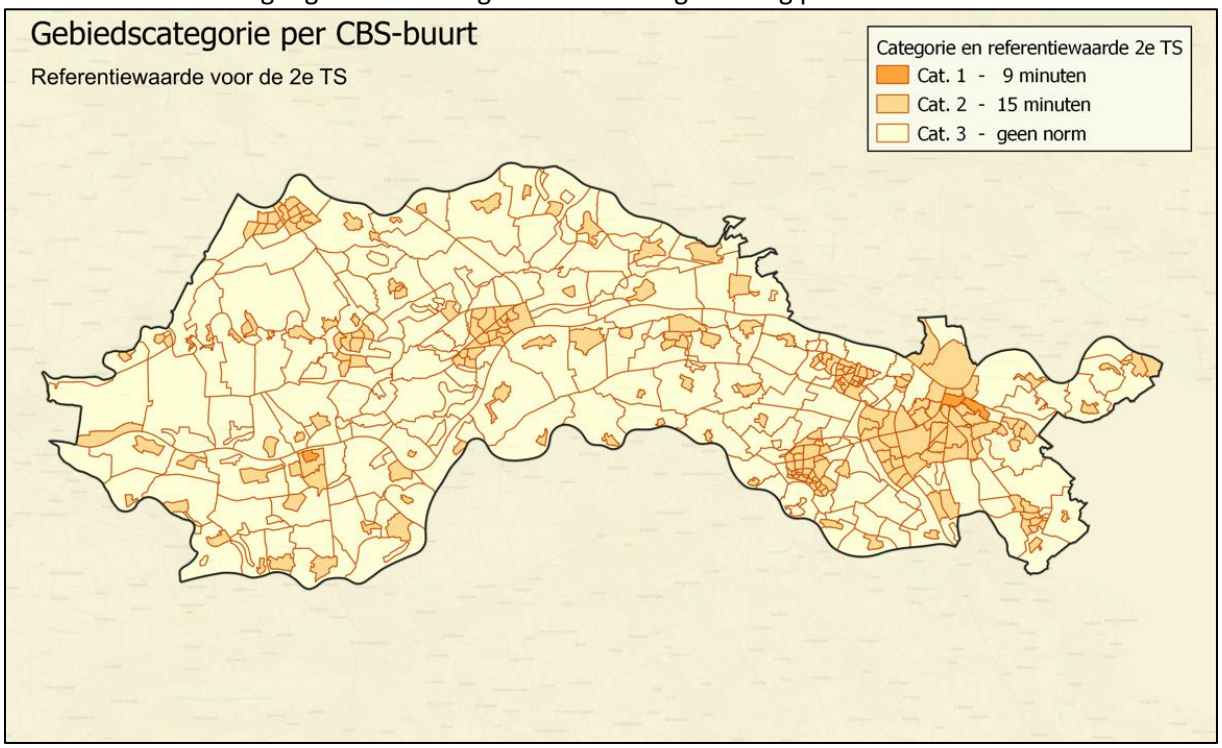
Zes jaar geleden is met de komst van het huidige brandweerzorgplan (basiszorg, 2017) al gekeken naar de component slagkracht, omdat er in dat plan werd nagestreefd om in de hele regio twee tankautospuiten binnen 15 minuten ter plaatse te hebben. Het toenmalige uitgangspunt sluit aan op

het huidige beoordelingskader voor slagkracht.
Mede vanuit bovengenoemd uitgangspunt is er in 2017 besloten om van tien posten met een tweede tankautospuit terug te gaan naar twee posten met een tweede tankautospuit. Vanuit het beoordelingskader kunnen we aantonen dat dit geen afbreuk heeft gedaan aan de regionale slagkracht, omdat we met het netwerk van 36 posten in 95,4% van de regio twee tankautospuiten binnen 15 minuten, op een incidentlocatie, ter plaatse hebben.

1.5 Relevante input Risicoprofiel Brandweer Gelderland-Zuid

1.5.1 Risicolocaties

Voor de opkomsttijd van de tweede tankautospuit wordt verwezen naar de gebiedscategorie per CBS-buurt. Hieronder een geografische weergave van de categorisering per CBS-buurt in Gelderland-Zuid:



1.5.2 Incidenthistorie

In deze paragraaf is de incidenthistorie van de eerste en tweede tankautospuit van Tiel en Wijchen beschreven. Hierbij is gekeken naar de incidenthistorie over de periode 2017 tot en met 2022. Het betreft een feitelijke weergave van het aantal incidenten. Deze weergave zegt niets over de noodzaak of de tweede tankautospuit van dezelfde post diende te komen. Om inzicht te geven in de verhouding van het aantal inzetten van een tweede tankautospuit ten opzichte van het totaal aantal incidenten van een post is onderstaand een overzicht van het totaal aantal incidenten per post opgenomen.

In de onderstaande tabel zijn voor de posten Tiel en Wijchen het totaal aantal incidenten over de periode 2017 tot en met 2022 opgenomen waarbij een tankautospuit gealarmeerd is. Om een beeld te krijgen bij het verloop van het aantal incidenten is gekozen voor een weergave per jaar.

Jaar	Tiel	Wijchen
2017	288	206
2018	294	261
2019	288	185
2020	331	161

2021	368	146
2022	306	149
Totaal	1.875	1.108

Met het inzicht in het totaal aantal incidenten per post is de volgende stap om te analyseren in welke mate een tweede tankautospuit heeft bijgedragen aan deze incidenten. Hierbij kijken we naar het aantal incidenten waarbij de eerste en tweede tankautospuit op hetzelfde moment bij hetzelfde incident betrokken waren en naar het aantal incidenten waarbij beide tankautospuiten gelijktijdig bij verschillende incidenten betrokken waren.

Aantal incidenten van 2017 t/m 2022 waarbij beide TS-en van de post bij hetzelfde incident betrokken waren (denk hierbij aan opschaling; 'middel' of 'groot' incident):

Post	Aantal incidenten alle prio's	% incidenten alle prio's	Aantal incidenten prio1	% incidenten prio 1
Tiel	198	10,6%	178	9,5%
Wijchen	72	6,5%	61	5,5%

Aantal keren dat beide TS-en bij een verschillend incident betrokken waren:

Post	Aantal incidenten alle prio's	% incidenten alle prio's	Aantal incidenten prio1	% incidenten prio 1
Tiel	65	3,5%	26	1,4%
Wijchen	43	3,9%	12	1,1%

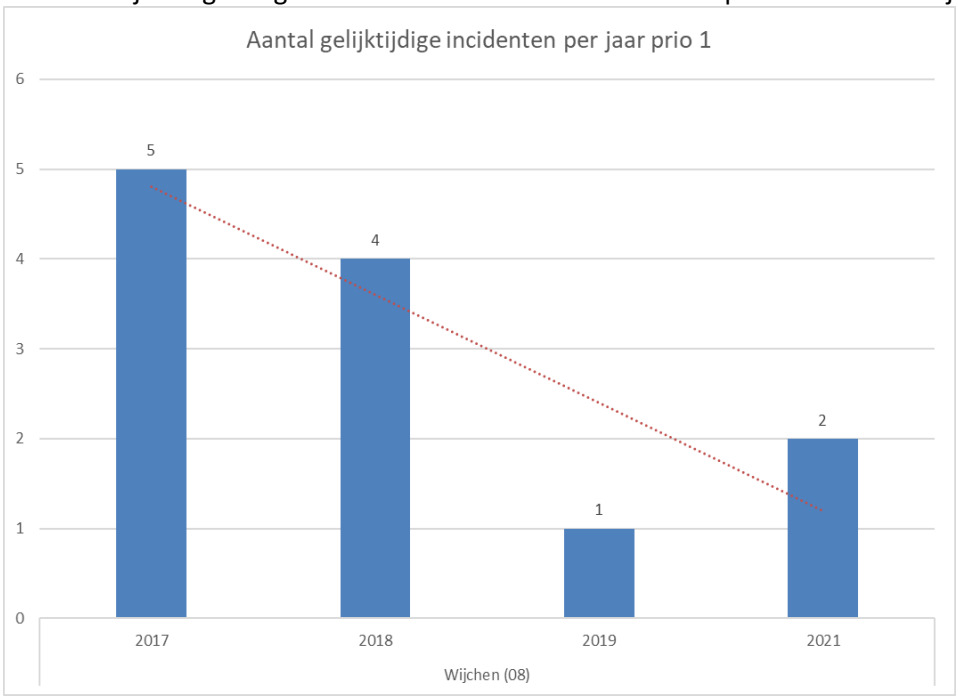
Gelijktijdigheid waarbij twee tankautospuiten van één post bij verschillende incidenten betrokken zijn, komt in ca. 3-4% van de incidenten voor. Wanneer we specifiek naar prio1-incidenten kijken komt het in ca. 1% van de incidenten voor. Het komt dus voor dat beide tankautospuiten tegelijk worden ingezet, maar het aantal keer dat dit gebeurt is beperkt.

Wanneer we nog wat verder inzoomen op gelijktijdigheid bij incidenten zien we een aantal ontwikkelingen/trends.

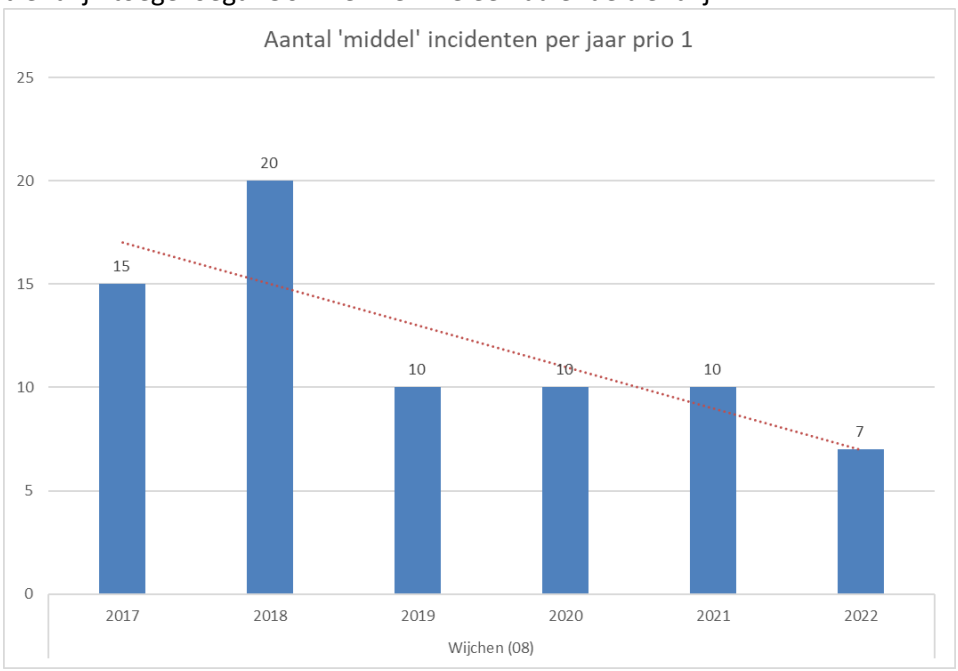
Post Wijchen

In de onderstaande grafiek zien we het aantal gelijktijdige incidenten per jaar voor post Wijchen, waarbij twee tankautospuiten tegelijk zijn ingezet bij verschillende incidenten (beide prio1). Ook is

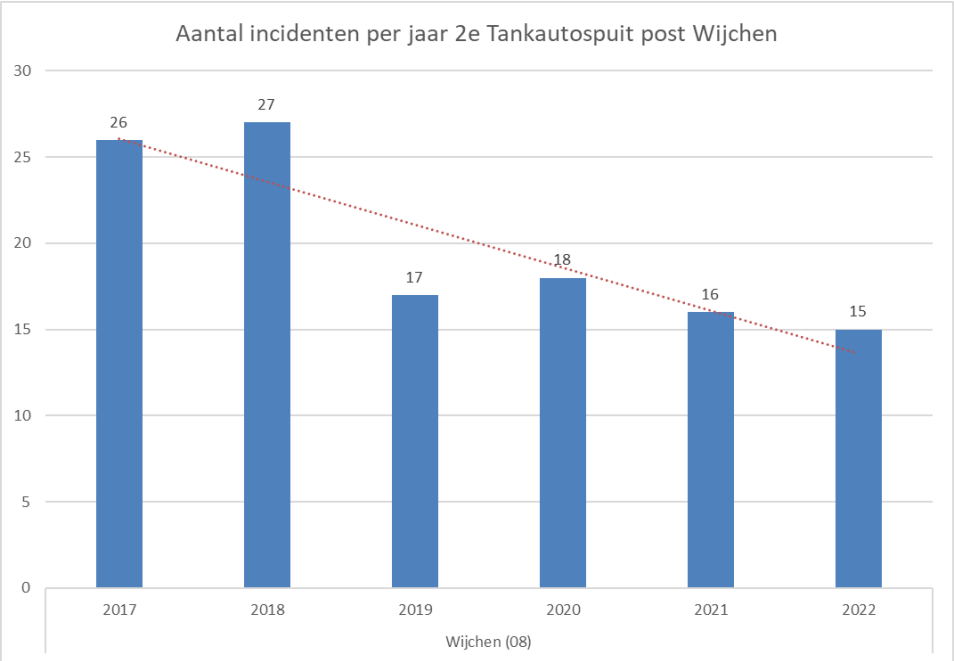
een trendlijn toegevoegd. Het aantal incidenten is relatief beperkt en de trendlijn is duidelijk dalend.



In de onderstaande grafiek zien we het aantal gelijktijdige incidenten per jaar voor post Wijchen, waarbij twee tankautospuiten tegelijk zijn ingezet bij hetzelfde incident (prio1). Ook hier is een trendlijn toegevoegd. Ook hier zien we een dalende trendlijn.

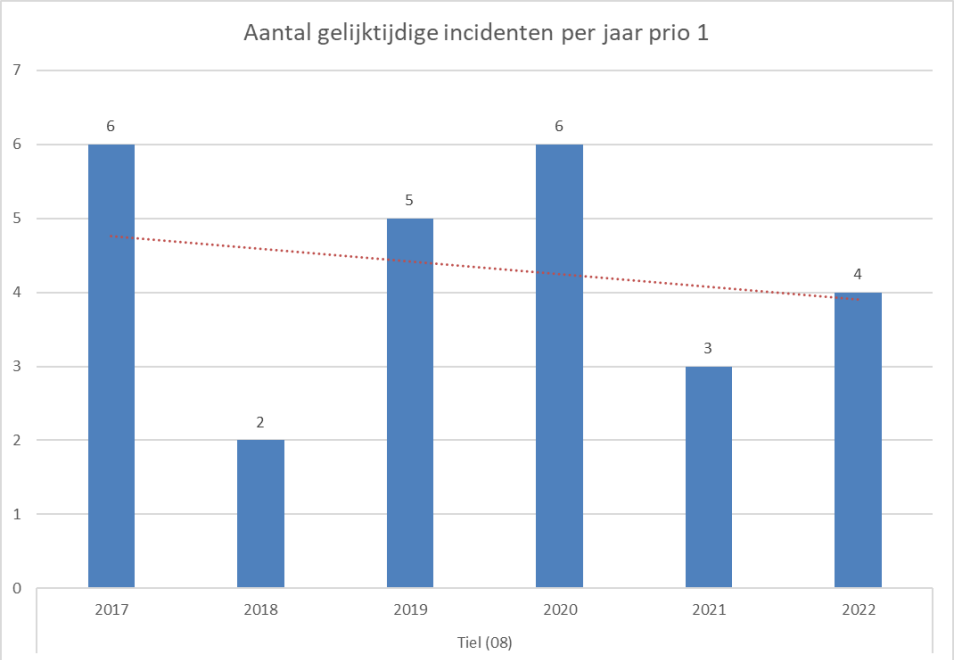


In de volgende grafiek zien we het totaal aantal incidenten per jaar voor de tweede tankautospuit van post Wijchen. Het aantal incidenten voor de tweede tankautospuit laat een dalende trend zien. Voor deze weergave is aangenomen dat de tankautospuit met roepnummer 083332 altijd de tweede uitruk verzorgt. In uitzonderlijke gevallen (onderhoud en reparatie) zal de 083332 de eerste uitruk verzorgen.

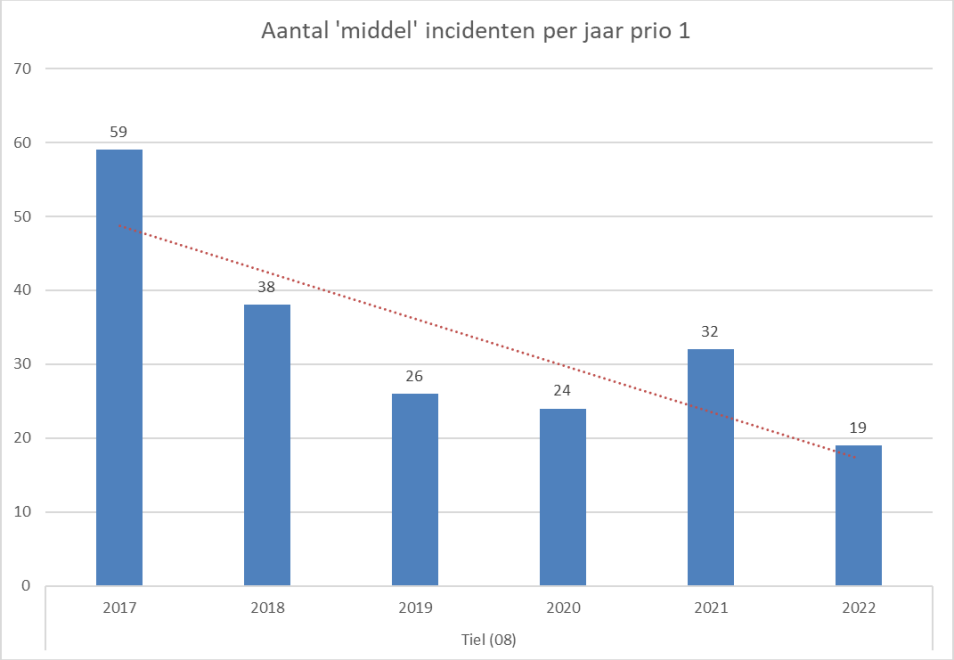

Aantal incidenten per jaar 2e Tankautospuit post Wijchen
30
25
20
15
10
5
0
26
27
17
18
16
15
2017
2018
2019
2020
2021
2022
Wijchen (08)

Post Tiel

In de onderstaande grafiek zien we het aantal gelijktijdige incidenten per jaar voor post Tiel, waarbij twee tankautospuiten tegelijk zijn ingezet bij verschillende incidenten (beide prio1). Ook is een trendlijn toegevoegd. Het aantal incidenten is relatief beperkt en de trendlijn laat een licht dalende trend zien.



In de onderstaande grafiek zien we het aantal gelijktijdige incidenten per jaar voor post Tiel, waarbij twee tankautospuiten tegelijk zijn ingezet bij hetzelfde incident (prio1). Ook is een trendlijn toegevoegd. Het aantal incidenten is relatief beperkt en de trendlijn is duidelijk dalend.



Voor post Tiel is geen grafiek gemaakt voor het aantal inzetten van de tweede tankautospuit, omdat afwisselend de tankautospuit met roepnummer 088531 of 088532 op de eerste uitruk staat.

1.6 Uitgangspunten berekening tweede tankautospuit

Voor de berekeningen voor de tweede tankautospuit is een aantal uitgangspunten gedefinieerd.

Uitruktijd

Het bepalen van de uitruktijd van de tweede tankautospuit is niet zo eenvoudig als het lijkt. De tweede tankautospuit kan immers ook (tijdelijk) op de eerste uitruk staan. Uitgangspunt is dat de uitruktijd voor de tweede tankautospuit wordt bepaald door vijf seconden bovenop de mediaantijd van de eerste tankautospuit te tellen. Het is van belang dat er een verschil is tussen de eerste en tweede tankautospuit, want anders weten de systemen voor de alarmering van een eenheid niet welke tankautospuit bij een incident als eerste gealarmeerd moet worden.

Voor post Tiel is het nog iets complexer. Tijdens kantoortijden wordt de eerste uitruk door een beroepsbezetting verzorgd. Voor deze situatie is een specifieke mediaan-uitruktijd beschikbaar. De tweede tankautospuit wordt tijdens kantoortijden door de vrijwilligers bemenst en krijgt daarmee de mediaan uitruktijd van deze situatie. Buiten kantoortijden worden beide tankautospuiten door vrijwilligers bemenst en krijgt de eerste tankautospuit de berekende mediaan-uitruktijd voor deze situatie en de tweede tankautospuit deze tijd plus vijf seconden.

Gevisualiseerde opkomstgebieden

In lijn met de opkomsttijden vanuit het beoordelingskader voor slagkracht, worden voor de tweede tankautospuiten de tijden van 15 minuten (referentietijd) en 18 minuten (bovengrens bandbreedte) getoond. Dit sluit aan bij de gebiedscategorie 2-buurten in Tiel en Wijchen.

Gebiedscategorie	TS 1	TS 2	TS 3
1	4 - 10 (7)	6 - 12 (9)	8 - 12 (10)
2	7 - 13 (10)	12 - 18 (15)	Geen norm
3	12 - 18 (15)	Geen norm	Geen norm

Rijsnelheid

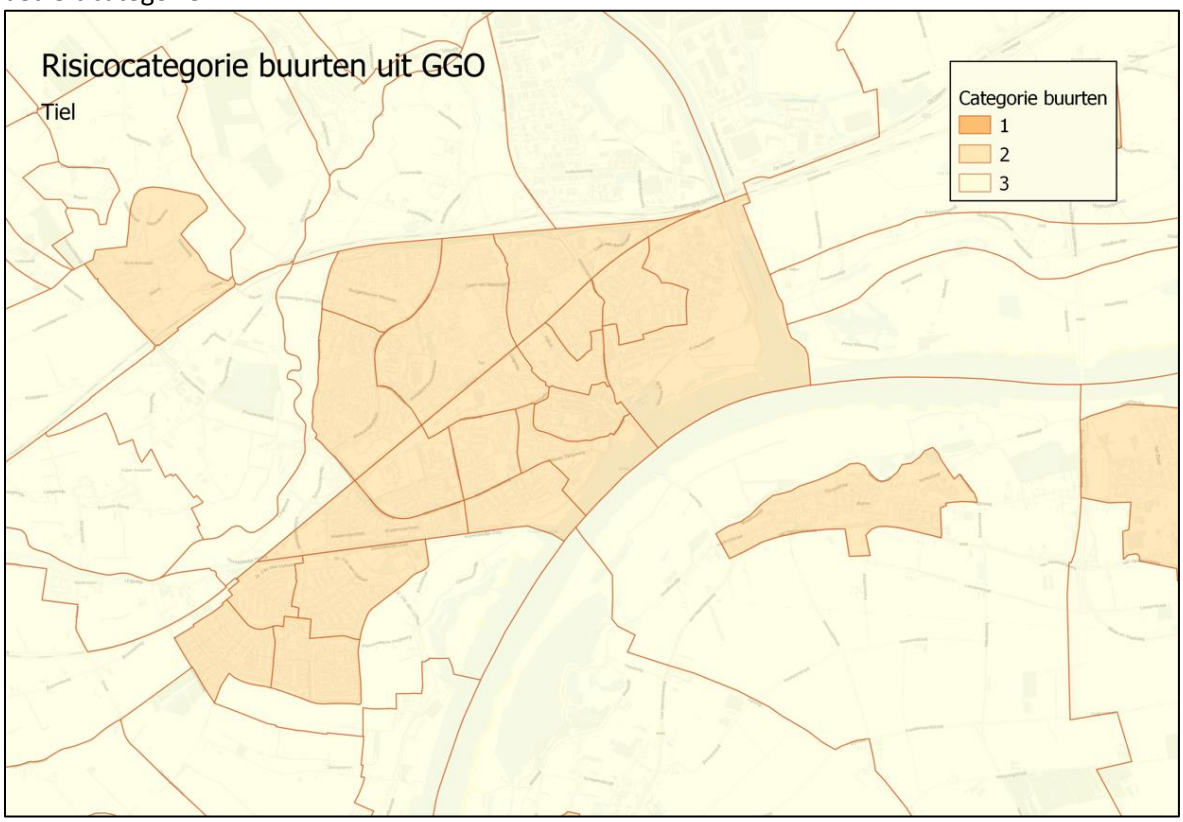
Voor de toegepaste berekeningen is uitgegaan van 100% van de gemiddelde rijsnelheid op een wegdeel uit het gebruikte wegenbestand.

1.7 Visualisaties dekking

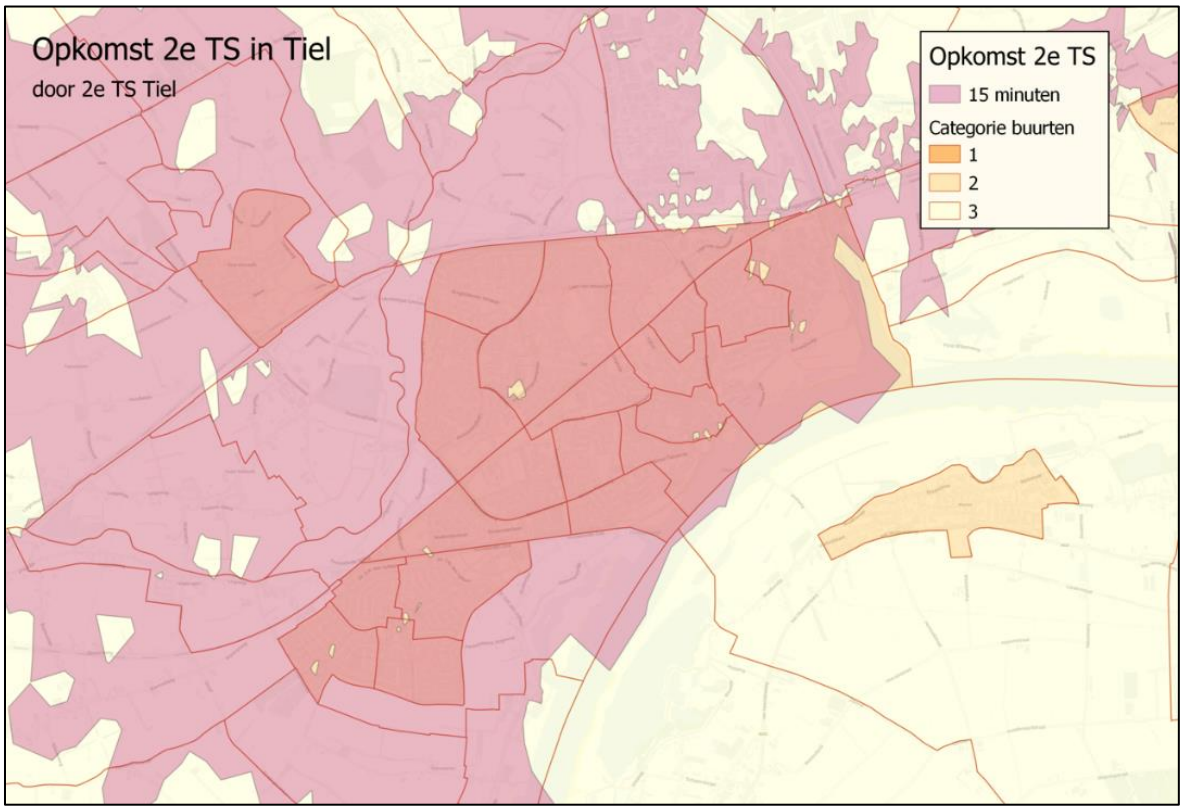
Hieronder diverse visualisaties die laten zien wat de bijdrage voor omliggende posten kan zijn in relatie tot het leveren van slagkracht in de betreffende gebieden van Tiel en Wijchen. Dit in lijn met het beoordelingskader voor slagkracht uit de handreiking voor dekkingsplannen.

1.7.1 Post Tiel

In de onderstaande afbeelding worden de categorieën per buurt getoond in Tiel. De kern van Tiel betreft categorie 2.

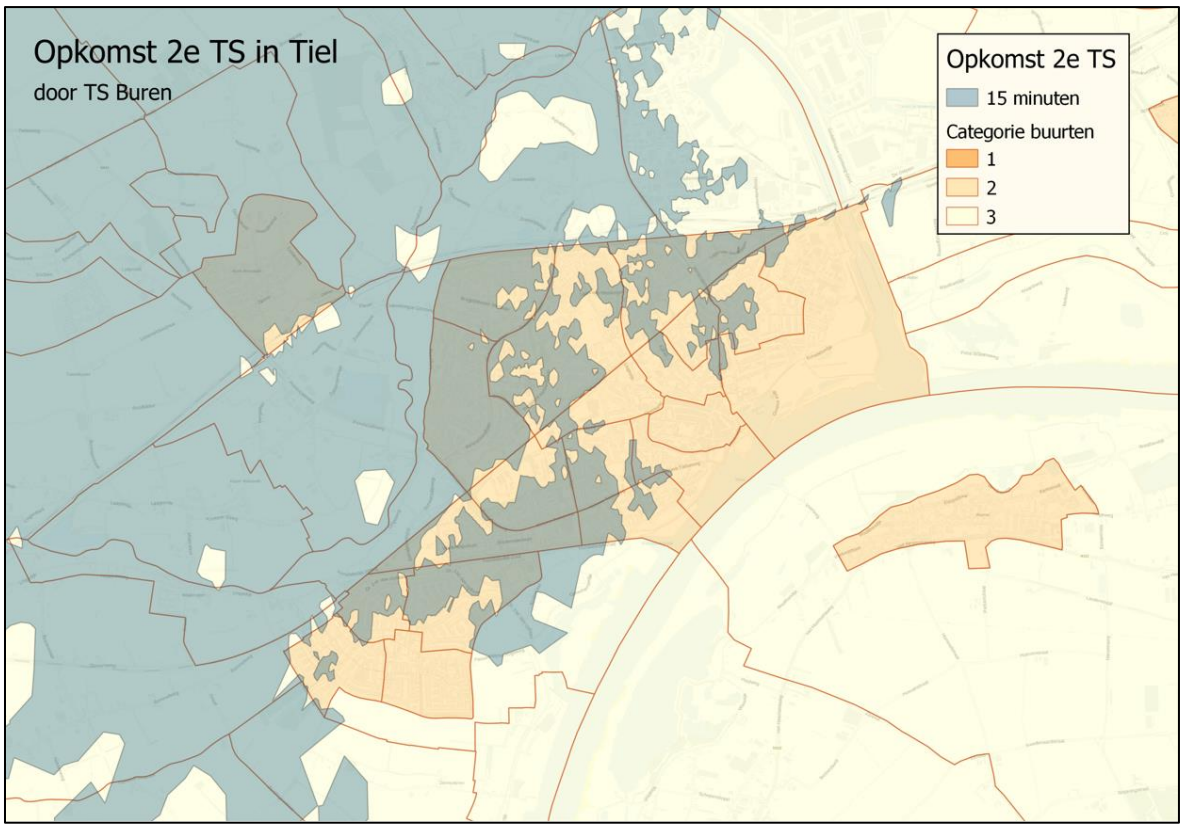


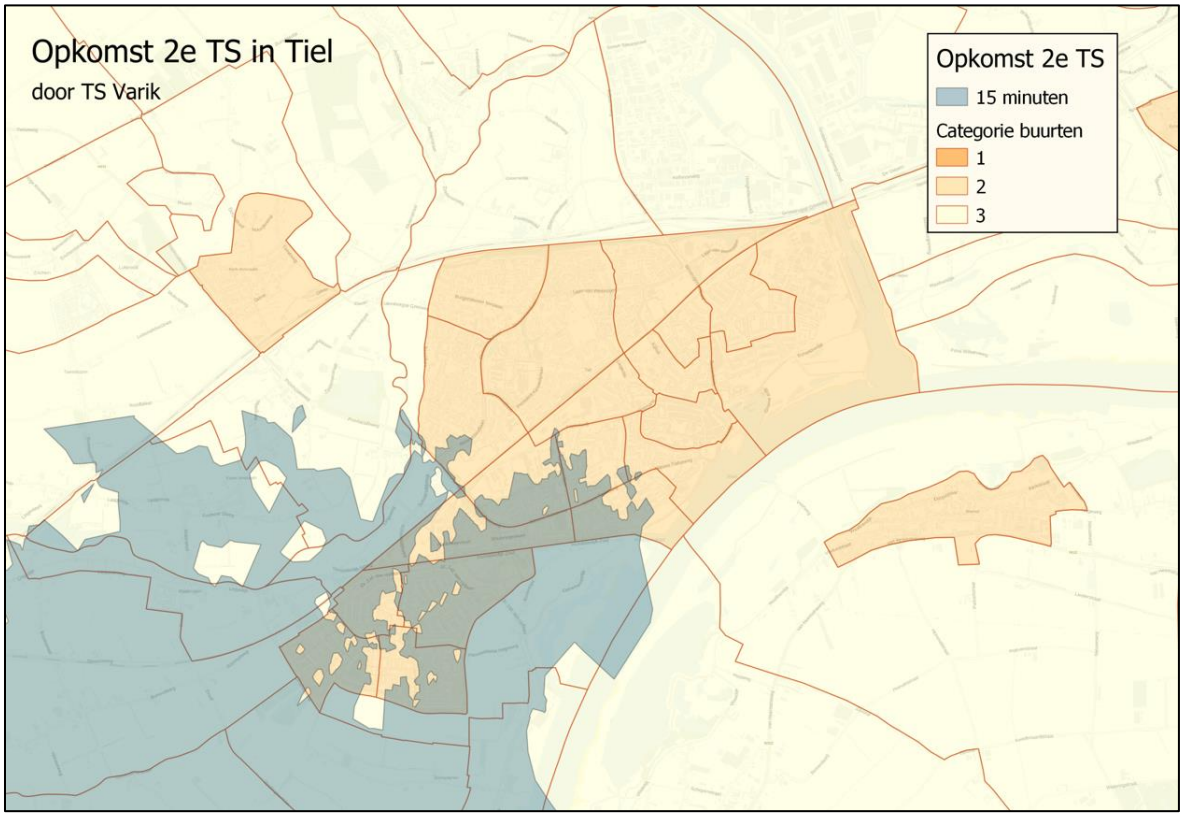
In de onderstaande afbeelding zien we de dekking van de tweede tankautospuit in Tiel gerekend met een opkomsttijd van 15 minuten. 15 minuten betreft de referentiewaarde van een categorie 2-buurt. De gehele kern van Tiel wordt door de tweede tankautospuit van Tiel in 15 minuten bereikt.

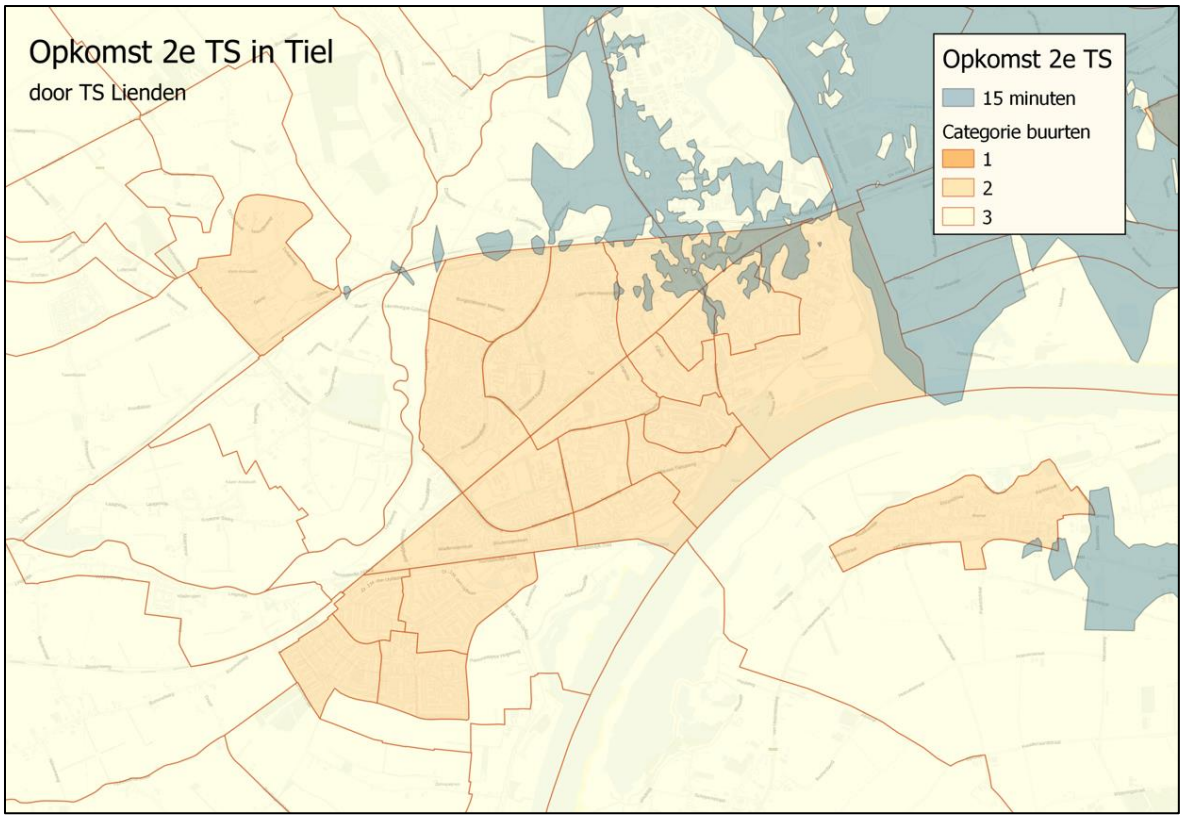


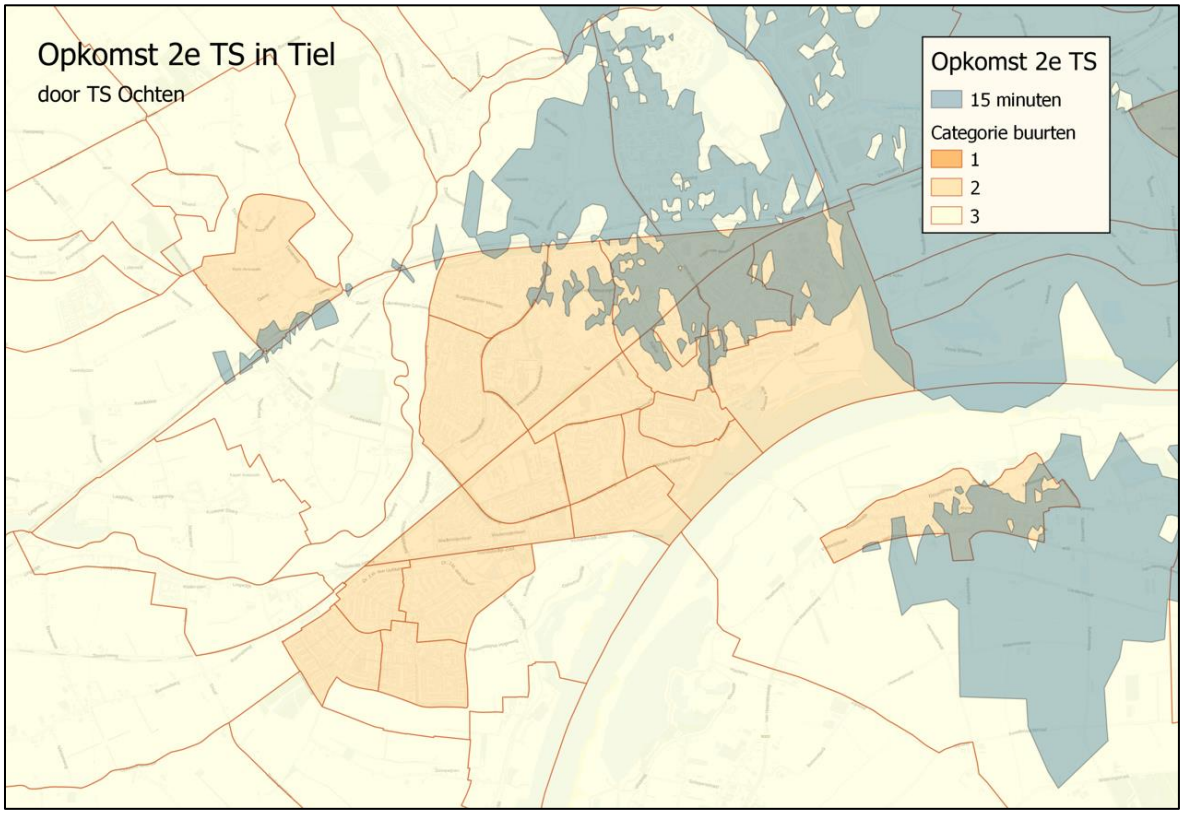
Dekking door omliggende posten

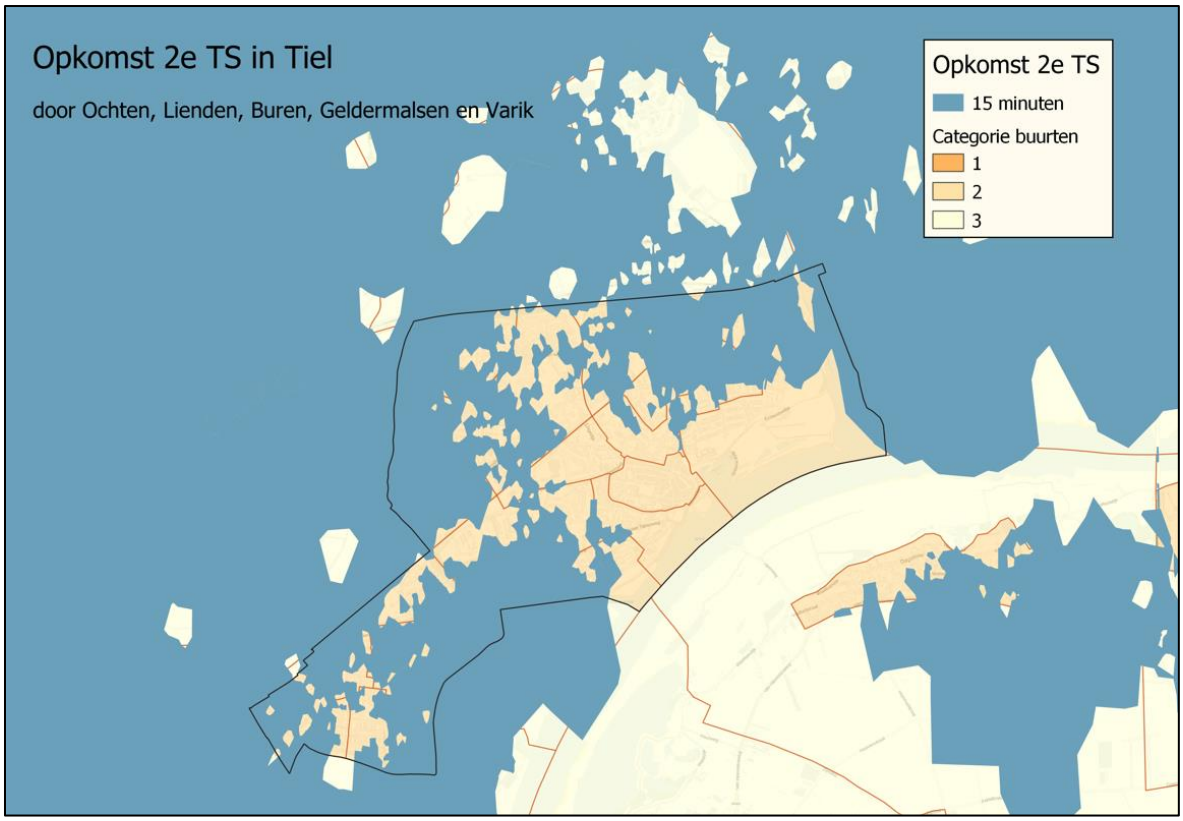
In de onderstaande afbeeldingen zien we de dekking van omliggende posten (Buren, Varik, Lienden, Ochten) in Tiel, gerekend met een opkomsttijd van 15 minuten. Een deel van de kern van Tiel, inclusief de historische stadskern wordt door de omliggende posten niet binnen 15 minuten bereikt.





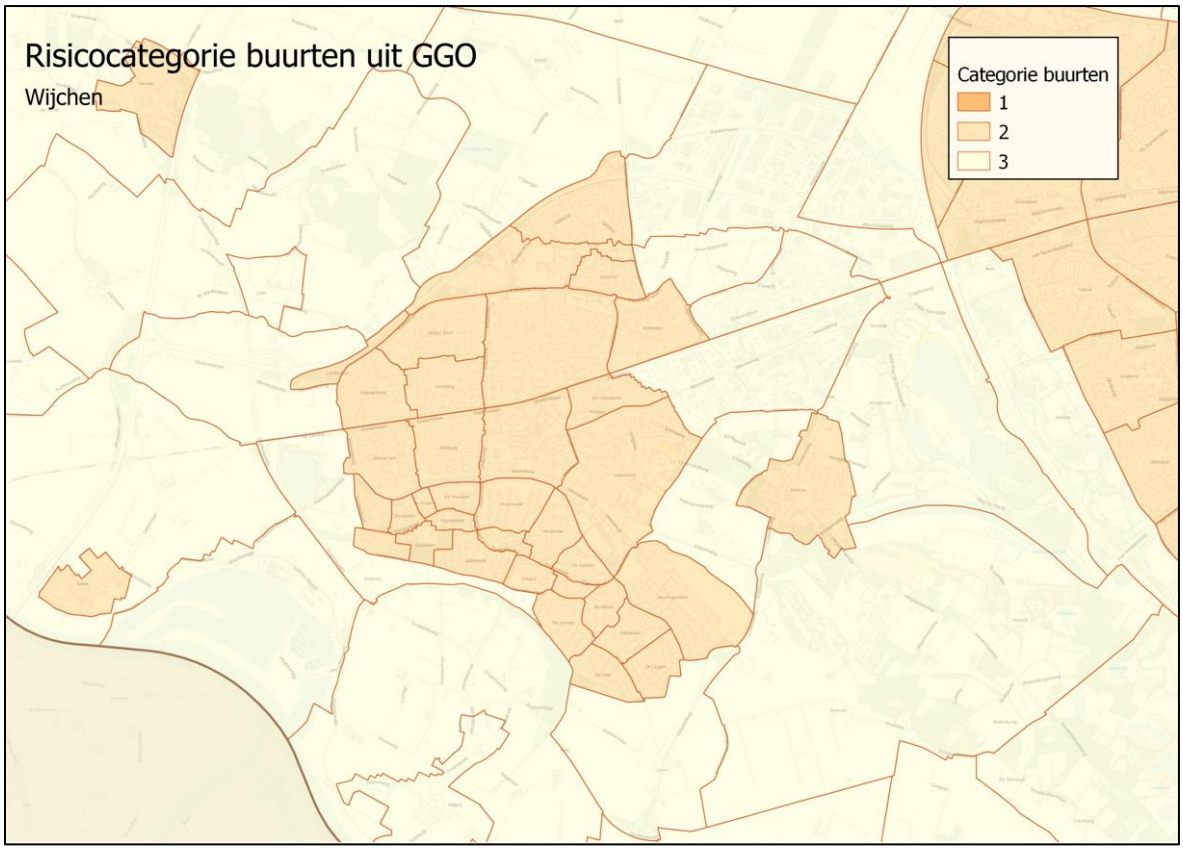

Opkomst 2e TS in Tiel
door TS Lienden
Opkomst 2e TS
15 minuten
Categorie buurten
1
2
3

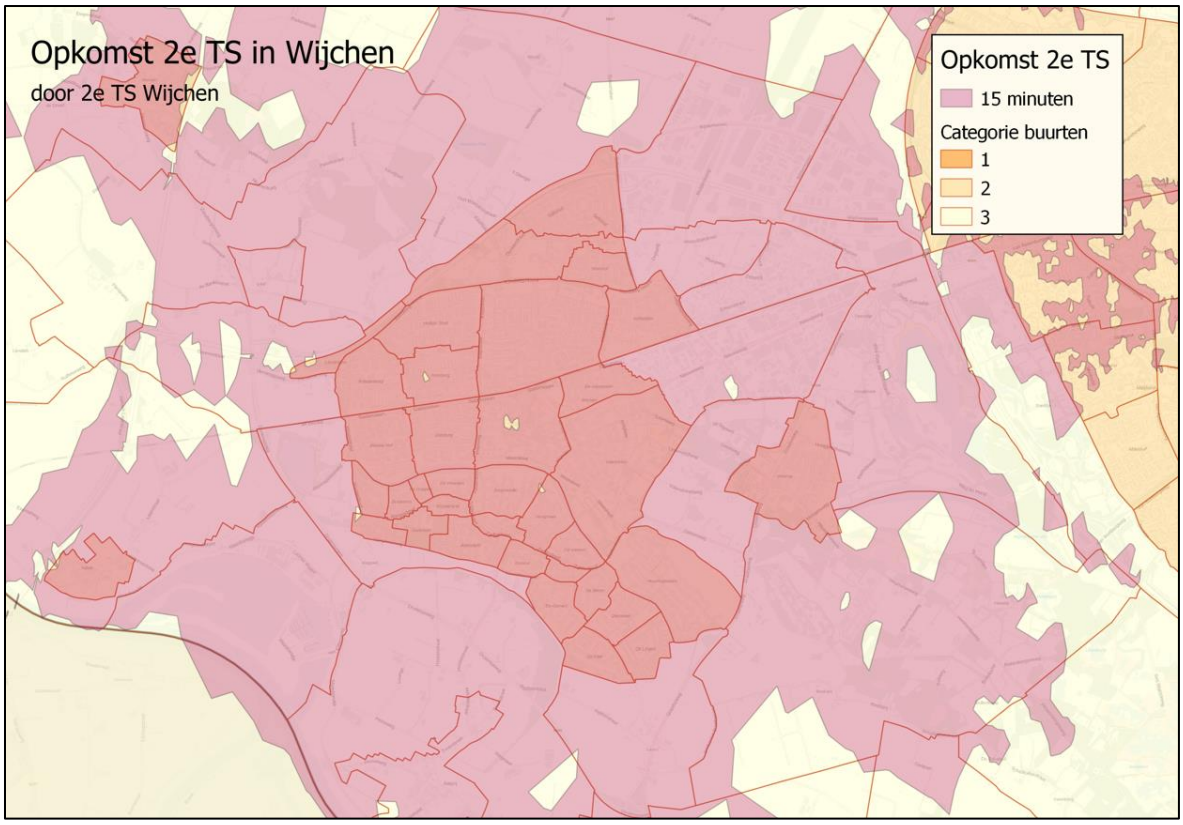

Opkomst 2e TS in Tiel
door TS Ochten
Opkomst 2e TS
15 minuten
Categorie buurten
1
2
3



1.7.2 Post Wijchen

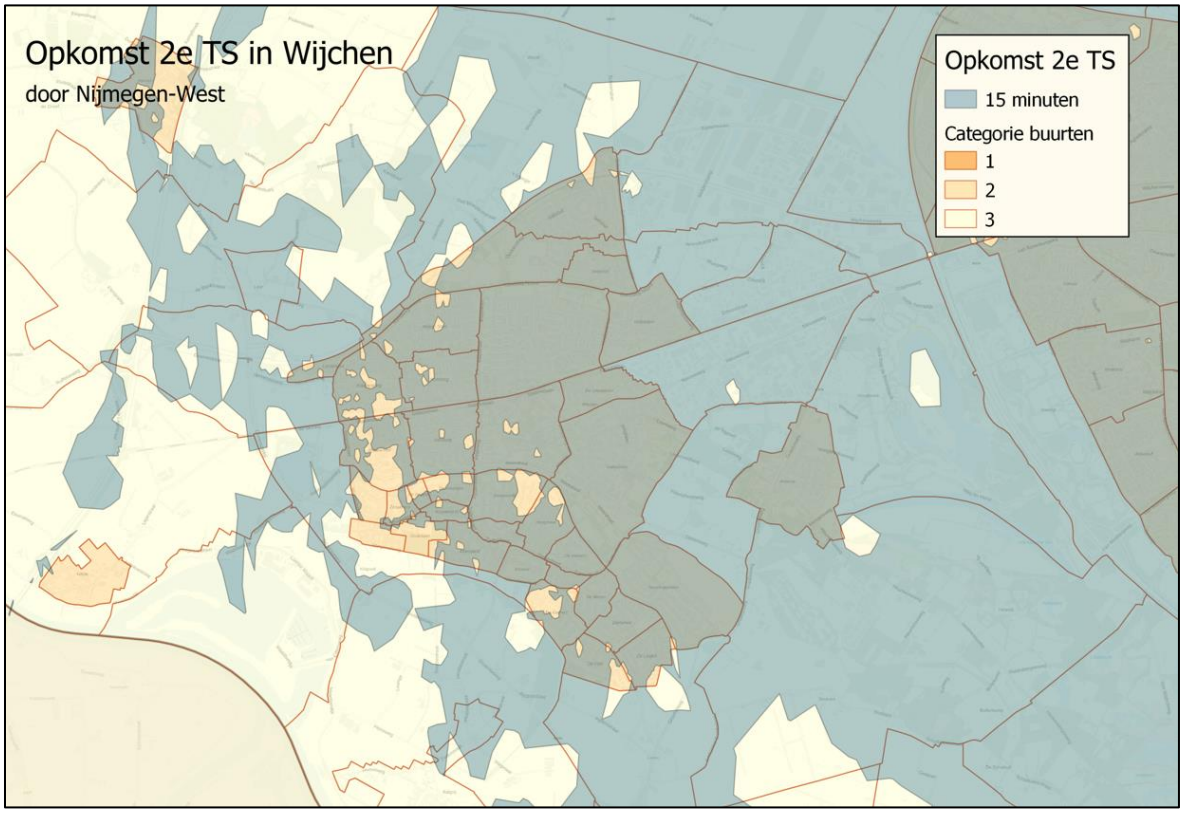
In de onderstaande afbeelding worden de categorieën per buurt getoond in Wijchen. De kern van Wijchen betreft categorie 2, omliggende industriegebieden categorie 3.

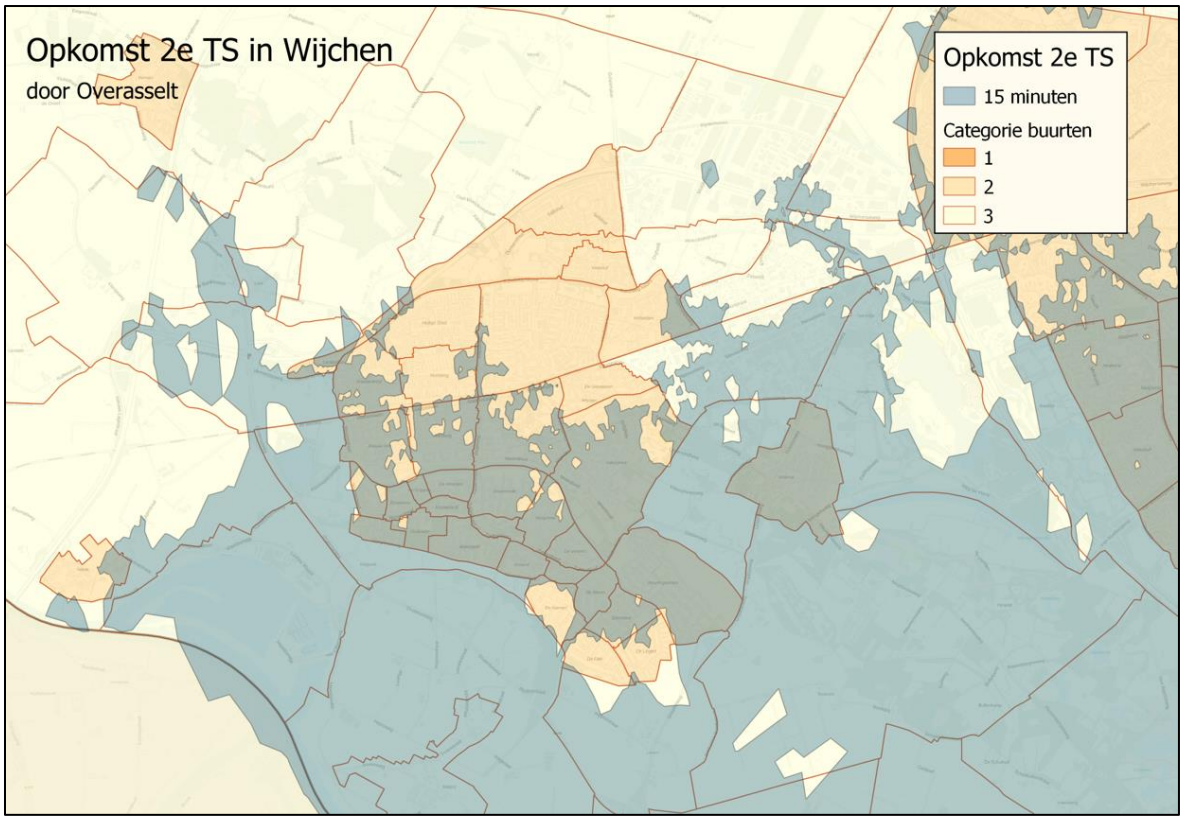


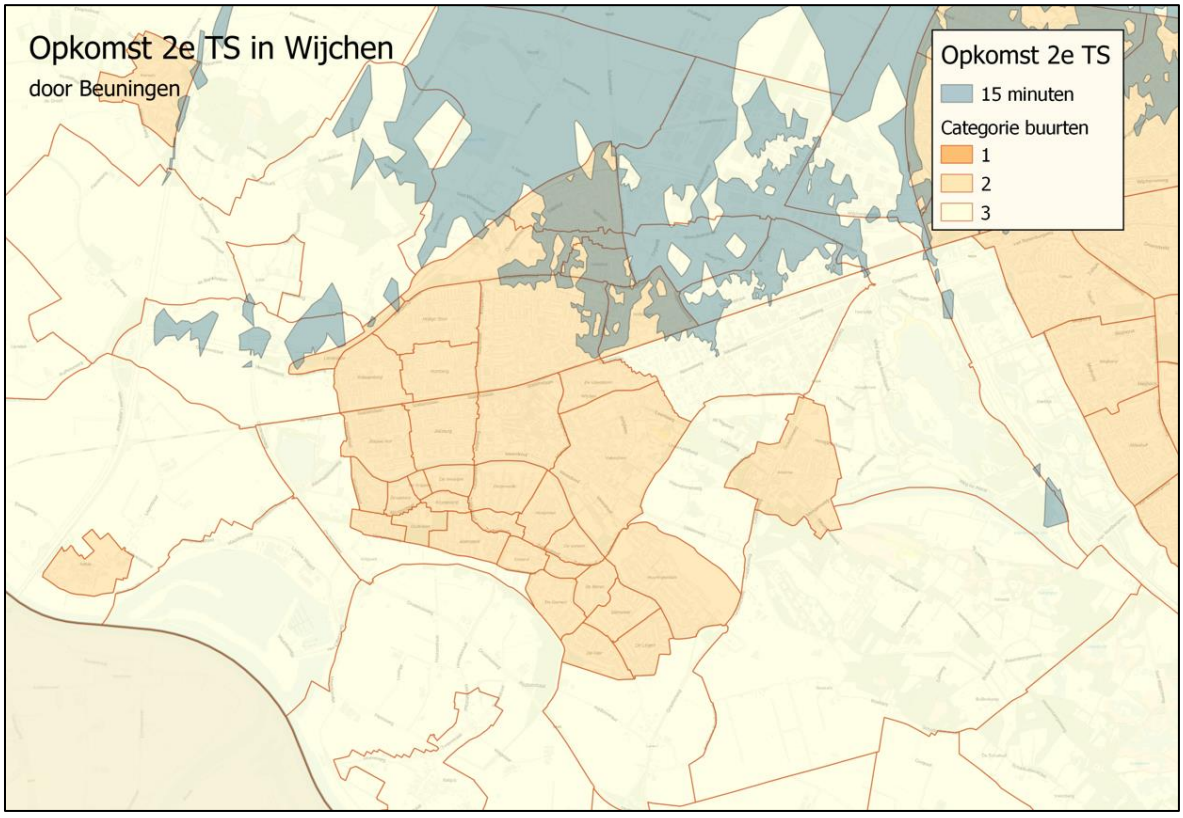


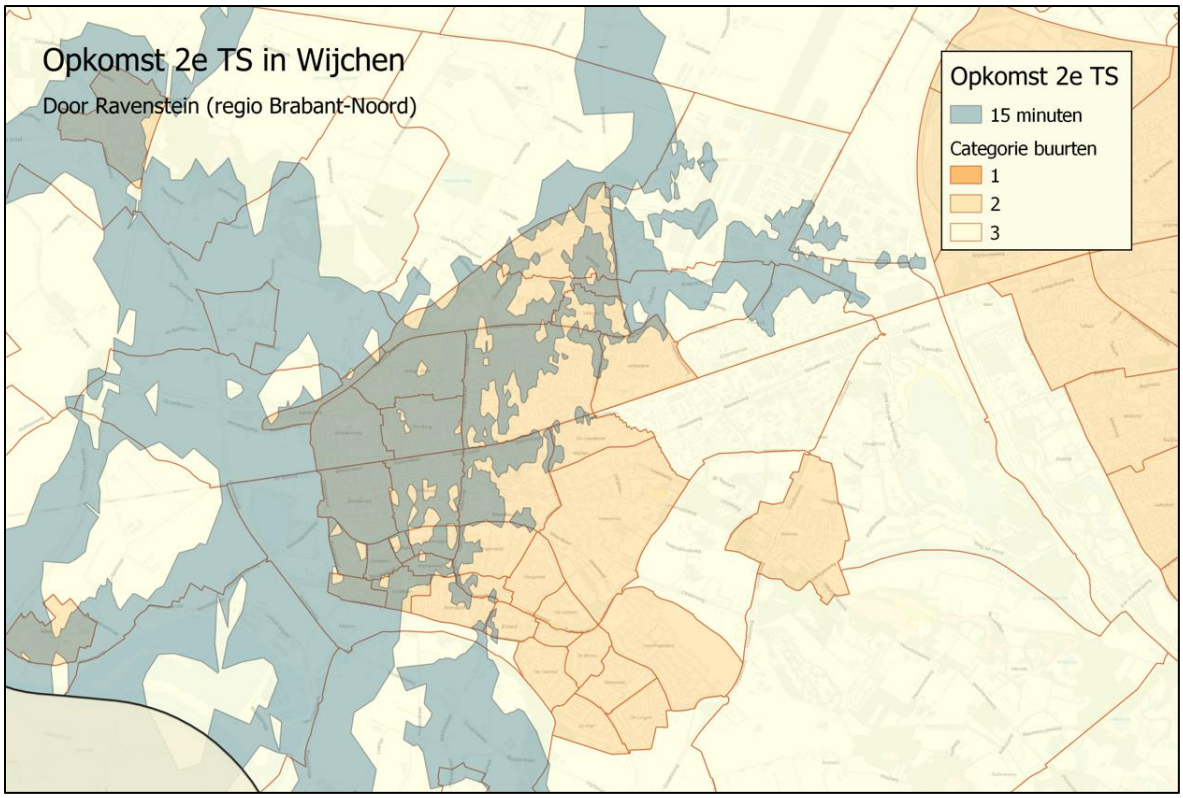
Dekking door omliggende posten

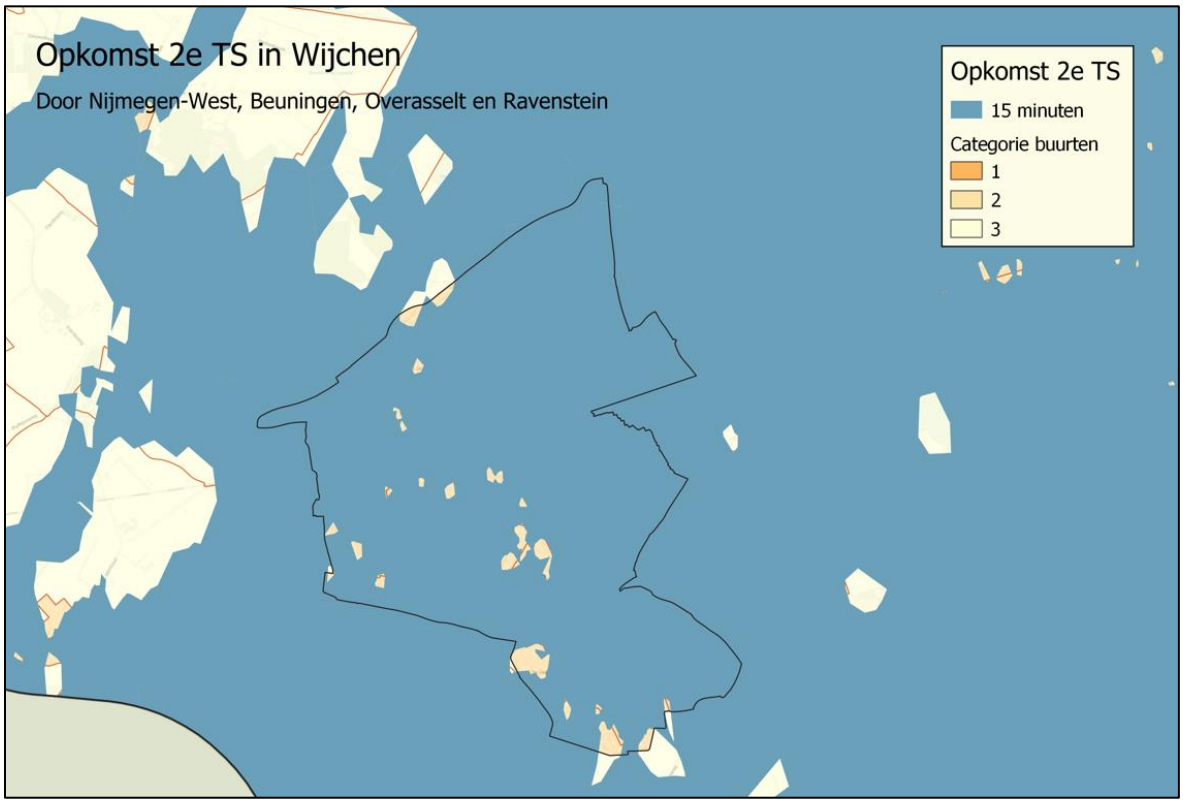
In de onderstaande afbeeldingen zien we de dekking van omliggende posten (Nijmegen-West, Overasselt, Beuningen en Ravenstein) in Wijchen, gerekend met een opkomsttijd van 15 minuten. De kern van Wijchen wordt door de omliggende posten volledig binnen 15 minuten bereikt.




Opkomst 2e TS in Wijchen
door Overasselt
Opkomst 2e TS
15 minuten
Categorie buurten
1
2
3


Opkomst 2e TS in Wijchen
door Beuningen
Opkomst 2e TS
15 minuten
Categorie buurten
1
2
3





1.8 Interregionale samenwerking als aanvulling

Met alle omliggende veiligheidsregio's zijn convenanten afgesloten met als doel om de snelste hulp voor de burger te kunnen realiseren over de regiogrens heen. De samenwerking heeft betrekking op de basisbrandweerzorg. Dit komt in de praktijk erop neer dat we in basis de eerste vier tankautospuiten met elkaar delen en voor het redvoertuig en het hulpverleningsvoertuig maximaal

twee voertuigen alarmeren van de buren of aan de buren leveren. In de buurt van Wijchen maken we bijvoorbeeld gebruik van post Ravenstein van de Veiligheidsregio Brabant-Noord.

1.9 Uitkomst

Kijkend naar de uitkomsten van het beoordelingskader slagkracht uit de landelijke handreiking voor dekkingsplannen, dan valt te concluderen dat de tweede tankautospuit in Wijchen uit de sterkte gehaald kan worden, aangezien omliggende posten bij kunnen dragen aan het halen van de opkomsttijd (15 minuten referentietijd). Post Nijmegen-West is in heel Wijchen binnen 15 minuten ter plaatse. Daarnaast zijn Overasselt voor het zuidelijk deel (tot aan het spoor) en Ravenstein in het westelijk deel binnen 15 minuten ter plaatse. Beuningen bestrijkt nog een stukje in het noordelijk deel van Wijchen (omgeving Woezik).

Met betrekking tot Tiel kunnen omliggende posten de opkomsttijden voor slagkracht niet halen. Varik bedient alleen Passewaaij binnen 15 minuten, Buren het (noord-)westelijk deel en Ochten het gebied Latenstein (noordoostelijk). Echter lukt het deze posten niet om binnen 15 minuten in de kern, en daarmee ook de historische kern van Tiel, te komen.

Daarnaast valt op te merken dat de inzetfrequentie in Tiel hoger ligt dan in Wijchen. Over de laatste vier jaren zijn dat gemiddeld 323 incidenten in Tiel tegenover gemiddeld 160 incidenten in Wijchen per jaar. Kijkend, in dezelfde periode, naar de middelincidenten waar beide TS-en hebben gestaan (prio1), dan gaat het over gemiddeld 25 incidenten in Tiel en gemiddeld 9 in Wijchen per jaar. In de afgelopen vier jaar komt het gemiddeld 4-5 keer per jaar voor dat Tiel met beide tankautospuiten op een ander prio1 incident staat en voor Wijchen is dat gemiddeld 1 keer per jaar.

1.10 Argumentatie overschrijden opkomsttijden

Het weghalen van de tweede tankautospuit van Wijchen heeft geen negatieve invloed op het behalen van de referentiewaarde van 15 minuten voor de tweede tankautospuit in het betreffende gebied. De score voor slagkracht blijft ‘goed’.

In Tiel is een tweede tankautospuit in een deel van Tiel, inclusief de oude binnenstad, niet binnen de referentiewaarde van 15 minuten ter plaatse wanneer de tweede tankautospuit van Tiel zou vervallen. De norm van 18 minuten wordt wel gehaald. Gezien de risico’s van een dichtbebouwde stedelijke kern, complexe inzet in geval van brand en een percentage aandachtsobjecten van ruim 21%, is het verstandig om niet de grens van de opkomsttijden op te zoeken. De opkomsttijd voor de tweede tankautospuit bij handhaven van de tweede tankautospuit in Tiel is ca. 10,5 minuten. Daarmee is deze tankautospuit zeker zes tot zeven minuten sneller ter plaatse dan een tankautospuit van buiten Tiel. Daarnaast is de binnenstad van Tiel al geduid als ‘risicogebied’ bij een brand gebouw en wordt in dat geval standaard een tweede tankautospuit mee gealarmeerd. Gelet op bovenstaande vinden wij het niet aanvaardbaar om voor Tiel een tweede tankautospuit af te stoten en voor dat gebied van een ‘goed’ naar een ‘voldoende’ te gaan voor de slagkracht.

1.11 Impactanalyse

Post

Post Wijchen heeft de poststerkte op dit moment georganiseerd op de bezetting van twee tankautospuiten en een redvoertuig. Als de post teruggaat van twee naar één tankautospuit en één specialisme, dan is de poststerkte relatief hoog voor de taken die de post gaat uitvoeren. Er ontstaat ruimte om de personele bezetting in de toekomst te gaan afstemmen op de taken die de post gaat uitvoeren.

Paraatheid

Voor post Tiel en post Wijchen geldt, behoudens tijdens kantoortijden voor post Tiel, een model met vrije instroom. Er is geen sprake van kazernering of structurele piketting. Dit betekent dat er in de praktijk geen 100% uitrukgarantie is. In bepaalde periodes, denk aan vakantieperiodes, kan het

lastiger zijn de paraatheid te garanderen. Tijdens kantoortijden kunnen posten een beroep doen op 'Team Ondersteuning Posten en Organisatie' (TOPO) die organiseert dat een beroepscollega bijdraagt aan de paraatheid van de post. Daarnaast kan een post terugvallen op het 'TS-Flex-principe' voor de tankautospuit, waarbij met een minimale bezetting van vier personen uitgerukt kan worden (TS6 is wenselijk, TS4 is de ondergrens).

Gelijktijdigheid

In paragraaf 1.5.2 zagen we al dat gelijktijdigheid beperkt voorkomt als je kijkt naar alle incidenten van Wijchen. Er is altijd een kans op gelijktijdigheid van incidenten. Als veiligheidsregio hebben we ons hier in basis niet op georganiseerd. We accepteren dat dit voor kan komen, maar weten dat het niet vaak gebeurt. Wanneer een eenheid al is ingezet bij een incident wordt automatisch de eerstvolgende snelste eenheid gealarmeerd (dynamisch alarmeren). Het komt gemiddeld eens per jaar voor dat wanneer Wijchen al is ingezet er een nieuwe prio1 melding volgt. De omliggende posten leveren binnen 15 minuten een tweede tankautospuit in Wijchen.

Vakbekwaamheid

In basis heeft het afstoten van de tweede tankautospuit geen impact op de vakbekwaamheid, want de post is en blijft vakbekwaam op de eerste tankautospuit. Indirect heeft het wel impact omdat post Wijchen in de toekomst het aantal bevelvoerders kan afstemmen op één tankautospuit. Voor het aantal chauffeurs zou dit ook zo kunnen zijn, maar dit is ook afhankelijk van de specialismen op de post.

Financieel

Het afstoten van een tweede tankautospuit levert op de materieelbegroting een gemiddelde besparing op van circa €71.000 per jaar. Deze kosten zijn afhankelijk per tankautospuit vanwege wisselende aanschafwaardes, rentelasten en onderhoudskosten.

2 Redvoertuigen

Inleiding

Het redvoertuig wordt ingezet voor een aantal zeer verschillende taken, te weten: de redding van mens en dier vanaf hoogte, ter ondersteuning bij de blussing, ter ondersteuning van het veilig werken op hoogte, als vluchtweg van het eigen personeel, ter ondersteuning van de ambulancedienst en allerlei andere werkzaamheden die hoogte vergen. Met name in stedelijke gebieden met veel oudere gebouwen en een hoge bevolkingsdichtheid zijn panden met beperkte vluchtwegen en complexe aanvalsroutes voor de brandweer aanwezig. Dit komt mede omdat in het verleden brandpreventie op een ander niveau georganiseerd was. Een redvoertuig levert in deze gebieden een belangrijke bijdrage aan het redden van mens en dier en het bestrijden van brand.

2.1 Huidige situatie

De VRGZ heeft zeven redvoertuigen. Zes van deze voertuigen worden operationeel ingezet en één redvoertuig is reserve. Het reserve-redvoertuig wordt ingezet voor vakbekwaamheid en voor de repressie in geval van onderhoud van een van de operationele voertuigen. De zes repressieve redvoertuigen staan momenteel in: Culemborg, Groesbeek, Nijmegen-Centrum, Tiel, Waardenburg en Wijchen.

2.2 Wetgeving

Ten behoeve van de uitvoering van de taken, genoemd in artikel 25, eerste lid, onderdelen a en b, van de Wet veiligheidsregio's (Wvr), draagt het bestuur van de veiligheidsregio er zorg voor dat de brandweer ondersteuningseenheden voor redden en blussen op hoogte heeft.
De taken van deze eenheid zijn in het Besluit veiligheidsregio's omschreven: het redden van mensen en dieren op hoogte; ondersteuning van basisbrandweereenheden bij het blussen op hoogte en het verlenen van hulp op hoogte.

De wet geeft geen vastgestelde opkomsttijden aan voor het redvoertuig. Wel stelt artikel 3.2.2 van het Besluit veiligheidsregio's dat het bestuur van de veiligheidsregio kan vaststellen voor welke objecten de inzet van een ondersteuningseenheid voor redden en blussen op hoogte altijd noodzakelijk is. Het bestuur stelt bij deze objecten voor de ondersteuningseenheden dezelfde opkomsttijden vast als voor de basisbrandweereenheden. Binnen Gelderland-Zuid zijn door het bestuur geen objecten vastgesteld waarbij de inzet van een redvoertuig altijd noodzakelijk is. We kiezen voor één regionale opkomsttijd in de lijn van het GGO zoals in de onderstaande paragraaf wordt beschreven.

2.3 Gewenste opkomsttijd

In de landelijke handreiking voor dekkingsplannen wordt op basis van de component slagkracht gerefereerd naar opkomsttijden voor het redvoertuig: voor CBS-buurten met gebiedscategorie 1 een mediaantijd van 7 minuten en een bandbreedte op 10 minuten en daarnaast de 18 minuten als ondergrens voor brandweerzorg. Dit in lijn met de ondergrens van de tankautospuit. In Gelderland-Zuid kennen we drie categorie 1-buurten (twee in Nijmegen, één in Zaltbommel). Voor gebiedscategorie 2 en 3 zijn geen opkomsttijden voor het redvoertuig benoemd.

Omdat, op drie categorie 1-buurten na, de hele regio bestaat uit CBS-buurten met het niveau 2 of 3, wordt op regionaal niveau de opkomsttijd van 18 minuten overgenomen als gewenste opkomsttijd voor het redvoertuig.

2.4 Kern landelijke of regionale visie

Voor deze taak bestaat geen landelijke of regionale visie. De taken die uitgevoerd worden met redvoertuigen zijn verankerd in de Wet veiligheidsregio's en bij brandbestrijding of hulpverlening ondersteunend aan basiseenheden.

2.5 Recentelijk vastgesteld beleid

Ten aanzien van vakbekwaamheid (worden en blijven) is de laatste jaren veel gewijzigd. Om een redvoertuig te bedienen is een uitgebreid opleidings- en scholingsprogramma ontwikkeld.

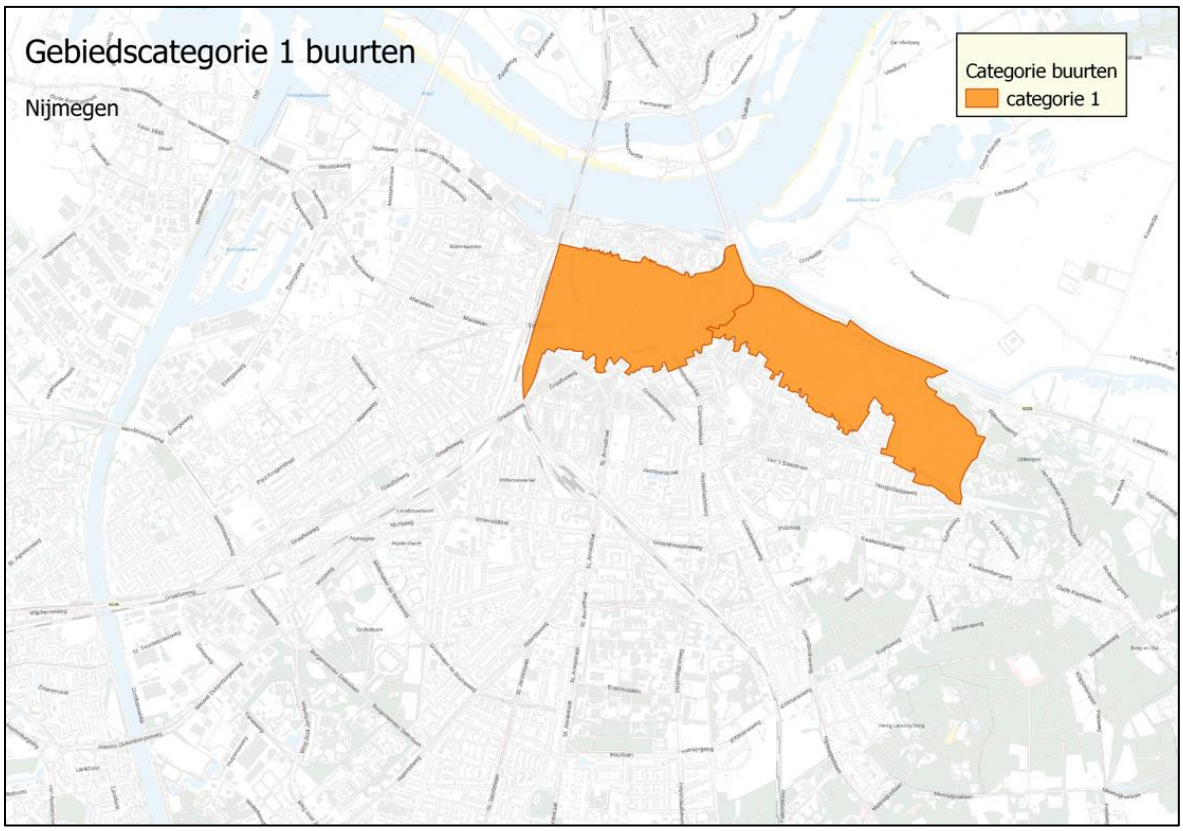
De opleiding tot bediener redvoertuig is recent uitgebreid naar 14 contactmomenten van drie uur, rijtrainingen en het afronden van zeven leerwerkplekopdrachten. De opleiding wordt afgesloten met een examen. In totaal neemt de opleiding 70 uur tijd in beslag per deelnemer. Het thema Vakbekwaamheid onderzoekt daarnaast op welke wijze vakbekwaam blijven ingericht kan worden voor deze taak.

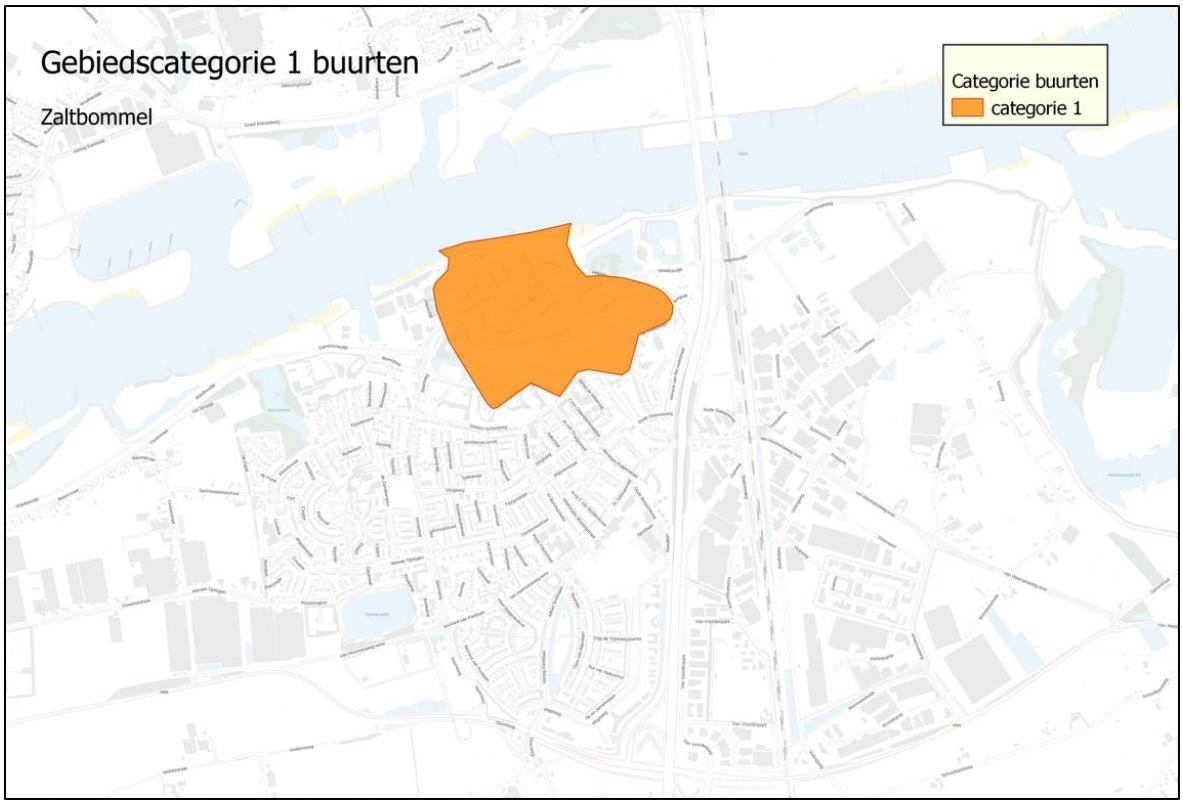
2.6 Relevante input Risicoprofiel Brandweer Gelderland-Zuid

In de afweging van de spreiding van de redvoertuigen moeten de relevante risico's afgewogen worden. Naast de CBS-buurten met gebiedscategorie 1 is het goed om bij de positionering van de redvoertuigen ook te kijken naar de incidenthistorie van gebouwbranden, de bevolkingsdichtheid per buurt, de dichtheid van hoogbouw-objecten per buurt en de dichtheid van gebouwen van voor 1900 per buurt.

2.6.1 Risicolocaties

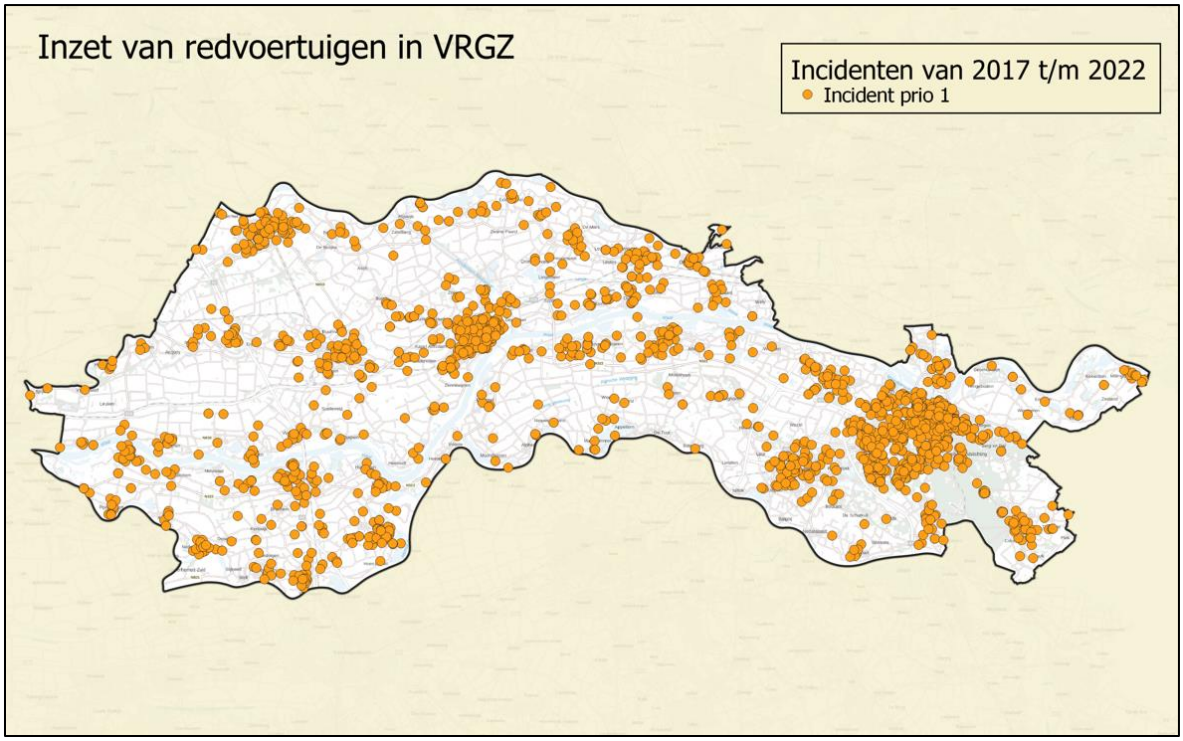
Voor het bepalen van de risicogebieden is het beoordelingskader uit de landelijke handreiking dekkingsplannen gehanteerd. Hieronder is een visualisatie van de drie CBS-buurten met gebiedscategorie 1 in Gelderland-Zuid opgenomen. In deze buurten is de som van het aantal objecten van voor 1900 en het aantal 'aandachtsobjecten' meer dan 33% ten opzichte van het totaal aantal objecten in deze buurten. Binnen deze buurten is de gewenste opkomsttijd voor het redvoertuig in lijn van de 1e Tankautospuit maximaal 10 minuten.





2.6.2 Incidenthistorie

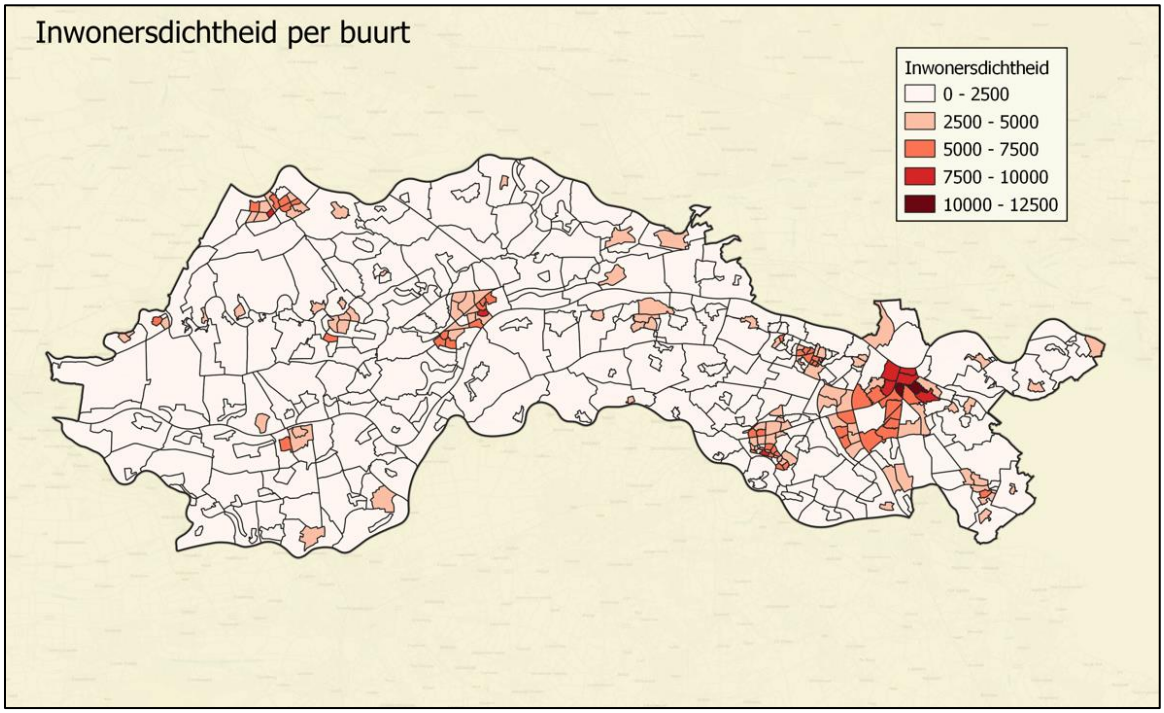
Hieronder een visualisatie van de alarmeringen voor het redvoertuig in voor een gebouwbrand (inclusief brand bijgebouw), prio1 in de periode 2017 t/m 2022.



2.6.3 Inwonersdichtheid

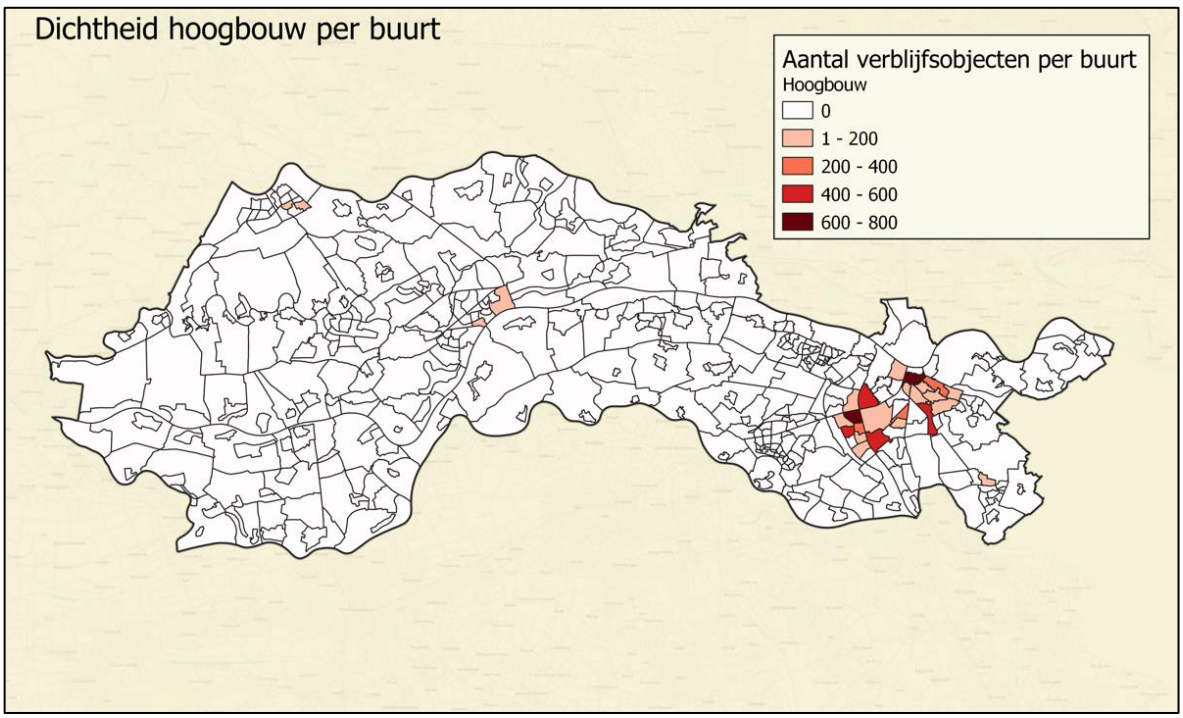
Een redvoertuig is conform artikel 3.1.3 van het Besluit veiligheidsregio's bij wet belast met de volgende taken: het redden van mensen en dieren op hoogte, het ondersteunen van basisbrandweereenheden bij het blussen op hoogte en het verlenen van hulp op hoogte.

Redvoertuigen leveren een belangrijke bijdrage voor redding van mens- en dier op hoogte. Plaatsing van een redvoertuig op een post in de nabijheid van een buurt met een hoge inwonersdichtheid is daarom wenselijk. In de onderstaande afbeelding zien we de dichtheid van het aantal inwoners per buurt:



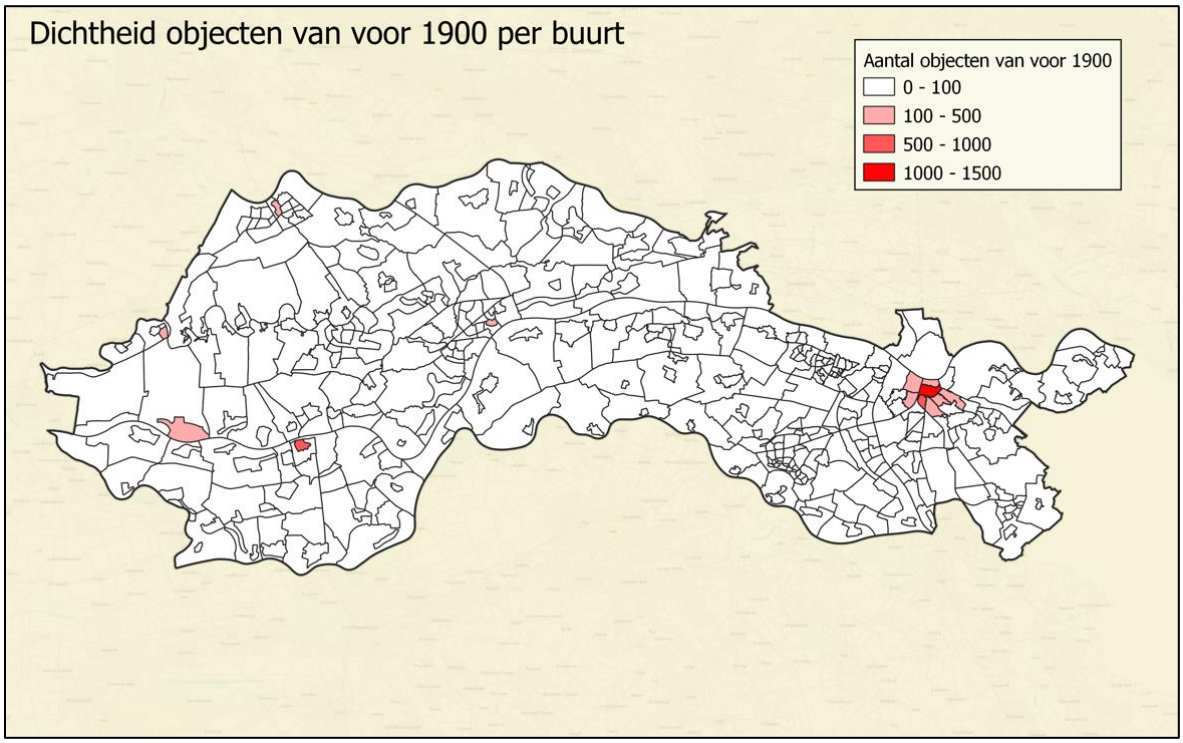
2.6.4 Hoogbouw

Zoals in de vorige sub-paragraaf is aangegeven is de inzet van een redvoertuig noodzakelijk voor het redden van mensen en dieren op hoogte en het ondersteunen van basisbrandweereenheden bij het blussen op hoogte en het verlenen van hulp op hoogte. In de onderstaande afbeelding zien we de dichtheid van het aantal hoogbouwobjecten >20 meter (gebaseerd op verblijfsobjecten uit de BAG) per buurt:



2.6.5 Gebouwen van voor 1900

Een redvoertuig levert een belangrijke bijdrage voor redding van mensen en dieren in objecten met beperkte vluchtwegen. Dit speelt met name in ‘oude’ gebouwen waar in het verleden op basis van andere brandpreventieve vereisten en voorzieningen is gebouwd. In de onderstaande afbeelding zien we de dichtheid van het aantal objecten met een bouwjaar van voor 1900 (gebaseerd op de verblijfsobjecten uit de BAG) per buurt:



2.7 Uitgangspunten berekening specialisme

Voor het redvoertuig gelden een aantal uitgangspunten.

Uitruktijd

De uitruktijden van de huidige redvoertuigen zijn bekend. Hiervoor wordt dezelfde methodiek gehanteerd als voor de uitruktijden voor dynamisch alarmeren:

- Culemborg 5:19 minuten
- Groesbeek 5:41 minuten
- Nijmegen-Centrum 1:59 minuten
- Tiel dag 1:53 minuten
- Tiel vrijwillig 5:40 minuten
- Waardenburg 3:50 minuten
- Wijchen 6:15 minuten

Voor posten die op dit moment geen redvoertuig als specialisme hebben is deze uitruktijd niet te bepalen op basis van historische gegevens. Om een bruikbare tijd te kunnen vaststellen is de gezamenlijke mediaan uitruktijd van de vrijwillige posten met een redvoertuig berekend (5:29 minuten). Deze tijd is gebruikt voor de berekening van de opkomstgebieden van de vrijwillige posten die nog geen redvoertuig hebben. Voor de beroepspost in Nijmegen-West is de uitruktijd van Nijmegen-Centrum gehanteerd.

Gevisualiseerde opkomstgebieden

In lijn met de landelijke handreiking dekkingsplannen worden de volgende opkomsttijden gehanteerd om de opkomstgebieden in beeld te brengen:

- 7 minuten (referentiewaarde gebiedscategorie 1 van de gebiedsgerichte opkomsttijden);
- 10 minuten (bandbreedte gebiedscategorie 1 van de gebiedsgerichte opkomsttijden en referentiewaarde gebiedscategorie 2 van de gebiedsgerichte opkomsttijden);
- 15 minuten (referentiewaarde tankautospuit gebiedscategorie 3 van de gebiedsgerichte opkomsttijden);
- 18 minuten (ondergrens brandweerzorg redvoertuig, beschreven in de handreiking);
- 20 minuten (om opkomst in overige gebieden te duiden).

Rijsnelheid

Voor de rijsnelheid wordt voor het redvoertuig 100% aangehouden (vergelijkbaar met de tankautospuit). Dit in lijn met de toepassing van het dynamisch alarmeren.

2.8 Spreidingsvarianten dekking

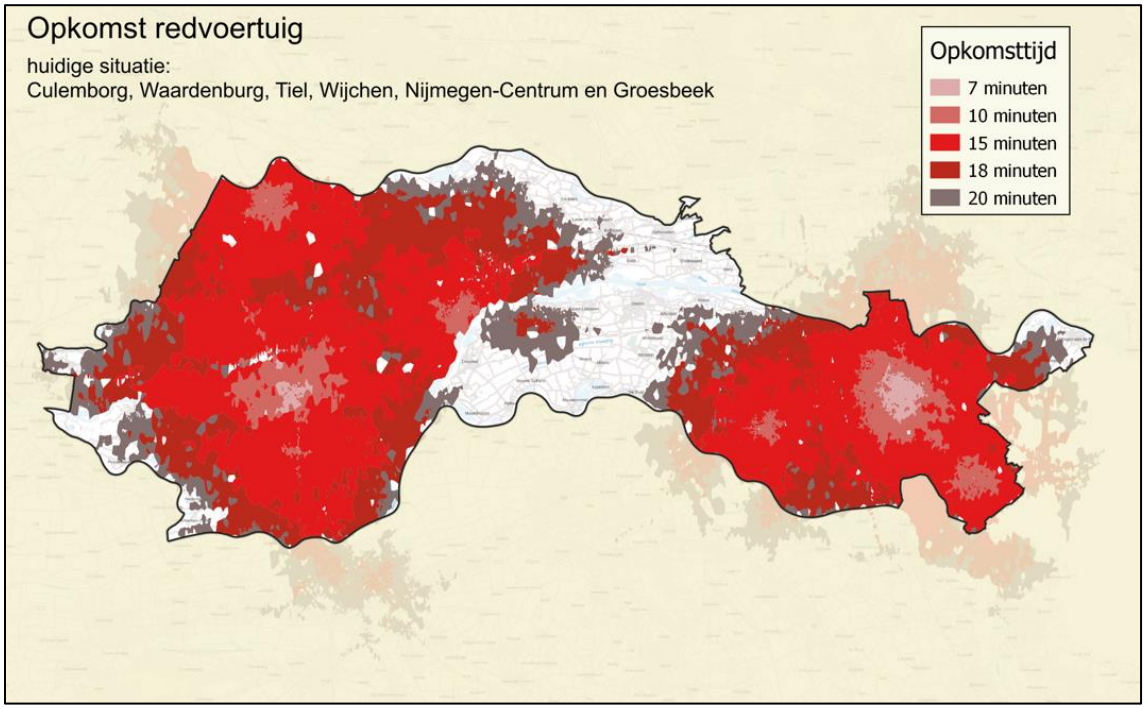
Hieronder zijn diverse spreidingsvarianten uitgewerkt om een analyse te kunnen doen op de optimale spreiding voor redvoertuigen. Belangrijk om te benoemen is dat de snelste opkomsttijd te zien is en daarmee de totale dekking, maar de overlap die posten hebben is niet zichtbaar.

De volgende posten zijn meegenomen in de uitwerking van de diverse spreidingsvarianten:

- Culemborg (huidige situatie)
- Groesbeek (huidige situatie)
- Nijmegen-Centrum (huidige situatie)
- Tiel; dagdienst en vrije instroom (huidige situatie)
- Waardenburg (huidige situatie)
- Wijchen (huidige situatie)
- Druten (i.v.m. mogelijk verbeterde dekking in het midden van de regio)
- Nijmegen-West (i.v.m. mogelijk verbeterende dekking met minder redvoertuigen)
- Zaltbommel (i.v.m. CBS-buurt met gebiedscategorie 1 in primair verzorgingsgebied)

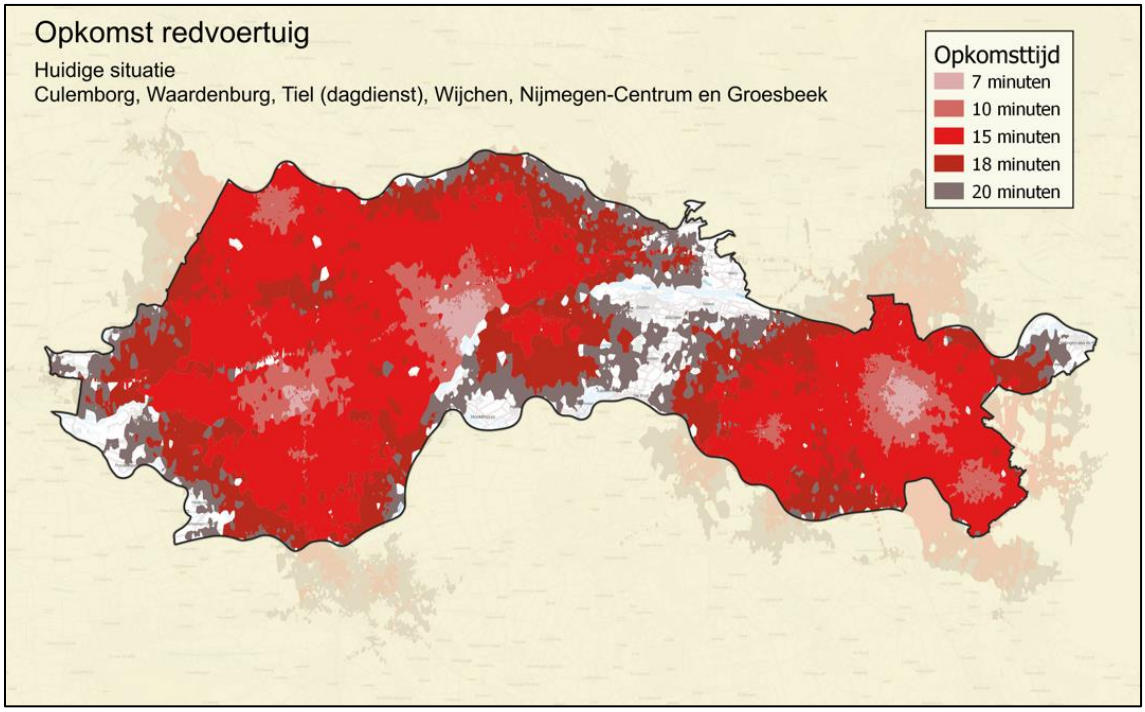
Post Tiel heeft tijdens kantooruren (08:00u - 17:00u) een dagdienstbezetting en daarmee ook een snelle uitruktijd voor het redvoertuig. Buiten deze uren wordt het redvoertuig bemenst door vrijwilligers op basis van vrije instroom en een langere uitruktijd. Voor scenario RV-6A en RV-5A is daarom ook de dekking met de dagdienstbezetting van post Tiel getoond.

Variant RV-6A: Nijmegen-Centrum, Tiel (vrije instroom), Culemborg, Waardenburg, Wijchen en Groesbeek (huidige situatie)



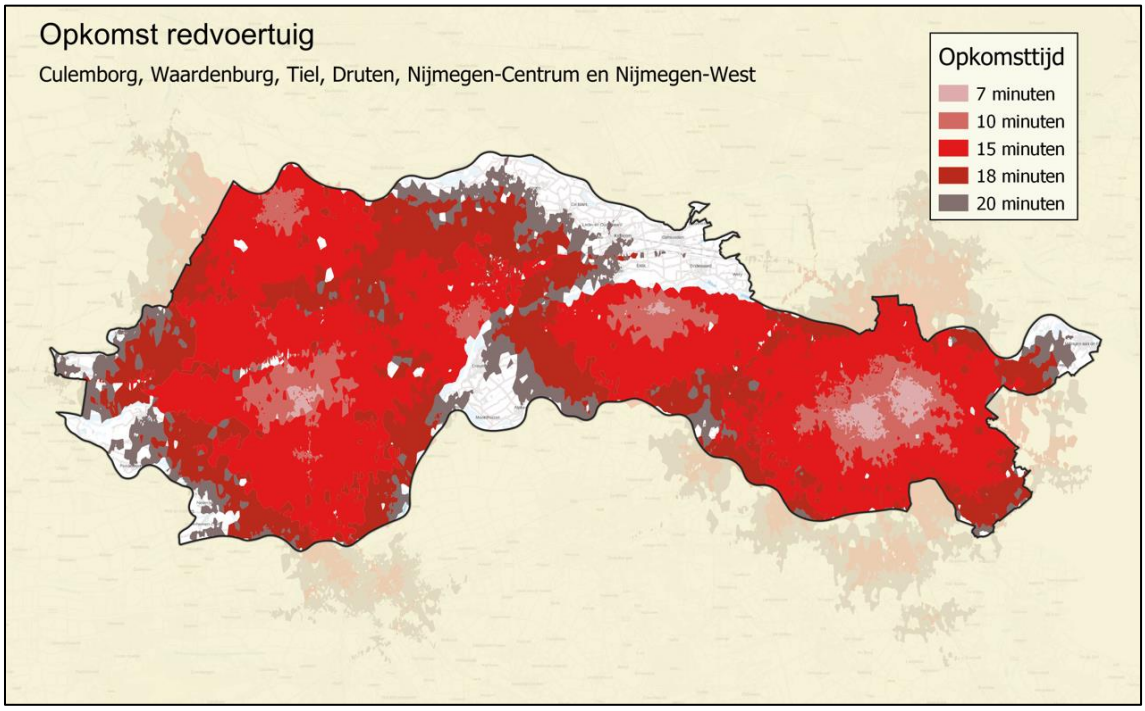
Dit betreft de huidige situatie buiten kantoortijden met de opkomst van vrijwilligers in Tiel. Aan de randen en in het midden (de gemeenten; Druten, Neder-Betuwe, West Maas & Waal en gedeeltelijke gemeente Buren) wordt de gewenste opkomsttijd niet gehaald. In het westelijk en noordelijk deel van de regio wordt de dekking verbeterd door interregionale samenwerking (zie paragraaf 2.9)

Variant RV-6A: Nijmegen-Centrum, Tiel (dagdienst), Culemborg, Waardenburg, Wijchen en Groesbeek (huidige situatie)



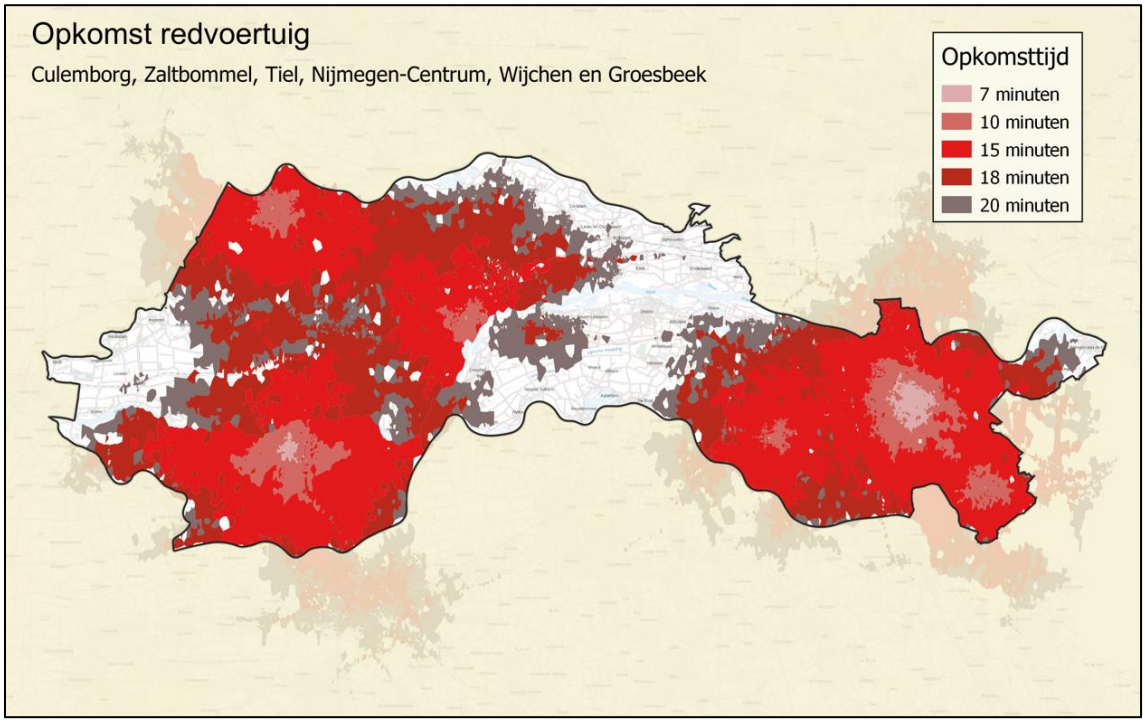
Dit betreft de huidige situatie tijdens kantoortijden met een dagdienstbezetting in Tiel. Daarbij is goed te zien dat door de snellere uitruk tijd van Tiel het midden van de regio beter gedekt is binnen de gewenste opkomsttijden.

Variant RV-6B: Nijmegen-Centrum, Nijmegen-West, Druten, Tiel (vrije instroom), Culemborg, Waardenburg



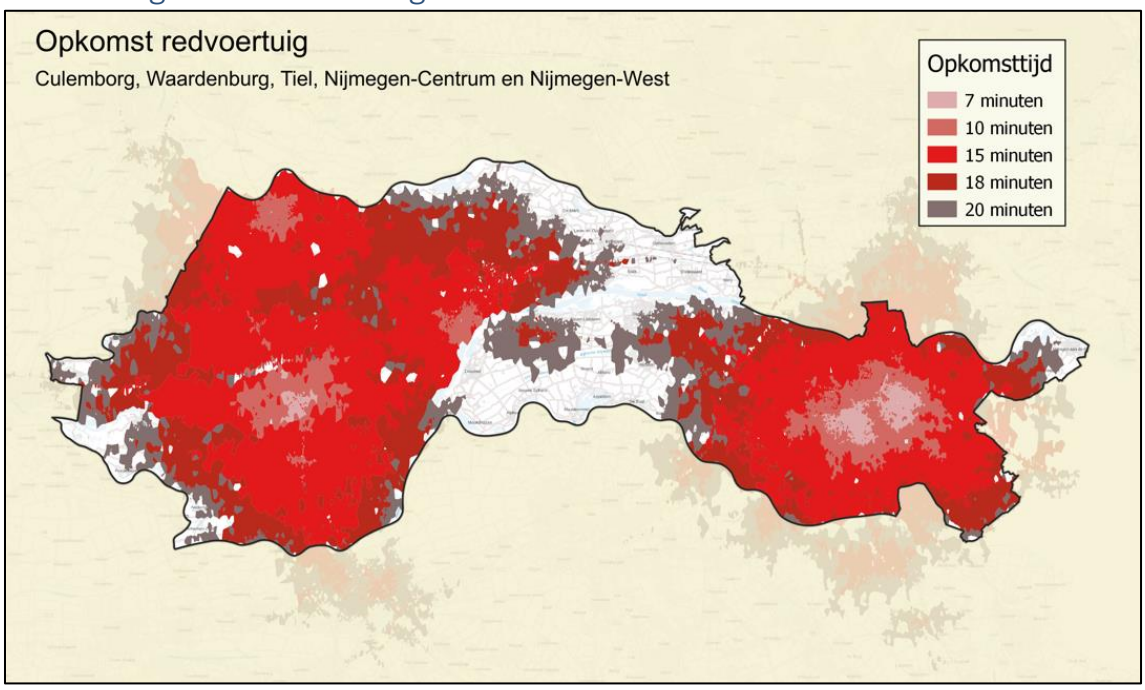
In bovenstaande situatie zijn de redvoertuigen van de posten Groesbeek en Wijchen verplaatst naar Nijmegen-West en Druten. Door de plaatsing van het redvoertuig in Druten wordt de dekking in de gemeenten Druten en West Maas en Waal versterkt. Daarnaast ontstaat er in Nijmegen een groter gebied met een snelle opkomsttijd (<10 minuten; t.b.v. de hoogbouw-objecten).

Variant RV-6C Nijmegen-Centrum, Groesbeek, Wijchen, Tiel (vrije instroom), Zaltbommel en Culemborg



In de bovenstaande situatie is het redvoertuig van post Waardenburg verplaatst naar post Zaltbommel. Dit draagt bij aan een betere dekking van het stadscentrum van Zaltbommel (gebiedscategorie 1). Een redvoertuig in Zaltbommel geeft een klein verschil in dekking ten opzichte van een redvoertuig in Waardenburg (minder overlap met Tiel en Culemborg, maar een slechtere dekking in West-Betuwe.

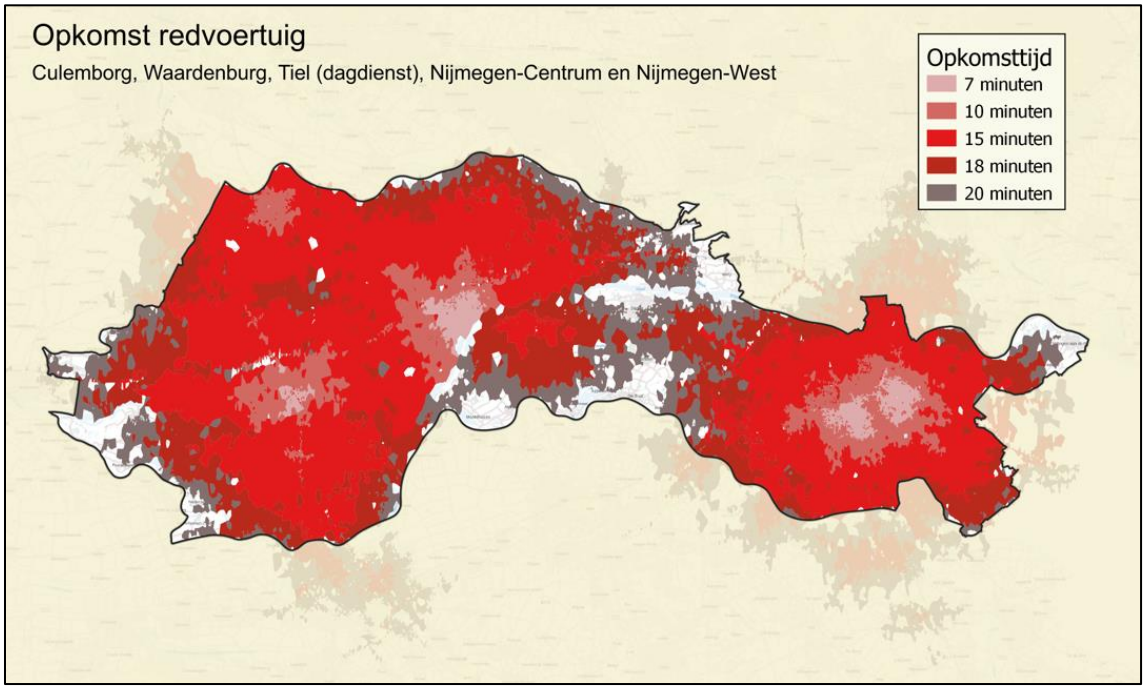
Variant RV-5A: Nijmegen-Centrum, Nijmegen-West, Tiel (vrije instroom), Culemborg en Waardenburg



In de bovenstaande afbeelding is de dekking weergeven voor de variant met vijf redvoertuigen die gepositioneerd zijn op de posten Culemborg, Waardenburg Tiel, Nijmegen-Centrum en Nijmegen

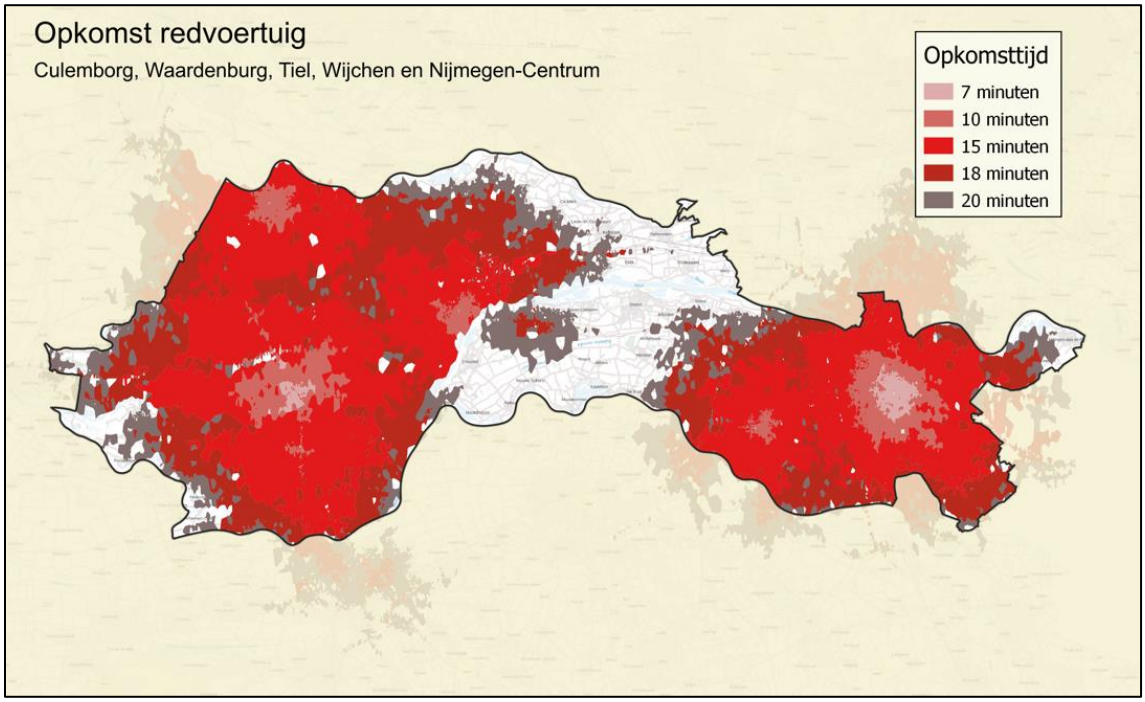
West. Voor Tiel wordt de dekking op basis van de uitruk door de vrijwilligers (buiten kantoortijden) getoond. Ondanks dat deze variant maar vijf redvoertuigen kent, laat deze op regionaal niveau een (licht) verbeterde dekking zien t.o.v. de huidige variant. Dat komt omdat Nijmegen-Centrum relatief snel in Groesbeek is en vanuit Nijmegen-West het redvoertuig sneller is richting Druten. In de huidige situatie RV-6A heeft het redvoertuig van Groesbeek namelijk een relatief klein verzorgingsgebied.

Variant RV-5A: Nijmegen-Centrum, Nijmegen-West, Tiel(dagdienst), Culemborg en Waardenburg



In de bovenstaande afbeelding is de situatie is dekking weergeven voor de variant met vijf redvoertuigen die gepositioneerd zijn op de posten Culemborg, Waardenburg, Tiel, Nijmegen-Centrum en Nijmegen-West. Voor Tiel wordt de dekking op basis van de uitruk door de beroepsbezetting (tijdens kantoortijden) getoond. In beide gevallen laat deze variant een goede dekking zien met een kleine verbetering in de omgeving van Druten (ten opzichte van de huidige situatie RV-6A).

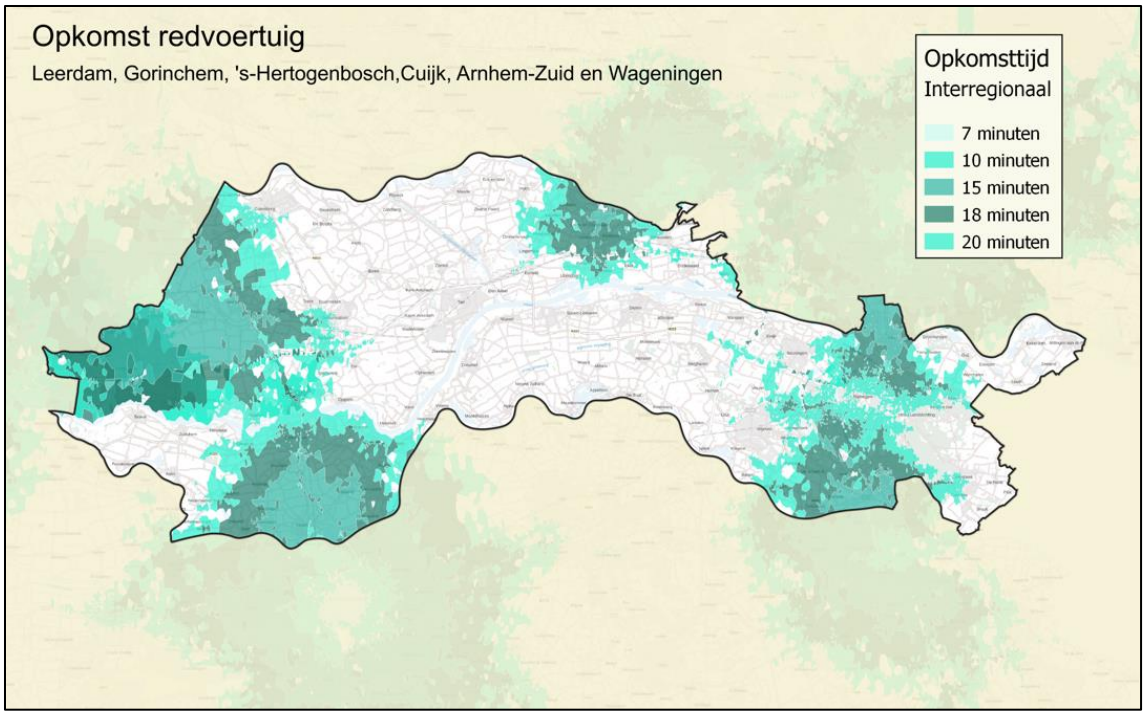
Variant RV-5B: Nijmegen-Centrum, Tiel (vrije instroom), Culemborg, Waardenburg en Wijchen



In deze variant blijft de dekking aan de westkant van de regio gelijk. Aan de oostkant is de dekking ten opzichte van Variant RV-5A minder doordat het redvoertuig van Wijchen in 18 minuten minder ver komt dan vanuit Nijmegen-West. Ondanks dat deze variant maar vijf redvoertuigen kent, laat deze een vergelijkbare dekking zien als de huidige variant (ten opzichte van de maximale opkomsttijden).

2.9 Interregionale samenwerking als aanvulling

In enkele gebieden worden redvoertuigen van buurregio's als eerste eenheid gealarmeerd conform de afspraken voor interregionale samenwerking. De volgende posten uit een buurregio kunnen met een redvoertuig gealarmeerd worden voor een incident in Gelderland-Zuid: Leerdam, Wageningen, Veenendaal, Arnhem-Zuid, Den Bosch, Cuijk.
Hieronder is te zien dat, ten opzichte van eigen dekking, in de gemeente Buren en Neder-Betuwe een interregionaal redvoertuig bijdraagt aan het realiseren van de gewenste opkomsttijden. Maar ook op andere plekken in de regio is een redvoertuig van de buurregio sneller ter plaatse, zoals bijvoorbeeld in Asperen (vanuit Leerdam), Vuren (vanuit Gorinchem), Overasselt (vanuit Cuijk) en Hedel/Ammerzoden/Kerkdriel (vanuit Den Bosch).

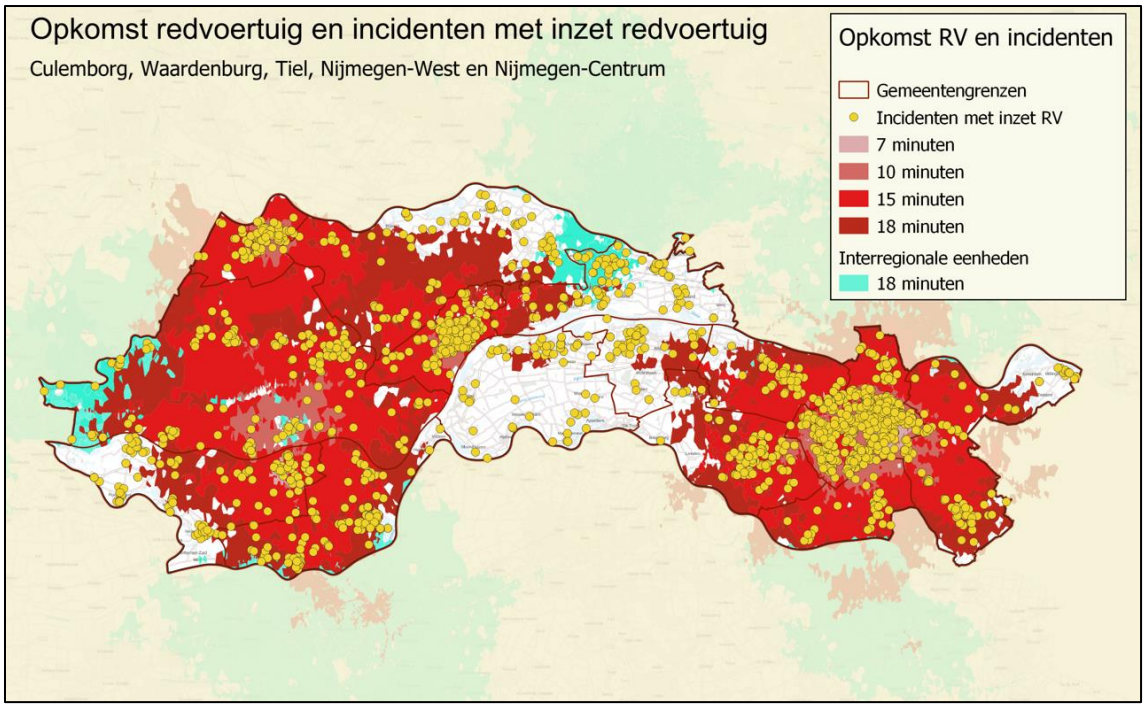


2.10 Uitkomst

Kijkend naar de optimale dekking voor het redvoertuig dan is variant RV-5A met plaatsing van een redvoertuig in Nijmegen Centrum, Nijmegen-West, Tiel, Culemborg en Waardenburg de ‘optimale’ variant. Hierbij zijn criteria zoals snelheid, slagkracht, risico’s, investering en incidenthistorie gewogen. Met deze variant wordt met vijf redvoertuigen een betere dekking in 18 minuten gerealiseerd dan met de huidige spreiding van zes redvoertuigen.

2.11 Argumentatie overschrijden opkomsttijden

De dekking blijft regio-breed minstens gelijkwaardig en verbetert zelfs licht ten opzichte van het huidige dekkingsplan. De overschrijding (>18 minuten) komt, net zoals in de huidige situatie, voor in het midden en de randen van de regio. De overschrijding van de opkomsttijden blijft beperkt tot enkele minuten. Door het verplaatsen van een redvoertuig naar Nijmegen-West wordt het gebied met een opkomst overschrijding in het midden van de regio verkleint ten opzichte van de huidige situatie. In de gebieden die niet binnen de normtijd worden afgedekt bevinden zich geen hoge aantallen kwetsbare objecten. Tijdens kantoortijden is de dekking in het midden van de regio sterk verbeterd door de dagdienst vanuit Tiel. Uit het risicoprofiel is te herleiden dat in de gebieden waar de gewenste opkomsttijd niet gehaald wordt, de kans op een brandweerinzet klein is. Tevens blijkt uit de incidenthistorie dat een redvoertuig de afgelopen jaren minimaal is ingezet in deze gebieden.



Het plaatsen van een redvoertuig in Druten (zie afbeelding variant RV-6B) levert vooral een verbetering in de dekking in de gemeenten Druten en West Maas en Waal op en in mindere mate in de gemeenten Beuningen en Wijchen. Wanneer we de meerwaarde afzetten tegen de risico's in het gebied en de incidenthistorie dan is de meerwaarde minder groot dan de visuele verbetering doet vermoeden, waardoor een redvoertuig plaatsen in Druten een relatief kleine bijdrage levert aan de incidentbestrijding. Het aantal risico-objecten (portiek en woongebouwen hoger dan 20 meter) is zeer beperkt in de gemeenten Druten en West Maas en Waal. Daarnaast laat de incidenthistorie zien dat het aantal verwachte inzetten met een redvoertuig binnen de gemeenten Druten en West Maas en Waal indicatief ca. 28 incidenten per jaar zal zijn (168 incidenten voor alle prioriteiten). Dit betekent dat de uitrukfrequentie van het redvoertuig vanaf post Druten laag zal zijn. Wanneer er een redvoertuig in Druten geplaatst wordt is een forse investering in opleidingen en blijvende vakbekwaamheid noodzakelijk.

Zaltbommel

Een redvoertuig in Zaltbommel plaatsen (variant RV-6C) geeft een klein verschil in dekking ten opzichte van een redvoertuig in Waardenburg. Er is sprake van minder overlap met Tiel en Culemborg, maar een slechtere dekking in West-Betuwe. De dekking in het stadscentrum van Zaltbommel (gebiedscategorie 1) verbetert licht. De investering in opleiding en blijvende vakbekwaamheid staat echter niet in verhouding tot de verbetering van de dekking.

Nijmegen

Door de verplaatsing van een redvoertuig naar post Nijmegen-West wordt de dekking verder verbeterd. Dit komt vooral doordat er met een beroepsbezetting wordt uitgerukt en de uitruktijden laag zijn. De redvoertuigen van Nijmegen-West en Nijmegen-Centrum hebben overlap van verzorgingsgebied (deze is niet zichtbaar op de eerder getoonde visualisaties). Gezien enerzijds het risicoprofiel, het aantal hoogbouw-objecten, objecten van voor 1900, de inwonersdichtheid en de incidenthistorie en anderzijds de component slagkracht, levert het plaatsen van een redvoertuig in Nijmegen-West een verbetering in de dekking op. Opkomst van de redvoertuigen is gegarandeerd omdat in Nijmegen wordt gewerkt met 24-uurs (beroeps)bezetting en worden snelle uitruktijden gerealiseerd.

2.12 Impactanalyse

Post

De beoogde posten kunnen de taak redvoertuig uitvoeren op basis van paraatheid en huisvesting. Vier van de vijf posten voeren deze taak al jarenlang uit en zijn gedreven om dit te blijven doen. Voor de post Nijmegen-West is deze taak nieuw. Omdat de standplaats van de medewerkers van de 24-uursdienst frequent wisselt is deze taak voor de medewerkers niet geheel nieuw. Voor Groesbeek en Wijchen heeft de keuze voor scenario RV-5A een grote impact, omdat zij deze taak kwijtraken en deze taak de afgelopen jaren ook met veel motivatie hebben uitgevoerd.

Gelijktijdigheid

De kans op het gelijktijdig alarmeren van zowel de tankautospuit als het redvoertuig van de post is aanwezig in het primaire verzorgingsgebied van de post. Denk bijvoorbeeld aan een schoorsteenbrand, dakbrand of brand in een flat. Het streven is dat beide eenheden dan kunnen uitrukken. Indien dit niet lukt kan een post terugvallen op het ‘TS-Flex-principe’ voor de tankautospuit en zal er technisch worden ingeregeld dat eerst het specialisme wordt bezet bij gelijktijdige alarmering. Mocht er toch sprake zijn van onvoldoende bezetting zal waar nodig de naastgelegen post dan de tankautospuit leveren.

Vakbekwaamheid

De nieuwe spreidingsvariant heeft een positieve impact voor vakbekwaamheid. Op twee vrijwilligers-posten komt de inspanning voor het vakbekwaam blijven te vervallen. Het personeel van Nijmegen-West kan daarentegen tijdens werktijd vakbekwaam blijven. Wel moeten zij eerst vakbekwaam gemaakt worden. De nieuwe bedieners van post Nijmegen-West zullen de leergang voertuigbediener van de BOGO moeten volgen. Deze leergang kent een studiebelasting van 70 uur, waarvan 42 contacturen Uitgegaan wordt dat er 12 personen opgeleid moeten worden (mogelijk dat dit aantal lager uitvalt omdat medewerkers al opgeleid zijn).

Financieel

Het huidige reserve voertuig is niet gekapitaliseerd en staat daarmee niet op de vervangingslijst. Hierdoor is er geen financiële ruimte om een benodigd reserve voertuig aan te houden. Een redvoertuig uit de operationele sterkte halen en deze in gaan zetten als reserve voertuig kan hiermee “budgetneutraal” worden doorgevoerd. Door het huidige reservevoertuig af te stoten worden (dure) onderhoudskosten voorkomen. Om te allen tijde voldoende dekking te kunnen leveren met een redvoertuig is het noodzakelijk om een reserve redvoertuig beschikbaar te houden in de VRGZ (net zoals in de huidige situatie). Opleiden van de collega’s van post Nijmegen-West vergt een financiële inspanning van indicatief €40.000,-.

3 Hulpverleningsvoertuigen

Inleiding

Voor het bestrijden van verkeersongevallen zijn de basisbrandweereenheden (tankautospuiten) opgeleid en getraind. Voor complexe incidenten zoals met vrachtwagens, bussen en treinen wordt een basiseenheid ondersteund door hulpverleningsteams (HV-teams). De HV-teams hebben de beschikking over een specialistisch voertuig met meer, zwaarder en specialistisch gereedschap.

3.1 Huidige situatie

De VRGZ heeft momenteel vier hulpverleningsvoertuigen. Twee hulpverleningsvoertuigen met een kraan en twee zonder een kraan. De voertuigen staan op dit moment in Geldermalsen, Lienden, Nijmegen-West en Zaltbommel.

3.2 Wetgeving

In het Besluit veiligheidsregio's is opgenomen dat: 'Ten behoeve van de uitvoering van de taken, genoemd in artikel 25, eerste lid, onderdelen a en b, van de wet, draagt het bestuur van de veiligheidsregio er zorg voor dat de brandweer ondersteuningseenheden voor hulpverlening heeft'.

De wet geeft geen vastgestelde opkomsttijden aan voor het hulpverleningsvoertuig.

3.2.1 Gewenste opkomsttijd

In de regionale visie op HV is een gewenste opkomsttijd opgenomen van 20 minuten. Deze opkomsttijd is opgebouwd uit opkomsttijden van een basiseenheid en de wettelijke opkomsttijd van een ambulance (max 15 minuten). Nadat beiden ter plaatse zijn, wordt in de eerste vijf minuten verkend en de inzet bepaald. Hierna is het wenselijk dat de HV ter plaatse is om direct ingezet te kunnen worden.

3.3 Kern landelijke of regionale visie

Voor het ondersteunen van tankautospuiten bij complexe incidenten, spoorincidenten, ongevallen met vrachtwagens en bussen, ongevallen met gevaarlijke stoffen en bij waterongevallen worden vanuit de landelijke visie specialistische teams ingericht; HV-teams.
De HV-teams leveren extra en specialistisch materieel/materiaal, kennis en bedieners om een incident te kunnen bestrijden. Dit komt voort uit de landelijke visie op hulpverlening. Deze visie is door Brandweer Gelderland-Zuid omarmd en vertaald naar de eigen regio.

Daarbij moeten we onder andere oog hebben voor de toekomstige ontwikkelingen die in het 'Risicoprofiel Brandweer Gelderland-Zuid' zijn opgenomen, inclusief de onzekerheid van deze ontwikkelingen die daarbij komt kijken. Daarbij valt o.a. te denken aan extreem weer en de energietransitie.

De gewenste opkomsttijd van een hulpverleningsvoertuig is 20 minuten, maar geldt niet als harde norm en wordt primaire nagestreefd op de auto(snel)wegen als belangrijke risicolocaties binnen de veiligheidsregio.

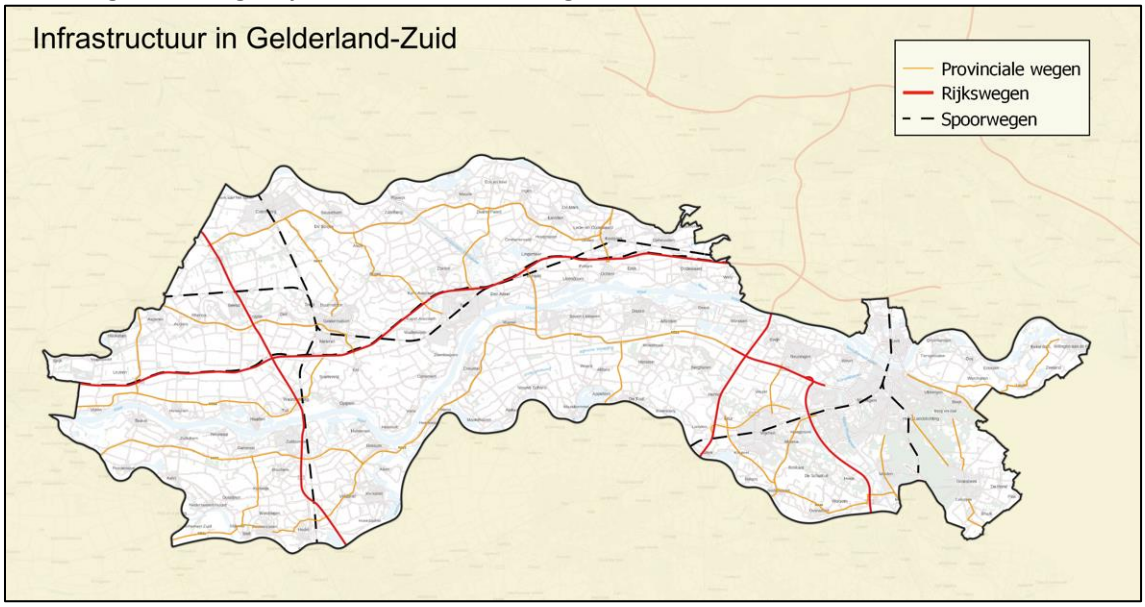
3.4 Recentelijk vastgesteld beleid

De 'Visie op Hulpverlening Gelderland-Zuid' is vastgesteld op 20 oktober 2022.

3.5 Relevante input Risicoprofiel Brandweer Gelderland-Zuid

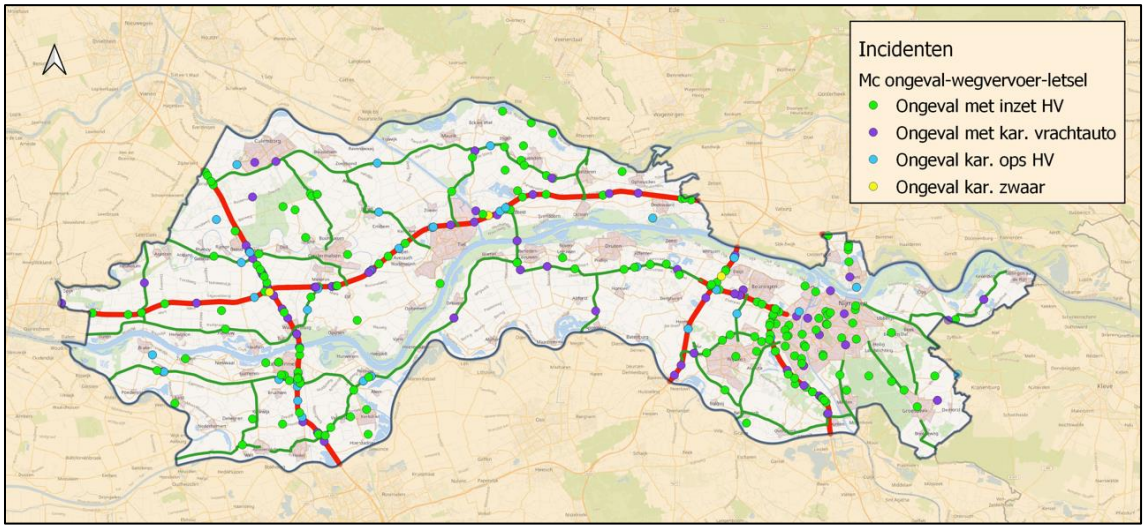
3.5.1 Risicolocaties

De risico's omtrent hulpverlening zijn door de gehele regio op verschillende wijzen aanwezig. Denk hierbij aan de drukke infrastructuur van de rijkswegen A2, A15, A50 en de A73 die de regio doorkruisen. Maar daarnaast ook de autowegen, provinciale wegen, spoorwegen en alle (smalle) waterwegen vanwege bijvoorbeeld een voertuig te water.



3.5.2 Incidenthistorie

Onderstaande visualisatie (uit het risicoprofiel) laat zien waar in de periode 1 januari 2017 en 1 januari 2023 verkeersongevallen hebben plaatsgevonden waarbij een hulpverleningsvoertuig is gealarmeerd. Daarbij is een verdere uitsplitsing gemaakt van incidenten, om de 'zware' verkeersongevallen beter te kunnen duiden (karakteristieken 'opschaling HV', 'zwaar' en 'vrachtwagen').



3.6 Uitgangspunten berekening specialisme

Uitruktijd

De uitruktijden van de huidige HV-voertuigen zijn bekend. Hiervoor wordt dezelfde methodiek gehanteerd als voor de uitruktijden voor dynamisch alarmeren:

- Geldermalsen 4:07 minuten
- Nijmegen-West 2:12 minuten
- Lienden 4:25 minuten
- Zaltbommel 4:02 minuten

Voor posten die op dit moment geen HV-voertuig als specialisme hebben is deze uitruktijd niet te bepalen. Om een bruikbare tijd te kunnen vaststellen is de gezamenlijke mediaantijd van de vrijwillige posten met een HV-voertuig berekend. Deze komt neer op 4:07 minuten. Deze tijd is voor de berekening van de opkomstgebieden van de vrijwillige posten die nog geen HV-team hebben gebruikt.

Gevisualiseerde opkomstgebieden

In de regionale visie op HV is voor de HV-teams een gewenste opkomsttijd van 20 minuten opgenomen. Dit is geen wettelijk vastgestelde opkomsttijd, maar een tijd die vanuit Brandweer Gelderland-Zuid wordt nagestreefd. In de volgende dekkingsvarianten zijn de volgende opkomsttijden gehanteerd om de opkomstgebieden in beeld te brengen:

- 20 minuten (gewenste opkomsttijd HV-teams)
- 25 minuten (overschrijding gecategoriseerd te tonen)
- 30 minuten (overschrijding gecategoriseerd te tonen).

Rijsnelheid

Voor de rijsnelheid wordt voor de HV-teams 100% aangehouden (vergelijkbaar met de tankautospuit), omdat de voertuigen niet zwaarder dan 20.000 kilogram en geen hoog zwaartepunt hebben zoals de waterwagens.

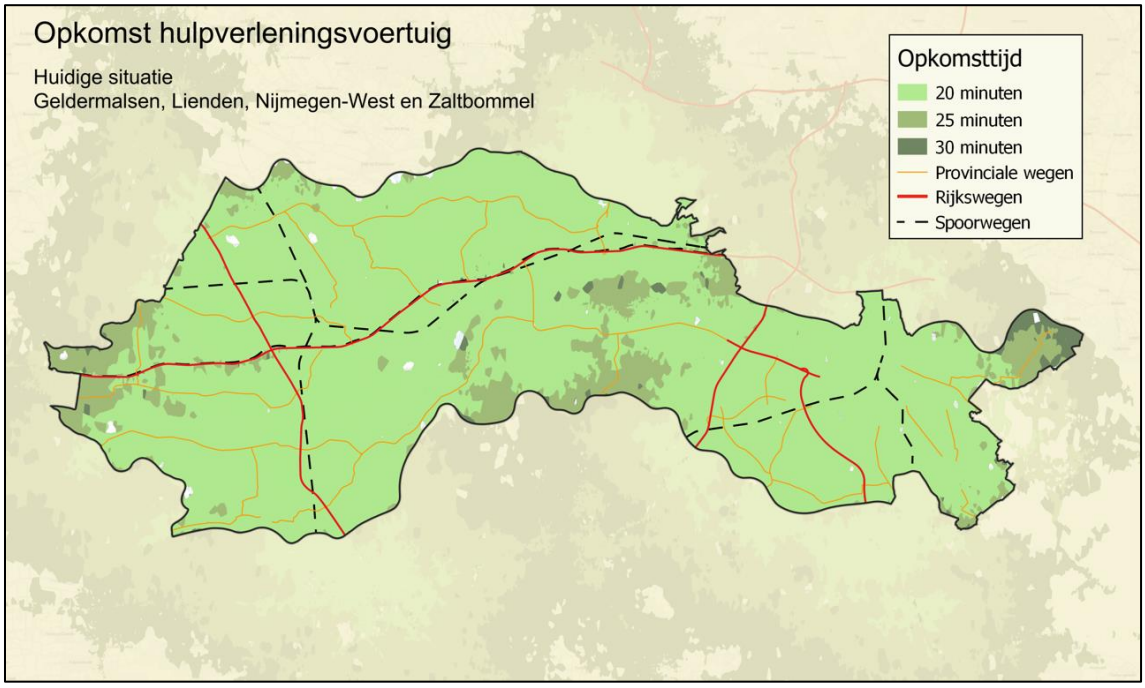
3.7 Spreidingsvarianten dekking

Hieronder zijn diverse spreidingsvarianten uitgewerkt om een analyse uit te voeren op de optimale spreiding voor HV-teams. In de onderstaande afbeeldingen is de snelste opkomsttijd te zien en daarmee de totale dekking. De overlap die posten hebben is niet zichtbaar. In de huidige situatie is er met vier teams veel overlap. Daarom is ook gekeken naar varianten met minder teams. Er zijn varianten met twee en drie HV-teams onderzocht. Deze zijn vergeleken met de huidige spreidingsvariant met vier teams.

De volgende posten zijn meegenomen in de uitwerking van de diverse spreidingsvarianten:

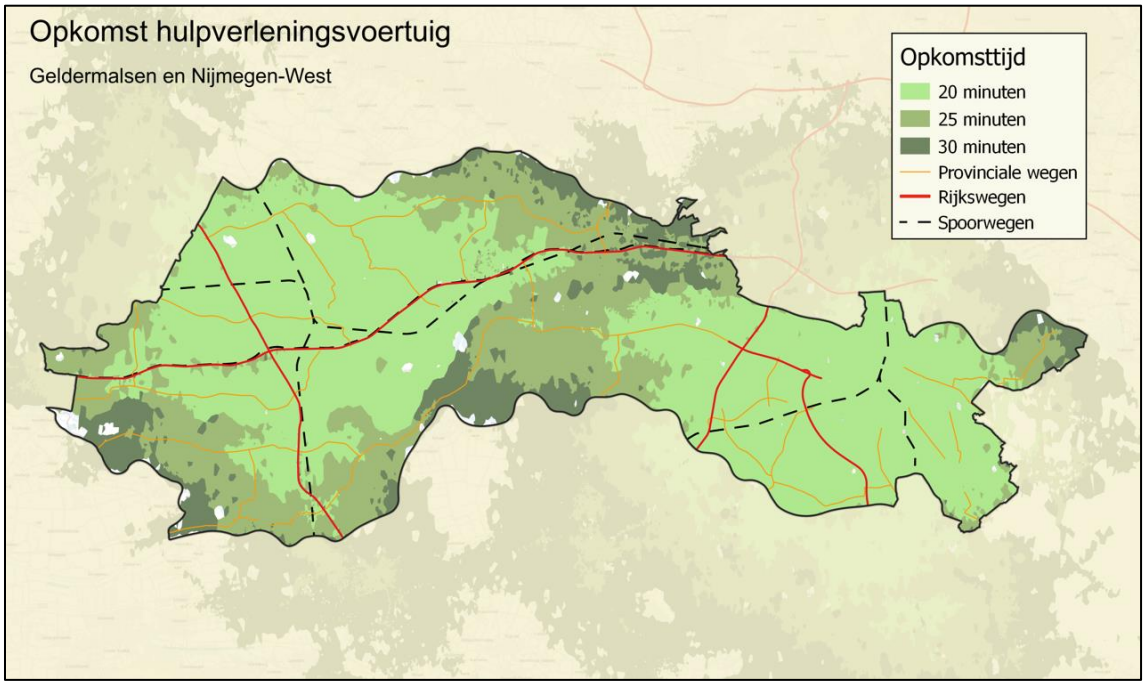
- Geldermalsen (huidige locatie)
- Nijmegen-West (huidige locatie)
- Lienden (huidige locatie)
- Zaltbommel (huidige locatie)
- Beuningen (aansluiting op risicolocaties oostelijk deel regio t.o.v. buurpost Nijmegen-West)
- Herwijnen (aansluiting op risicolocaties in het westelijk deel van de regio)
- Kesteren (om te kunnen afwegen t.o.v. Lienden)
- Ochten (om te kunnen afwegen t.o.v. Lienden
- Wijchen (aansluiting op risicolocaties oostelijk deel regio t.o.v. buurpost Nijmegen-West)
- Waardenburg (om af te kunnen wegen t.o.v. Geldermalsen en Zaltbommel)

Variant HV-4: Geldermalsen, Lienden, Nijmegen-West en Zaltbommel (huidige situatie)



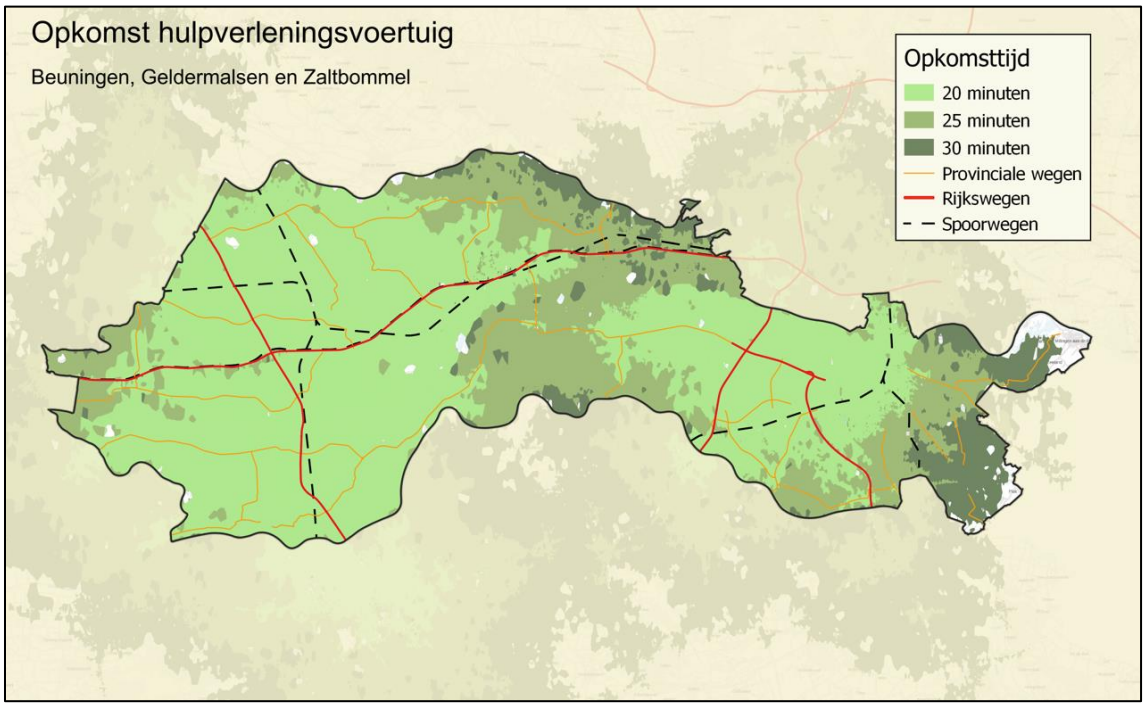
De huidige variant dekt bijna de hele regio met een gewenste opkomsttijd van 20 minuten en daarmee ook een volledige dekking op de auto(snel)wegen.

Variant HV-2: locaties Geldermalsen & Nijmegen-West



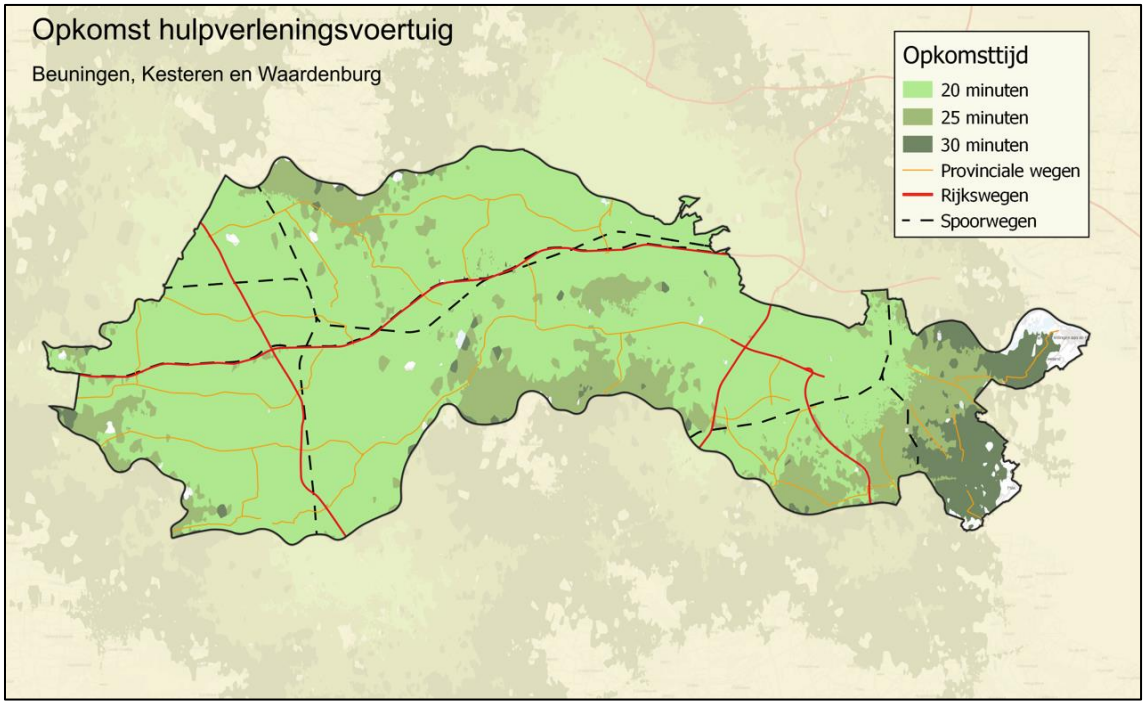
Deze variant laat een dekking zien waarbij delen van de regio niet worden afgedekt binnen de gewenste opkomsttijd van 20 minuten. Grote delen van de autosnelwegen worden wel afgedekt. Een andere variant met twee posten, zoals bijvoorbeeld Waardenburg en Beuningen, laat een vergelijkbaar beeld zien. Met in dat geval een kleine verbetering in het westelijk deel en een kleine verslechtering in het oostelijk deel van de regio.

Variant HV-3A: locaties Beuningen – Geldermalsen – Zaltbommel



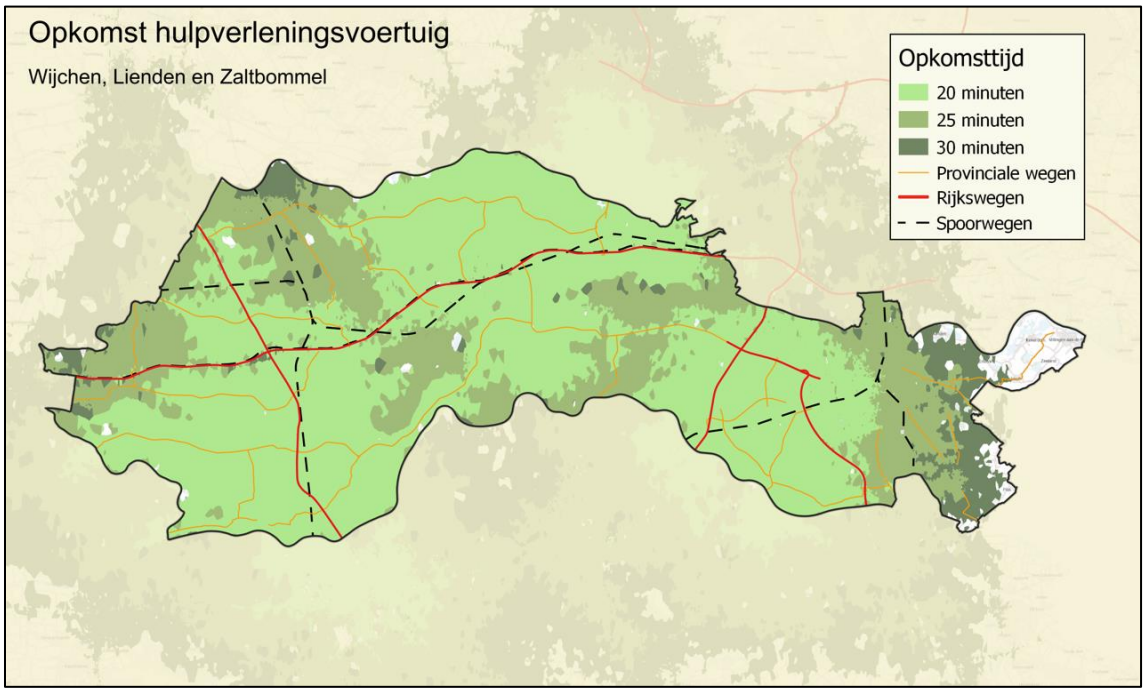
Door het verplaatsen van de HV van Nijmegen-West naar Beuningen zien we de dekking in met name gemeente Berg en Dal afnemen. Aan de westkant van de regio zien we een goede dekking, maar in het midden van de regio wordt de 20 minuten op delen niet gehaald.

Variant HV-3B: Beuningen – Kesteren – Waardenburg



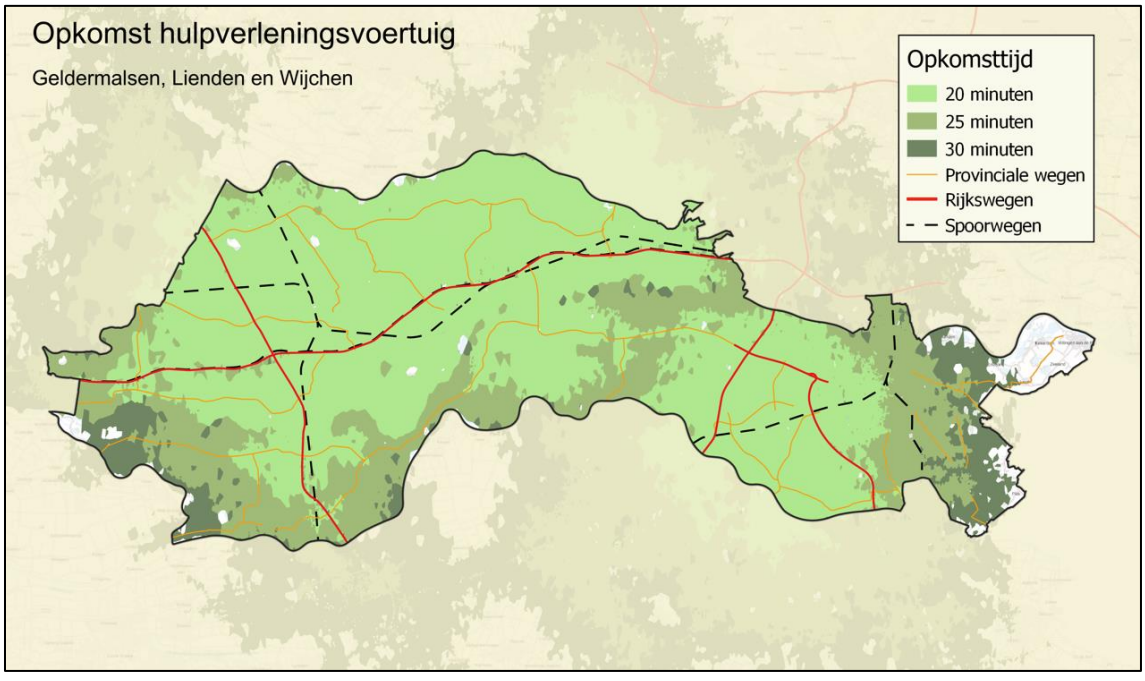
Door het verplaatsen van de HV van Nijmegen-West naar Beuningen zien we de dekking in met name gemeente Berg en Dal afnemen. De drie gebieden sluiten goed op elkaar aan waardoor een goede spreiding gerealiseerd wordt. In de afweging moet worden opgenomen dat Waardenburg een van de posten is waar een redvoertuig staat en dat een tweede groot specialisme daardoor niet in Waardenburg gepositioneerd kan worden.

Variant HV-3C: Wijchen – Lienden – Zaltbommel



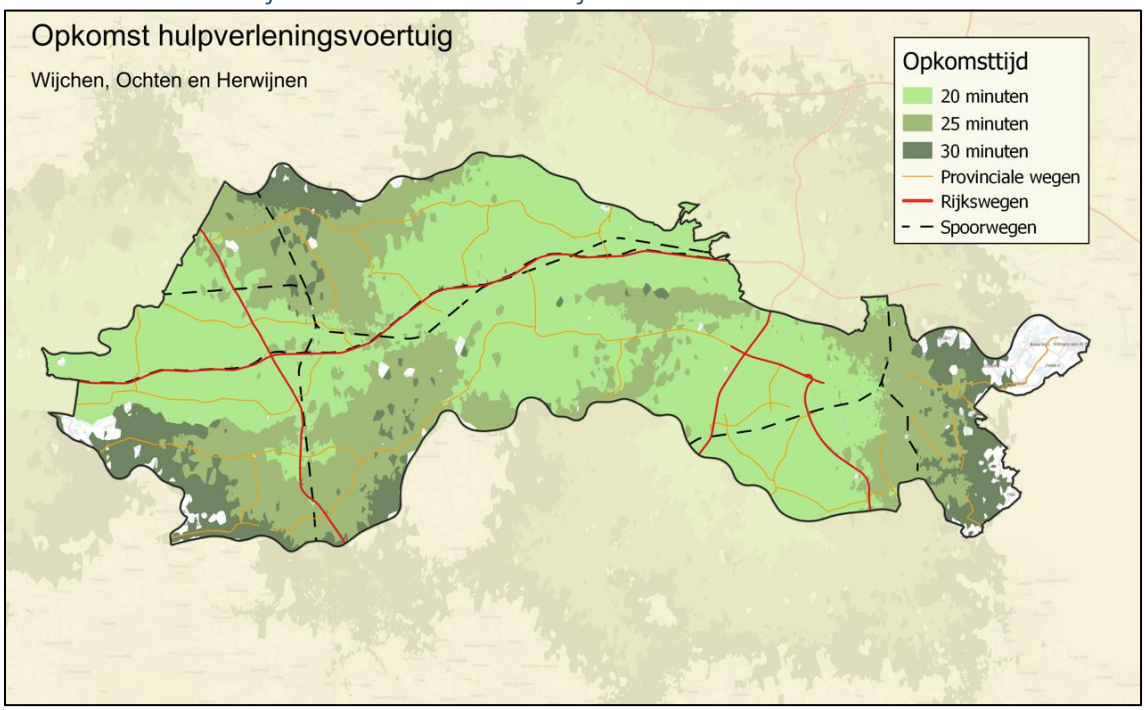
In deze variant is de oostelijke HV in Wijchen gestationeerd. Hierdoor wordt de dekking, ten opzichte van Beuningen richting het zuiden iets beter en neemt de dekking in het noorden iets af (Nijmegen Noord – Lent). De dekking in met name gemeente Berg en Dal zal afnemen. De dekking op de risicolocaties A50 en A73 blijven gelijk. Het westelijke HV-team is gepositioneerd in Zaltbommel waarvandaan het OvD-gebied Zuid en een gedeelte van de gemeente West Maas en Waal gedekt wordt. De HV in het “midden” staat in Lienden zodat de gehele “midden”-as van de regio gedekt wordt vanuit Lienden. De drie gebieden sluiten op elkaar aan. Slechts een klein gedeelte van de A15 (zuidbaan richting knooppunt Deil) wordt niet binnen 20 minuten gedekt door een HV-team. Op dit gedeelte van de A15 is de opkomsttijd 23-24 minuten. Dit is in de huidige situatie 22 minuten.

Variant HV-3D: Geldermalsen, Lienden, Wijchen



Deze variant is qua dekking aan de oostelijke zijde van de regio gelijk aan variant HV-3C. In deze variant is de Zaltbommel vervangen voor Geldermalsen. De HV-teams Geldermalsen en Lienden overlappen elkaar in deze variant en er is een verminderende dekking te zien in het OvD-gebied Zuid en West Maas en Waal. De dekking op de A15 is vergelijkbaar met de huidige situatie en iets gunstiger dan in de variant HV-3C. Meegenomen moet worden dat de post Geldermalsen een ander groot specialisme heeft (GWT).

Variant HV-3E: Wijchen-Ochten- Herwijnen



Deze variant is qua dekking aan de oostelijke zijde van de regio gelijk aan variant HV-3C en D. In deze variant komt het westelijke HV-team uit Herwijnen. In deze variant is de oostelijke HV in Wijchen gestationeerd, hierdoor wordt de dekking richting het zuiden iets beter en neemt de dekking in het noorden (Nijmegen-Noord/Lent) iets af. De dekking op de risicolocatie A50 blijft gelijk. De drie gebieden sluiten op elkaar aan. De dekking in het OvD-gebied Zuid wordt, ten opzichte van de andere potentiële locaties in het westelijk deel, niet binnen de gewenste opkomsttijd afgedekt. Ook is de dekking richting Culemborg minder ten opzichte van de dekking vanuit Geldermalsen, Waardenburg of Zaltbommel.

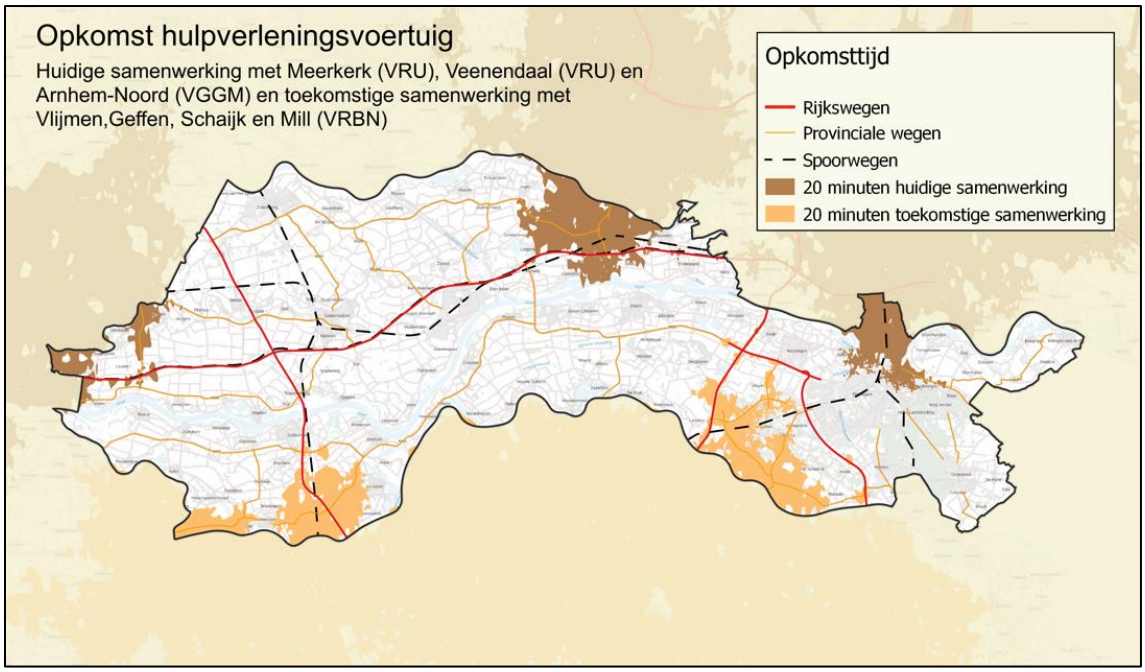
3.8 Interregionale samenwerking als aanvulling

Met buurregio's zijn afspraken gemaakt voor het interregionaal samenwerken op het gebied van hulpverlening. Op dit moment worden de hulpverleningsvoertuigen nog niet tussen alle regio's uitgewisseld. Dit is een bewuste keuze omdat de nieuwe landelijke visie op HV die nog niet in alle regio's geïmplementeerd is.

Regio's waar momenteel interregionale afspraken mee gemaakt zijn:

- Gelderland-Midden (Arnhem-Noord)
- Utrecht (Veenendaal en Meerkerk)

Met de regio Brabant-Noord worden in de nabije toekomst afspraken over interregionale alarmering van de HV's gemaakt. Dit bekent dan dat vanuit Vlijmen, Geffen, Schaijk en Mill ook HV's gealarmeerd kunnen worden voor incidenten in onze regio. Hieronder is bovenstaand geheel verwerkt in de visualisatie op de volgende pagina.



3.9 Uitkomst

Mede vanwege de onzekerheid op onderwerpen zoals bijvoorbeeld klimaatverandering en energietransitie is het te risicovol om terug te gaan naar twee hulpverleningsvoertuigen. Ook ingeval van gepland of ongepland onderhoud is het niet wenselijk om ‘maar’ twee HV-voertuigen operationeel te hebben.

Met drie hulpverleningsvoertuigen in een ‘oost-midden-west’ variant is het mogelijk om een goede dekking te realiseren op alle auto(snel)wegen als risicolocaties. Na analyses en weging van factoren (dekking, investering, vakbekwaamheid, werkdruk in relatie tot andere specialismen) is gebleken dat de variant HV-3C (Lienden, Wijchen en Zaltbommel) de meest optimale variant is.

De plaatsing van een HV op post Waardenburg voor het westelijk deel van de regio levert een iets betere dekking op dan de plaatsing van de HV op post Zaltbommel. Maar vanwege het relatief kleine verschil in opkomsttijd (t.o.v. Zaltbommel) en het gegeven dat Waardenburg een redvoertuig als specialisme heeft, is een variant met een HV in Waardenburg op dit moment niet wenselijk. Ook is het wisselen van de specialismen van Waardenburg en Zaltbommel niet wenselijk gezien dit slechts beperkte verbetering oplevert en de investering in vakbekwaamheid (opleidingskosten) hoog is.

Variant HV-3C (Wijchen, Lienden en Zaltbommel) en HV-3D (Wijchen, Lienden, Geldermalsen) liggen dicht bij elkaar. De dekking is in grote mate vergelijkbaar. Omdat met variant 3D er tussen Lienden en Geldermalsen nog overlap is en post Geldermalsen ook het GWT als specialisme heeft, is gekozen voor variant HV-3C.

Aan de oostzijde van de regio biedt de beroepspost Nijmegen-West het grootste inzetgebied. Echter doordat een HV-team gaat bestaan uit vier personen, wat een grote impact gaat hebben op de bezetting van de 24-uursdienst, en de komst van een redvoertuig in deze post, kan deze post geen ander groot specialisme uitvoeren. Hierdoor komen de naastgelegen posten Wijchen en Beuningen in beeld. Dit gezien hun ligging aan de autosnelwegen. Beide posten laten een vergelijkbaar opkomstgebied zien. De HV laten uitrukken vanuit Wijchen sluit het beste aan bij hun poststerkte.

3.10 Argumentatie overschrijden opkomsttijden

Met de beoogde dekking worden nagenoeg alle auto(snel)wegen als primaire risicolocaties afgedekt. Slechts een klein deel van de A15 wordt niet binnen 20 minuten afgedekt. Het betreft de zuidbaan

van de A15 richting Deil. De overschrijding loopt op tot ongeveer drie tot vier minuten. Het is goed om te beseffen dat in de huidige situatie er ook een overschrijding is van ongeveer twee minuten.

3.11 Impactanalyse

Post

De beoogde posten kunnen de taak (HV-team) uitvoeren op basis van paraatheid en huisvesting. De posten Lienden en Zaltbommel voeren deze taak al jarenlang uit en zijn gedreven om dit te blijven doen. Voor Geldermalsen heeft de keuze voor scenario HV-3C een grote impact, omdat zij deze taak kwijtraken en deze taak de afgelopen jaren ook met plezier hebben uitgevoerd.
Wijchen krijgt de HV als nieuwe taak, maar zal het redvoertuig gaan kwijtraken.

Het bevriezen van het onderzoek voor nieuwbouw voor post Lienden heeft op dit moment geen impact voor de keuze om de HV in Lienden te laten staan.

Impact gelijktijdigheid

De kans op het gelijktijdig alarmeren van zowel de tankautospuit als het HV-team van de post is aanwezig in het primaire verzorgingsgebied van de post. Streven is dat beide eenheden dan kunnen uitrukken. Daarnaast kan een post terugvallen op het ‘TS-Flex-principe’ voor de tankautospuit en zal er technisch worden ingeregeld dat eerst het specialisme wordt bezet bij gelijktijdige alarmering. Waar nodig zal de naastgelegen post dan de tankautospuit leveren.

Financieel

De HV-voertuigen staan op de planning om vervangen te worden. De aanbesteding van nieuwe HV’s is gekoppeld aan de uitkomst van het dekkingsplan. Exploitatiekosten zullen naar verwachting dalen omdat we teruggaan in aantal HV’s. Vanwege de uitbreiding van het aantal kranen, moeten alle voertuigbedieners opgeleid worden in het bedienen van de kraan.

Vakbekwaamheid

Personeel van Nijmegen-West kon tijdens de beroepsdienst vakbekwaam blijven. Voor post Wijchen moeten vrijwilligers opgeleid worden en vakbekwaam blijven. In basis zal de regionale inspanning afnemen, omdat straks drie posten vakbekwaam moeten zijn in plaats van vier. Echter krijgen alle posten te maken met een veranderende taak, zowel de basiseenheden als de HV-teams. De HV-teams gaan zich richten op de ontwikkelingen bij complexere incidenten. Hetgeen gaat betekenen dat de betrokken posten intensievere vakbekwaamheidstrajecten zullen gaan volgen in de toekomst.

4 Grootwatertransportsystemen

Inleiding

Voor situaties waarbij de bluswatervoorziening in de nabijheid van de brand ontoereikend is, beschikt de brandweer over twee systemen waarmee over grote afstanden water aangevoerd kan worden. Voor deze systemen zijn landelijk prestatie-eisen afgesproken.

4.1 Huidige situatie

In de kazernes Geldermalsen en Beneden-Leeuwen zijn de Grootwatertransport-eenheden (GWT) ondergebracht. Vanuit deze posten kan de regio grotendeels bediend worden binnen 45 minuten.

4.2 Wetgeving

Voor het GWT is er geen wettelijke opkomsttijd bepaald.

4.2.1 Gewenste opkomsttijd

In de landelijke visie Grootschalig Brandweeroptreden (GBO) zijn gewenste opkomsttijden voor grootschalige watervoorziening opgenomen. Voor de eerste eenheid wordt een opkomsttijd van 30 minuten aangehouden en voor de tweede eenheid 60 minuten. Voor interregionale bijstand geldt een opkomsttijd van 60 minuten op een uitgangsstelling (UGS) op de eigen regiogrens.

4.3 Kern landelijke of regionale visie

Voor het GWT zijn operationele prestatie-eisen beschreven in de visie op GBO. Deze eisen zijn op pelotons-niveau:

- Capaciteit van continu minimaal 8.000 liter/min aan het manifold, minimaal 1 bar ingangsdruk aan het manifold, inzetdiepte van 1.500 meter.
- Capaciteit van continu minimaal 4.000 liter/min, aan het manifold, minimaal 1 bar ingangsdruk aan het manifold, een inzetdiepte van 3.000 meter.
- Vanuit een oneindige capaciteit (open water).

In de VRGZ hebben we twee systemen die beide voldoen aan de bovenstaande eisen. Hiermee kunnen we twee pelotons voorzien van bluswater bij inzetten in de eigen regio. Bij onderhoud en een bijstandsaanvraag vanuit een andere regio blijft er altijd een systeem in de regio om te voorzien in de bluswater behoefte.

4.4 Recentelijk vastgesteld beleid

In 2018 is het grootschalig en specialistisch optreden (GBO-SO) geïmplementeerd. In het GBO-SO zijn prestatie-eisen vastgelegd waar de waterlevering bij grote incidenten aan moet voldoen. Om te voldoen aan deze eisen is bepaald dat in de regio twee grote grootwatertransportsystemen beschikbaar moeten zijn. In 2018 zijn Geldermalsen en Beneden-Leeuwen als GWT-locaties gekozen en zijn de oude ‘WTS1000-systemen’ (Hedel en Nijmegen-West) en het ‘WTS800-systeem’ (Culemborg) uit de sterkte gehaald.

Om bij grote watervraag over voldoende bluswater te kunnen beschikken zijn ook twee nieuwe waterwagens aangeschaft. Deze waterwagens kunnen, net als de drie schuimblushaakarmbakken (SBH), als buffer worden ingezet in de periode dat de tank van de tankautospuit leeg is en het moment dat een GWT operationeel is.

Een GWT rukt uit met een haakarm-chassis met slangencontainer, inclusief pompaanhanger, een tankautospuit en een PM met aanhanger. Om snel te kunnen uitrukken en het koppelen onder tijdsdruk te voorkomen is het belangrijk dat het “span” (HA-chassis met pompaanhanger) aangekoppeld staat in de remise.

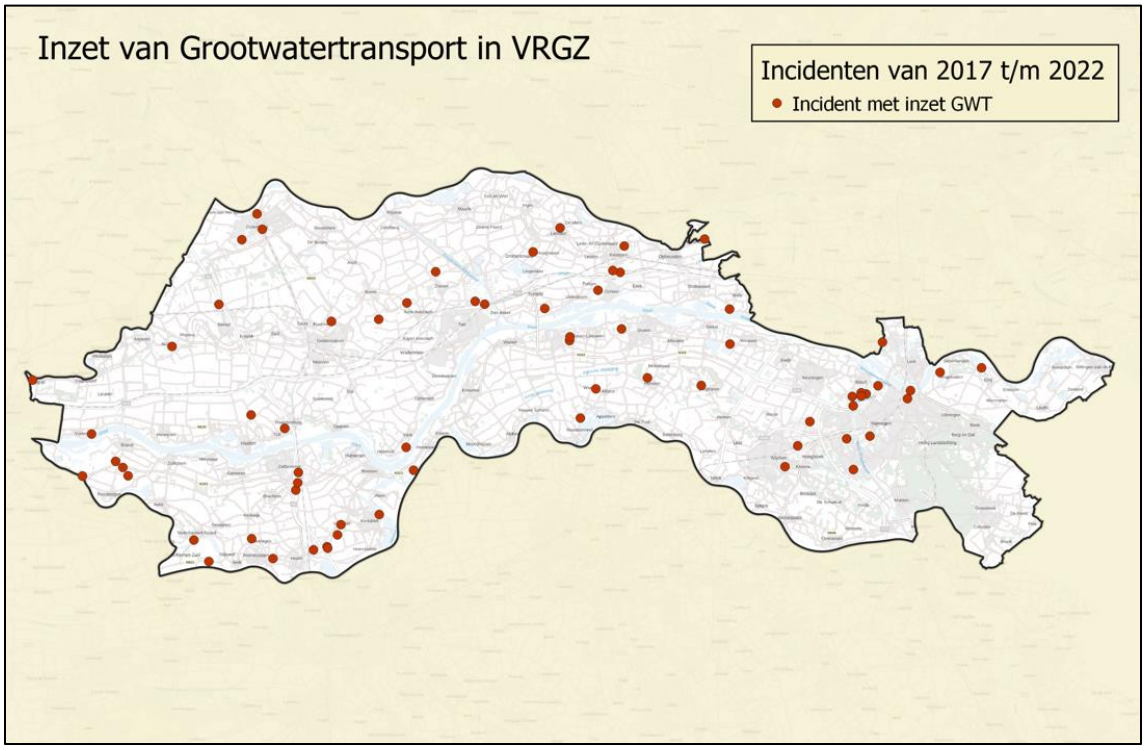
4.5 Relevante input Risicoprofiel Brandweer Gelderland-Zuid

4.5.1 Risicolocaties

Grootwater-transportsystemen worden met name ingezet voor grotere branden. Daarbij moet worden gedacht aan objecten met grotere brandcompartimenten waar een hoge vuurlast in kan zitten waar veel koelend vermogen voor nodig is. Eventueel voor ondersteuning bij een offensieve buiteninzet, maar met name vanuit defensief optreden. Deze objecten zijn met name terug te vinden op bedrijventerreinen (industrie) en in de buitengebieden (agrarische sector). Ook bij Natuurbrand worden de GWT's ingezet. Wanneer er sprake is van uitbreidingsrisico 'zeer hoog' wordt het GWT direct mee gealarmeerd, in andere gevallen is dit op verzoek.

Daarnaast kunnen GWT's ook ingezet worden bij kleinere branden, waarbij de primaire bluswatervoorziening niet beschikbaar is en het water van grotere afstand aangevoerd moet worden. Ook dit type incidenten komen vooral voor in de buitengebieden waar een primaire bluswatervoorzienig niet aanwezig is of op grotere afstand ligt.

5 Incidenthistorie



5.1 Uitgangspunten berekening specialisme

Uitruktijd

Voor het grootwatertransport worden de uitruktijden van de tankautospuit aangehouden. Er is namelijk onvoldoende data om een betrouwbare uitruktijd vast te stellen voor het GWT zelf.

Gevisualiseerde opkomstgebieden

Met de volgende tijden wordt de dekking van het GWT in de regio inzichtelijk gemaakt:

- 30 minuten opkomsttijd op basis van gewenste opkomsttijd eerste eenheid vanuit GBO
- 45 minuten opkomsttijd op basis van het in beeld brengen van de regionale dekking
- 60 minuten opkomsttijd op basis van de prestatie-eis om een peloton beschikbaar te hebben aan de regiogrens bij een bijstandsaanvraag van een buurregio.

Rijsnelheid

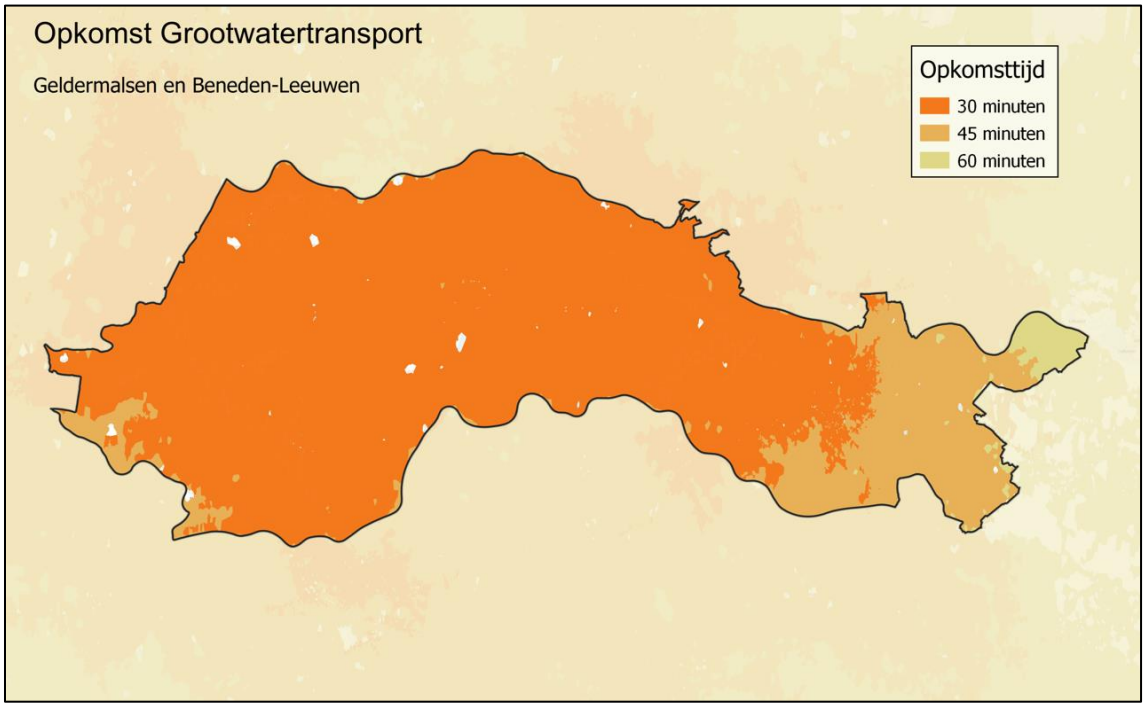
Vanwege de omvang van het GWT, gelet op de omvang en het gewicht van het HA-chassis met pompaanhanger, wordt een rijsnelheid van 85% aangehouden.

5.2 Spreidingsvarianten dekking

Hieronder zijn diverse spreidingsvarianten uitgewerkt om een analyse te kunnen doen op de optimale spreiding voor de twee GWT-systemen. Belangrijk om te benoemen is dat de snelste opkomsttijd te zien is en daarmee de totale dekking, maar de overlap die posten hebben is niet zichtbaar. Om te komen tot een goede dekking van de twee GWT-systemen, zijn voor het oostelijk deel van de regio twee andere locaties onderzocht. Geldermalsen als GWT-locatie voor het westelijk deel van de regio is gezien de goede ligging niet heroverwogen.

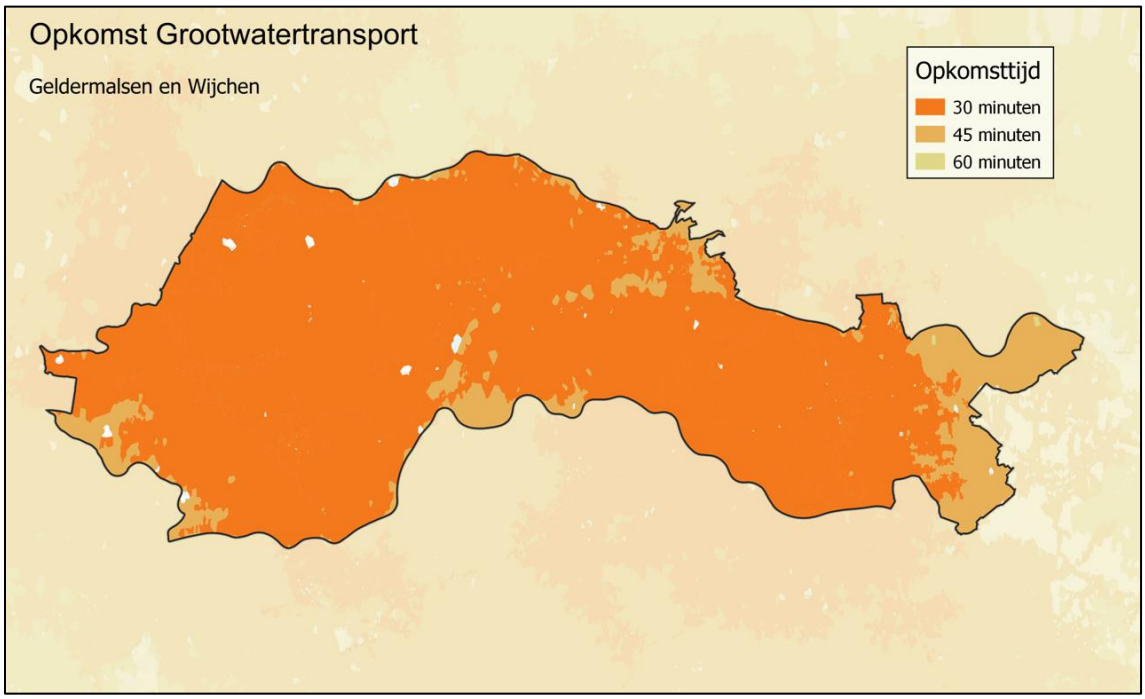
Beuningen en Wijchen zijn de twee posten in het oostelijk deel van de regio die nader zijn onderzocht. Dit op basis van risicolocaties (bedrijventerreinen), het natuurgebied rondom Nijmegen, incidenthistorie en het kunnen voorzien in een optimale dekking in het oostelijk deel. Nijmegen-West is hier als beroepspost vanwege de paraatheid op de tankautospuit en het redvoertuig niet in meegenomen.

Variant GWT-2A: Geldermalsen en Beneden-Leeuwen



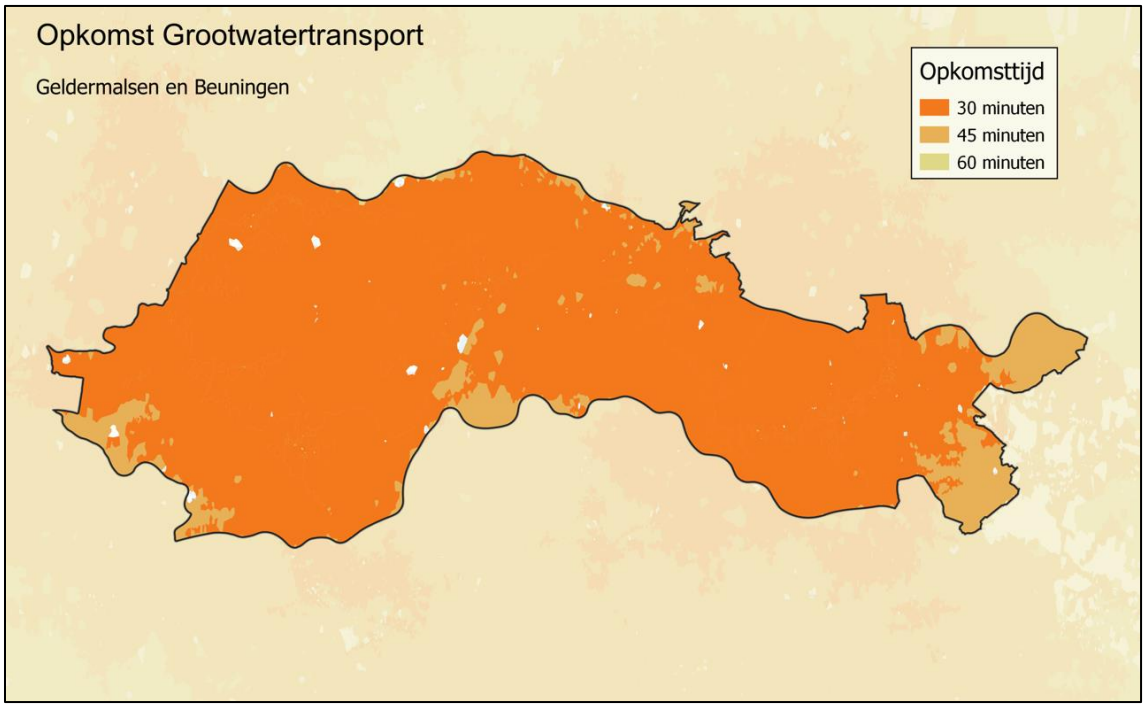
Dit is de huidige spreidingsvariant. Op het overzichtskaartje is te zien dat indicatief 80% van de gehele regio afgedekt wordt in 30 minuten.

Variant GWT-2B Geldermalsen en Wijchen



In deze variant is het GWT van Beneden-Leeuwen verplaatst naar Wijchen. Dit laat een betere dekking zien richting de westzijde van de regio. Het “span” kan aangekoppeld in de kazerne Wijchen staan.

Variant GWT-2C: Geldermalsen en Beuningen



In deze variant is het GWT van Beneden-Leeuwen verplaatst naar Beuningen. Dit laat een betere dekking zien richting de westzijde van de regio en is vergelijkbaar met de variant Wijchen. Opgemerkt moet worden dat deze opkomsten in deze variant vertekenen, omdat het “span” niet aangekoppeld kan staan in Beuningen waardoor de opkomsttijden afwijken.

5.3 Interregionale samenwerking als aanvulling

GWT inzetten vanuit andere regio's verloopt via interregionale bijstandsaanvragen conform het GBO.

5.4 Uitkomst

Er zijn meerdere spreidingsvarianten uitgewerkt en tegen elkaar afgewogen. De gekozen variant, Scenario GWT-2A Geldermalsen en Beneden-Leeuwen, levert in het oostelijk deel van de regio niet de beste dekking op. Daar is een afweging gemaakt tussen de posten Beneden-Leeuwen (huidige locatie), Beuningen en Wijchen.

Beuningen levert een betere dekking op, maar het GWT past niet in de kazerne. Uitgangspunt hierbij is dat het GWT 'uitrukgereed' in de kazerne moet staan, dus het haakarmvoertuig met opgetrokken haakarmbak en met gekoppelde aanhanger.

Wijchen levert ook een betere dekking op, maar om de onwenselijke situatie te voorkomen dat op deze post twee grote specialismen komen te staan waar een hoge prioriteit aan is toegekend (HV1 en GWT), is een andere keuze gemaakt.

Daarmee wordt er vastgehouden aan Beneden-Leeuwen. De bedrijventerreinen van Beuningen, Nijmegen en Wijchen worden vanuit Beneden-Leeuwen afgedekt binnen de gewenste opkomsttijd van 30 minuten.

Voordeel van deze spreiding is ook de centrale restdekking voor als een GWT is ingezet (binnen of buiten de eigen regio). Daarbij kan het voorkomen dat beide GWT's gelijktijdig worden ingezet bij hetzelfde incident.

In het westelijk deel van de regio is, vanwege de strategische ligging en afmeting van de kazernes, geen andere post bekeken dan Geldermalsen.

Bluswatervoorziening is een belangrijk speerpunt waar de brandweer, samen met de gemeenten, zich de komende jaren op blijft richten. Vanwege bijvoorbeeld enerzijds extreem weer (droogte) of anderzijds dunnere leidingdiameters van het drinkwaternet, zou het in de toekomst kunnen betekenen dat bluswatervoorziening op een andere wijze georganiseerd gaat worden. Denk hierbij aan het afstoten van de brandkranen of een reductie op het aantal te gebruiken brandkranen. Wellicht zal dit leiden tot meer waterwagens en/of het in gebruik nemen van andere watertransportsystemen. De samenhang daartussen wordt van wezenlijk belang en kan wellicht in de toekomst aanleiding geven om de huidige voorzieningen/locaties te gaan heroverwegen.

5.5 Argumentatie overschrijden normtijden

Zoals hierboven al is aangegeven is er overschrijding van de gewenste opkomsttijd van 30 minuten in het oostelijk deel van de regio (loopt op naar 45 minuten, maar worden de bedrijventerreinen van Beuningen, Nijmegen en Wijchen op tijd bereikt (binnen 30 minuten). Daarbij is het goed om te beseffen dat de bedrijventerreinen in Beuningen, Nijmegen en Wijchen in basis ook een goede primaire bluswatervoorziening hebben, inclusief voldoende mogelijkheden om het GWT op relatief korte afstand van de brandlocatie te kunnen laten afleggen. Ook voor het natuurgebied en de daaraan gekoppelde voorbereide GWT-routes geldt dat deze niet binnen 30 minuten worden bereikt. Deze locaties worden binnen de 30 tot 45 minuten bereikt.
Er wordt steeds meer gebruik gemaakt van de inzet van waterwagens als waterbuffer om de tijd te overbruggen totdat er een GWT operationeel is. Vanuit die hoedanigheid is het ook vanuit repressief oogpunt acceptabel dat de opkomsttijd van het GWT in Nijmegen en ten oosten daarvan kan oplopen tot 45 minuten. Voor natuurbrand geldt bijvoorbeeld dat de waterwagens automatisch in de eerste alarmering worden meegenomen.

5.6 Impactanalyse

Post

De paraatheid van de beide GWT-posten is de afgelopen jaren voldoende gebleken om het specialisme operationeel te houden. Qua huisvesting zijn de posten voldoende “diep” zodat het GWT aangespannen in de kazernes kan staan. Ook de motivatie om met het specialisme uit te rukken is bij de posten Geldermalsen en Beneden-Leeuwen hoog, omdat zij de afgelopen jaren een flinke investering hebben gedaan op de vakbekwaamheid van het nieuwe materieel.

Impact gelijktijdigheid

De kans bestaat dat de TS van de betreffende post al is ingezet bij het incident en dat vervolgens het GWT wordt gealarmeerd. Dit is mogelijk, waarbij het technisch zo geregeld is dat het betreffende GWT dan kan uitrukken zonder tankautospuit en dat de andere GWT-post wordt gealarmeerd om de tankautospuit te leveren. Op die manier wordt het gewenste personeel en de hulpmiddelen voor het GWT alsnog aangevuld om zodoende zo snel mogelijk de aanvoer van water op orde te hebben.

Financieel

Geen impact. Beide systemen blijven in de sterkte op de huidige posten.

Vakbekwaamheid

Geen impact. Beide systemen blijven bij de huidige posten.

6 Waterwagens

Inleiding

Bijna alle veiligheidsregio's hebben in de afgelopen jaren, mede op basis van landelijke en regionale ontwikkelingen op het gebied van brandbestrijding, (meer) waterwagens aangeschaft. De laatste jaren is er steeds meer kennis opgedaan over effectief blussen en weten we meer over het koelend vermogen wat nodig is om een brand te blussen of beheersen. Dat regio's ervoor kiezen om (meer) waterwagens aan te schaffen heeft er ook mee te maken dat de instanties voor de waterlevering de diameters van de leidingen van het drinkwaternet verkleinen om aan de kwaliteitsnormen van het water te kunnen blijven voldoen. Hierdoor kan het in de toekomst noodzakelijk zijn om meerdere waterwagens te verwerven. De ontwikkelingen met waterleveringen worden op de voet gevolgd om tijdig in te kunnen spelen om voorzienbare water te korten op te vangen.

6.1 Huidige situatie

De regio heeft twee watertankwagens-groot (WT-G[1]) en deze staan in Ubbergen en in Hedel. De inhoud van de tank is 15.000 liter. Daarnaast beschikt de regio over drie schuimblus-haakarmbakken (SBH's) die tevens als watertank (WT[2]) ingezet worden omdat ze standaard 8.400 liter water bij zich hebben. Deze staan momenteel in Beesd, Ochten en Nijmegen-West. De beschouwing op de dekking van de SBH's ten behoeve van een schuiminzet wordt in een separaat hoofdstuk beschreven.

6.2 Wetgeving

Voor waterwagens zijn geen wettelijke opkomsttijden vastgesteld.

6.2.1 Gewenste opkomsttijd

De gewenste opkomsttijd voor waterwagens is gesteld op 20 minuten. Daarmee kan de waterwagen de tweede tankautospuit waar nodig tijdig voorzien van een waterbuffer. Dit in lijn met de berekeningen vanuit het regionale kader bluswatersystematiek uit 2019 en waarbij het uitgangspunt is dat de eerste tankautospuit op een primaire bluswatervoorziening kan aansluiten.

6.3 Kern landelijke of regionale visie

De schuimblus-eenheden (SBH's) staan primair en strategisch gestationeerd om ingezet te kunnen worden bij het bestrijden van incidenten met schuim. In de praktijk worden deze eenheden met name ingezet als waterwagen.

De waterwagens groot (WT-G) zijn beide uitgerust met een bumpermonitor en hydraulisch aangedreven vooras. Hierdoor zijn deze voertuigen geschikt om ingezet te worden bij natuurbranden. Brandweer Gelderland-Zuid heeft geen natuurbrand-voertuigen als basisbrandweereenheid (tankautospuit) en heeft ervoor gekozen om natuurbranden te bestrijden vanaf de paden en te werken met stoplijnen. De waterwagens hebben de mogelijkheid om dicht bij de blussende eenheden op te stellen en deze te voorzien van water.

6.4 Recentelijk vastgesteld beleid

In het regionale kader bluswatersystematiek (2019) hanteert de brandweer als uitgangspunt dat het redden, voorkomen en beperken van slachtoffers voorop staat. Daarna wordt er ingezet op het blussen of beheersen van de brand en tot slot het beperken van schade. Daarnaast is het uitgangspunt dat wanneer een brand niet geblust kan worden, het overslaan van de brand naar de buren altijd voorkomen moet worden.

[1] WT-G is een voertuig met een watertankinhoud met meer dan 10.000 liter
[2] WT is een voertuig met een watertankinhoud van minder dan 10.000 liter

Op grond van deze uitgangspunten is de regionale bluswatervoorziening goed in beeld gebracht. Er is geconstateerd dat de primaire bluswatervoorziening in de regio over het algemeen goed op orde is. Daarbij is ook in beeld gebracht in welk tijdsbestek na het ontstaan van brand er hoeveel koelend vermogen opgebracht kan worden om een brand te blussen of te beheersen. Dit vanuit een theoretisch rekenkundig model, waarbij het uitgangspunt is geweest dat elke brand zich onder ideale omstandigheden kan blijven ontwikkelen (worst-case scenario).

Bij meer ontwikkelde branden in objecten met grotere compartimenten is de kans aanwezig dat er onvoldoende bluswater voorhanden is. Een tweede basiseenheid kan nodig zijn om hier iets in te betekenen en daarbij kan het van meerwaarde zijn om een waterwagen te laten ondersteunen, zodat er een buffer ontstaat om voldoende koelend vermogen op te kunnen brengen. Lukt dit niet meer vanuit een offensief kwadrant, dan zal de buffer ingezet kunnen worden vanuit een defensieve gedachte en ondersteunend zijn totdat het grootwatertransport operationeel is.

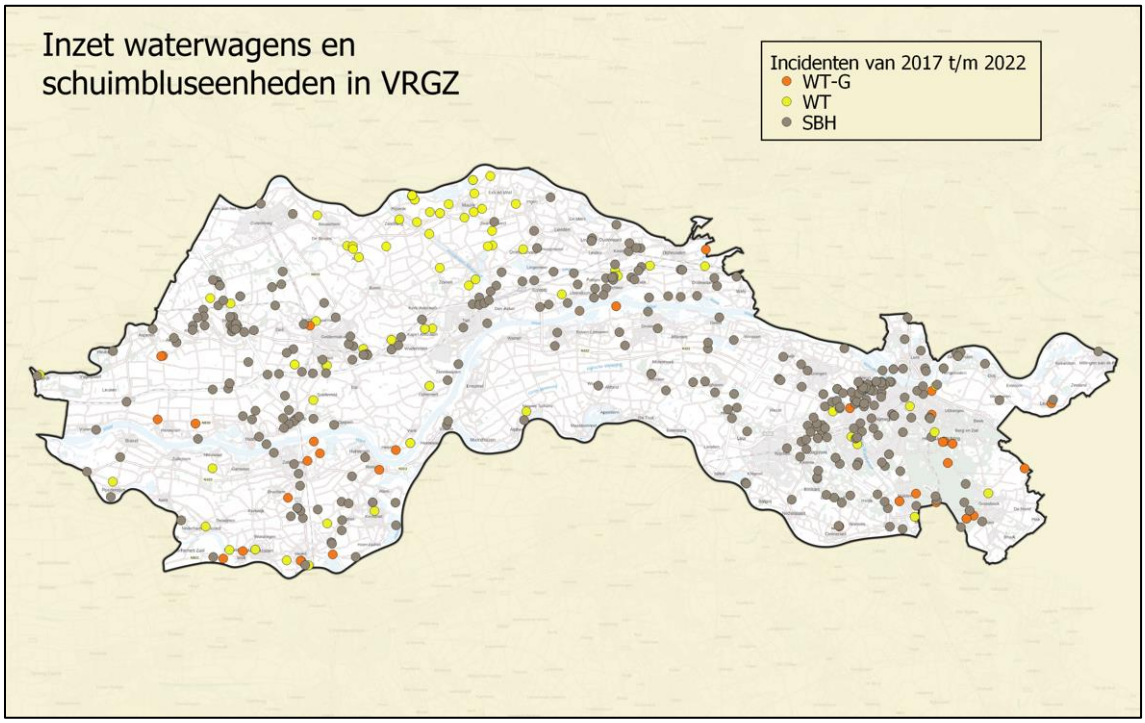
In de in 2022 vastgestelde Melding en Alarmeringsregeling (MAR-Oost5) wordt bij natuurbrand gewerkt met het uitbreidingsrisico. Afhankelijk van het uitbreidingsrisico worden bij de eerste alarmering één of meerdere waterwagens groot (WT-G) gealarmeerd.

6.5 Relevante input Risicoprofiel Brandweer Gelderland-Zuid

6.5.1 Risicolocaties

We kunnen er van uit gaan dat de primaire bluswatervoorziening in de regio in basis in orde is. Maar voor de locaties waar dit niet het geval is of waar een secundaire bluswatervoorziening nodig is maar niet geborgd is, is een waterwagen van belangrijke meerwaarde. Als we dit doorvertalen, dan kunnen de bedrijventerreinen, natuurgebieden en auto(snel)wegen als risicolocatie worden gezien waar een waterwagen sneller nodig is. Zeker bij natuurbrandbestrijding spelen waterwagens (groot) een belangrijke rol in de levering van voldoende bluswater. Bij een natuurbrand wordt dan ook primair een waterwagen groot (WT-G) gealarmeerd. Uiteraard ook voor de kleinere incidenten waarbij geen primaire bluswatervoorziening in de buurt is.

6.5.2 Incidenthistorie



6.6 Uitgangspunten berekening specialisme

Uitruktijd

De uitruktijd van een WT-G is gebaseerd op de uitruktijd van de tankautospuit. Er is onvoldoende data (>50 incidenten noodzakelijk) om voor de WT-G een eigen uitruktijd te bepalen. Voor de posten die geen WT-G hebben wordt daarom ook de uitruktijd van de tankautospuit gehanteerd.

Gevisualiseerde opkomstgebieden

Voor de waterwagens zijn de opkomstgebieden gevisualiseerd op basis van de volgende opkomsttijden:

- 10 minuten in verband met een beter inzicht in het verloop van de opkomstgebieden.
- 15 minuten in verband met ondersteunen eerste tankautospuit in het buitengebied, dan wel de tweede tankautospuit die op veel plekken binnen 15 minuten ter plaatse is.
- 20 minuten in verband met de gewenste opkomsttijd om een tweede tankautospuit tijdig te kunnen voorzien van water (vanuit de bluswatersystematiek, 2019).

Rijsnelheid

Vanwege de zwaarte van de voertuigen en het vervoeren van water met een hoog zwaartepunt, wordt er gerekend met een rijsnelheid van 85%.

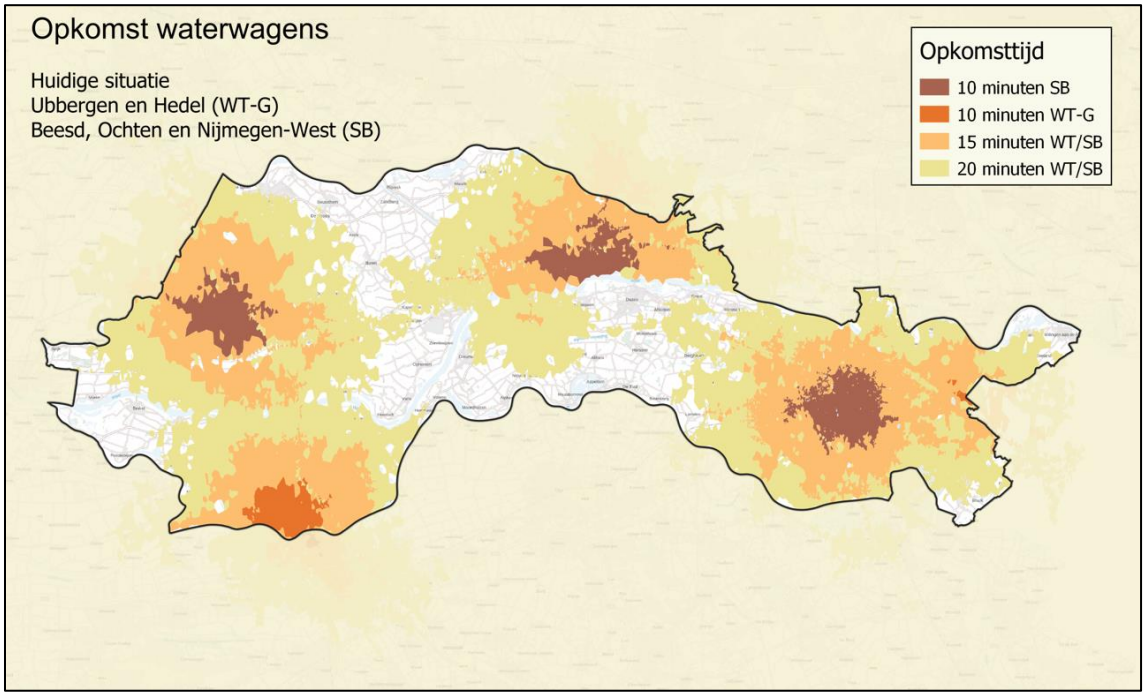
6.7 Spreidingsvarianten dekking

Hieronder zijn diverse spreidingsvarianten met de twee WT-G's en drie WT's uitgewerkt om een analyse uit te voeren op de optimale spreiding van de waterwagens. In de onderstaande afbeeldingen is de snelste opkomsttijd te zien en daarmee de totale dekking. Er zijn alleen varianten onderzocht met een spreiding van vijf eenheden.

De volgende posten zijn meegenomen in de uitwerking van de diverse spreidingsvarianten:

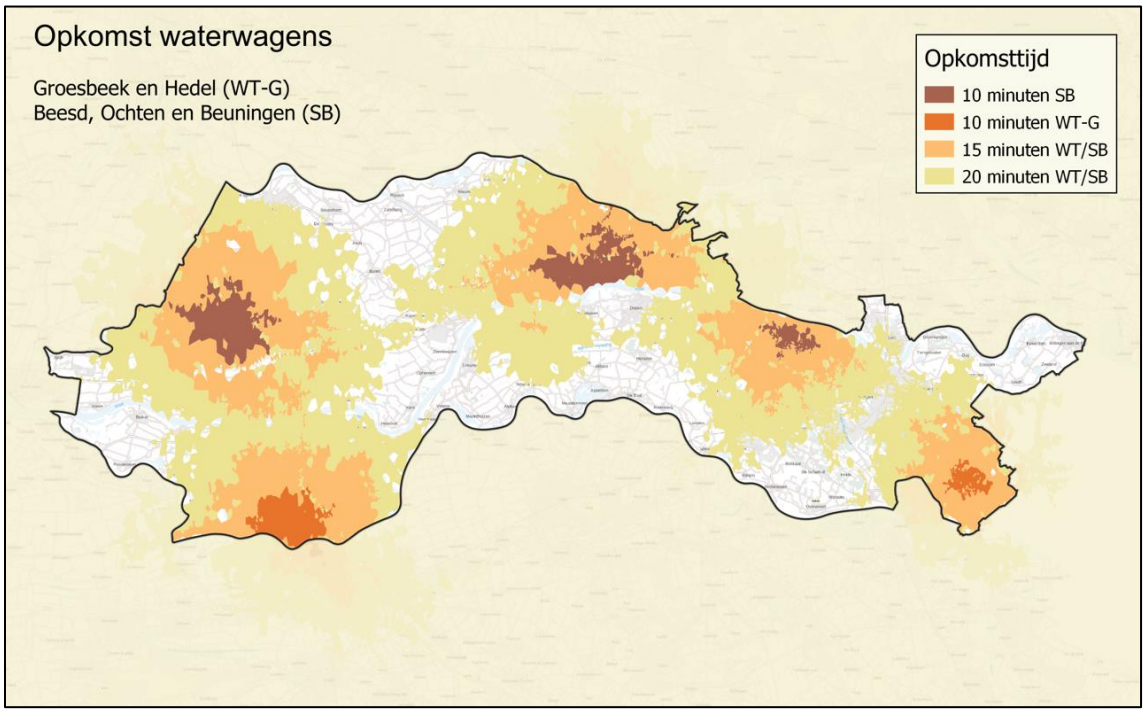
- Beek-Ubbergen (huidige locatie)
- Beesd (huidige locatie)
- Hedel (huidige locatie)
- Nijmegen-West (huidige locatie)
- Ochten (huidige locatie)
- Gameren (om te kunnen afwegen t.o.v. Hedel)
- Beuningen (aansluiting op risicolocaties oostelijk deel regio t.o.v. buurpost Nijmegen-West)
- Wijchen (aansluiting op risicolocaties oostelijk deel regio t.o.v. buurpost Nijmegen-West)

Variant WT-5A: Ubbergen-Hedel (WT-G's) en Beesd-Ochten-Nijmegen West (WT's) (huidige situatie)



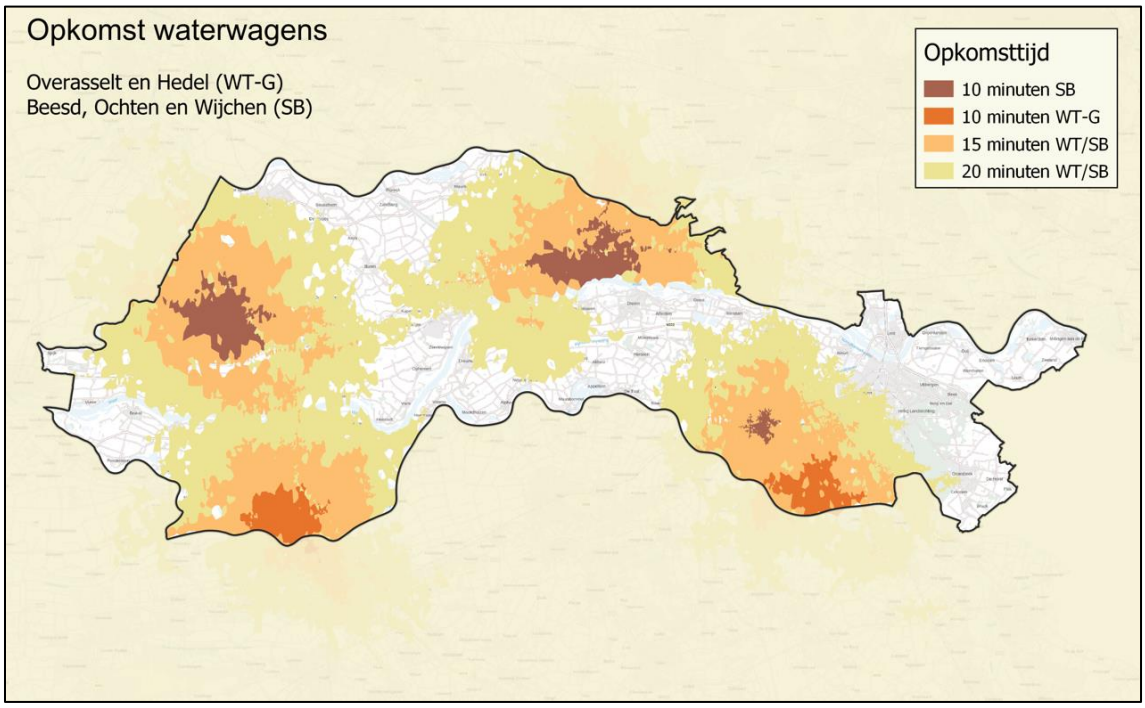
Met de WT-G in Ubbergen wordt ten opzichte van andere onderzochte varianten maar een klein deel van het natuurgebied gedekt. Nijmegen-West dekt een groot gebied vanwege de snelle uitruktijd. In het westelijk deel is een goede spreiding met Beesd, Hedel en Ochten.

Variant WT-5B: Groesbeek-Hedel (WT-G's) en Beesd-Ochten-Beuningen (WT's)



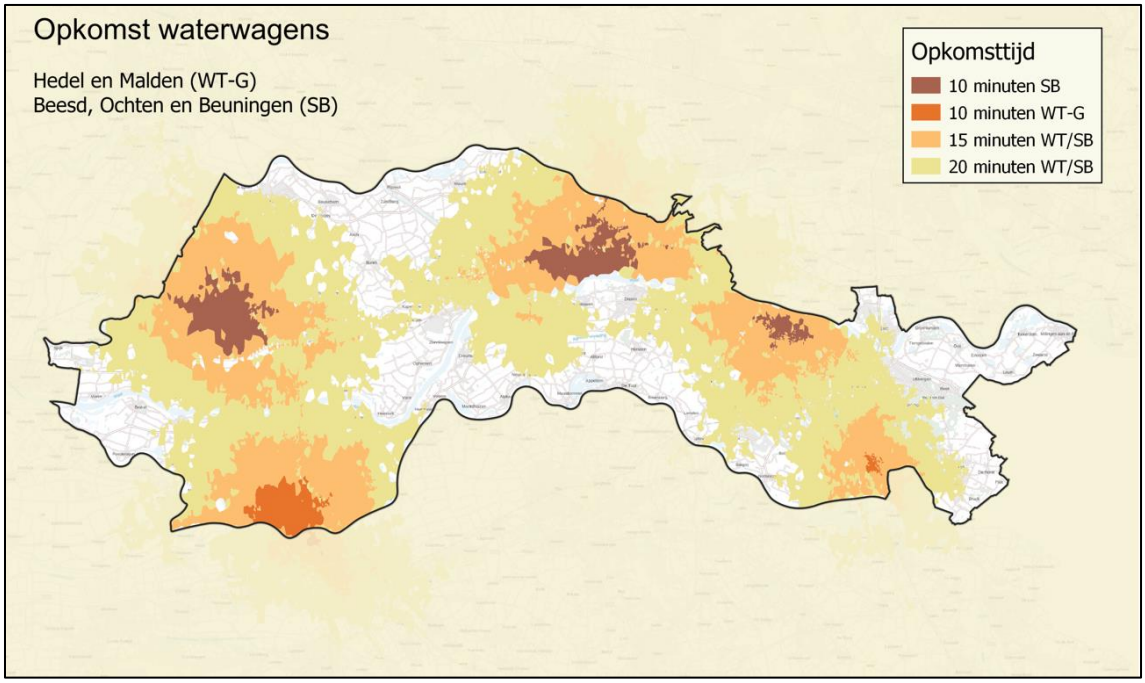
Deze variant biedt een goede dekking voor het grootste natuurgebied met het hoogste risico. Beuningen is na Nijmegen-West de beste locatie voor een waterwagen i.v.m. de aansluiting op de snelwegen en bedrijventerreinen. In het westelijk deel is een goede spreiding met Beesd, Hedel en Ochten.

Variant WT-5C: Overasselt-Hedel (WT-G's) en Beesd-Ochten-Wijchen (WT's)



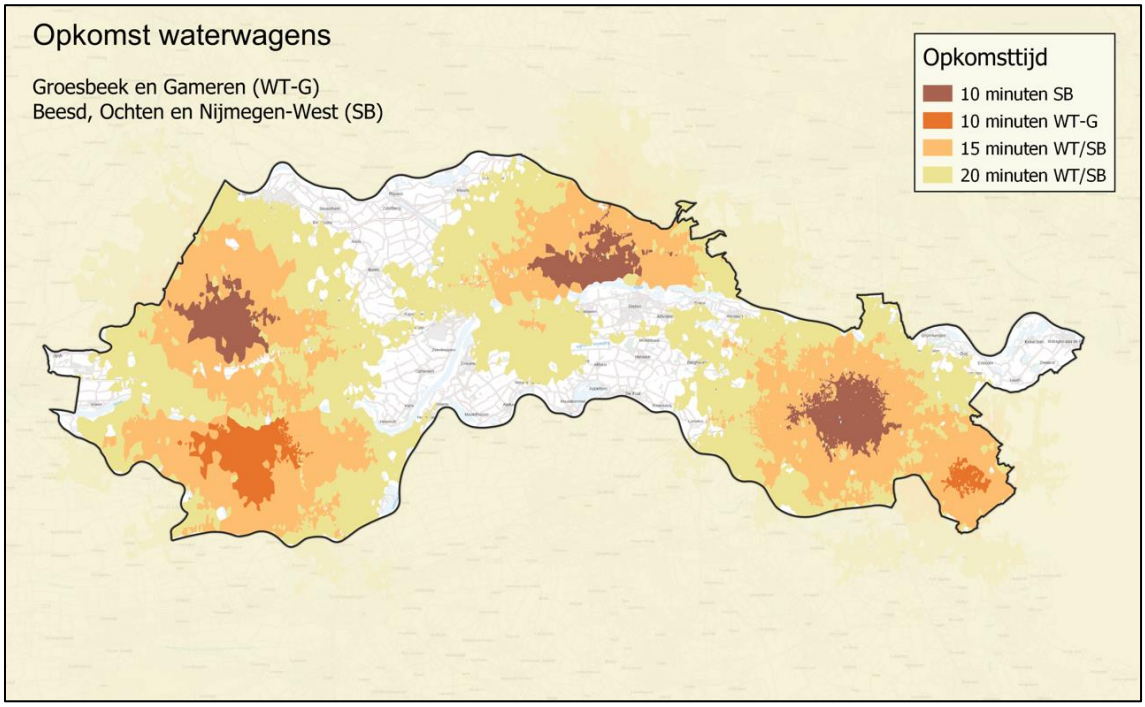
Deze variant biedt de beste dekking voor het vennen-gebied als hoog risico-natuurgebied. Wijchen laat een iets mindere dekking zien op de snelwegen en bedrijventerreinen dan Beuningen. In het westelijk deel is een goede spreiding met Beesd, Hedel en Ochten.

Variant WT-5D: Malden-Hedel (WT-G's) en Beesd-Ochten-Beuningen (WT's)



Met Malden wordt vanuit de dekking van één WT-G de beste dekking bereikt op beide natuurgebieden. In het westelijk deel is een goede spreiding met Beesd, Hedel en Ochten.

Variant WT-5E: Groesbeek-Gameren (WT-G's) en Beesd-Ochten-Nijmegen West (WT's)

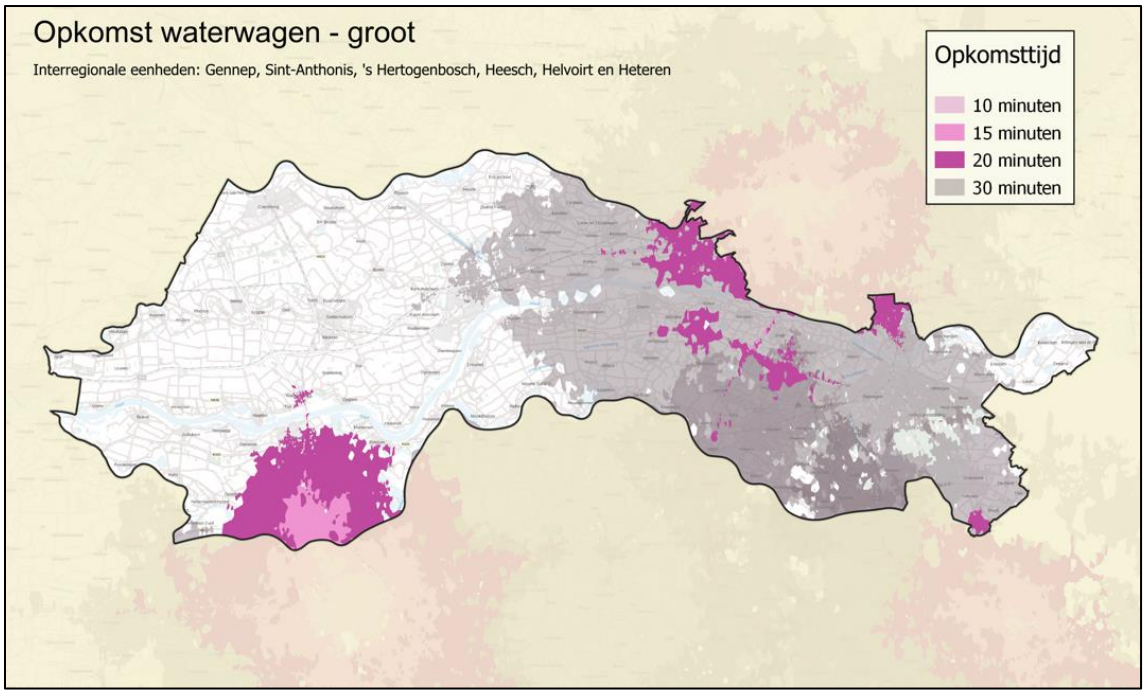


Vanuit deze variant is er een optimale dekking op de natuurgebieden en de auto(snel)wegen. Dat komt omdat Nijmegen-West vanuit een beroepsbezetting een groter inzetgebied bestrijkt, maar ook omdat Beesd, Gameren en Ochten kort aan de snelweg zitten. Gameren laat t.o.v. Hedel een licht verbeterde dekking zien.

6.8 Interregionale samenwerking als aanvulling

Met buurregio's zijn afspraken gemaakt voor het interregionaal samenwerken op het gebied van de waterwagen. Dit primair vanwege de inzetprocedure natuurbrandbestrijding waarin WT-G's worden mee gealarmeerd vanaf een bepaald uitbreidingsrisico.

Vanuit Limburg-Noord kan Gennep met een WT-G gealarmeerd worden. Vanuit Brabant-Noord geldt dat voor Sint Anthonis, 's-Hertogenbosch, Heesch en Helvoirt. Heteren kan vanuit Gelderland-Midden gealarmeerd worden met een WT-G. Vanuit deze regio's is dit geautomatiseerd. Op de volgende pagina de visualisatie van deze interregionale samenwerking.



Daarnaast is het mogelijk om via Midden-West Brabant (Waalwijk) en Utrecht (Schoonrewoerd) een bijstandsaanvraag te doen voor respectievelijk een WT-G en een WT.

6.9 Uitkomst

Gelet op de bestaande situatie, risicolocaties en ambitieniveaus van de posten wordt de optimale spreiding voor de WT-G's en WT's behaald door deze in te zetten vanuit de variant WT-5B met de WT-G in Hedel en Groesbeek en de WT's (in de vorm van SBH's) in Beesd, Ochten en Beuningen.

Het plaatsen van de WT-G in Groesbeek zorgt voor een betere aansluiting op het (grootste) natuurgebied en daarmee ook een goede dekking richting het gebied met de hoogste risicoscores (Risico Index Natuurbrand (RIN)). De beperkte bluswatervoorziening in het gebied weegt mee in deze risicoscores. In geval van een alarmering voor natuurbrand wordt in de eerste alarmering direct een waterwagen groot gealarmeerd. Daarmee is het ook noodzakelijk dat deze zo snel mogelijk ter plaatse kan zijn. Door de WT-G in Groesbeek te plaatsen wordt een betere dekking gerealiseerd ten opzichte van de huidige situatie, met name omdat Ubbergen nu een klein gedeelte van het bosgebied afdekt binnen de gewenste opkomstnorm.

We hebben ook geconstateerd dat Malden en Overasselt een goede locatie zouden zijn. Malden voor beide natuurgebieden. Echter is het daar vanuit huisvesting niet mogelijk om daar een WT-G te plaatsen. Vanuit Overasselt wordt het vennengebied goed bediend. Dit is echter een kleiner natuurgebied, met lagere risicoscores op de RIN-vakken en vanuit die hoedanigheid is ervoor gekozen om te kiezen voor Groesbeek.

Te zien is dat de WT-G vanuit Gameren een betere dekking laat zien dan vanuit Hedel. Echter is dit verschil voor het betreffende gebied niet noemenswaardig om op dit moment een verplaatsing te heroverwegen.

Het plaatsen van de SBH (WT) in Beuningen is gebaseerd op basis van een goede aansluiting op de autosnelwegen en bedrijventerreinen van Beuningen, Nijmegen en Wijchen. De dekking in deze gebieden is vanuit Beuningen wat beter dan vanuit Wijchen. Het plaatsen van de SBH (WT) in Nijmegen-West biedt de beste dekking, maar deze post krijgt een redvoertuig als nieuwe taak.

Bluswatervoorziening is een belangrijk speerpunt waar de brandweer, samen met de gemeenten, zich de komende jaren op blijft richten. Vanwege bijvoorbeeld enerzijds extreem weer (droogte) of anderzijds dunnere leidingdiameters van het drinkwaternet, zou het in de toekomst kunnen

betekenen dat bluswatervoorziening op een andere wijze georganiseerd gaat worden. Denk hierbij aan het afstoten van de brandkranen of een reductie op het aantal te gebruiken brandkranen. Wellicht zal dit leiden tot meer waterwagens en/of het in gebruik nemen van andere watertransportsystemen. De samenhang daartussen wordt van wezenlijk belang en kan wellicht in de toekomst aanleiding geven om de huidige voorzieningen/locaties te gaan heroverwegen.

6.10 Argumentatie overschrijden opkomsttijden

Kijkend naar de gewenste opkomsttijden wordt niet in heel de regio de opkomsttijd van 20 minuten gehaald, maar dat geldt wel voor het grootste deel van de auto(snel)wegen, het bosgebied als hoog risico natuurgebied en de grotere bedrijventerreinen in de regio.

Specifiek voor het natuurgebied worden een of meerdere WT-G's gealarmeerd afhankelijk van het uitbreidingsrisico. Het gebied rond Groesbeek en Malden wordt in 20 minuten door een WT-G bereikt. Het vennengebied rond Overasselt wordt binnen ongeveer 25 minuten bereikt. Een tweede (interregionale) WT-G is hier binnen 30 minuten ter plaatse. Gezien er binnen de VRGZ rond het natuurgebied één WT-G beschikbaar is dit de meest haalbare dekking voor natuurbrandbestrijding.

6.11 Impactanalyse

Post

De verplaatsing van de WT-G van Ubbergen naar Groesbeek is goed uitlegbaar, maar zal een grote teleurstelling zijn voor Ubbergen. Voor Groesbeek betekent het een ruiling met een ander specialisme waarmee de poststerkte al aansluit op de taak en huisvesting ook geen probleem is. In Beuningen zijn enkele jaren geleden aanpassingen gedaan aan de kazerne. Daardoor is het nu mogelijk om de SBH in de post te huisvesten. Daarnaast is de poststerkte voldoende om deze taak erbij te krijgen.

Impact gelijktijdigheid

De kans op het gelijktijdig alarmeren van zowel de tankautospuit als de waterwagen van de post is aanwezig in het primaire verzorgingsgebied van de post. Streven is dat beide eenheden dan kunnen uitrukken. Daarnaast kan een post terugvallen op het 'TS-Flex-principe' voor de tankautospuit en zal er technisch worden ingeregeld dat eerst het specialisme wordt bezet bij gelijktijdige alarmering. Waar nodig zal de naastgelegen post dan de tankautospuit leveren.

Financieel

Behoudens opleidingskosten voor het vakbekwaam worden (Groesbeek en Beuningen) zijn er geen andere kosten te verwachten. Voertuigen worden doorgeschoven zonder dat er aanpassingen aan gebouwen en voertuigen noodzakelijk zijn.

Vakbekwaamheid

Voor het verplaatsen van de WT-G naar Groesbeek is het noodzakelijk dat de chauffeurs van Groesbeek opgeleid worden in het bedienen van en het rijden met de WT-G. Voor Beuningen betreft het ook het bedienen van en het tijden met de SBH en waarbij de inzet van schuim een aanvullende opleiding vereist. Daar wordt in hoofdstuk 14 verder op ingegaan.

7 Oppervlakteredding

Inleiding

Een oppervlaktereddingsteam wordt ingezet voor het redden van personen en dieren die zich in het water bevinden en nog aan de oppervlakte zijn en waarbij geen grijpredding door de tankautospuit kan worden uitgevoerd. Een oppervlaktereddingsteam kan een redding uitvoeren tot 200 meter uit de walkant of vanaf een vaartuig. De inzet van een oppervlaktereddingsteam kan worden ondersteund door een (brandweer)vaartuig.

7.1 Huidige situatie

Op dit moment voeren 18 posten de OR-taak uit. De OR-taak wordt met de tankautospuit uitgevoerd. Vanuit het huidige brandweerzorgplan wordt een gewenste opkomsttijd van 15 minuten nagestreefd. De 18 posten zijn als volgt: Asperen, Culemborg, Nederhemert, Waardenburg, Kerkdriel, Varik, Maurik, Maasbommel, Opheusden, Druten, Beuningen, Lent, Wijchen, Nijmegen-West, Nijmegen-Centrum, Overasselt, Malden en Ubbergen. Hierbij moet de kanttekening worden geplaatst dat de Reddingsbrigade Culemborg, vanuit een prestatieovereenkomst, de OR-taak in Culemborg uitvoert.

7.2 Wetgeving

De wet geeft geen vastgestelde opkomsttijden aan voor het oppervlaktereddingsteam.

7.2.1 Gewenste opkomsttijd

Vanuit de nieuwe landelijke handreiking voor dekkingsplannen heeft de tankautospuit als basisbrandweereenheid een gewenste opkomsttijd van 15 minuten (referentiewaarde voor het buitengebied) met een ondergrens van 18 minuten om ter plaatse te komen (ondergrens bandbreedte). Recreatieplassen liggen verspreid door de regio, veelal in het buitengebied. Het is wenselijk dat een OR-team dan ook binnen dezelfde tijd ter plaatse kan zijn. Daarmee wordt er voor het OR-team een gewenste opkomsttijd van maximaal 18 minuten nagestreefd.

7.3 Kern landelijke of regionale visie

Vanuit Brandweer Nederland is er een geactualiseerde Visie Waterongevallenbestrijding beschikbaar (2023). De kern van de visie is het blijven uitvoeren van de drietrapsraket: grijpredding, oppervlakteredding en duikredding.

Naast de visie kan er worden teruggevallen op het Handboek Incidentbestrijding op het water (2021, NIPV; *Lectoraat Energie- en transportveiligheid).* Onder brandweerzorg valt het rampenbestrijdingsproces ‘grootschalige redding’. Hierbinnen vallen ook het brandweerduiken en grijp- en oppervlaktereddingen bij waterongevallen.

Brandweer Gelderland Zuid heeft een ambitie uitgesproken om toonaangevend te willen worden op incidentbestrijding op het water. Daarbij zijn we aangehaakt bij de uitwerking van de landelijke visie op scheepsincidentbestrijding.

Op dit moment hebben 18 posten de OR- taak en daarmee is het verworden tot een basistaak wat er door veel posten bij wordt gedaan. In lijn met de ambitie zal oppervlakteredding meer ingericht moeten gaan worden als specialisme. Verder is de insteek om de OR-taak niet als nieuwe taak bij een post te beleggen, maar dat een reductie van teams plaatsvindt op basis van de huidige 18 posten.

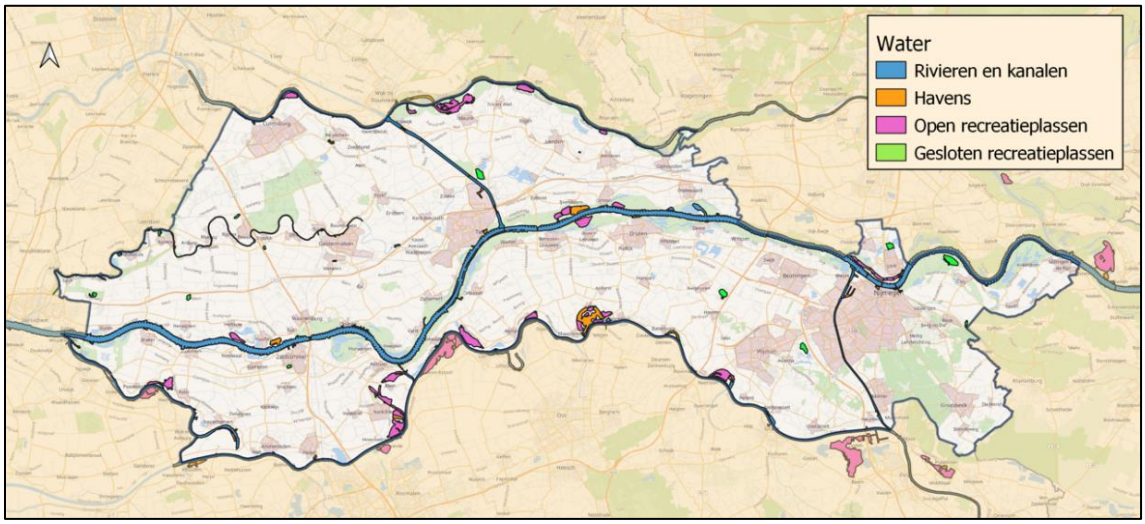
Door inzet van minder OR-teams ontstaat ook een verhoging van repressieve ervaring per post die de taak uitvoert. In de huidige situatie is het zo dat er posten zijn die de afgelopen zes jaar niet gealarmeerd zijn voor een inzet met een OR-team. Gelderland-Zuid is een waterrijke regio, maar het is goed om de gewenste opkomsttijd vooral te projecteren op de wateren waar veel zwemrecreatie plaatsvindt, omdat daar de meerwaarde voor een OR-inzet het grootst is.

7.4 Recentelijk vastgesteld beleid

Procedure Oppervlakteredding bij waterongevallen door de brandweer (VRGZ, versie 1.1, augustus 2023) en de Natte RI&E (Brandweer Gelderland-Zuid, juni 2023)

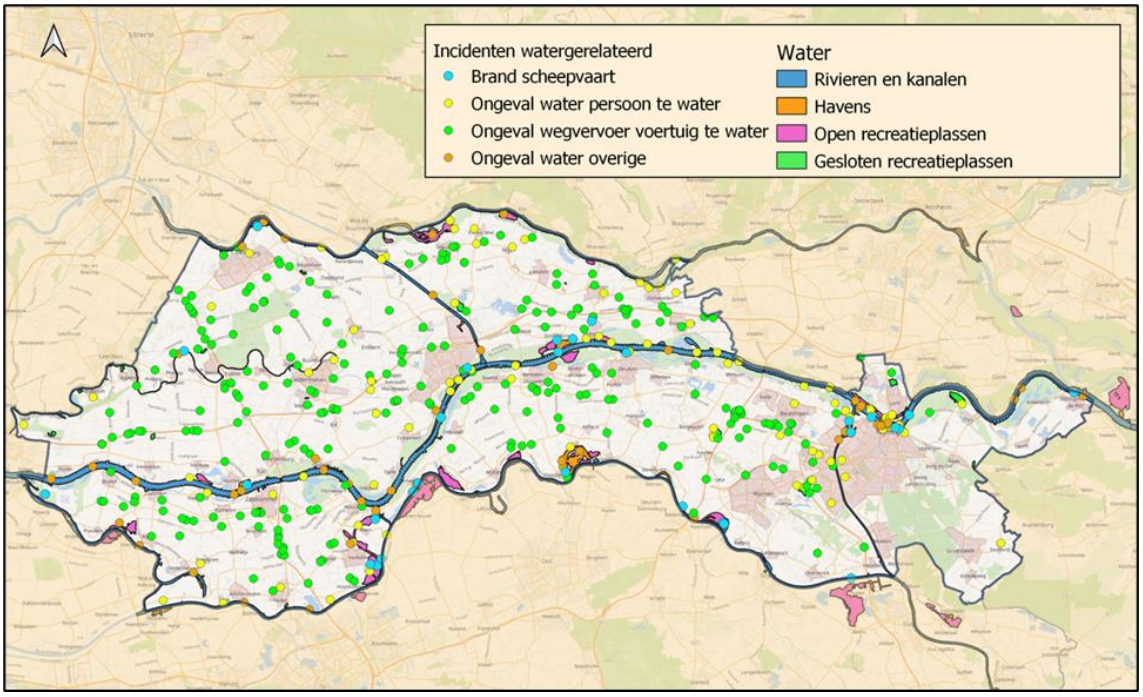
7.5 Relevante input Risicoprofiel Brandweer Gelderland-Zuid

7.5.1 Risicolocaties:



Bij de bepaling van de water-risicolocaties in onze regio gaan we primair uit van de recreatieplassen waar veel gezwommen wordt bij mooi weer. Daarvoor is zwemwater.nl als bron aangehouden. Dit wordt beheerd door de samenwerkende organisaties Interprovinciaal Overleg, Unie van Waterschappen, Rijkswaterstaat en BIJ12. Daarnaast wordt er ook gekeken naar de havens, de rivieren en de kanalen, aangevuld met de regionale kennis van open en gesloten waterplassen waar recreatie plaatsvindt. Het is goed te beseffen dat we hierbij ook de grote vaarwegen: Maas, Waal, Neder-Rijn en Lek meerekenen als mogelijke zwemlocaties hoewel dit uitdrukkelijk verboden is.

7.5.2 Incidenthistorie:



Over de afgelopen vijf jaar is de OR-taak 420 maal gealarmeerd, met de huidige 18 posten is dit een gemiddelde van iets meer dan vier alarmeringen per post per jaar. Het is daarbij goed om te beseffen

dat tot en met 2022 een OR-team standaard werd mee gealarmeerd bij een dienstverlening waarbij een dier in het water of ijs in de problemen zat. Daarnaast wordt een OR-team naast een persoon te water ook mee gealarmeerd bij een voertuig te water. In veel gevallen komen de auto's in smallere waterwegen terecht die ook middels de basistaak grijpredding vanuit de tankautospuit gedaan kunnen worden.

7.6 Uitgangspunten berekening specialisme

Uitruktijd

Voor de uitruktijd wordt de mediaan-uitruktijd van de tankautospuit genomen. Daarbij wordt één minuut extra toegekend voor de aankleedprocedure van twee oppervlakteredders wat op de post plaatsvindt voordat er wordt uitgerukt.

Gevisualiseerde opkomstgebieden

In lijn met de opkomsttijd van de eerste tankautospuit in het buitengebied van de regio worden de opkomstgebieden van 15 en 18 minuten getoond. Ook de 20 minuten opkomst is meegenomen omdat er een scenario is uitgewerkt met een spreidingsvariant van een OR-team per OvD-gebied.

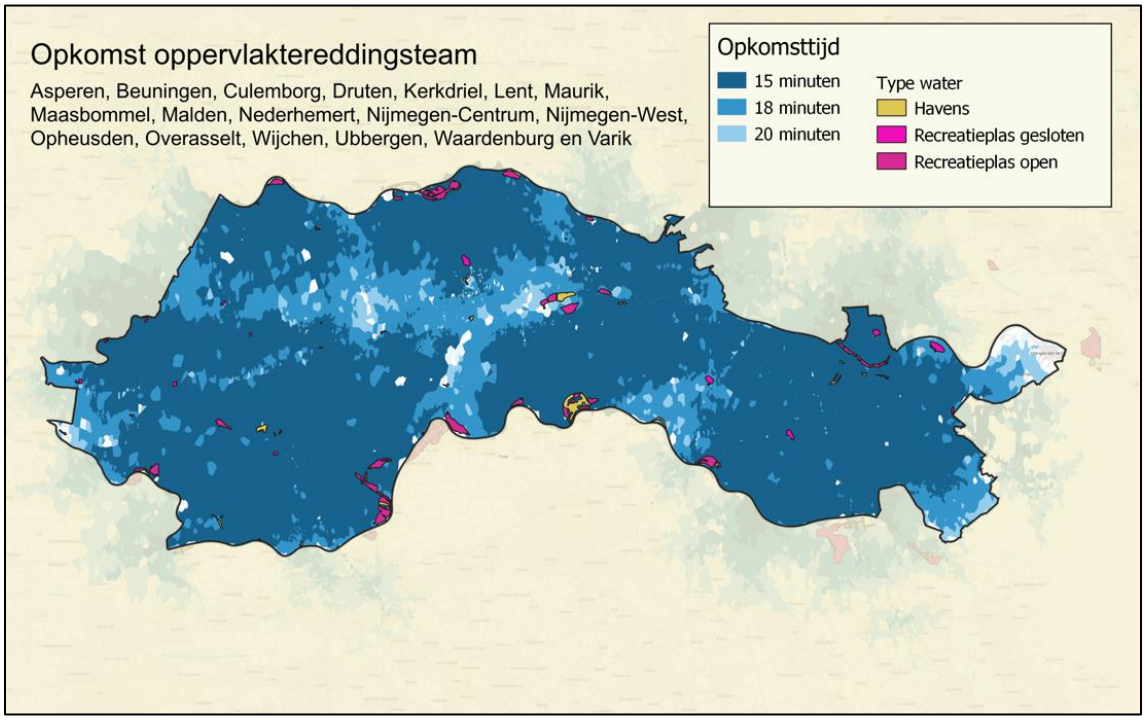
Rijsnelheid

Er wordt met de tankautospuit uitgerukt en daarmee wordt een rijsnelheid van 100% gehanteerd.

7.7 Spreidingsvarianten dekking

Hieronder zijn diverse spreidingsvarianten voor de OR-teams uitgewerkt om een analyse uit te kunnen voeren op de optimale spreiding van deze teams. In de onderstaande afbeeldingen zijn de gebieden te zien die binnen 15, 18 en 20 minuten bereikt worden. Er zijn alleen varianten onderzocht met een spreiding vanuit de posten die in de huidige situatie ook de OR-taak hebben. Op basis van risicolocaties, incidenthistorie en overlappende opkomstgebieden is bekeken welke posten uit de sterkte gehaald kunnen worden.

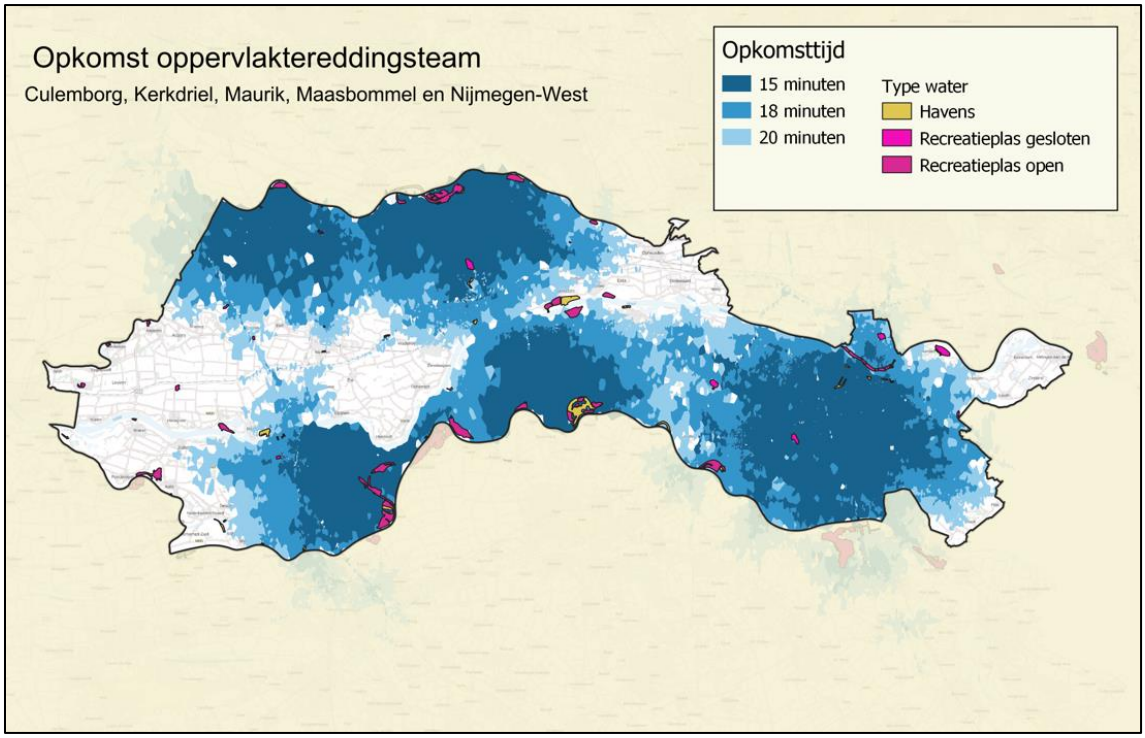
Variant OR-18: huidige situatie met 18 posten



De spreiding van 18 posten die de OR-taak uitvoeren, zorgt ervoor dat het grootste deel van de regio binnen 15 minuten wordt bereikt. Ook op plekken waar weinig tot geen zwemrecreatie plaatsvindt en

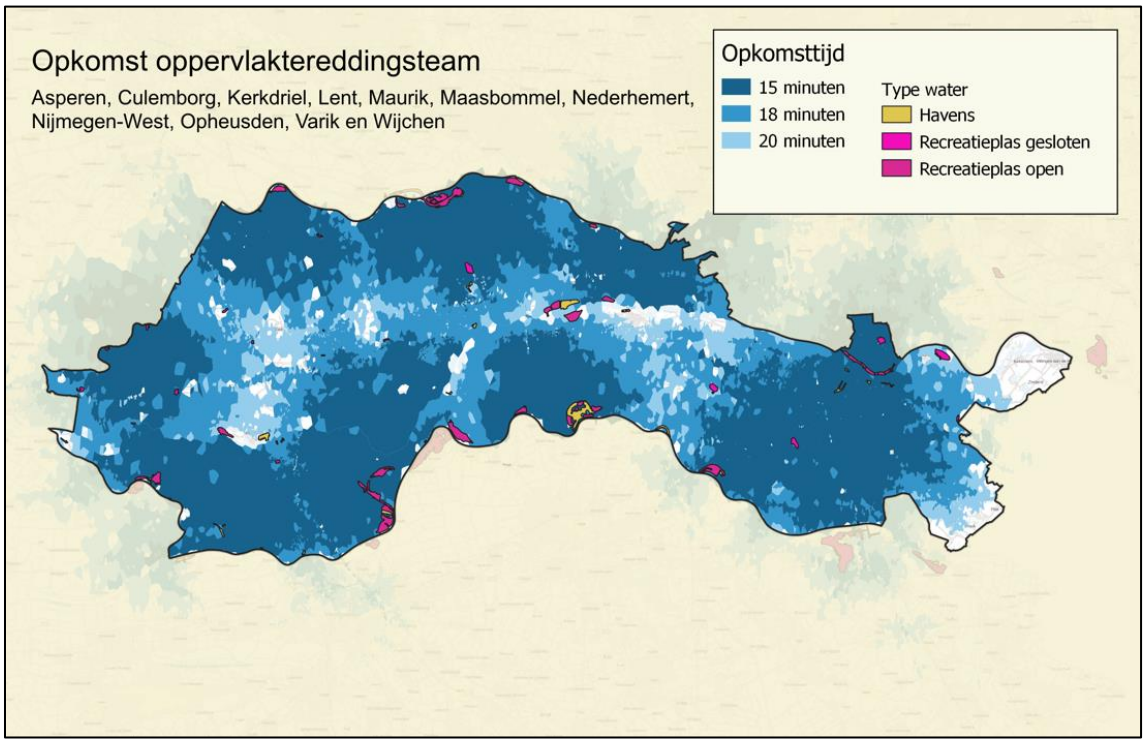
er weinig tot geen incidenten plaatsvinden van persoon te water. Wel komt het voor dat de post dan uitrukt als OR-team voor een voertuig te water, maar dit zijn veelal de auto's in de sloot langs de weg, waarbij een grijpredding afdoende is.

Variant OR-5: terug naar vijf posten (één per OvD-gebied)



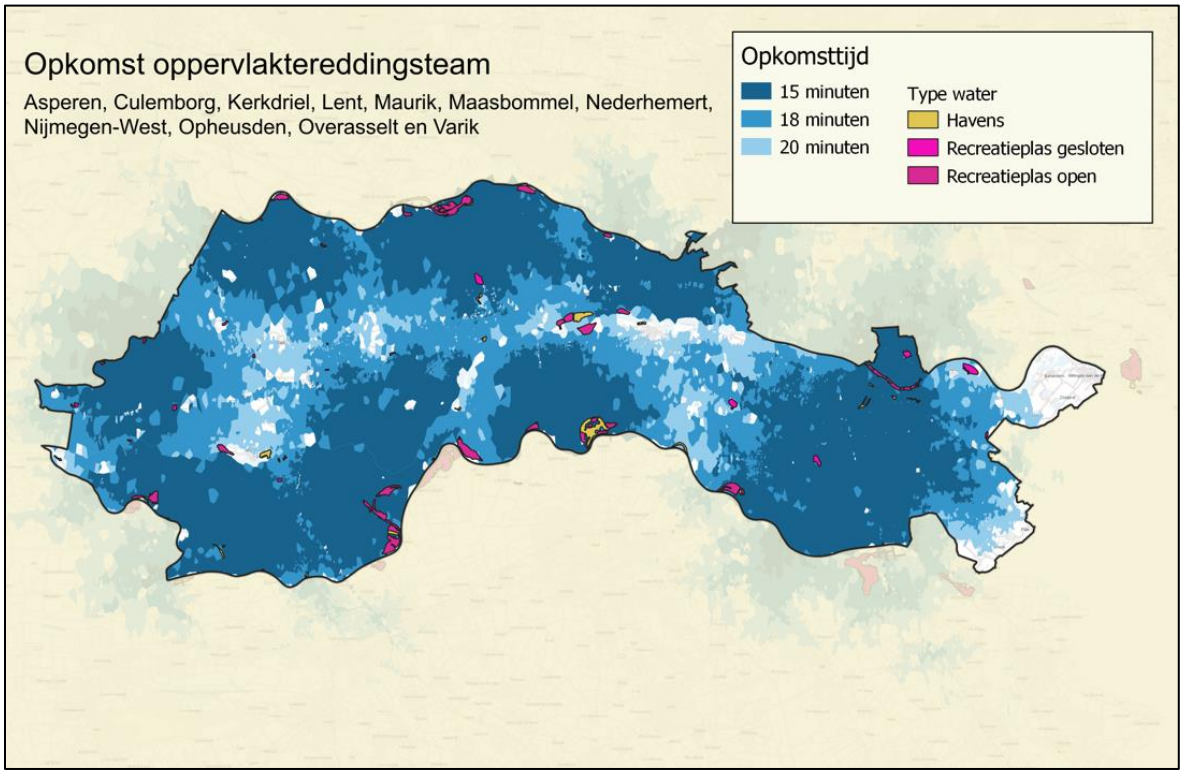
Kijkend naar een spreidingsvariant van vijf OR-teams, dan is te zien dat de grootste recreatieplassen wel binnen 18 minuten worden gedekt en dat geldt ook voor grote delen van de Lek en Maas. In het westelijk deel van de regio geldt dat niet; diverse recreatieplassen worden niet gedekt en dat geldt ook voor de Linge en de Afgedamde Maas. In het oostelijk deel van de regio is er vanuit de beroepspost Nijmegen-West een relatief goede dekking, maar is te zien dat de meeste grote recreatieplassen op de grens van 18 minuten liggen (Loonse Waard, Lentse Plas, Groene Heuvels en de Bizonbaai).

Variant OR-11A: dekking vanuit 11 posten



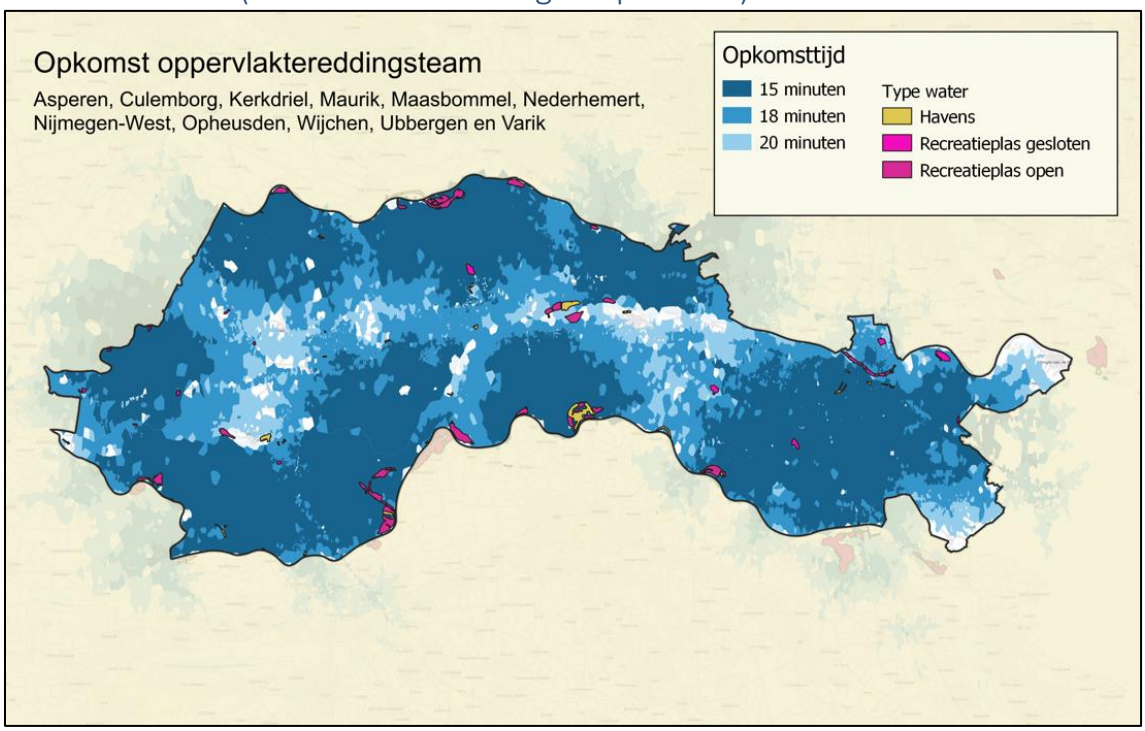
Kijkend naar de spreidingsvariant van elf OR-teams, dan is te zien dat alle recreatieplassen binnen 18 minuten bereikt worden. Dat geldt alleen niet voor de Bizonbaai en de Crobsche Waard, maar daar is wel een OR-team binnen 20 minuten. Daarnaast is er geen OR-team binnen de gewenste opkomsttijd van 18 minuten ter plaatse bij de Overnachtingshaven van Haaften en de haven van Druten. In de havens wordt in basis niet gezwommen, de overschrijding is daarmee aanvaardbaar.

Variant OR-11B (OR-11A met Overasselt i.p.v. Wijchen):



Kijkend naar de variant waarbij Overasselt het OR-team zou hebben in plaats van Wijchen, dan valt een vergelijkbare dekking te zien. Overasselt ligt echter verder weg van de recreatieplassen waar veel gezwommen wordt. Ook aan de hand van de incidenthistorie valt te concluderen dat een OR-team in het gebied van en rondom Overasselt in basis weinig meerwaarde heeft.

Variant OR-11C (OR-11A met Ubbergen i.p.v. Lent):



In deze variant is Ubbergen als OR-team meegenomen en is Lent buiten beschouwing gelaten. Het verschil is in dit geval dat de Bizonbaai vanuit deze variant wel binnen 15 minuten is gedekt en vanuit die hoedanigheid zou dit een beter spreidingsmodel zijn. Echter loopt de opkomsttijd in het inzetgebied tussen Lent en Nijmegen (Spiegelwaal/ Waalstranden) met enkele minuten op en hier vinden regionaal veruit de meeste incidenten plaats als het gaat om een persoon te water.

7.8 Interregionale samenwerking als aanvulling

Op dit moment hebben we de inzet van oppervlaktereddingsteams over de regiogrens heen niet vastgelegd in convenanten. Wel bestaat de wens om dit nader te onderzoeken en dit zal vanaf 2024 worden opgepakt. Dit met name omdat de regiogrens veelal bestaat uit rivieren. De volgende posten kunnen hier in de toekomst mogelijk iets in gaan betekenen:

- Bemmel (Gelderland-Midden)
- Wageningen (Gelderland-Midden)
- Wijk bij Duurstede (Utrecht)
- Vianen (Utrecht)
- Gorinchem (Zuid-Holland-Zuid)

7.9 Uitkomst

Scenario OR-5 biedt in basis een redelijke dekking voor veel risicolocaties. Echter ontstaat er daarmee een grote kwetsbaarheid in geval van een OR-team niet kan leveren na alarmering. De opkomsttijden van een nabijgelegen OR-team lopen dan al snel op richting een half uur. Als voorbeeld wanneer Nijmegen-West al is ingezet met de TS, dan moet het OR-team van Maasbommel naar Nijmegen komen voor een inzet.

De variant OR-11A met 11 teams is de optimale variant. Daarmee stoppen zeven posten met oppervlakteredding. Vooral in en om Nijmegen wordt het aantal teams gereduceerd (van acht naar drie). De volgende posten behouden de taak: Asperen, Culemborg, Kerkdriel, Lent, Maasbommel, Maurik, Nederhemert, Nijmegen-West, Opheusden, Varik en Wijchen. Daarmee raken de volgende posten de taak kwijt: Beuningen, Druten, Malden, Nijmegen-Centrum, Overasselt, Ubbergen en Waardenburg.

Er is niet gekozen voor de variant 3B waarbij Overasselt in beeld zou komen in plaats van Wijchen, omdat Overasselt verder van de zwemplassen afligt en daarnaast de incidenthistorie zich centreert tussen Wijchen, Nijmegen en Beuningen.

Daarnaast is niet gekozen voor variant OR-3C, omdat het niet in verhouding staat om voor alleen de Bizonbaai als zwemrecreatieplas een OR-team in de lucht te houden. De eerste basisbrandweereenheid kan daar binnen de 18 minuten ter plaatse zijn om alvast voorbereidende werkzaamheden uit te voeren voor de komst van het OR-team.

7.10 Argumentatie overschrijden opkomsttijden

Voor de recreatieplas ‘Bizonbaai’ bij Ooij en waar in de zomer voornamelijk gezwommen wordt en geen pleziervaart of beroepsvaart komt, wordt de opkomsttijd van 18 minuten niet gehaald. Dit is te ‘verhelpen’ door de post Ubbergen de OR-taak te laten behouden. Dit zou dan echter betekenen dat we de capaciteit (mensen en middelen) blijven inzetten voor een klein gebied met een laag waterongevallenrisico (afgezet ten opzichte van bijvoorbeeld Lent). De overschrijding loopt op tot maximaal twee minuten, in die tijd is er in basis al wel een basisbrandweereenheid ter plaatse die voorbereidingen kan treffen en een inzetplan kan maken voor de inzet van het OR-team.

Voornamelijk voor het deel van de ‘Maas’ tussen de Sluis Grave en de kruising met het ‘Maas-Waalkanaal’ kunnen we op basis van interregionale afspraken brandweervaartuigen uit de Veiligheidsregio Brabant-Noord (Grave, Cuijk) en Limburg-Noord (Mook) alarmeren. Deze vaartuigen hebben geen OR-taak en dus ook geen oppervlakteredders aan boord, maar zij kunnen natuurlijk wel degelijk iemand die zichtbaar is aan het wateroppervlak aan boord trekken (‘grijpredding’ vanuit het brandweervaartuig).

7.11 Impactanalyse

Post

In het huidige dekkingsplan (brandweerzorgplan 2018) zijn voor het oostelijk deel van de regio, in en rond Nijmegen, acht posten met de OR-taak. Dat is een ‘overkill’. Omdat er voornamelijk in en rondom Nijmegen ‘gesneden’ wordt in het aantal posten, volgt voor die posten een beknopte beschrijving.

Nijmegen-Centrum wordt bij incidentbestrijding op het water in basis alleen maar ingezet met de blusboot.

Nijmegen-West is een post met snelle uitruktijden vanwege de 24-uurs bezetting. Als we de incidenten met ‘persoon te water’ in het ‘bruggen-gebied’ van de Waal in ogenschouw nemen (hoge inzetfrequentie), dan is deze post een goede keus om te behouden als OR-team voor dit hoog risicogebied (post Nijmegen-West vanuit de Nijmeegse zijde en Lent vanuit de noordzijde van het gebied). Daarbij moet onderkend worden dat deze post een grote overlap heeft met de posten Lent en Wijchen. Echter sluit dit wel aan bij de inzetfrequentie in het gehele gebied.

Lent ligt strategisch voor het grote gebied waar waterrecreatie plaatsvindt (en wat steeds meer toeneemt).

Post Wijchen zorgt voor een goede dekking van de risicogebieden met veel waterrecreatie in het gebied rondom Wijchen.

De post Beuningen is qua locatie en huisvestingsmogelijkheden interessant voor meerdere specialismen, waaronder ook OR. De keuze om de OR-taak niet op deze post te houden heeft te maken met de goede dekking vanuit de posten Wijchen en Nijmegen-West enerzijds en het totaal aantal taken van de post anderzijds.

De post Ubbergen heeft te maken met een hoge uitruktijd waardoor haar 15 minuten opkomsttijd-contour geografisch klein is en dit in combinatie met een beperkt aantal water-risicolocaties en een nihil aan waterongevallen met de classificatie ‘persoon te water’.

Malden is een post die dicht bij het Maas-Waalkanaal ligt. Naast een studentenroeivereniging in Nijmegen en enkele kleine bootjes met vissers is van zwemrecreatie geen sprake. Pleziervaart is zeer beperkt van schepen die via het Maas-Waalkanaal van de Maas naar de Waal varen en vice versa. De afgelopen zes jaar is classificatie ‘persoon te water’ op het Maas-Waalkanaal en de Maas, zoals uit de incidenthistorie (paragraaf 6.5.2) blijkt, niet voorgekomen.

De post Overasselt ligt weliswaar aan de rivier de Maas, waar sprake is van beroeps- en pleziervaart, maar ook hier is de classificatie ‘persoon te water’ niet voorgekomen afgelopen 6 jaar. Tevens is er een grote overlap met Wijchen en Nijmegen-West.

Wijchen ligt gunstig ten opzichte van diverse recreatieplassen (Berendonck, Loonse Waard, Groene Heuvels, Beuningse Plas) en is fysiek een grote post met veel postleden. Binnen 15 minuten bereiken zij, op delen van Maas en het Maas-Waalkanaal na, de water-risicolocaties met een recreatiefunctie.

Impact gelijktijdigheid

De kans op het gelijktijdig alarmeren van zowel de tankautospuit als het OR-team van de post is technisch uitgesloten, omdat ook de OR-taak met de TS wordt uitgevoerd.
Het is technisch ingeregeld dat eerst het specialisme wordt bezet bij gelijktijdige alarmering. Een naastgelegen post zal dan de tankautospuit leveren.

Financieel

De impact is in basis positief, omdat er zeven posten gaan stoppen met de taak, waardoor enerzijds de vergoedingen voor vakbekwaamheid komen te vervallen en anderzijds geldt dat ook voor de kosten van het materieel (onderhoud en vervanging).

Echter moet benadrukt worden dat de taak oppervlakteredding doorontwikkeld gaat worden. Dit vanuit een nieuwe visie incidentbestrijding op het water. Het gaat betekenen dat de vakbekwaamheidsinspanning van de oppervlakteredders geïntensiveerd gaat worden en dat het daarnaast denkbaar is dat er een doorontwikkeling plaatsvindt op het materieel (andere hulpmiddelen en wellicht ook met een ander type voertuig). Vanuit die hoedanigheid zal het reduceren met zeven eenheden geen besparing gaan opleveren en wordt het vrijgekomen budget geherinvesteerd binnen de taak.

Vakbekwaamheid

De vakbekwaamheidsinspanning op regionaal niveau wordt in kwantiteit minder, maar op kwaliteit willen we een stap maken voor de posten die dit specialisme houden. Denk hierbij o.a. aan frequentere zwemtrainingen en het samen oefenen met de brandweerhulpboten in onze regio en de duikploegen van Arnhem en Den Bosch. De posten die de taak houden zullen intensiever gaan trainen en daarmee de oefenbelasting die vrijkomt van de zeven posten die stoppen gaan ‘overnemen’.

8 Brandweerhulpboten

Inleiding

Een brandweerhulpboot wordt in de meldkamersystemen aangegeven als brandweervaartuig-klein (BRV-K) en kan o.a. worden ingezet ter ondersteuning van een oppervlaktereddingsteam (OR-team), bijvoorbeeld op een grote waterplas. Het vaartuig wordt dan gebruikt om de walkant te verplaatsen, zodat de inzetdiepte van het OR-team groter wordt.
De spreiding van de brandweerhulpboten wordt mede gebaseerd op het ondersteunen bij deze levensreddende taak. De brandweerhulpboten kunnen worden ingezet op open- en gesloten recreatieplassen, kanalen en rivieren, zelfstandig of ter ondersteuning van een OR-team. Een brandweerhulpboot kan van waarde zijn bij incidenten zoals een persoon te water, het zoeken naar een vermist persoon, dienstverleningen en in mindere mate bij incidenten op het water met brand.

8.1 Huidige situatie

Brandweer Gelderland-Zuid beschikt over vijf brandweerhulpboten. Hoewel de boten in 2021 een update hebben gehad, zijn het gedateerde boten. Alle boten zijn ouder dan 20 jaar. Naast de vijf brandweerhulpboten van de veiligheidsregio kunnen we ook het vaartuig van Reddingsbrigade Culemborg alarmeren en inzetten als onderdeel van een prestatieovereenkomst.

De zes posten zijn daarmee als volgt gepositioneerd: Asperen, Beuningen, Culemborg (Reddingsbrigade), Kerkdriel, Maasbommel en Maurik.
Er wordt uitgerukt met een PM die een trailer gekoppeld heeft en waar de boot op ligt.

8.2 Wetgeving

Geen wettelijke eisen, behoudens het redden van mens en dier (Artikel 3, lid 1, sub b van de Wvr: het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand).

8.2.1 Gewenste opkomsttijd

Als professionele norm wordt vrijwel algemeen een richtwaarde van 30 minuten voor reddingsboten aangehouden (Geactualiseerde Visie op Waterongevallenbeheersing Brandweer 2023).

Voor een brandweerhulpboot geldt dat voor de “Search And Rescue” (SAR)-taken op de vaarwegen/rivieren een opkomsttijd van 30 minuten conform het ‘Handboek incidentbestrijding op het water’ wordt gewenst. Deze in het ‘Handboek incidentbestrijding op het water’ genoemde ‘basiszorgnorm’ is gebaseerd op een redelijke zelfredzaamheid (onder andere door het dragen van een reddingsvest) en op de overlevingskansen van drenkelingen gedurende deze tijd.

Op basis van bovenstaande wordt er voor een brandweerhulpboot gekozen voor een gewenste opkomsttijd van 30 minuten.

8.3 Kern landelijke of regionale visie

- Geactualiseerde Visie WOB 2023 (Brandweer Nederland, Vakraad IB, september 2022)
- Handboek Incidentbestrijding op het water (IFV, versie 3.0, 1 juli 2021)

Brandweer Gelderland Zuid heeft een ambitie uitgesproken om toonaangevend te willen worden op incidentbestrijding op het water. Daarbij zijn we aangehaakt bij de uitwerking van de landelijke visie op scheepsincidentbestrijding. Consequentie is dat er geïnvesteerd moet gaan worden in materieel en vakbekwaamheid. Daarnaast mogelijk met veranderende inzetprocedures.

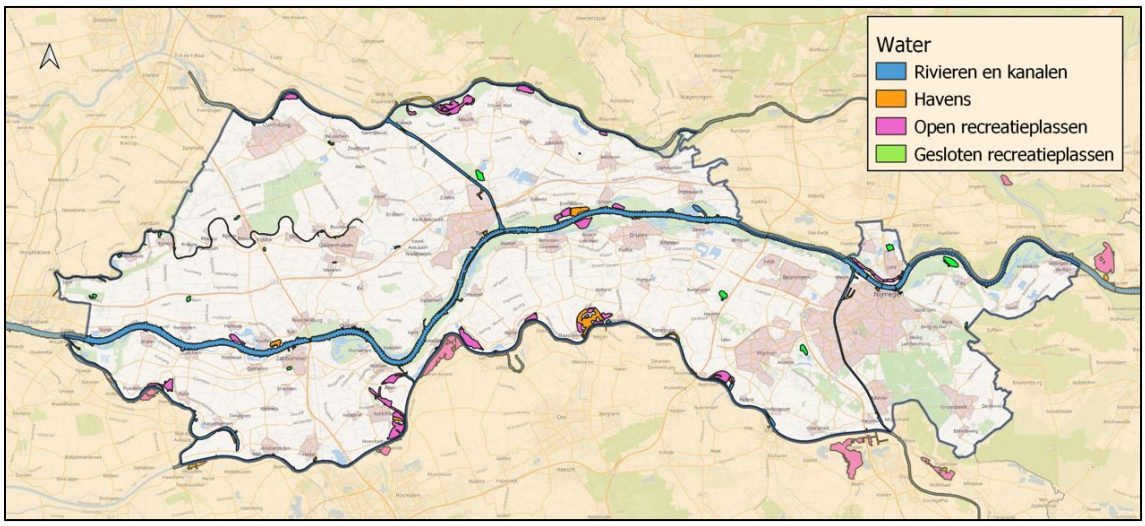
Gelderland-Zuid is een waterrijke regio, maar het is goed om de gewenste opkomsttijd vooral te projecteren op de grote recreatieplassen/-gebieden die in verbinding staan met de rivieren en de recreatieplassen die dusdanig groot van omvang zijn dat de kans bestaat dat een OR-inzet ontoereikend kan zijn.

8.4 Recentelijk vastgesteld beleid

De procedure Oppervlakteredding bij waterongevallen door de brandweer (VRGZ, versie 1.1, augustus 2023), de procedure Brandweervaartuig-Klein (VRGZ, versie 1.1, augustus 2023) en de Natte RI&E (Brandweer Gelderland-Zuid, juni 2023) zijn recentelijk vastgesteld.
Eerder, in juni 2019, is in het AB de uitkomst van de vervolgopdracht naar aanleiding van het Brandweerzorgplan Specialismen (2018), de 'Aanvulling op het Brandweerzorgplan – deel Specialisme; Specialisme Brandweerhulpboten', behandeld. De opdracht daarbij was om de spreiding en dekking van de brandweerhulpboten nader uit te werken en hiervoor het waterrisicoprofiel te gebruiken. Dit heeft geleid tot de verplaatsing van een brandweerhulpboot naar Beuningen, het afstoten van de brandweerhulpboot in Varik en Ochten en de handhaving van de brandweerhulpboot in Asperen. Er is toen voorgesteld om de brandweerhulpboot binnen 20 minuten ter plaatse te laten zijn, zodat een OR-team zonder te veel tijd te verliezen op de hulpboot kan stappen in geval een inzet op een grote recreatieplas waarbij de inzetdiepte van 200 meter overschreden zou worden.

8.5 Relevante input Risicoprofiel Brandweer Gelderland-Zuid

8.5.1 Risicolocaties



Bij de bepaling van de water-risicolocaties in onze regio gaan we primair uit van de recreatieplassen waar veel gezwommen wordt bij mooi weer. Daarvoor is zwemwater.nl als bron aangehouden. Dit wordt beheerd door de samenwerkende organisaties Interprovinciaal Overleg, Unie van Waterschappen, Rijkswaterstaat en BIJ12.Daarnaast wordt er ook gekeken naar de havens, de rivieren en de kanalen, aangevuld met de regionale kennis van open en gesloten waterplassen waar recreatie plaatsvindt. Het is goed te beseffen dat we hierbij ook de grote vaarwegen: Maas, Waal, Neder-Rijn en Lek meerekenen als mogelijke zwemlocaties hoewel dit uitdrukkelijk verboden is.

De watertypen in de VRGZ zijn onderverdeeld in 5 categorieën.

Categorie*		Kenmerken	Voorbeelden
Categorie 1	Rivieren/kanalen	Beroepsvaart*[1], stroming, wisselende waterdieptes, transport gevaarlijke stoffen	Waal*[2], Maas, Lek
Categorie 2	Sloten/watergangen/vijvers	Zwemmers, vissers	Sloot in woonwijk, vijvers in parken
Categorie 3	Recreatieplas in verbinding met de rivier	Zwemmers, vissers, grote en eventueel gemotoriseerde pleziervaart, sporadische beroepsvaart	Eiland van Maurik, De Gouden Ham, Zandmeren
Categorie 4	Recreatieplas gesloten	Zwemmers, vissers, kleine en (niet) gemotoriseerde pleziervaart	Berendonck, de Meent, De Beldert, Betuwestrand
Categorie 5	Havens	Ligplaatsen voor pleziervaart en/of beroepsvaart	Waalhaven Nijmegen, gemeentehaven Tiel, Haven Culemborg, Haven Zaltbommel

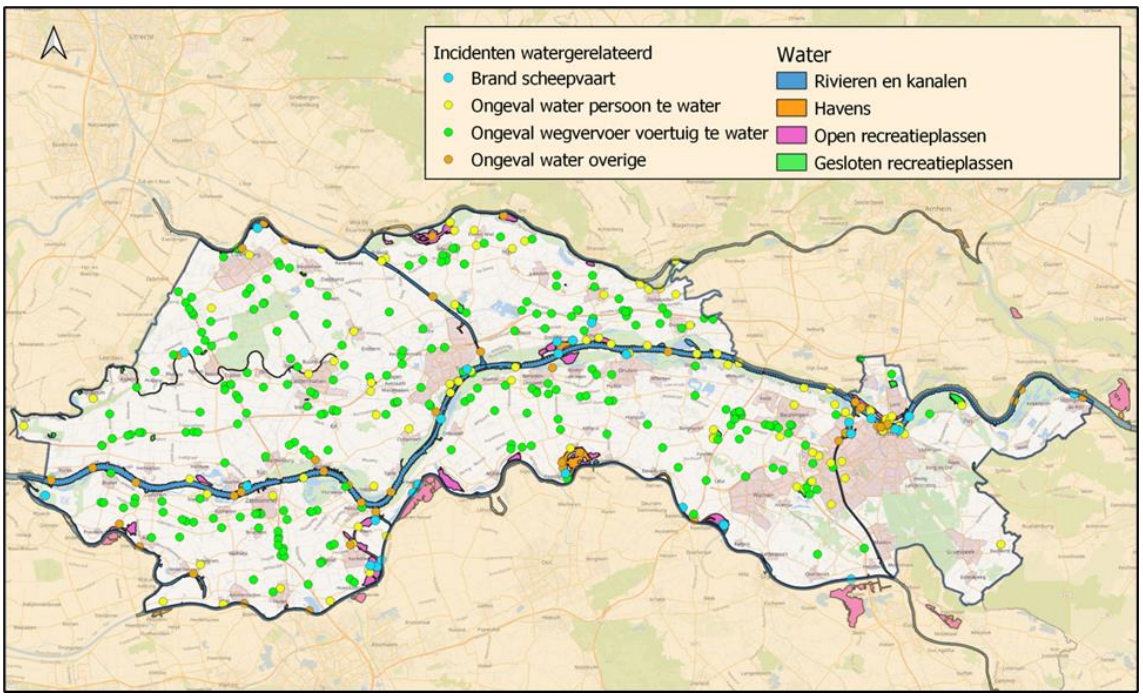
*[1] met beroepsvaart worden o.a. vrachtschepen, rondvaartboten en cruiseschepen bedoeld
*[2] de Waal is een rivier die zich onderscheidt van de andere door de intensieve beroepsvaart en snelle stroming.

De onderstaande tabel geeft weer in welke categorie wateren de verschillende brandweerhulpboten kunnen worden ingezet. Hier zit onderscheid in vanwege de verschillende eigenschappen van de brandweerhulpboot (zie 'Update Brancherichtlijn brandweerhulpboot'.)

Kazerne	Inzet categorie	Klasse boot	Bijzonderheden
Asperen	Categorie 1, 3, 4, 5	Klasse 3	Categorie 1 uitsluitend Linge en Merwedekanaal. Inzetbaar in uiterwaarden van alle rivieren en kanalen tijdens hoogwater*.
Beuningen	Categorie 1, 3, 4, 5	Klasse 3	Categorie 1 uitsluitend Spiegelwaal. Inzetbaar in uiterwaarden van alle rivieren en kanalen tijdens hoogwater*.
Kerkdriel	Categorie 1, 3, 4, 5	Klasse 2	Categorie 1 alleen op de Maas, Kanaal van St. Andries en Afgedamde Maas. Inzetbaar in uiterwaarden van alle rivieren en kanalen tijdens hoogwater*.
Maasbommel	Categorie 1, 3, 4, 5	Klasse 2	Categorie 1 alleen op de Maas en Kanaal van St. Andries. Inzetbaar in uiterwaarden van alle rivieren en kanalen tijdens hoogwater*.
Maurik	Categorie 1, 3, 4, 5	Klasse 2	Categorie 1 uitsluitend Lek, Neder-Rijn en Betuwepand van het Amsterdams Rijnkanaal. Inzetbaar in uiterwaarden van alle rivieren en kanalen tijdens hoogwater*.

*Het inzetten van een brandweerhulpboot in de uiterwaarden bij hoogwater wordt te allen tijde afgestemd met de OvD-B en de waterbeheerder

8.5.2 Incidenthistorie:



Incidenthistorie in de periode tussen 1 januari 2017 en 1 januari 2023 waarbij meldingen zijn geweest van incidenten op het water

8.6 Uitgangspunten berekening specialisme

Uitruktijd

Voor de uitruktijd van de brandweerhulpboot wordt uitgegaan van de mediaan-uitruktijd van de tankautospuit aangevuld met een minuut. Dit in verband met de aankleedprocedure en het koppelen van de trailer aan het trekkend voertuig. Daarbij gaan we ervan uit dat de trailer achter het trekkend voertuig klaar staat om gekoppeld te worden (wetende dat deze voertuigen ook ingezet worden voor de AED-taak).

Gevisualiseerde opkomstgebieden

De opkomstgebieden worden als volgt getoond:

- 18 minuten (i.r.t. de gewenste opkomsttijd van een OR-team)
- 20 minuten (op basis van ‘Aanvulling op Brandweerzorgplan – deel Specialisme; Specialisme Brandweerhulpboten’ juni 2019)
- 30 minuten (gewenste opkomsttijd, bepaald op basis van ‘Handboek incidentbestrijding op het Water’ en de ‘Geactualiseerde Visie op Waterongevallenbeheersing 2023’).

Rijsnelheid

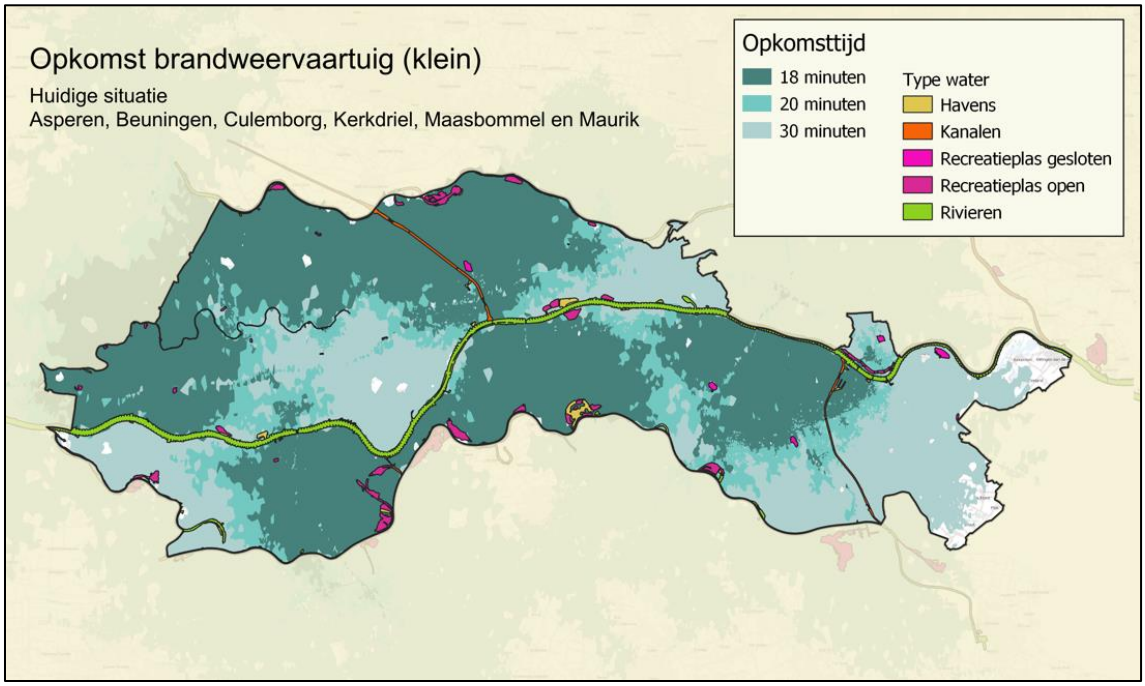
Voor de rijsnelheid wordt 100% aangehouden, ondanks dat er met een PM wordt uitgerukt en de snelheid hoger mag zijn tijdens het rijden met optische en geluidsignalen. Er wordt de rijsnelheid van de TS aangehouden, omdat de PM ook een trailer met daarop de brandweerhulpboot vervoerd.

8.7 Spreidingsvarianten dekking

Hieronder zijn diverse spreidingsvarianten voor de posten met een brandweerhulpboot uitgewerkt om een analyse uit te kunnen voeren op de optimale spreiding voor van deze teams. In de

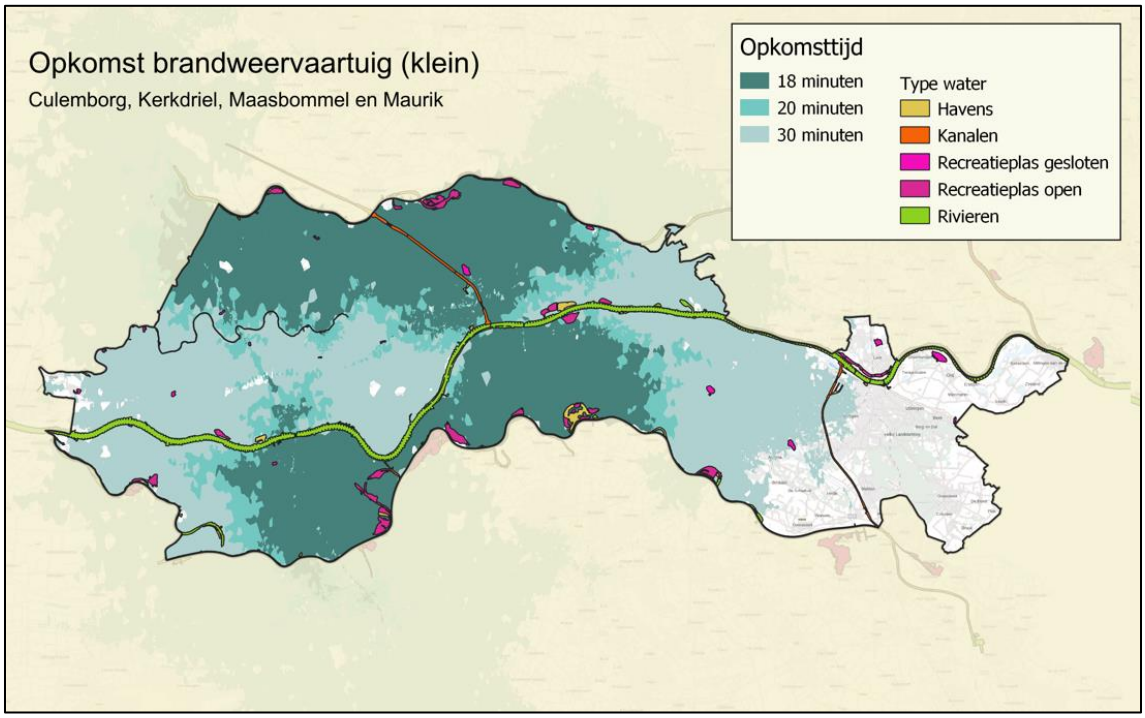
onderstaande afbeeldingen zijn de gebieden die binnen 18, 20 en 30 minuten bereikt worden te zien en de totale dekking die daarmee dan wordt bereikt. De overlap die posten hebben is niet zichtbaar. Er zijn alleen varianten onderzocht met een spreiding vanuit de huidige zes locaties. Dit in relatie tot zowel de algemeen gewenste opkomsttijd (<30 minuten), als de specifieke dekking voor de grote recreatieplassen (<20 minuten).

Variant BRVK-6: Zes posten: Asperen, Beuningen, Culemborg (RB), Kerkdriel, Maasbommel, Maurik (huidige situatie)



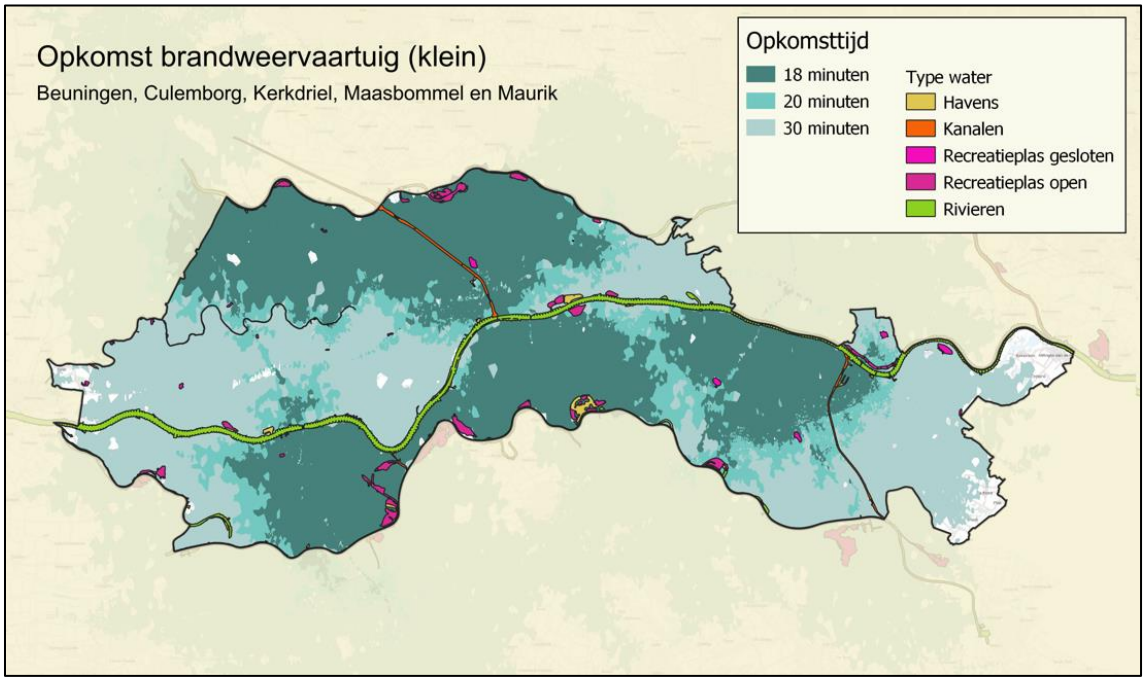
Kijkend naar deze variant dan wordt heel de regio binnen de gewenste opkomsttijd van 30 minuten bereikt. De grootste recreatieplassen worden ook binnen 20 minuten afgedekt.

Variant BRVK-4: Vier posten: Culemborg (RB), Kerkdriel, Maasbommel en Maurik



Kijkend naar deze variant dan wordt het grootste deel van de regio binnen de gewenste opkomsttijd van 30 minuten bereikt. De grootste recreatieplassen worden binnen 20 minuten afgedekt. Enkele plassen in het oostelijk deel van de regio waar de hulpboot van meerwaarde kan zijn, worden binnen 30 minuten bereikt. Dit met uitzondering van de Bizonbaai.

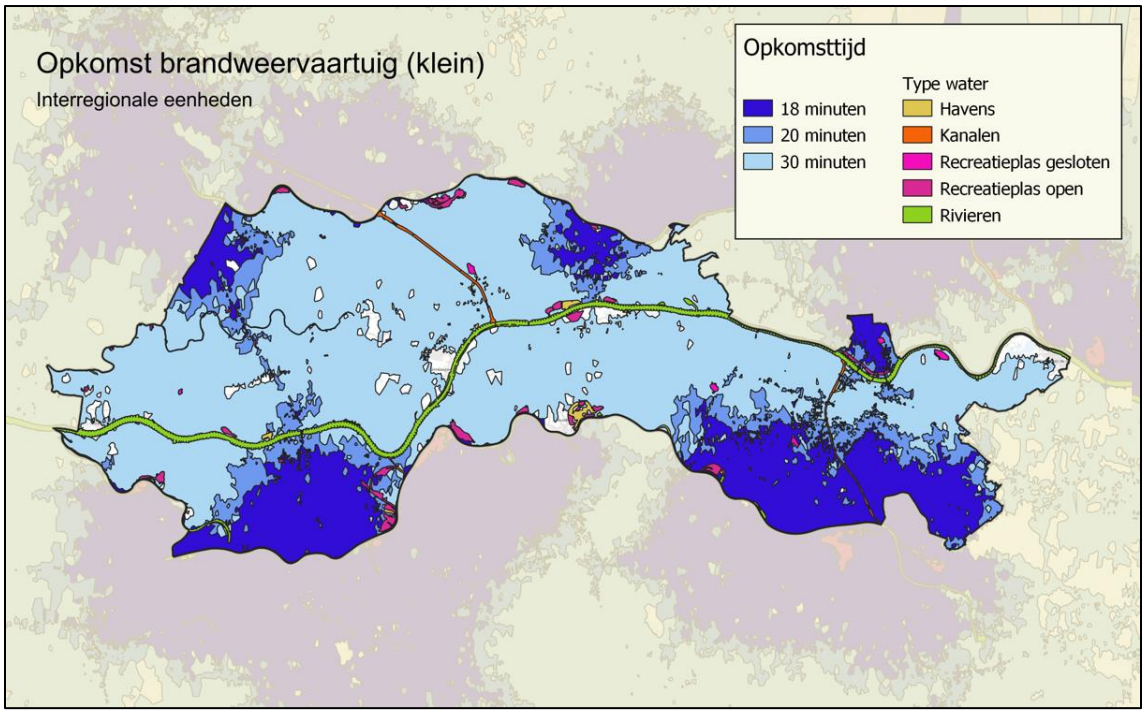
Variant BRVK-5: Vijf posten: Beuningen, Culemborg (RB), Kerkdriel, Maasbommel en Maurik



Kijkend naar deze variant dan wordt heel de regio binnen de gewenste opkomsttijd van 30 minuten bereikt. De grootste recreatieplassen worden ook binnen 20 minuten afgedekt (en de Bizonbaai binnen 30 minuten).

8.8 Interregionale samenwerking als aanvulling

Onze regio wordt aan de zuidzijde en de noordzijde begrensd door de Maas en de Neder-Rijn/Lek. In de samenwerking met de regio's Brabant-Noord en Limburg-Noord is ook de inzet van de brandweerhulpboten op de Maas geregeld (Heusden, 's-Hertogenbosch, Lith, Grave, Cuijk en Mook). De wens is om dit in 2024 ook te organiseren met regio Utrecht en Gelderland-Midden voor de posten Vianen, Wijk bij Duurstede, Wageningen, Arnhem-Noord en Lobith. In onderstaande afbeelding is de dekking te zien van de posten van onze buurregio's.



8.9 Uitkomst

Kiezen voor de variant BRVK-5 met vijf posten. Daarmee stopt Asperen met de uitvoering van de taak en de andere posten behouden de brandweerhulpboot. Met deze spreiding wordt heel de regio binnen 30 minuten bereikt en worden de grootste recreatieplassen waar een hulpboot van meerwaarde kan zijn voor een OR-team binnen 20 minuten bereikt.

In het kader van de doorontwikkeling op scheepsincidentbestrijding en waterongevallenbestrijding in het algemeen, leeft er een uitdrukkelijke wens om de vloot met brandweerhulpboten te vervangen en waar nodig te standaardiseren. Dit is mede afhankelijk van de visie die op landelijk niveau door de vakgroep SIB (Scheepsincidentbestrijding) wordt opgesteld. Gelderland-Zuid is daar nauw bij betrokken. De visie en de doorvertaling naar onze eigen regio kan ertoe leiden tot de brandweerhulpboten nog verplaatst kunnen gaan worden.

8.10 Argumentatie overschrijden opkomsttijden

Niet van toepassing. Met de spreiding van vijf brandweerhulpboten wordt in heel de regio alle water-risicolocaties afgedekt binnen de gewenste opkomsttijd van 30 minuten.

8.11 Impactanalyse

Post

De post Asperen heeft al lange tijd een brandweerhulpboot en de vrijwilligers zullen naar verwachting teleurgesteld zijn om de taak kwijt te raken. Echter behoudt de post het specialisme OR. De betreffende recreatiegebieden in West-Betuwe zijn beoordeeld en een inzet met een OR-team volstaat daar. Daarnaast zal bij een incident op de Linge de brandweerhulpboot uit Culemborg ruim binnen de gewenste opkomsttijd van 30 minuten ter plaatse zijn. De zuidzijde van de gemeente West-Betuwe zal waar nodig worden afgedekt vanuit Kerkdriel.
Kijkend naar het verleden dan is de brandweerhulpboot van Asperen in zes jaar tijd zes keer gealarmeerd voor een prio1-inzet. Het is ook goed om te benoemen dat met de diverse verwachte intensiveringen op de vakbekwaamheidstrajecten, het ook goed is dat het aantal taken op een post in verhouding blijft staan i.r.t. de inspanningen die daarvoor verricht moeten worden door de

vrijwilligers. Asperen heeft namelijk de meeste taken en daarmee veel inspanning op ‘vakbekwaam worden’ en ‘vakbekwaam blijven’.

Post Beuningen behoudt het specialisme brandweerhulpboot. Daarbij valt op te merken dat het de meest oostelijke brandweerhulpboot post in onze regio is en vanaf 2019 als enige ‘nieuwe’ post een brandweerhulpboot onder haar hoede kreeg en de daarbij behorende vakbekwaamheidseisen heeft vervuld. Als enige post met een brandweerhulpboot heeft Beuningen straks geen OR-team meer in het nieuwe dekkingsplan. Dit in afwachting van de doorontwikkeling op scheepsincident- en waterongevallen-bestrijding. Het kan op termijn betekenen dat er voor de brandweerhulpboot van Beuningen een andere locatie gekozen kan worden. Voor nu wordt er dan ook nog geen verplaatsing voorgesteld om een desinvestering te voorkomen.

Impact gelijktijdigheid

De kans op het gelijktijdig alarmeren van zowel de tankautospuit als een brandweerhulpboot is aanwezig in het primaire verzorgingsgebied van de post. Streven is dat beide eenheden dan kunnen uitrukken. Een brandweerhulpboot wordt in basis vraaggestuurd gealarmeerd en daarmee zal het scenario zo zijn dat de tankautospuit al is ingezet. Als er onvoldoende bezetting is voor de brandweerhulpboot, dan wordt het volgende vaartuig gealarmeerd.

Financieel

De impact is in basis positief, omdat er een post gaat stoppen met de taak, waardoor enerzijds de vergoedingen voor vakbekwaamheid komen te vervallen en anderzijds geldt dat ook voor de kosten van het materieel (onderhoud en vervanging).

Echter moet benadrukt worden dat de taak met de brandweerhulpboot doorontwikkeld gaat worden. Dit vanuit een nieuwe landelijke visie scheepsincidentbestrijding en wat wij als regio gaan doorvertalen naar een regionale visie voor incidentbestrijding op het water. Het gaat betekenen dat de vakbekwaamheidsinspanning van de schippers/opstappers mogelijk geïntensiveerd gaat worden en dat het daarnaast denkbaar is dat er een doorontwikkeling plaatsvindt op het materieel. Wellicht ook met een ander type vaartuig. Vanuit die hoedanigheid zal het reduceren met een eenheid geen besparing gaan opleveren en wordt het vrijgekomen budget geherinvesteerd binnen de taak.

Vakbekwaamheid

De vakbekwaamheidsinspanning op regionaal niveau wordt in kwantiteit minder, maar op kwaliteit willen we een stap maken voor de posten die dit specialisme houden. Denk hierbij o.a. aan frequentere vaartrainingen en samen oefenen met de andere eenheden die een rol hebben bij incidentbestrijding op het water (o.a. duikteams en blusboten). De posten die de taak houden zullen daarmee intensiever gaan trainen. Dit kan wellicht nog intensiever worden als in de toekomst het met nieuwe vaartuigen mogelijk wordt om ook op de Waal op te kunnen treden (als een ‘vooruitgeschoven’ vaartuig naast de inzet van de blusboot).

9 Blusboten

Inleiding

De blusboten in onze regio worden via de meldkamer gealarmeerd met de codering Brandweervaartuigen-Groot (BRV-G). Deze vaartuigen worden voor alle kerntaken van de brandweer ingezet: brandbestrijding, hulpverlening, incidentbestrijding gevaarlijke stoffen en uiteraard waterongevallenbestrijding.

De veiligheidsregio beschikt over twee identieke blusboten met Nijmegen en Tiel als ligplaatsen. Cijfers van de afgelopen vijf jaar laten zien dat we in 41% van de inzetten zijn gealarmeerd voor een persoon te water en in 20% van de inzetten voor brand aan boord van schepen.

9.1 Huidige situatie

De twee blusboten worden bemenst vanuit de posten Nijmegen-Centrum en Tiel. In Nijmegen maakt de nautische bemanning onderdeel uit van de repressieve ploeg. In Tiel is de schipper gepiketteerd en de machinisten en opstapbemanning worden geleverd vanuit de vrijwilligers (of dagdienst).
De blusboten zijn, zoals ze nu zijn uitgevoerd, in 2015 in de vaart genomen. De blusboten zijn primair voor scheepsincidentbestrijding op de Waal, maar bestrijken een groter inzetgebied.

9.2 Wetgeving

Geen wettelijke eisen, behoudens het redden van mens en dier (Artikel 3, lid 1, sub b van de Wvr: het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand).

9.2.1 Gewenste opkomsttijd

De blusboten hebben als primaire taak ‘bron- en emissie bestrijding’. Om die reden hanteren we een gewenste opkomsttijd van 45 minuten zoals voorgesteld in het Handboek Incidentbestrijding op het water.

9.3 Kern landelijke of regionale visie

Volgens de huidige landelijke visie GBO-SO (specialistisch optreden) is scheepsbrandbestrijding op binnenvaartschepen een (inter)regionaal specialisme. De brandweer maakt daarbij gebruik van blusboten. Voor Scheepsincidentbestrijding wordt vanaf 2022 gewerkt aan een landelijke visie. Blusboten kunnen ook worden ingezet voor medische assistentie, Search and Rescue (SAR)-taken en hulpverlening (bijvoorbeeld ter ondersteuning van Rijkswaterstaat en de Waterpolitie). Het accent van de blusbootinzetten op de grote rivieren is de afgelopen jaren verschoven van brandbestrijding naar hulpverlening.

Brandweer Gelderland-Zuid heeft de ambitie de toonaangevende regio op het gebied van scheepsvaartincidenten binnenwater en incidentbestrijding op het water te worden. Door extra formatie in te zetten op het thema Materieel, Vakbekwaamheid en Incidentbestrijding wil ze deze ambitie verwezenlijken. Hierbij participeren we op landelijk niveau in de vak- en werkgroep SIB (Scheepsincidentbestrijding).

Sinds 2022 is de vakgroep SIB actief. Daarmee is een knooppunt binnen Brandweer Nederland gerealiseerd voor alles wat te maken heeft met nautische incidenten en het bestrijden daarvan. Vanuit de vakgroep wordt momenteel de landelijke visie SIB uitgewerkt voor de periode van 2023-2030. De landelijke visie richt zich op het risicobesef van incidenten op het water waarbij de bestrijdingsmogelijkheden worden gestructureerd voor een effectieve en efficiënte gezamenlijke inzet. Daarnaast wordt er gekeken op welke wijze de brandweer in Nederland de komende periode tot 2030 invulling kan geven aan de ontwikkelingen op het gebied van Scheepsincidentbestrijding en dat binnen de afspraken van het bovenregionaal operationeel samenwerken.

Net zoals bij de andere taken wordt ook hier gekeken naar de geactualiseerde Visie WOB en het handboek Incidentbestrijding op het water.

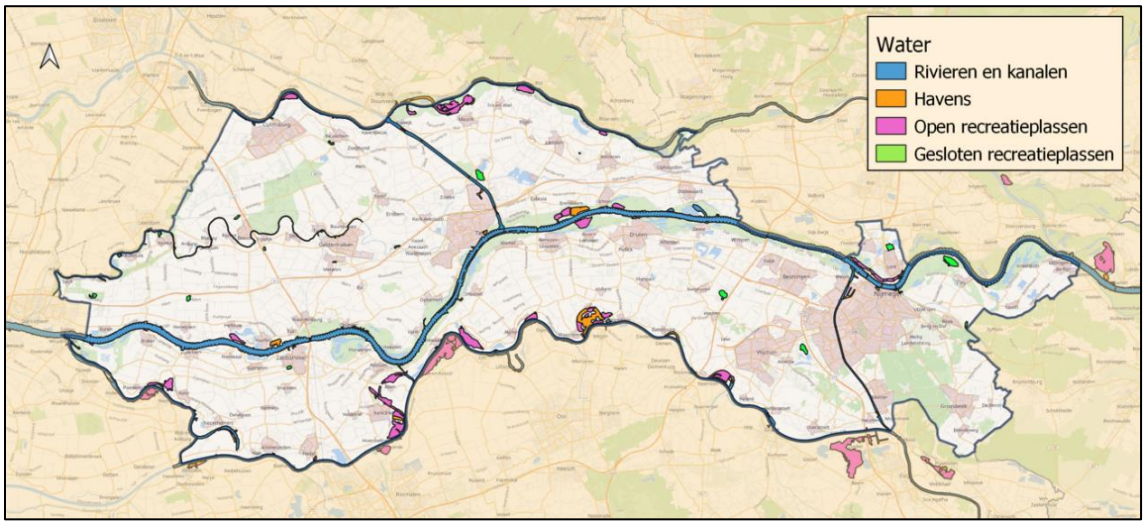
9.4 Recentelijk vastgesteld beleid

Naast de recentelijk vastgestelde Natte RI&E (Brandweer Gelderland-Zuid, juni 2023) worden er op de blusboot diverse losstaande inzetprocedures gehanteerd.

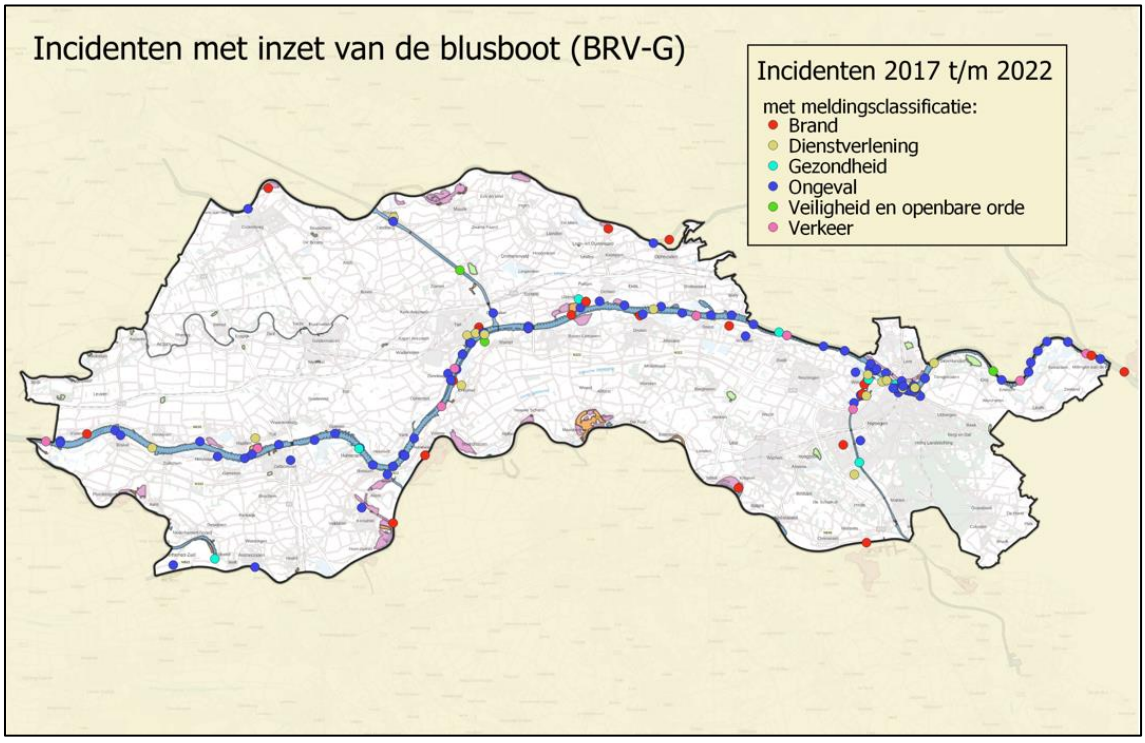
Met de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden is een overeenkomst opgesteld voor de inzet van de blusboot die in Nijmegen is gelegen. Het gaat hier om inzet op delen van de Boven-Rijn, het Pannerdensch kanaal en Neder-Rijn.

9.5 Relevante input Risicoprofiel Brandweer Gelderland-Zuid

9.5.1 Risicolocaties



9.5.2 Incidenthistorie



9.6 Uitgangspunten berekening specialisme

Uitruktijd

Uitruktijd naar de ligplaats boot: de ingeschatte tijd voor Tiel is 14 minuten; die voor Nijmegen-Centrum is 10 minuten.

Gevisualiseerd opkomstgebieden

Om het inzetgebied van beide blusboten goed in beeld te brengen hebben we gekozen om de opkomsttijd van 30 minuten (conform de 'professionele norm' die als richtwaarde voor reddingsboten wordt gehanteerd uit de 'Geactualiseerde Visie WOB 2023'), die van 45 minuten (op basis van het 'Handboek incidentbestrijding op het water') en van 60 minuten (om inzicht te krijgen tot hoever we in buurregio's kunnen optreden) in beeld te brengen.

De blusboten hebben in de basis geen primaire taak voor redding maar een taak ten behoeve van bron- en emissiebestrijding (45 minuten). Omdat het nu de enige vaartuigen zijn die we veilig kunnen inzetten op de Waal hebben we ook de 30 minuten norm (voor redding) meegenomen.

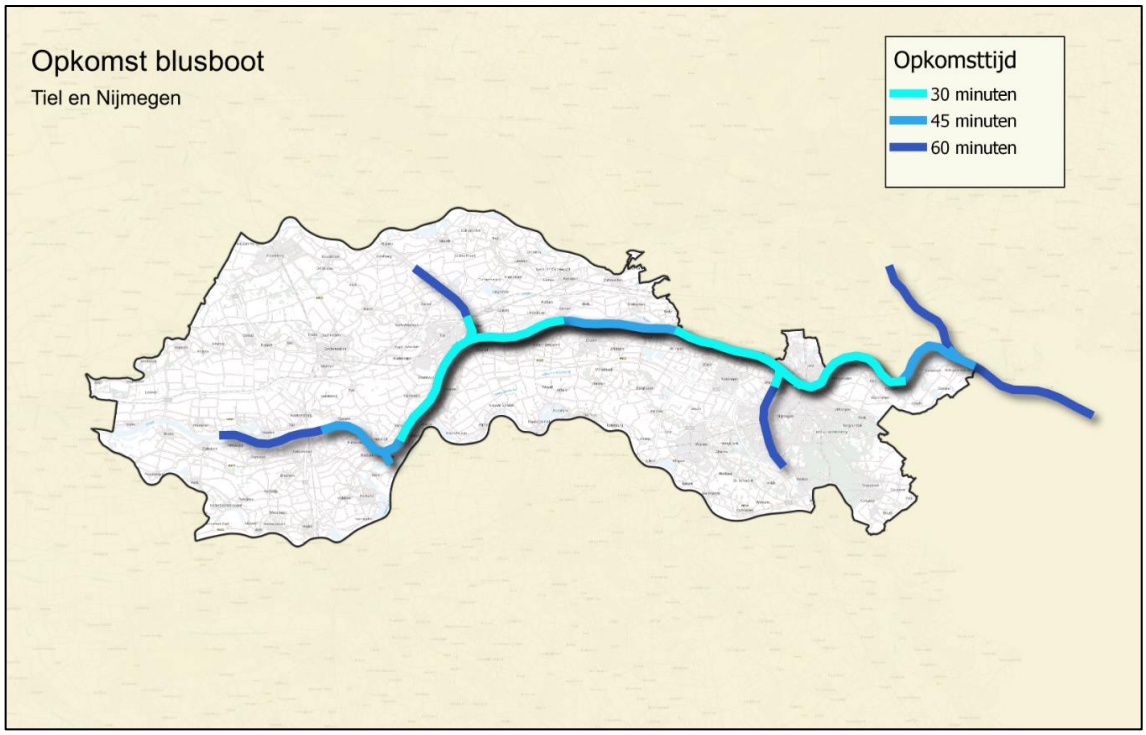
Rijsnelheid en vaarsnelheid

Hoewel de boten gedimensioneerd zijn op een maximale snelheid van 45 km/u, kan vaak i.v.m. drukte op de vaarweg bij hoge snelheid de veiligheid van andere vaartuigen in het geding komen door o.a. de hoge golfslag. Daarom wordt er uitgegaan van een gemiddelde vaarsnelheid van 35 km/u. Verder houden we rekening met een schuttijd in de sluis (behalve sluis Heumen) van 30 minuten. Waarbij we de aanname doen dat de bemanning direct na alarmering telefonisch contact opneemt met de sluis om het schutten te bespoedigen. Voor Nijmegen-Centrum is dat van toepassing op de Sluis Weurt, voor Tiel is dat van toepassing op de Prins Bernhardsluizen.

9.7 Spreidingsvarianten dekking

Gezien de ambitie op het thema Scheepsincidentbestrijding en de momenteel goed passende locaties van de vaartuigen in Tiel en Nijmegen zijn er geen alternatieve spreidingsvarianten uitgewerkt.

Variant BRVG-2: Nijmegen-Centrum en Tiel als huidige twee posten



Ongeveer de helft van de Waal wordt bereikt binnen 30 minuten. Ongeveer driekwart binnen 45 minuten en ongeveer 90% binnen een uur. Slechts een klein deel wordt niet bereikt binnen uur (vanaf Herwijnen tot aan de regiogrens met Zuid-Holland-Zuid).

9.8 Interregionale samenwerking als aanvulling

Met de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid zijn afspraken gemaakt over de inzet van blusboot Zuid-Holland-Zuid gelegen in Dordrecht. Deze kan vraaggestuurd gealarmeerd worden. Dit biedt serieus meerwaarde in geval wij als regio één blusboot inzetbaar hebben en deze dan in Nijmegen ligt. Daarnaast kunnen we voor 'persoon te water' in de Waal in het gebied stroomafwaarts vanaf Millingen a/d Rijn de brandweerhulpboot van Lobith (VGGM) ter assistentie vragen. Verder kunnen we via de Leitstelle Kreis Kleve de blusboot van Emmerich ter plaatse vragen.

9.9 Uitkomst

Er zijn geen andere varianten uitgewerkt dan de huidige situatie. Daarmee handhaven we situatie met 2 blusboten, één gelegen in Nijmegen en één gelegen in Tiel.

9.10 Argumentatie overschrijden opkomsttijden

De norm van de 45 minuten wordt op delen van de Waal niet gehaald door o.a. de in acht te nemen 'veiligheidssnelheid' van 35 km/u. Het betreft dan het deel vanaf de A2 (ter hoogte van Zaltbommel-Waardenburg) tot aan de regiogrens bij Gorinchem. Richting Maas-Waalkanaal en Amsterdam-Rijnkanaal wordt deze niet gehaald in verband met de schuttijd van 30 minuten in de sluizen. Een derde blusboot of het verplaatsen van de blusboot vanuit Tiel verder naar het westen is momenteel niet haalbaar. De redenen hiervoor zijn o.a. de hoge kosten van een derde blusboot (lease, huur of koop). Het verplaatsen van de blusboot in Tiel levert bemensingproblemen (o.a. schippers) op en daarmee een langere opkomsttijd en een beperktere inzetbaarheid van de blusboot. Ook de vakbekwaamheid van de nautische bemanning op een andere post dan Tiel en de beschikbaarheid van een geschikte ligplaats aan de Waal ten westen van Tiel zijn redenen waarom de huidige situatie de meeste optimale dekking biedt.

9.11 Impactanalyse

Post

Geen impact vanwege het feit dat beide posten de blusboot behouden.

Impact gelijktijdigheid

De kans op gelijke inzet van de blusboot en de tankautospuit is in Nijmegen uitgesloten. In Tiel is dit wel mogelijk. Men zal in die situatie eerst de bezetting van de blusboot garanderen en vervolgens bekijken of de tankautospuit ook bezet kan worden. Mocht dat niet het geval zijn, dan wordt er verzocht om een buurpost te alarmeren voor de TS.

Als Nijmegen-Centrum al is ingezet met de tankautospuit bij een incident en er volgt een melding voor de Nijmeegse blusboot, dan zal de blusboot van Tiel gealarmeerd worden. Andersom is dit natuurlijk ook zoals Tiel met beide tankautospuiten al is ingezet. Met de spreiding van twee blusboten is de beschikbaarheid van een blusboot in de regio eigenlijk altijd gegarandeerd.

Financieel

Geen impact.

Vakbekwaamheid

In lijn met de doorontwikkeling van incidentbestrijding op het water is er de behoefte om meer te gaan investeren in een meer gestructureerd oefenprogramma, waarin de nadruk komt te liggen op het gezamenlijk programma voor schippers, machinisten en opstapbemanning.

10 Duikinzet Brandweer

Inleiding

In november 2018 heeft het Algemeen Bestuur de duiktaak van de brandweer, welke sinds 2011 in onze veiligheidsregio is opgeheven, besproken met de opdracht een haalbaarheidsonderzoek uit voeren om de samenwerking voor de duiktaak met omliggende veiligheidsregio's te formaliseren. In dit onderzoek is geadviseerd om afspraken te maken met de Veiligheidsregio's Brabant-Noord en Gelderland-Midden.

10.1 Huidige situatie

Sinds begin 2022 werken we met dienstverleningsovereenkomsten tussen de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid en de Veiligheidsregio Brabant-Noord en de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden, waarbij de duikploegen uit respectievelijk Den Bosch en Arnhem worden gealarmeerd voor een duikinzet. Bij een duikinzet op de Waal wordt in principe alleen gedoken binnen de zogenaamde kribvakken, daarbuiten is de stroming vaak te sterk om een veilige duikredding uit te kunnen voeren.

10.2 Wetgeving

Geen harde eisen, behoudens het redden van mens en dier. (Artikel 3, lid 1, sub b van de Wvr: het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand).

Als professionele norm wordt vrijwel algemeen een richtwaarde van 15 minuten aangehouden voor duikteams (Geactualiseerde Visie op Waterongevallenbeheersing Brandweer 2023).

10.2.1 Gewenste opkomsttijd

Omdat we binnen onze eigen regio niet beschikken over duikteams hebben we overeenkomsten gesloten met twee buurregio's. Om vanuit die regio's een opkomsttijd te realiseren van 15 minuten in onze hele regio is onmogelijk. De gewenste opkomsttijd is bepaald op 30 minuten en daarmee is het mogelijk om binnen het 'gouden uur' middels een duik-inzet een slachtofferte kunnen redden. Daarbij kan een basiseenheid en een OR-team uit onze eigen regio al voorbereidende werkzaamheden uitvoeren om de duikinzet zo snel mogelijk te laten starten.

10.3 Kern landelijke of regionale visie

Brandweer Nederland heeft de visie op incidentbestrijding op het water herzien. Het betreft de 'Geactualiseerde visie op Waterongevallenbeheersing 2023'. De kern van de visie is het blijven uitvoeren van de drietrapsraket: grijpredding, oppervlakteredding en duikredding.

Bij de meldingsclassificatie 'Persoon te water' en 'Voertuig te water' worden de duikteams standaard mee gealarmeerd.

10.4 Recentelijk vastgesteld beleid

Haalbaarheidsonderzoek duiktaak, behandeld in het AB 27 juni 2019:
In 2011 heeft het algemeen bestuur besloten om het duikteam in Gelderland-Zuid op te heffen. De volgende afwegingen lagen daaraan ten grondslag: de duiktaak brengt grote risico's met zich mee voor het eigen personeel; om aan de strenge veiligheidsvoorwaarden te kunnen voldoen, moest fors geïnvesteerd worden in de duiktaak; de duiktaak vergt een (te) hoge oefenbelasting van personeel. Dit afgezet tegen het gegeven dat de duiktaak vooral gericht was op berging van slachtoffers; levensreddend handelen kwam nagenoeg niet voor.

Argumenten om de duiktaak weer te gaan uitvoeren zijn:

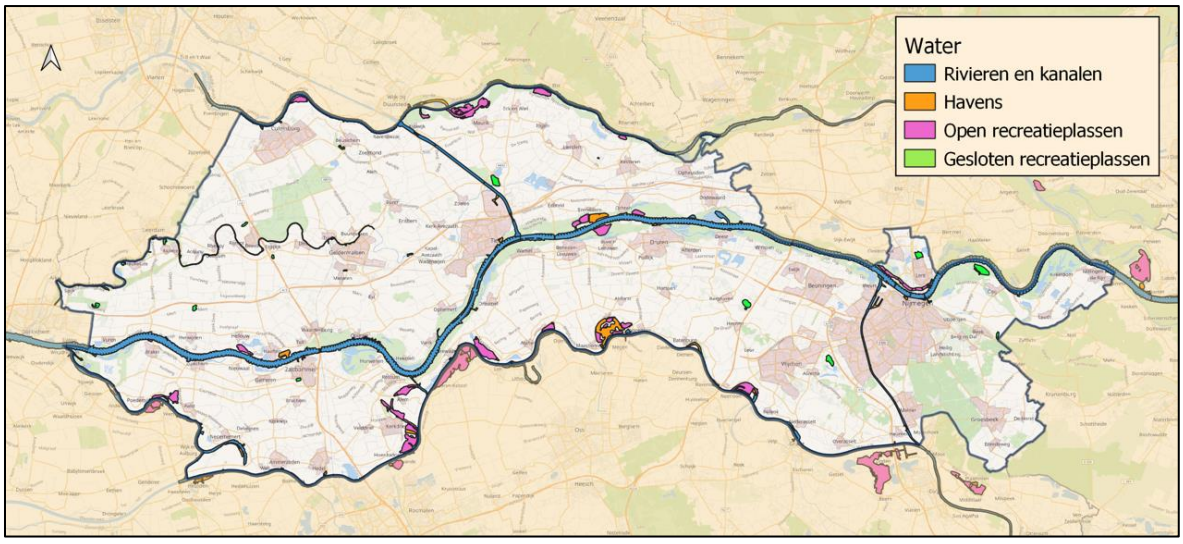
- De brandweer kan met een duikteam daadwerkelijk optreden bij personen die onder water geraken. Zij heeft hiermee een handelingsperspectief ter plaatse. Dit voorkomt dat het personeel zelf tot risicovolle acties overgaat onder (emotionele) druk van omstanders of verwanten van slachtoffers.
- De landelijke visie van de Brandweer omschrijft als gewenste situatie een drietrapsaanpak, die bestaat uit een grijpredding, oppervlakteredding en duiken. Het laatste ook als ondersteuning voor het eigen personeel dat incidenten bestrijdt op het water. Door de formele afspraken met de andere veiligheidsregio's heeft VRGZ een handelingsperspectief dat aan die aanpak voldoet.

De overeenkomst met de Veiligheids-en Gezondheidsregio Gelderland-Midden 'Dienstverlenings-overeenkomst inzet duikteam Gelderland-Midden in verzorgingsgebied Gelderland-Zuid' is op 18 januari 2022 getekend. De duiktaak wordt geleverd binnen het gouden uur en is gericht op redding. Het duikteam komt van de post Arnhem-Zuid en wordt gelijktijdig gealarmeerd met de andere eenheden.

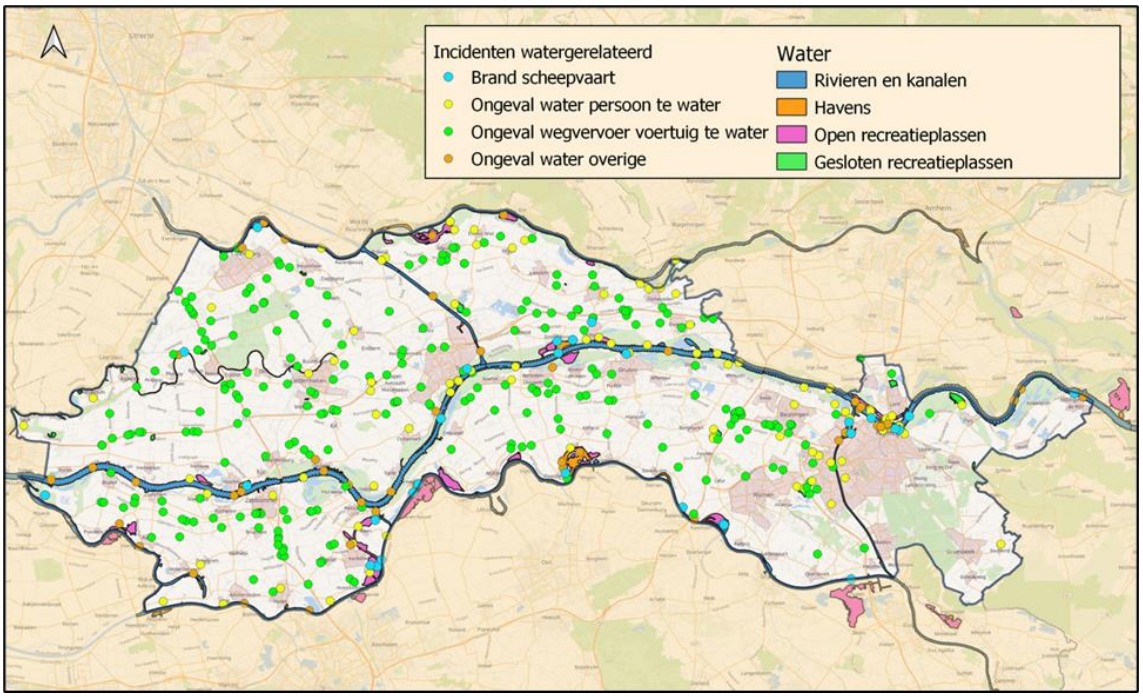
Met de Veiligheidsregio Brabant-Noord is de 'Overeenkomst interregionale inzet duiktaak Veiligheidsregio Brabant-Noord in Veiligheidsregio Gelderland-Zuid' op 21 april 2022 getekend. De brandweerzorg op het water middels de duiktaak op een vastgesteld deel van het grondgebied van VRGZ wordt verzorgd door VRBN. Deze samenwerking krijgt vorm met inachtneming van een aantal gestelde verplichtingen en operationele afspraken (o.a. voor het berekenen van de opkomsttijd wordt een grens van 45 minuten gehanteerd, waardoor reddend duiken nog realistisch is).

10.5 Relevante input Risicoprofiel Brandweer Gelderland-Zuid

10.5.1 Risicolocaties



Incidenthistorie



De duikteams worden standaard mee gealarmeerd in geval van een persoon te water of een voertuig te water. Hierboven is te zien dat het aantal voertuigen te water het meeste voorkomt (groene stipjes). De meldingen van persoon te water zijn getoond middels de gele stippen.

Op enkele plekken zie je overlap van stipjes en kan het een vertekend beeld geven van het aantal meldingen in die specifieke omgeving (met name het stuk Waal bij Nijmegen).

10.6 Uitgangspunten berekening specialisme

Uitruktijd

Hierbij wordt van zowel Den Bosch als Arnhem de werkelijke uitruktijd gehanteerd: Den Bosch 1:56 minuten en Arnhem 2:11 minuten.

Gevisualiseerde opkomstgebieden

Voor de visualisatie van opkomstgebieden worden de volgende tijden gehanteerd:

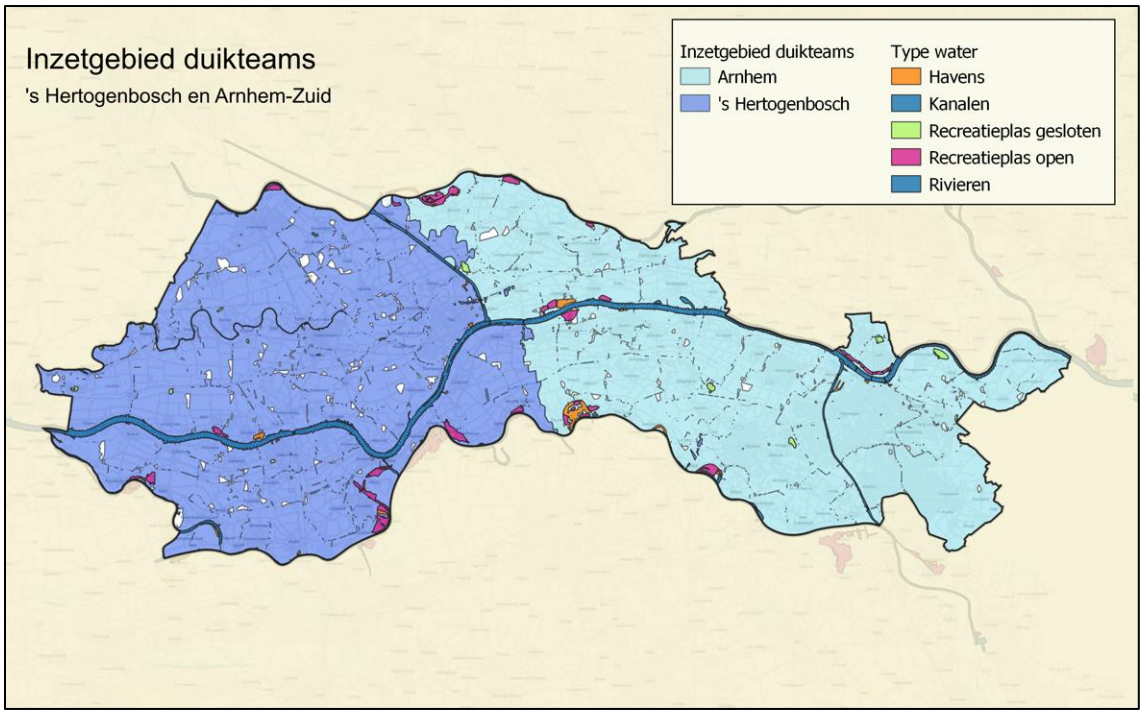
- 15 minuten op basis van de opkomsttijd die genoemd is in de ‘Geactualiseerde Visie op Waterongevallenbeheersing Brandweer 2023’.
- 30 minuten op basis van gewenste opkomsttijd vanuit brandweer Gelderland-Zuid uit de Adviesnotitie 2019 om binnen het gouden uur de inzet ‘reddend duiken’ nog succesvol te laten zijn.
- 45 minuten omdat dit wordt gezien als uiterste opkomsttijd waarbij een kansrijke inzet voor ‘reddend duiken’ nog succesvol zou kunnen zijn.

Rijsnelheid

Voor de rijsnelheid wordt gerekend met 120%. Dit vanwege de uitruk met een PM.

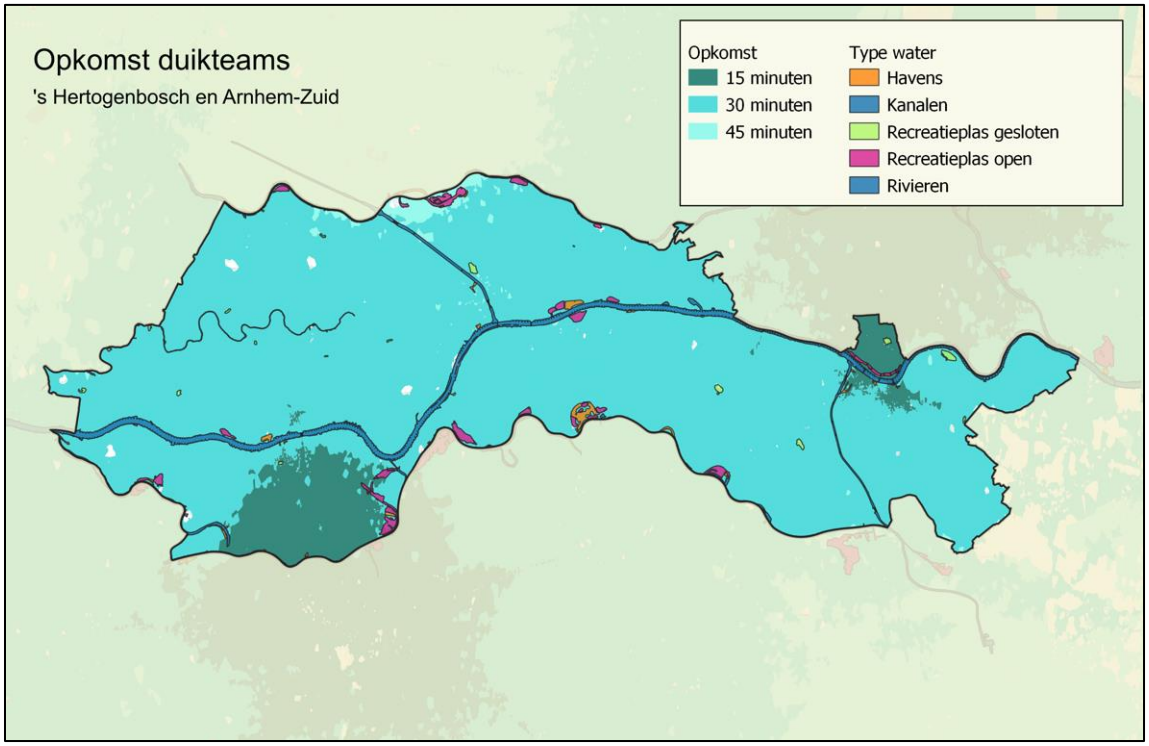
10.7 Spreidingsvarianten dekking

Hieronder de verdeling van het inzetgebied van de twee duikteams:



Per 1 oktober 2023 worden de duikteams middels ‘dynamisch alarmeren’ gealarmeerd. Het gevolg is wel dat de operationele grens tussen beide teams iets verschuift ten opzichte van de voorheen gebruikte kazerne volgorde tabel (KVT) die in het meldkamersysteem is verwerkt. Ook kan de locatie van de eenheid (GPS) ervoor zorgen dat het verzorgingsgebied wijzigt. Het kan dus voorkomen dat er een ander team ter plaatse komt dan via bovenstaande operationele grenzen. Dit geldt met name voor het Amsterdam-Rijnkanaal en de Maasplas bij Alphen. Deze liggen op de grens, waar beide teams voor kunnen worden gealarmeerd.

Daarbij laten de duikteams de volgende dekking zien:



In Nijmegen worden de duikers uit Arnhem met regelmaat gealarmeerd. Met bovenstaande visualisatie is goed te zien dat de duikers daar snel ter plaatse zijn (<15 minuten).
Goed om te vermelden dat het gebied rondom het Eiland van Maurik een opkomsttijd heeft van tussen de 30 en 33 minuten.

10.8 Interregionale samenwerking als aanvulling

Op dit moment hebben we overeenkomsten met Brabant-Noord en Gelderland-Midden voor wat betreft de inzet van hun duikteams. Wenselijk zou zijn als we ook gebruik kunnen maken van het duikteam Wijk bij Duurstede als onderdeel van de VRU. Zeker omdat het eiland van Maurik een populaire recreatieplas is. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat we voor deze gebieden slechts een kleine overschrijding t.o.v. de gewenste opkomsttijd van 30 minuten hebben. Ook kan een duikteam uit de VRU snel ingezet worden bij bijvoorbeeld de Redichemse Waard (tussen Culemborg en Beusichem).

10.9 Uitkomst

We blijven invulling geven aan de dienstverleningsovereenkomsten met Brabant-Noord en Gelderland-Midden. Daarbij is het enerzijds goed om de overeenkomsten te blijven evalueren en anderzijds om aandacht te blijven houden voor innovatieve ontwikkelingen die de incidentbestrijding onder water effectiever en veiliger kunnen maken. In 2024 willen we één van deze ontwikkelingen, de 'onderwater drone', gaan inzetten en testen bij daadwerkelijke incidenten.

10.10 Argumentatie overschrijden opkomsttijden

De minimale overschrijding van maximaal drie minuten in de buurt van het waterrecreatiegebied het Eiland van Maurik is minimaal en het best haalbare met de huidige en recentelijk vastgestelde overeenkomsten.

10.11 Impactanalyse

Post

Geen impact.

Impact gelijktijdigheid

Het is niet aannemelijk dat er een melding in Gelderland-Zuid binnenkomt van persoon of voertuig te water terwijl het duikteam van de buurregio al is ingezet. Als dat wel zo in, dan wordt middels dynamisch alarmeren het andere duikteam gealarmeerd.
Gevolg is een langere opkomsttijd en dat heeft impact op het 'gouden uur' omdat in dat geval de maximale opkomsttijd van 45 minuten van het duikteam in beeld komt (om nog van 'reddend duiken' te kunnen spreken). In beide overeenkomsten staat ook beschreven dat ze niet meer kunnen leveren als het eigen duikteam al ergens is ingezet.
De kans op een gelijktijdige duikinzet wordt gezien als zeer klein.

Financieel

Geen financiële impact, omdat de overeenkomsten in stand blijven.

Vakbekwaamheid

De buurregio's zijn verantwoordelijk voor de vakbekwaamheid van de duikteams. Echter bij waterongevallen zijn ook vaak OR-teams en vaartuigen betrokken, het samen oefenen moet geïntensiveerd worden. Dit is in lijn met de algehele doorontwikkeling van alle 'natte' specialismen.

11 Verkenningseenheden

Inleiding

In de visie IBGS wordt niet meer gesproken van een meetplanorganisatie met meetploegen en een meetplanleider, maar van een verkenningseenheid met verkenningsploegen en een coördinator verkenningseenheid. De verkenningsploegen kunnen voor een breder pakket aan verkenningstaken ingezet worden dan alleen bij incidenten met gevaarlijke stoffen. Zij kunnen bijvoorbeeld ook ingezet worden bij stroomuitval, overstroming of natuurbrand.

11.1 Huidige situatie

In Gelderland-zuid zijn zeven verkenningseenheden operationeel; Groesbeek, Beuningen, Druten, Opheusden, Geldermalsen, Asperen en Zaltbommel.

11.2 Wetgeving

Het inzetten van verkenningseenheden is vastgelegd in het besluit Veiligheidsregio's Artikel 4.1.1 lid 3. Dit artikel stelt dat; ten behoeve van de taak, bedoeld in artikel 25, eerste lid, onderdelen b, c en d, van de wet draagt het bestuur van de veiligheidsregio er zorg voor dat de brandweer een eenheid voor het verkennen van gevaarlijke stoffen en een eenheid voor de bestrijding van ongevallen met gevaarlijke stoffen heeft en beschikt over een adviseur gevaarlijke stoffen.
Op grond van artikel 4.2.1 van het Besluit veiligheidsregio's begint één en afhankelijk van de aard van het ongeval een tweede, meetploeg binnen 30 minuten na alarmering met de uitvoering van zijn taken op de aangegeven meetlocatie. Afhankelijk van de aard van het ongeval begint een derde of een vierde meetploeg binnen 60 minuten na alarmering met de uitvoering van zijn taken op de aangegeven meetlocatie.

11.3 Kern landelijke of regionale visie

De brandweer verzamelt aan de hand van een verkenning informatie en op basis daarvan kan besluitvorming plaatsvinden over de alarmering van de bevolking bij acuut gevaar. Het waarschuwen van de bevolking en het inschatten van de gezondheidsrisico's in de acute fase is een taak van de brandweer.

In de VRGZ is de inzet van meetploegen vastgelegd in het regionale meetplan (versie 2020). In dit plan is opgenomen dat een eerste meetploeg binnen 15 minuten na alarmering een eerste waarneming en meting kan uitvoeren.

Vanuit de wet wordt aangegeven dat een regio vier meetploegen moeten kunnen inzetten. Het is daarbij goed om er rekening mee te houden dat een van de vier gealarmeerde meetploegen niet kan leveren, omdat de ploeg mogelijk al is ingezet bij een groot incident. Vanuit die hoedanigheid is het wijs om vijf verkenningseenheden als ondergrens aan te houden.

11.4 Recentelijk vastgesteld beleid

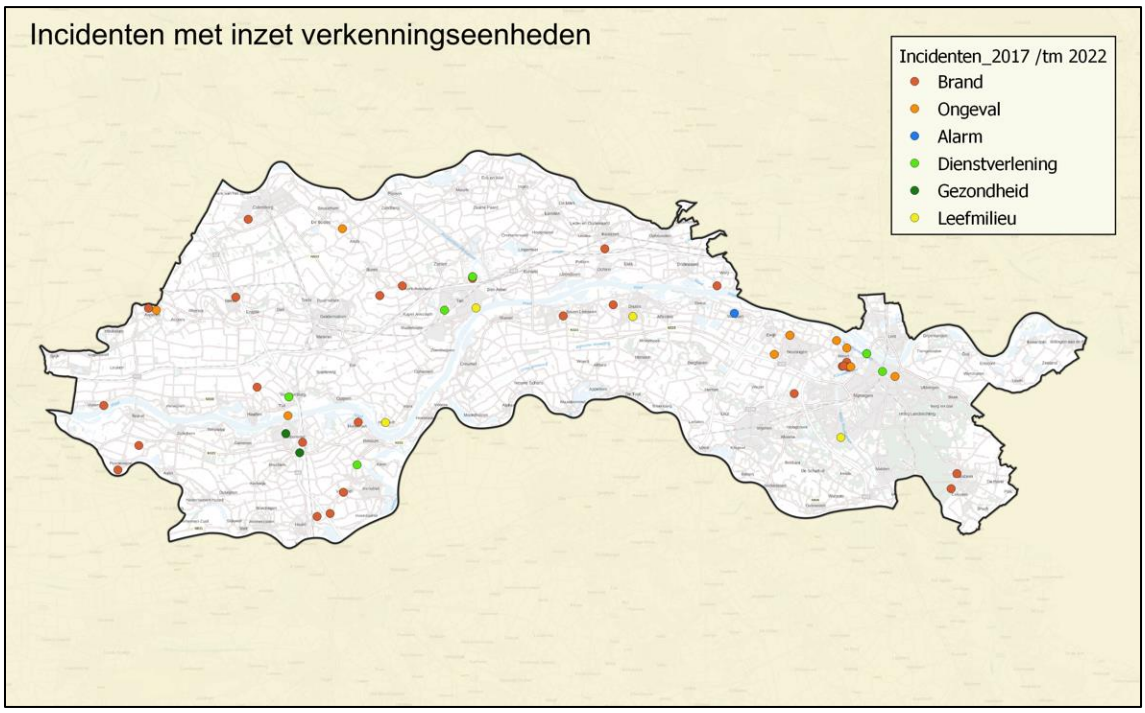
In 2020 is het regionale meetplan voor de VRGZ vastgesteld. In dit meetplan zijn de taken van de verkenningseenheden beschreven en uitgebreid ten opzichte van eerdere plannen. De uitbreiding heeft betrekking tot een bredere inzetbaarheid van de verkenningseenheden. Deze zijn naast meten en waarnemen, ook voor bijvoorbeeld schouwen bij hoog water of stroomuitval.

11.5 Relevante input Risicoprofiel Brandweer Gelderland-Zuid

11.5.1 Risicolocaties

Bij ieder incident kan het noodzakelijk zijn om gegevens te laten verzamelen en eventueel de bevolking te alarmeren. Hierdoor zijn geen specifieke risicolocaties te benoemen. Een incident waarbij een verkenningseenheid ingezet kan worden kan zich immers in de gehele regio voordoen.

11.5.2 Incidenthistorie



Het alarmeren van verkenningseenheden gebeurt “vraaggestuurd”. De afgelopen zes jaren zijn de zeven verkenningseenheden bij 51 incidenten betrokken geweest. In het bovenstaande overzicht is weergegeven waar in de regio en voor welke meldingsclassificaties verkenningseenheden gealarmeerd zijn de afgelopen zes jaren.

11.6 Uitgangspunten berekening specialisme

Uitruktijd

Verkenningseenheden bereiden zich, voordat ze uitrukken, kort voor op de inzet. Deze voorbereiding en de opkomst naar de kazerne resulteert in een indicatieve uitruktijd van zeven minuten.

Gevisualiseerde opkomstgebieden

In lijn met de wetgeving worden de volgende opkomstgebieden in kaart gebracht:

- 30 minuten voor de eerste twee verkenningseenheden
- 60 minuten: voor de derde en vierde eenheid

Naast de voorbereiding op de post is er ter plaatse ook een korte voorbereidingstijd noodzakelijk van enkele minuten. Hierdoor kan gesteld worden dat de gewenste rijdtijd van de eenheden maximaal 20 minuten is om aan de opkomsttijd van 30 minuten te voldoen; 20 minuten rijdtijd en de overige 10 minuten wordt benut om op de post en ter plaatse de voorbereidingen te treffen.

Rijsnelheid

De verkenningseenheden rijden in basis zonder optische en geluidsignalen. Omdat ze met een PM uitrukken en in basis niet met prio1 rijden, wordt de snelheid van 100% aangehouden.

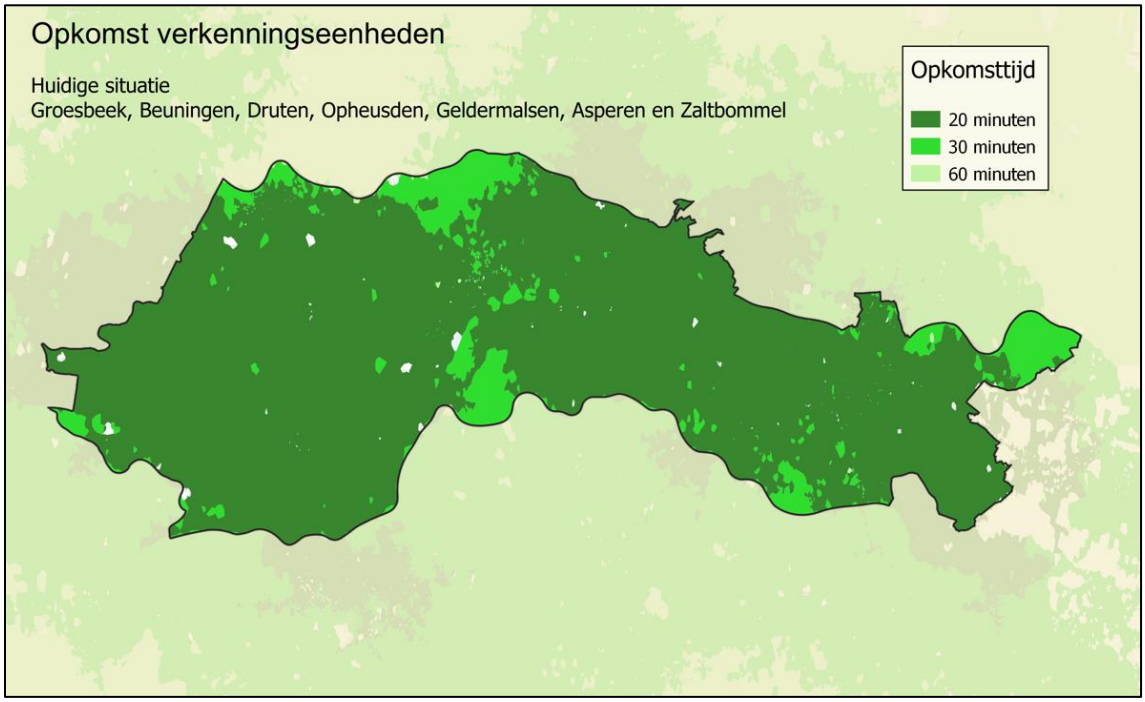
11.7 Spreidingsvarianten dekking

Hieronder zijn diverse spreidingsvarianten vanuit de zeven VE-locaties uitgewerkt. In de onderstaande afbeeldingen is de snelste opkomsttijd te zien en daarmee de totale dekking. De overlap die posten hebben is niet zichtbaar.

Er zijn alleen varianten onderzocht met een spreiding van de huidige zeven eenheden. Dit vanwege de relatieve hoge uitgaven die gedaan moeten worden om een post vakbekwaam te maken op de taak en dat afgezet tegen een beperkt aantal uitrukken.

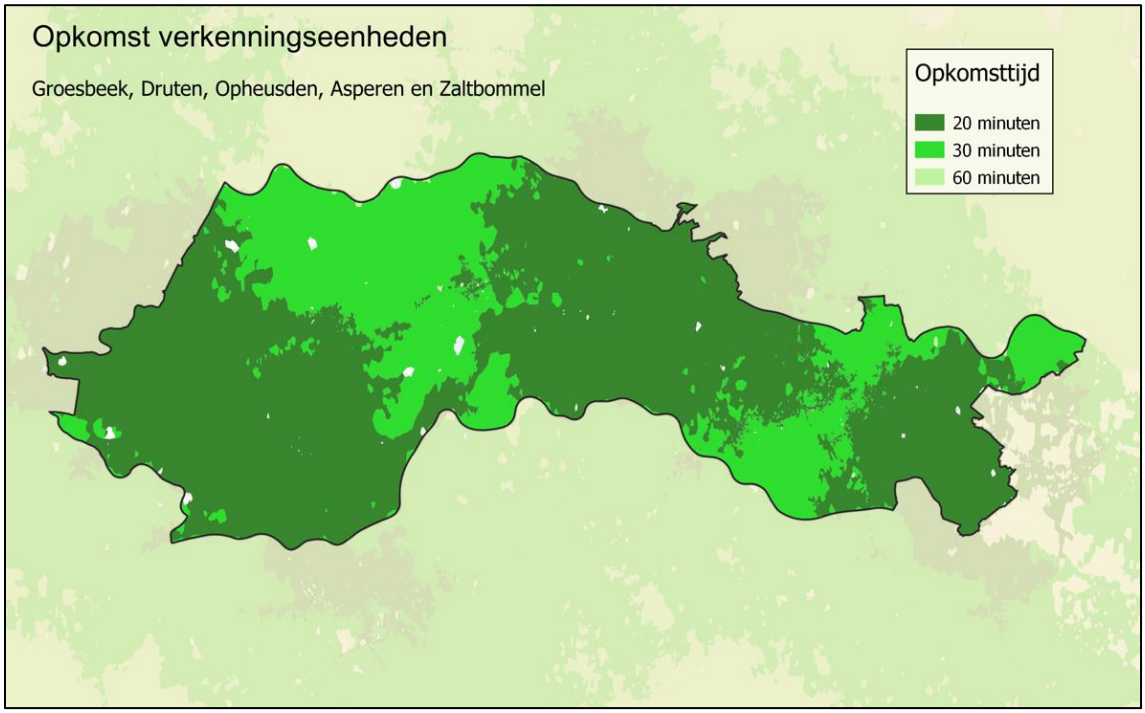
Vanwege een gestelde ondergrens van vijf posten die de taak uitvoeren is bekeken of een spreidingsvariant van vijf of zes locaties mogelijk is.

Variant VE-7: zeven posten Groesbeek, Beuningen, Druten, Opheusden, Geldermalsen, Asperen en Zaltbommel (huidige situatie)



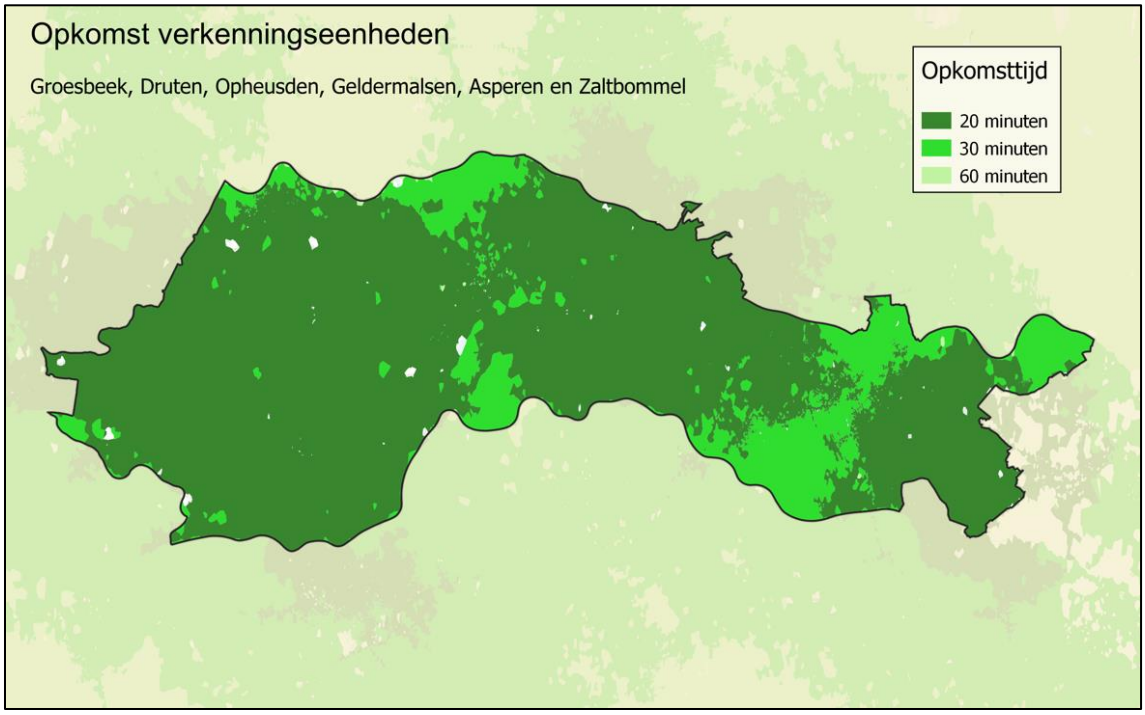
Huidige dekking met zeven verkenningseenheden laat een 95% dekking zien in 20 minuten door de hele regio en een volledige dekking in 30 minuten.

Variant VE-5: vijf posten Groesbeek, Druten, Opheusden, Asperen en Zaltbommel



Dekkingsvariant met vijf ploegen zonder Beuningen en Geldermalsen laat vooral in de omgeving van Geldermalsen een verslechterde dekking zien. De gehele regio blijft gedekt in 30 minuten.

Variant VE-6: zes posten Groesbeek, Druten, Opheusden, Geldermalsen, Asperen en Zaltbommel



Dekkingsvariant met zes eenheden, zonder Beuningen ten opzichte van de huidige dekking. In deze variant wordt de regio voor 90% in 20 minuten gedekt en de gehele regio in 30 minuten.

11.8 Interregionale samenwerking als aanvulling

Interregionale samenwerking is niet aan de orde bij VE. De teams worden ingezet door en onder aansturing van de eigen crisisfunctionarissen (AGS-Veld, AGS-OT en CVE).

11.9 Uitkomst

De optimale variant is variant VE-6 waarbij we kiezen voor een spreidingsmodel met zes posten. Dit is mogelijk omdat Beuningen en Druten naast elkaar liggen en daarmee een grote overlap hebben in het opkomstgebied. Beuningen krijgt daarnaast de SBH als specialisme en wordt in het veld vaker ingezet met de tankautospuit bij (zeer) grote incidenten in de omgeving (o.a. richting Nijmegen). Daardoor is de kans groter dat ze de VE niet kunnen leveren als er om gevraagd wordt.

11.10 Argumentatie overschrijden opkomsttijden

Met de optimale variant wordt de gehele regio afgedekt binnen de wettelijke opkomsttijden.

11.11 Impactanalyse

Post

Post Beuningen raakt de taak kwijt, maar krijgt er ook een SBH bij. Daarmee zal de verwachte impact op de post klein zijn.

Impact gelijktijdigheid

Aanwezig, omdat verkenningseenheden worden ingezet bij grotere incidenten waarbij vaak meerdere tankautospuiten zijn ingezet. Hierdoor is het mogelijk dat vanwege gebrek aan manschappen de verkenningseenheid niet ingezet kan worden. Vanuit die hoedanigheid is het uitgangspunt dat de regio minimaal vijf verkenningseenheden in de sterkte wil hebben, ervan uitgaande dat één van de eenheden niet kan leveren, omdat zij mogelijk al ingezet zijn met de basiseenheid.

Financieel

In basis positief, aangezien de regio teruggaat van zeven naar zes teams. De verwachting is wel dat de dit geen besparing oplevert, omdat het ingezet gaat worden om de andere zes posten intensiever te trainen voor de taakuitbreiding die de verkenningseenheden de afgelopen jaren hebben gekregen. Vanuit die hoedanigheid zal het reduceren met zeven eenheden geen besparing gaan opleveren en wordt het vrijgekomen budget geherinvesteerd binnen de taak.

Vakbekwaamheid

Zie bovengenoemde opmerking.

12 Gaspakeenheid

Inleiding

Gaspakdragers zijn getraind om (nood)stabilisaties toe te passen bij incidenten waarbij gevaarlijke stoffen zijn vrijgekomen en waarbij het noodzakelijk is om de lekkage te stabiliseren om zodoende de effecten naar de omgeving te beperken.

12.1 Huidige situatie

Brandweer Gelderland-Zuid heeft een gaspakkenteam ingericht op de volgende wijze: de posten Asperen, Gameren en Kesteren leveren als steunpunten de gaspakdragers en de ontsmetters. De Basis Ontsmettingseenheid (BOE) wordt samen met de ondersteunende tankautospuit geleverd vanuit post Geldermalsen.

12.2 Wetgeving

Artikel 4.1.1 van het Besluit veiligheidsregio's stelt dat het bestuur van de veiligheidsregio zorgt dat de brandweer een eenheid voor de bestrijding van ongevallen met gevaarlijke stoffen heeft. Deze eenheid bestaat o.a. uit gaspakeenheden.

Artikel 4.2.2 van het Besluit veiligheidsregio's stelt dat een eenheid bestrijding van ongevallen met gevaarlijke stoffen binnen 30 minuten na alarmering begint met de uitvoering van haar taken op de plaats van het incident. In de landelijke visie IBGS is opgenomen dat de gaspakdragers binnen 120 minuten na alarmering moeten kunnen starten met de inzet.

12.2.1 Vastgestelde opkomsttijd

In Gelderland-Zuid wordt de bestuurlijk vastgestelde opkomsttijd van 60 minuten aangehouden.

12.3 Kern landelijke of regionale visie

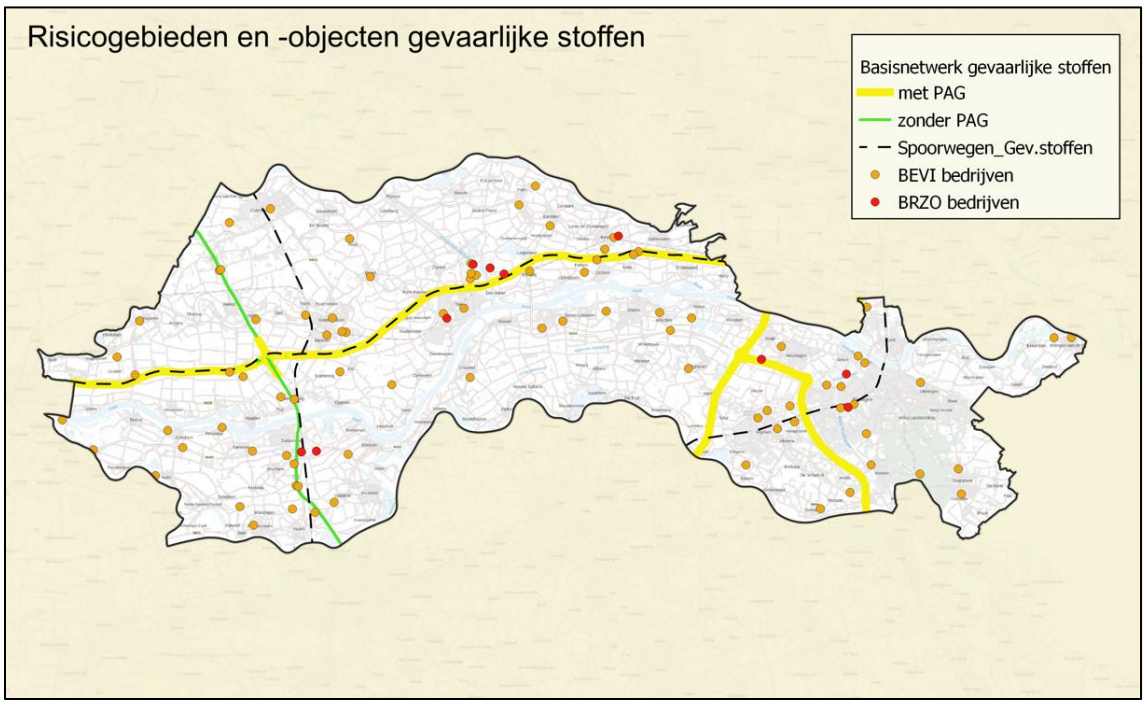
In de landelijke visie IBGS wordt niet meer gesproken van een gaspakeenheid, maar van een specialistische IBGS-eenheid. De specialistische IBGS-eenheid verricht taken om incidenten met gevaarlijke stoffen te stabiliseren. Op basis van de visie IBGS is een gaspakinzet alleen nodig in uitzonderlijke situaties. Waar mogelijk dient de brandweer de inzet van gaspakdragers uit te besteden aan commerciële partijen of aan bedrijven die met gevaarlijke stoffen werken. Een andere optie is om dit specialisme via interregionale samenwerkingsverbanden in te richten.

12.4 Recentelijk vastgesteld beleid

Het Algemeen Bestuur heeft op 14 december 2017 besloten een samenwerkingsverband aan te gaan met de vijf veiligheidsregio's binnen Oost5. Dit betekent dat de specialistische IBGS-eenheid in Gelderland-Zuid in principe een half gaspakpeloton van vier gaspakdragers moet leveren. In de praktijk is het steunpunt nog op sterkte om zelfstandig een gaspakinzet te kunnen doen, maar is het mogelijk om een beroep te doen op de buurregio.
Afhankelijk van het regionaal risicoprofiel kan worden bepaald of de opkomsttijd korter dient te zijn. In Gelderland-Zuid wordt op basis van eerdere bestuurlijke besluitvorming en het regionaal risicoprofiel een opkomsttijd van 60 minuten aangehouden.

12.5 Relevante input Risicoprofiel Brandweer Gelderland-Zuid

12.5.1 Risicolocaties



Op het bovenstaande overzicht zijn de IBGS-risicolocaties terug te vinden. Daarbij de focus op de infrastructuur enerzijds en inrichtingen anderzijds.

12.5.2 Incidenthistorie

Er zijn in de afgelopen zes jaar geen gaspakinzetten geweest in Gelderland-Zuid. Hoe vaak er in het verleden een gaspakinzet is geweest valt niet te herleiden uit de beschikbare data. Indicatief 20 jaar geleden is er één gaspakinzet geweest in Gelderland-Zuid.

12.6 Uitgangspunten berekening specialisme

Uitruktijd

Voor de uitruktijd wordt er gerekend met de mediaantijd van de TS van Geldermalsen. Dit aangevuld met drie minuten. Daarmee wordt er extra tijd gerekend voor het wisselen van de haakarmbak. De BOE staat namelijk niet opgetrokken.

Gevisualiseerde opkomstgebieden

Met de volgende tijden wordt de dekking van het gaspakkenteam in de regio inzichtelijk gemaakt:

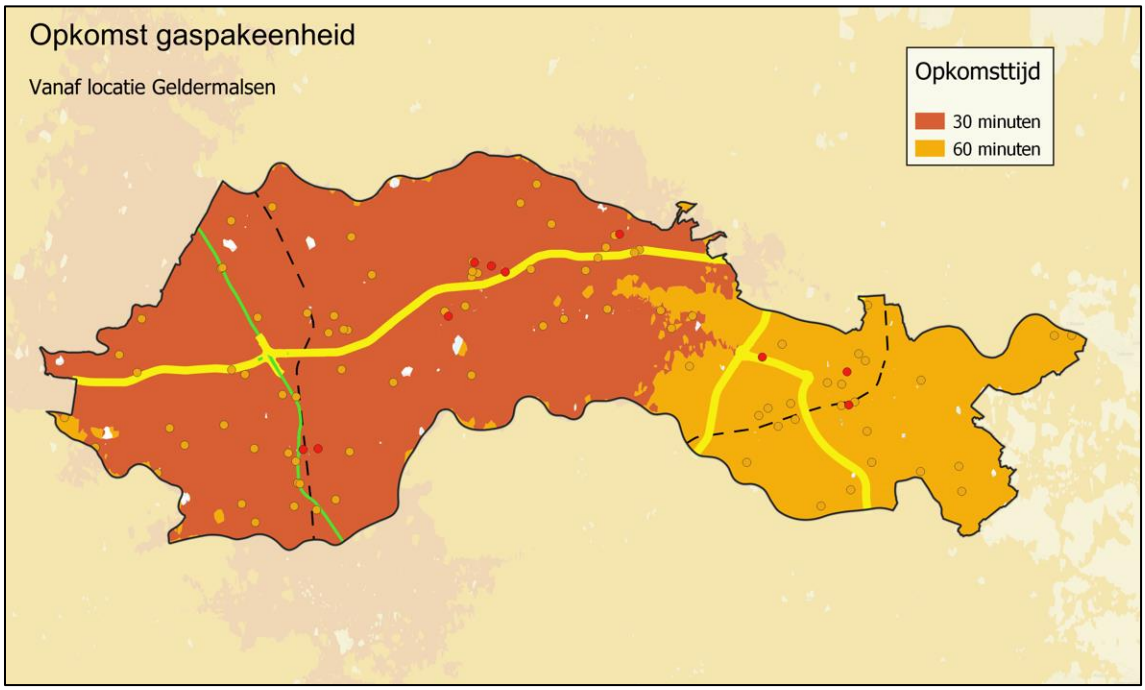
- 30 minuten opkomsttijd op basis van opkomsttijd zoals die in de wet staat beschreven.
- 60 minuten opkomsttijd op basis van de bestuurlijk vastgestelde opkomsttijd.

Vertrekpunt van waaruit gerekend wordt is post Geldermalsen. Zij gaan met een verlate uitruktijd uitrukken met een combinatie haakarmchassis en tankautospuit en zij zullen in basis het laatst ter plaatse komen. Uiteraard met uitzondering van een incident nabij Geldermalsen en waarbij er gewacht moet worden op de gaspakdragers/ontsmetters.

Rijsnelheid

Voor de rijsnelheid wordt voor vanwege het uitrukken met zowel de TS als de BOE 100% aangehouden. De BOE is namelijk een relatief lichte haakarmbak.

12.7 Spreidingsvarianten dekking



Vanwege het complexe organisatiemodel in combinatie met het voornemen om volgend jaar een toekomstverkenning op de gaspakinzet van brandweer Gelderland-Zuid te gaan starten, zijn er voor nu geen alternatieven uitgewerkt.

12.8 Interregionale samenwerking als aanvulling

Er zijn binnen Oost5 afspraken gemaakt dat een buurregio aan de bijstandsvragende regio een half gaspak-peloton moet kunnen leveren. Gezien de ligging zal er naar alle waarschijnlijkheid vanuit Ede (Gelderland-Midden) aanvullende gaspakdragers ter plaatse komen.

12.9 Uitkomst

Vooralsnog is er geen reden om de gaspak-inzet op dit moment door andere posten te laten uitvoeren. Wel is er op landelijk niveau besloten om in de nabije toekomst landelijke steunpunten met gaspakkenteams in te gaan richten. Het biedt ruimte om een toekomstverkenning te starten of het huidige model toekomstbestendig is voor Gelderland-Zuid.
In 2024 zal de toekomstverkenning met de betrokken posten en de taakgroep IBGS van start gaan.

12.10 Argumentatie overschrijden opkomsttijden

Niet van toepassing. Alle risicolocaties en nagenoeg de hele regio wordt binnen 60 minuten bereikt.

12.11 Impactanalyse

Post

De huidige spreiding van de steunpunten blijft ongewijzigd en daarmee wordt er geen impact verwacht. De posten worden volgend jaar meegenomen om bij te dragen aan de toekomstverkenning op de gaspakinzet in Gelderland-Zuid.

Impact gelijktijdigheid

De impact op gelijktijdigheid is verwaarloosbaar klein en in geval een post al betrokken is bij een incident, dan is het vanuit het huidige model met diverse steunpunten voldoende slagkracht om de eenheid compleet te krijgen. Mocht dit niet lukken en er alleen een half gaspakpeloton geleverd kan worden, dan kan er ook een beroep worden gedaan op Gelderland-Midden.

Financieel

Geen impact.

Vakbekwaamheid

Geen impact.

13 Chemiepak-eenheid

Inleiding

Volgens de landelijke visie Incidentbestrijding Gevaarlijke Stoffen (IBGS) is de inzet in chemiepak een specialisme en maakt het daarom dus geen onderdeel meer uit van de basisbrandweerzorg. De noodzaak om regionale chemiepak-eenheden te hebben wordt geheel bepaald door het Risicoprofiel Brandweer Gelderland-Zuid. Momenteel is het specialisme verspreid over diverse posten en waaronder ook de posten die gaspakdragers leveren.

13.1 Huidige situatie

De VRGZ beschikt over zes chemiepak-eenheden (CP) op de posten Asperen, Gameren, Kesteren, Nijmegen-Centrum, Nijmegen-West en Tiel.

Asperen, Gameren en Kesteren leveren al gaspakdragers, waardoor zij ook met beperkte middelen vakbekwaam te houden zijn voor het inzetten met een chemiepak. Daarnaast leveren de beroepsposten in Nijmegen en post Tiel ook chemiepak-dragers. Dit op basis van het lokale risicoprofiel.

Met de combinatie van zes eenheden is er een goede spreiding over de regio.

13.2 Wetgeving

Er is geen opkomsttijd vastgesteld voor de inzet van het chemiepak.

Het chemiepak is qua bescherming een gradatie lager dan het gaspak en wordt in basis toegepast, wanneer er inpandig een grijpredding gedaan moet worden bij een lekkage van een stof waarvan de stabilisatie in gaspak gedaan moet worden. Indien er sprake is van een korte blootstellingsduur mag in dat geval een redding gedaan worden met een chemiepak.

Daarmee wordt de gewenste opkomsttijd van 15 minuten aangehouden (referentiewaarde tankautospuit, gebiedscategorie 3).

13.3 Kern landelijke of regionale visie

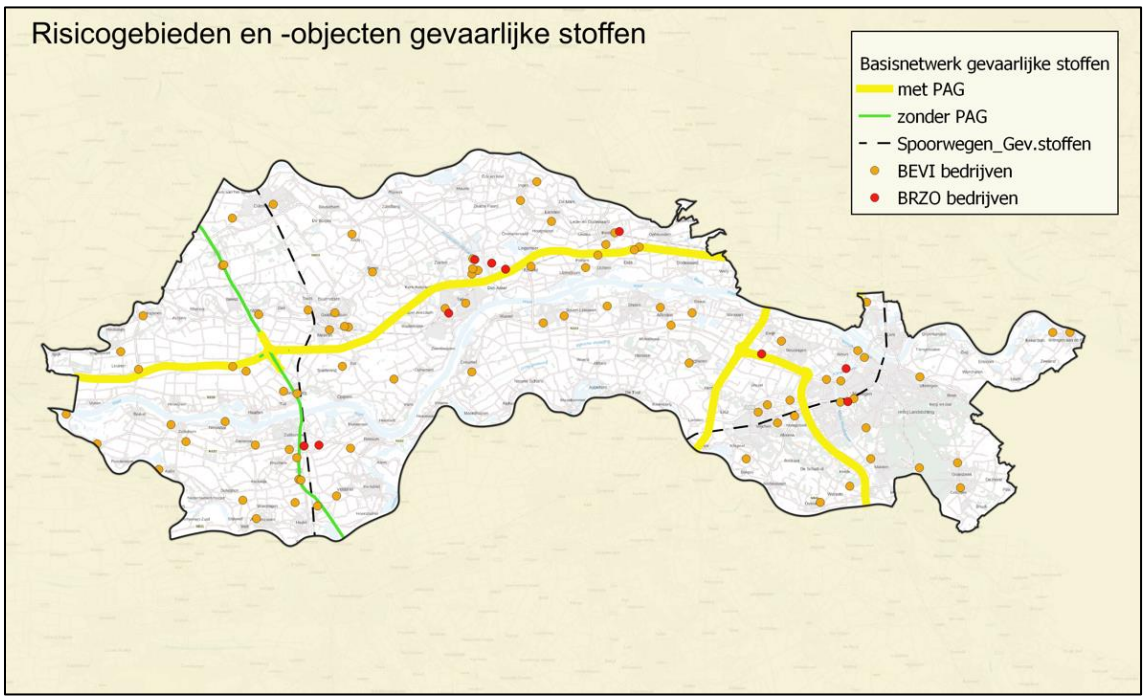
In de landelijke visie IBGS wordt gesteld dat de regionale IBGS-organisatie afgestemd dient te zijn op het risicoprofiel. Ook zijn er geen vaste opkomsttijden meer, deze worden per regio gebaseerd op het regionale risicoprofiel. Niet alle taken op het gebied van IBGS zijn taken voor de brandweer. In plaats van zelf lekkages te dichten en vloeistofplassen op te ruimen, zal de brandweer zich in de toekomst méér beperken tot het afdekken van plassen en het afdichten van bronnen van lekkage. Hoofdtaak is het redden van mens en dier, het beschermen van de omgeving en het beperken van blootstelling van mensen in de omgeving. Stabilisatie van incidenten en opruimwerkzaamheden zullen bij incidenten met gevaarlijke stoffen worden uitbesteed aan externe (private) partijen of worden neergelegd bij de veroorzaker van het probleem.

13.4 Recentelijk vastgesteld beleid

In het brandweerzorgplan (2018) is de keuze gemaakt om de chemiepak-inzet niet meer als basistaak te zien en deze taak in de regio risicogestuurd te gaan spreiden.

13.5 Relevante input Risicoprofiel Brandweer Gelderland-Zuid

13.5.1 Risicolocaties



Op het bovenstaande overzicht zijn de IBGS-risicolocaties terug te vinden. Daarbij de focus op de infrastructuur enerzijds en inrichtingen anderzijds.

13.5.2 Incidenthistorie

In de periode van 2017 tot 2022 zijn er geen inzetten met een chemiepak geweest.

13.6 Uitgangspunten berekening specialisme

Uitruktijd

Er wordt met een tankautospuit uitgerukt en daarmee wordt de berekening van opkomst de mediaan-uitruktijd van de tankautospuit van de post aangehouden.

Gevisualiseerde opkomstgebieden

Bedrijven waar een inzet met chemiepak kunnen plaatsvinden, vinden zich in basis buiten de bebouwde woonomgeving (gebiedscategorie 3 gebieden). De referentiewaarde voor die gebieden is 15 minuten. Vandaar dat deze gewenste opkomsttijd in beeld wordt gebracht. Daarnaast wordt het opkomstgebied van 20 minuten in beeld gebracht om de regionale dekking verder in kaart te brengen.

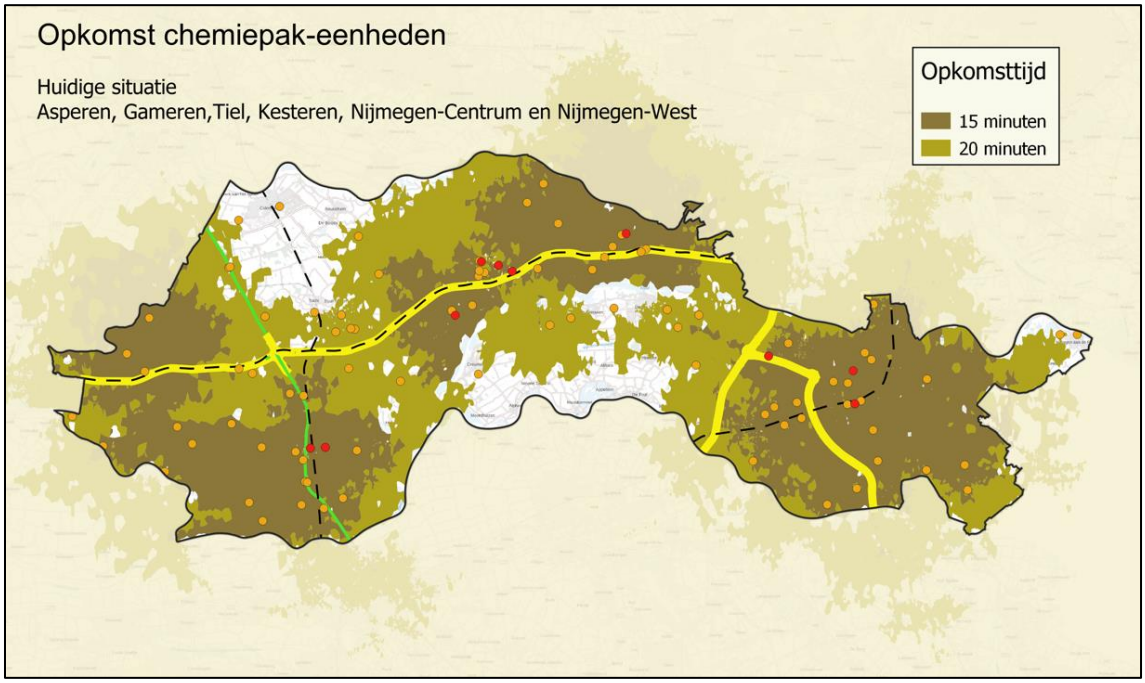
Rijsnelheid

Voor de berekening van de opkomsttijd wordt uitgegaan van 100% van de gemiddelde rijsnelheid op een wegdeel.

13.7 Spreidingsvarianten dekking

De huidige spreiding van chemiepak-eenheden is deels gebaseerd op de posten die momenteel onderdeel uitmaken van het gaspakkenteam. Omdat daarvoor nu geen wijzigingen optreden, maar een toekomstverkenning wordt voorgesteld, is het voor nu niet voor de hand liggend om voor de chemiepak-eenheden wel een ander spreidingsmodel voor te stellen. De toekomstverkenning op de gaspakkeneenheid is leidend en kan in te toekomst leiden tot een nieuw spreidingsmodel van chemiepak-eenheden. Hieronder volgt dan ook de opkomst op basis van de huidige situatie:

Variant Chemiepak-3A: Asperen, Gameren, Kesteren, Nijmegen-Centrum, Nijmegen-West en Tiel (vrijw.) (huidige situatie)



13.8 Interregionale samenwerking als aanvulling

In de inzet van chemiepak-eenheden is op dit moment niet interregionaal georganiseerd.

13.9 Uitkomst

Vasthouden aan het huidige spreidingsmodel van zes posten in afwachting van de toekomstverkenning op de gaspak-inzet binnen Gelderland-Zuid.

13.10 Argumentatie overschrijden opkomsttijden

Niet alle gebieden en BEVI-inrichtingen worden afgedekt binnen de gewenste opkomsttijd van 20 minuten voor een chemiepak eenheid. De kans op een chemiepak inzet op de BEVI-inrichtingen die niet bereikt worden, binnen de 20 minuten, is gezien de bedrijfsvoering van het betreffende BEVI-inrichting zeer klein.

13.11 Impactanalyse

Post

De huidige spreiding van de steunpunten blijft ongewijzigd en daarmee wordt er geen impact verwacht. De betreffende posten worden in 2024 meegenomen om bij te dragen aan de toekomstverkenning op de gaspakinzet in Gelderland-Zuid.

Impact gelijktijdigheid

De impact op gelijktijdigheid is klein en in geval een post al betrokken is bij een incident, dan is het vanuit het huidige model met zes posten voldoende slagkracht om binnen een gepaste tijd een andere chemiepak-eenheid ter plaatse te krijgen.

Financieel

Geen impact.

Vakbekwaamheid

Geen impact.

14 Ontsmettingseenheid

Inleiding

De basis ontsmettingseenheid wordt ingezet ten behoeve van de ontsmetting van slachtoffers en de decontaminatie van het gaspakkenteam. De visie IBGS maakt daarbij onderscheid tussen een basis ontsmettingseenheid (BOE) en een grootschalige ontsmettingseenheid (GOE). De grootschalige ontsmettingseenheid is een landelijk georganiseerd specialisme. De basis ontsmettingseenheid is een regionaal of interregionaal georganiseerd specialisme, met een opkomsttijd die door de veiligheidsregio wordt bepaald, afhankelijk van het risicoprofiel.

14.1 Huidige situatie

De BOE staat op dit moment gepositioneerd in Geldermalsen. Als de BOE wordt gealarmeerd, dan zal de tankautospuit van Geldermalsen worden gekoppeld. Daarnaast wordt een van de drie andere posten die onderdeel uitmaken van het gaspakkenteam gealarmeerd om de ontsmetters te leveren.

14.2 Wetgeving

In artikel 25, lid1d. van de Wvr en artikel 4.1.3 lid2d besluit VR is opgenomen dat de brandweer onder ander verantwoordelijk is voor het verrichten van ontsmetting van hulpverleners en burgers.

14.3 Kern landelijke of regionale visie

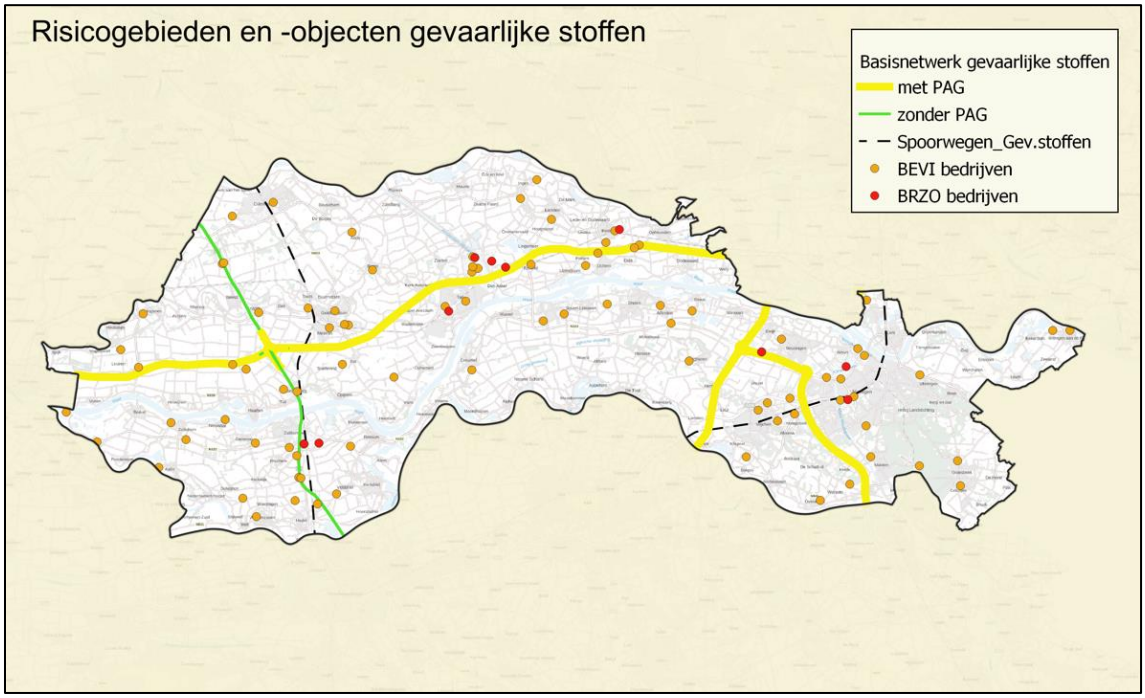
Omdat de basis ontsmettingseenheid ook onderdeel uitmaakt van het gaspakkenteam, is ervoor gekozen om deze eenheid op de post Geldermalsen te laten staan. Ook wetende dat er een toekomstverkenning gaat starten voor de gaspakinzet in Gelderland-Zuid. De uitkomsten daarvan kunnen leiden tot het anders inrichten van de BOE.

14.4 Recentelijk vastgesteld beleid

In 2018 is met het brandweerzorgplan besloten om terug te gaan naar één BOE en omdat de BOE ook onderdeel uitmaakt van het gaspakkenteam is deze in Geldermalsen gestationeerd.

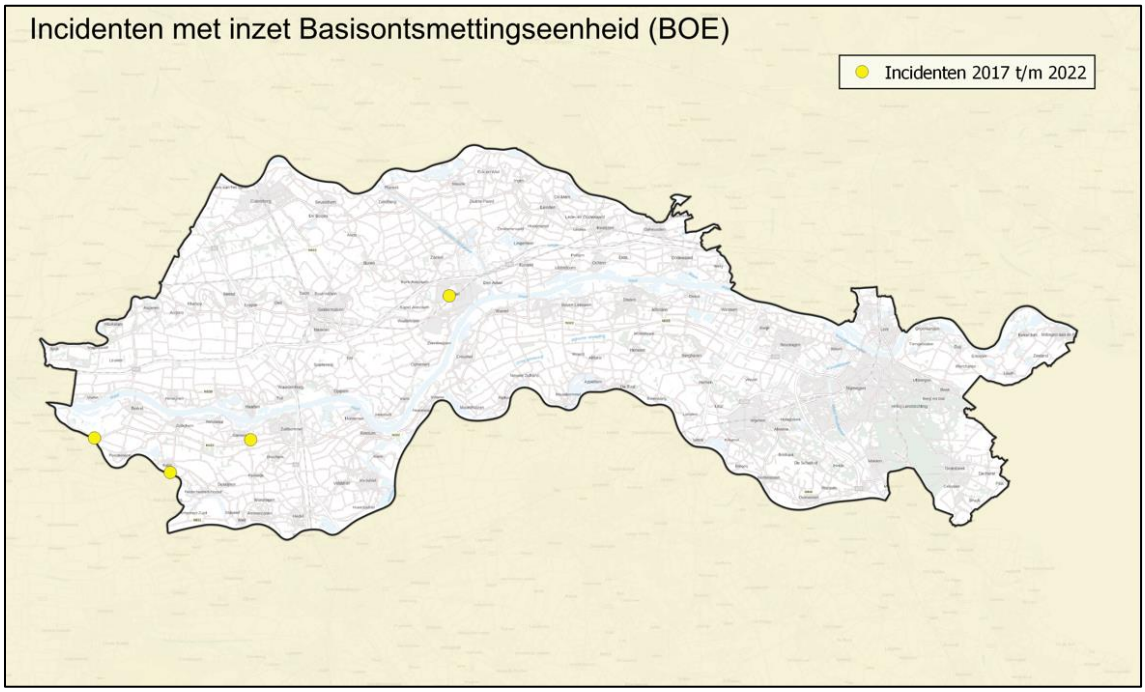
14.5 Relevante input Risicoprofiel Brandweer Gelderland-Zuid

14.5.1 Risicolocaties



Op het bovenstaande overzicht zijn de IBGS-risicolocaties terug te vinden. Daarbij de focus op de infrastructuur enerzijds en inrichtingen anderzijds.

14.5.2 Incidenthistorie



14.6 Uitgangspunten berekening specialisme

Uitruktijd

Voor de uitruktijd wordt er gerekend met de mediaantijd van de TS van Geldermalsen. Dit aangevuld met drie minuten. Daarmee wordt er extra tijd gerekend voor het wisselen van de haakarmbak. De BOE staat namelijk niet opgetrokken.

Gevisualiseerde opkomsttijd

In lijn met de dekking van het gaspakkenteam worden de volgende opkomstgebieden inzichtelijk gemaakt:

- 30 minuten opkomsttijd op basis van opkomsttijd zoals die in de wet staat beschreven.
- 60 minuten opkomsttijd op basis van de bestuurlijk vastgestelde opkomsttijd.

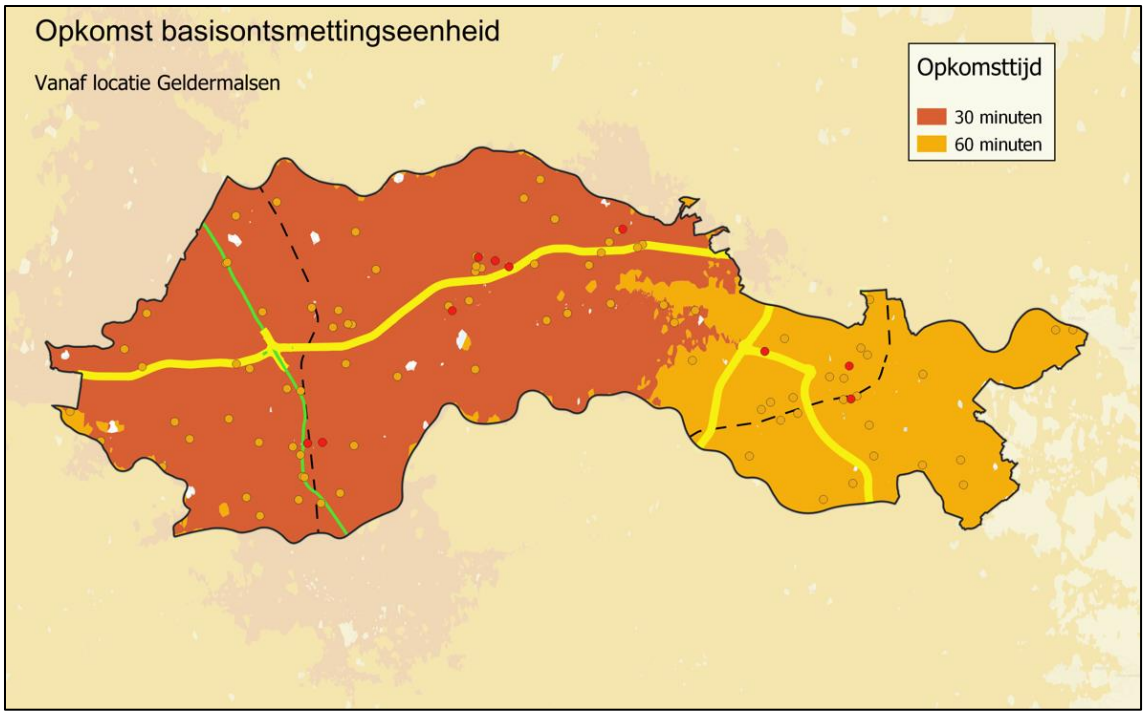
Vertrekpunt van waaruit gerekend wordt is post Geldermalsen. Zij gaan met een verlate uitruktijd uitrukken met een combinatie haakarmchassis en tankautospuit en zij zullen in basis het laatst ter plaatse komen. Uiteraard met uitzondering van een incident nabij Geldermalsen en waarbij er gewacht moet worden op de gaspakdragers/ontsmetters.

Rijsnelheid

Voor de rijsnelheid wordt voor vanwege het uitrukken met zowel de TS als de BOE 100% aangehouden. De BOE is namelijk een relatief lichte haakarmbak.

14.7 Spreidingsvarianten dekking

De huidige spreiding van de BOE is deels gebaseerd op de posten die momenteel onderdeel uitmaken van het gaspakkenteam. Omdat daarvoor nu geen wijzigingen optreden, maar een toekomstverkenning wordt voorgesteld, is het voor nu niet voor de hand liggend om voor de BOE wel een ander locatie voor te stellen. De toekomstverkenning op de gaspakkeneenheid is leidend en kan in te toekomst leiden tot een heroverweging op de locatie voor de BOE.



14.8 Interregionale samenwerking als aanvulling

De inzet van de BOE is regionaal georganiseerd.

14.9 Uitkomst

Vooralsnog is er geen reden om de BOE op dit moment door een andere post te laten uitvoeren. Wel is er op landelijk niveau besloten om in de nabije toekomst landelijke steunpunten met gaspakkenteams in te gaan richten. Het biedt ruimte om een toekomstverkenning te starten of het huidige model, waar de BOE onderdeel van uitmaakt, toekomstbestendig is voor Gelderland-Zuid. Ook omdat we vanuit de posten signalen ontvangen over de wens om er mee te stoppen of het anders in te gaan richten.

In 2024 zal de toekomstverkenning met de betrokken posten en de taakgroep IBGS van start gaan.

14.10 Argumentatie overschrijden opkomsttijden

Niet van toepassing. Alle risicolocaties en nagenoeg de hele regio wordt binnen 60 minuten bereikt.

14.11 Impactanalyse

Post

De huidige locatie van de BOE blijft ongewijzigd en daarmee wordt er geen impact verwacht. De post wordt volgend jaar meegenomen om bij te dragen aan de toekomstverkenning op de gaspakinzet in Gelderland-Zuid.

Financieel

Geen impact.

Vakbekwaamheid

Geen impact.

15 Schuimblus-eenheden

Inleiding

Schuimblus-eenheden (SBH's) zijn primair nodig voor een maatgevend scenario op de Betuweroute waarbij een vloeistoflekkage van een spoorketelwagon moet worden afgedekt, maar zijn daarnaast ook van meerwaarde voor een schuiminzet op een auto(snel)weg of bij een industriepand. Naast de schuiminzet kan een SBH ook worden ingezet als waterwagen. Dit komt in de praktijk het meeste voor. De spreiding vanuit die hoedanigheid is in hoofdstuk 6 behandeld.

15.1 Huidige situatie

Op dit moment staan de drie SBH's op de locaties Beesd, Ochten en Nijmegen-West. Elke SBH heeft 2.100 liter schuimvormend middel en 8.400 liter water bij zich.

15.2 Wetgeving

Er is geen wettelijke basis voor de schuimblus-eenheden. Voor de Betuweroute is de gewenste opkomsttijd 20 minuten. Voor de overige objecten/gebieden is geen opkomsttijd bepaald.

15.3 Kern landelijke of regionale visie

In de visie IBGS wordt het belang van een goede dekking met schuimblus-eenheden in de regio benadrukt. Schuimblus-eenheden zijn namelijk nodig om een alternatief te bieden voor specialistische bronbestrijding door de brandweer. Voor haar effectbeperkende werkzaamheden heeft de brandweer behoefte aan schuimblus-eenheden die (brandbare, giftige of bijtende) vloeistofplassen kunnen afdekken.

15.4 Recentelijk vastgesteld beleid

Om te voldoen aan (Europese) regelgeving wordt schuimvormend middel uit de schuimblus-eenheden in 2024 vervangen voor van PFAS-vrij schuim. Hierdoor is een andere techniek en handelingswijze nodig om een effectieve en efficiënte blussing/inzet met schuim uit te kunnen voeren. Tevens vergt dit mogelijk nog technische aanpassingen aan het materiaal van de SBH.

15.5 Relevante input Risicoprofiel Brandweer Gelderland-Zuid

15.5.1 Risicolocaties

Risicolocaties zijn primair de Betuweroute vanuit een maatgevend scenario. Maar daarnaast ook transportroutes met een PAG[3]-indicatie, het overige spoor waar goederenvervoer plaatsvindt, de BRZO-objecten en de BEVI-inrichtingen.

15.5.2 Incidenthistorie

De incidenten met schuim zijn niet te herleiden op basis van de uitrukgegevens van de SBH, omdat de SBH meestal wordt ingezet als waterwagen en slechts in een enkel geval wordt ingezet voor het opbrengen van schuim. We weten indicatief dat het een enkele keer per jaar voorkomt dat een SBH wordt ingezet voor een schuiminzet.

15.6 Uitgangspunten berekening specialisme

Uitruktijd

De uitruktijd van een SBH is gebaseerd op de uitruktijd van de tankautospuit. Er is onvoldoende data (>50 incidenten statistisch noodzakelijk) om voor de SBH een eigen mediaan uitruktijd te bepalen. Voor de posten die geen SBH hebben wordt daarom ook de mediaan uitruktijd van de tankautospuit gehanteerd.

[3] Plasbrandaandachtsgebied

Gevisualiseerde opkomstgebieden

Voor de schuimblus-eenheden zijn de opkomstgebieden gevisualiseerd op basis van de volgende opkomsttijden:

- 20 minuten in verband de gewenste opkomsttijd naar de risicolocatie; Betuweroute.
- 25 minuten en 30 minuten om de dekking inzichtelijk te maken in de regio.

Rijsnelheid

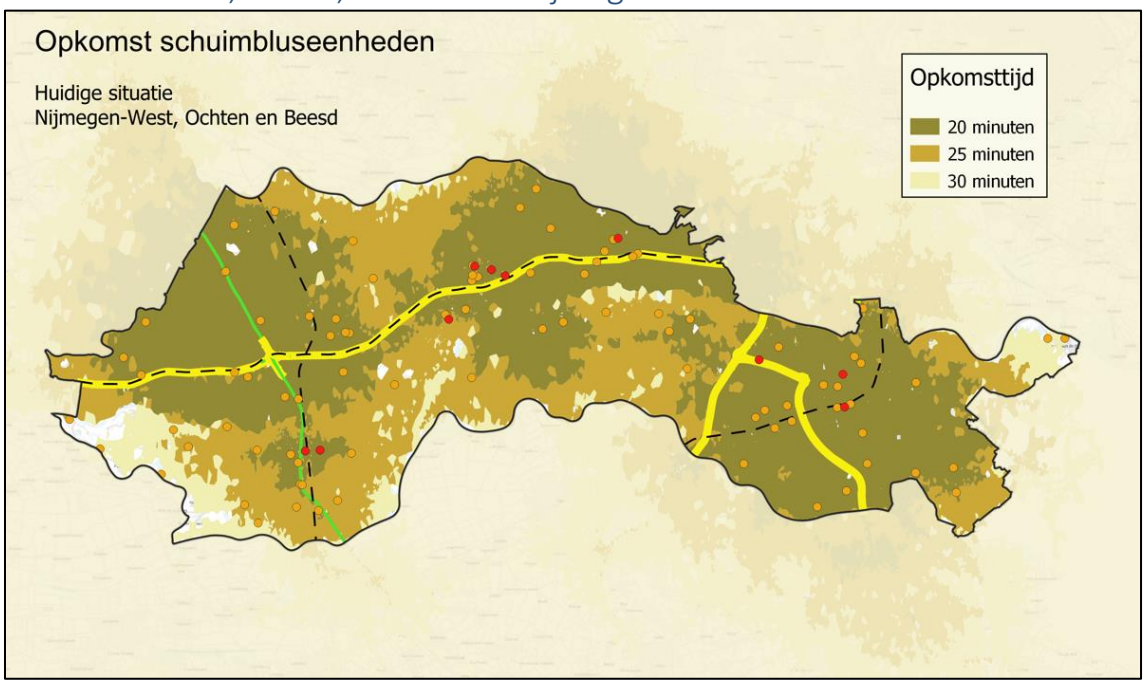
Vanwege de zwaarte van de voertuigen en het vervoeren van water met een hoog zwaartepunt, wordt er gerekend met een rijsnelheid van 85%.

15.7 Spreidingsvarianten dekking

Gezien de gunstige dekking voor het optreden op de Betuweroute is er op dit moment geen reden om de positie van de SBH's in Beesd en Ochten te verplaatsen. In de uitgewerkte scenario's zijn deze daarom als uitgangspunt gehanteerd. De SBH die in het oostelijk deel van de regio ingezet kan worden is wel nader onderzocht. Daarbij is rekening gehouden met de risicolocaties en daarmee zijn de volgende posten daarin meegenomen:

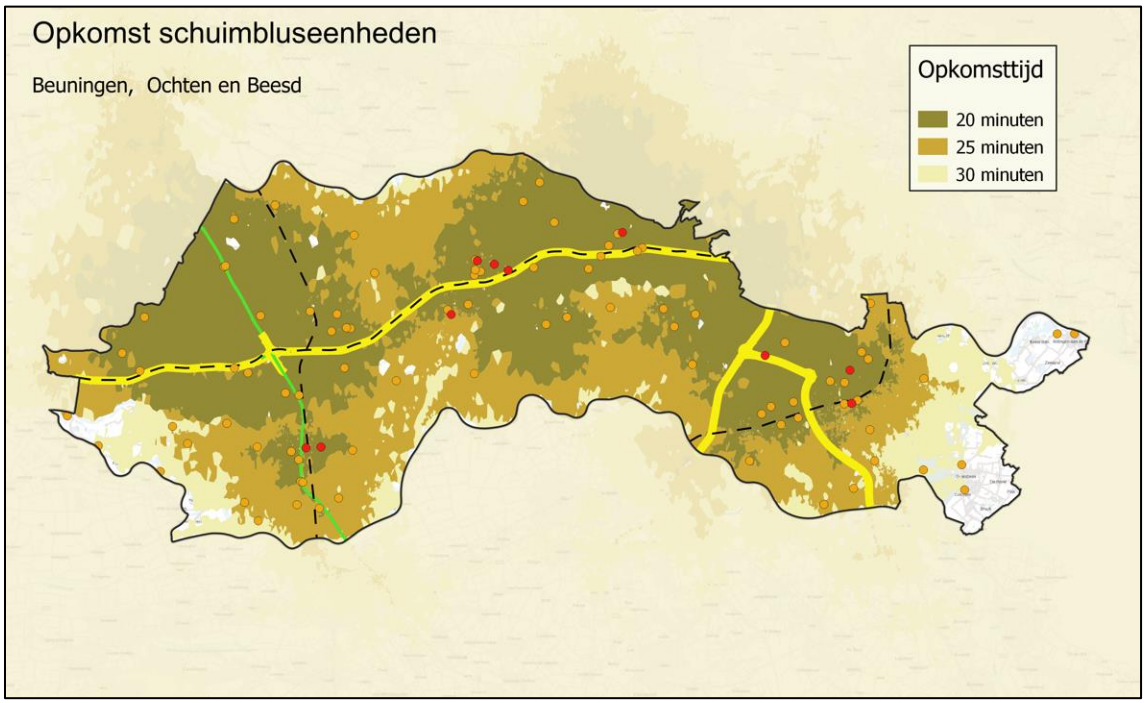
- Nijmegen-West (huidige locatie)
- Beuningen (aansluiting op risicolocaties oostelijk deel regio t.o.v. buurpost Nijmegen-West)
- Wijchen (aansluiting op risicolocaties oostelijk deel regio t.o.v. buurpost Nijmegen-West)

Variant SBH-3A; Beesd, Ochten en Nijmegen-West



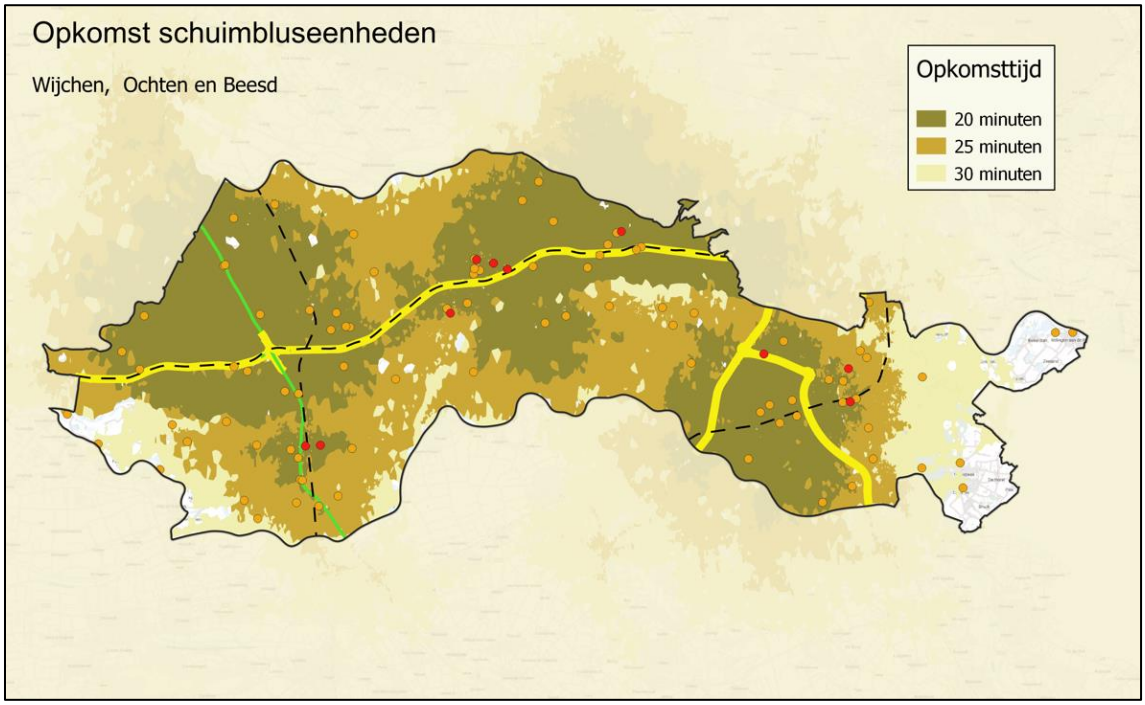
Deze variant laat de huidige variant zien. Vanuit een beroepspost biedt dit, gezien de snelle uitruktijd, de beste variant. In Nijmegen-West wordt echter een redvoertuig gestationeerd. Daardoor is het niet wenselijk om daar ook de SBH te positioneren.

Variant SBH-3B: Beesd, Ochten en Beuningen



In deze variant verplaatst de SBH van Nijmegen-West naar Beuningen. Deze variant laat zien dat de dekking op de industriegebieden, transportroutes met PAG-indicatie en spoorverbindingen in stand blijft. De dekking in het uiterste oosten van de regio wordt iets minder, maar in deze gebieden is de kans op een schuiminzet laag, omdat daar geen inrichtingen zijn waar een schuiminzet wordt verwacht. Dit geldt ook voor de lage intensiteit van verkeersbewegingen met brandbare en gevaarlijke stoffen. Wanneer er een noodzaak is tot leveren van bluswater, dan is de WT-G beschikbaar.

Variant SBH-3C: Beesd, Ochten en Wijchen



In deze variant verplaatst de SBH van Nijmegen-West naar Wijchen. Deze variant laat zien dat de dekking op de industriegebieden, transportroutes met PAG-indicatie in stand blijft.

15.8 Interregionale samenwerking als aanvulling

De inzet van schuim is op dit moment nog niet interregionaal vastgelegd in een convenant. Wel is het mogelijk vanuit een bijstandsaanvraag een verzoek te doen bij een buurregio.

15.9 Uitkomst

De varianten SBH-3B en 3C laten een vergelijkbare dekking zien. De variant SBH-3B komt uit de analyse als beste keuze, bij deze keuze is meegewogen dat Wijchen een HV-team gaat worden en dat in Nijmegen-West een redvoertuig wordt geplaatst. Met het positioneren van een SBH in Beuningen blijft de dekking van Schuimblus-eenheden in het oostelijk gedeelte van de regio geborgd en worden de transportroutes met een PAG-indicatie; A73 en A50 voldoende afgedekt. Daarnaast zorgt de SBH vanuit Beuningen voor de dekking van een groot gedeelte van OvD-gebied Midden.

15.10 Argumentatie overschrijden opkomsttijden

Voor de SBH's geldt alleen voor de Betuweroute een opkomstnorm van 20 minuten. Het grootste deel van de Betuweroute wordt de SBH's bereikt in 20 minuten. Aan deze zijde van de regio blijft de opkomsttijd van de SBH gelijk. In het uiterste westelijke deel van de Betuweroute is er een overschrijding van de opkomsttijd van iets meer dan één minuut. De kans op een schuiminzet op de BEVI-inrichtingen die niet bereikt worden, binnen de 20 minuten, is gezien de bedrijfsvoering van het betreffende BEVI-inrichting zeer klein.

15.11 Impactanalyse

Post

Post Nijmegen-West raakt de taak kwijt en het personeel zal daarin mogelijk teleurgesteld zijn. Wel krijgen zij daar het redvoertuig voor terug. In Beuningen zijn enkele jaren geleden aanpassingen gedaan aan de kazerne. Daardoor is het nu mogelijk om de SBH in de post te huisvesten. Daarnaast is de poststerkte voldoende om deze taak erbij te krijgen.

Financieel

Er is geen aanschaf van materiaal of materieel noodzakelijk. Wel dient geïnvesteerd te worden in het opleiden van de vrijwilligers van post Beuningen. De verwachte opleidingskosten worden ingeschat op circa €40.000,-. De kosten van het verplaatsen naar Beuningen, ten opzichte van het (bij)scholen van de beroepsbezetting van Nijmegen, vallen tegen elkaar weg.

Vakbekwaamheid

Het verplaatsen van de Schuimblus-eenheid van Nijmegen-West naar Beuningen heeft financiële impact op het gebied vakbekwaamheid. De "nieuwe" bedieners zullen opgeleid moeten worden in de werking van de SBH. In verband met de transitie naar PFAS-vrij SVM is vakbekwaamheid gestart met het bijscholen van de bedieners schuimblus-eenheden. Het aantal op te leiden bedieners in Beuningen zal naar verwachting lager zijn dan in Nijmegen-West.

16 25kV-veiligheidtesters (specialistenteam)

Inleiding

De 25-kV eenheden worden alleen ingezet op de Betuweroute. Deze eenheden controleren of de spanning van de bovenleiding af is bij incidenten op en rond het spoor. De brandweer voert deze taak uit op basis van afspraken tussen ProRail en de veiligheidsregio's langs het tracé van de Betuweroute.

16.1 Huidige situatie

De VRGZ heeft het 25kV specialisme verdeeld over vier posten. Dit zijn de posten Beesd, Herwijnen, Buren en Dodewaard.

16.2 Wetgeving

Er is geen wettelijke opkomsttijd vastgelegd voor de 25kV-eenheden. In de overeenkomst met ProRail is de opkomsttijd vastgesteld op 15 minuten en bij uitzondering maximaal 20 minuten indien 15 minuten redelijkerwijs niet haalbaar is.

16.3 Kern landelijke of regionale visie

Voor de 25kv eenheden is geen landelijk of regionale visie beschikbaar. De basis voor de afspraken zijn vastgelegd in de 'Uitvoeringsovereenkomst CLU' van 2008 en het 'Veiligheidscontract Betuweroute', versie 2.0 van 5 oktober 2009.

16.4 Recentelijk vastgesteld beleid

In de uitvoeringsovereenkomst is vastgelegd dat wij moeten voldoen aan een opkomsttijd van 15 minuten en dat bij uitzondering een opkomsttijd van 20 minuten volstaat. Er wordt gebruik gemaakt van aanrijdlocaties voor toegang op de Betuweroute en hierop wordt de dekking gebaseerd.

16.5 Relevante input Risicoprofiel Brandweer Gelderland-Zuid

16.5.1 Risicolocaties

De 25kV-eenheid wordt specifiek ingezet op de Betuweroute. Het betreft het (goederen)spoor aan de noordzijde van de A15 en is ongeveer 50 km lang.

16.5.2 Incidenthistorie

Sinds invoering van de MAR-Oost5 (eind 2022) wordt de 25kV-eenheid standaard gealarmeerd bij een melding van 'brand spoor' en 'ongeval spoor'. Voorheen was dit niet gestandaardiseerd. Er zijn op de Betuweroute een beperkt aantal incidenten geweest. Vanaf 2019 tot heden zijn er vier incidenten geweest.

16.6 Uitgangspunten berekening specialisme

Uitruktijd

Er wordt met een PM uitgerukt. Daarom wordt gerekend met de mediaan uitruktijd van de tankautospuit min één minuut.

Gevisualiseerde opkomstgebieden

We gaan uit van de volgende opkomsttijden

- 15 minuten op basis van de maximale opkomsttijd.
- 18 minuten op basis van inzicht in dekking op het tracé.
- 20 minuten op basis van opkomsttijd bij uitzondering.

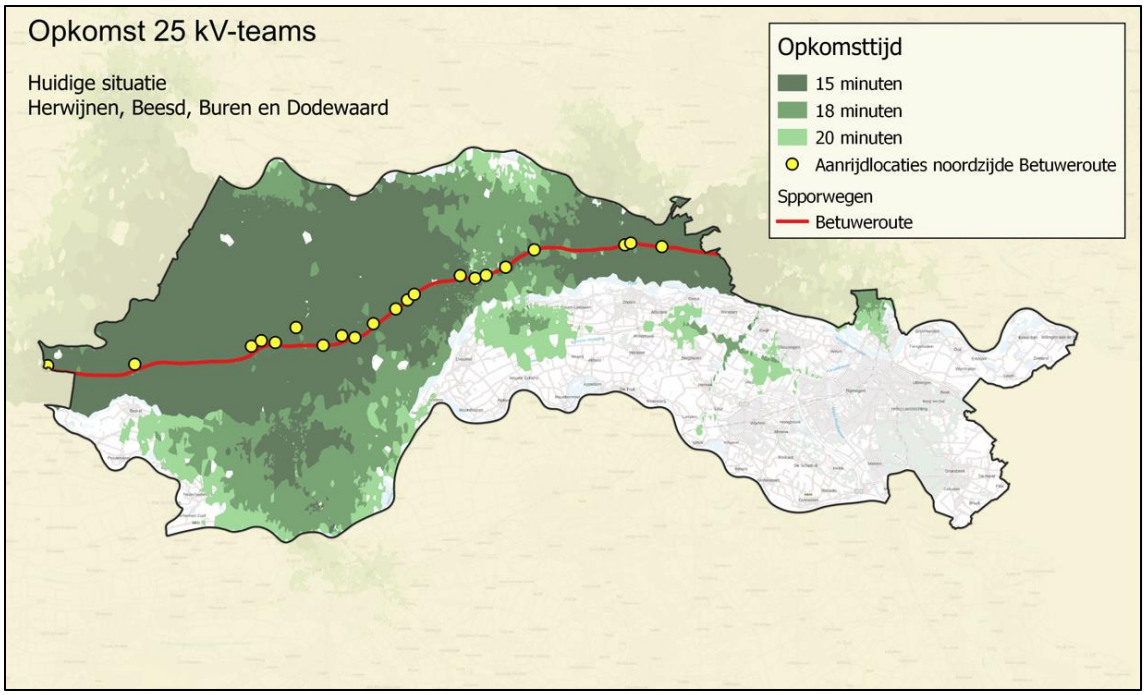
Rijsnelheid

Voor de rijsnelheid wordt voor vanwege het uitrukken met een PM een rijsnelheid van 120% van aangehouden.

16.7 Spreidingsvarianten dekking

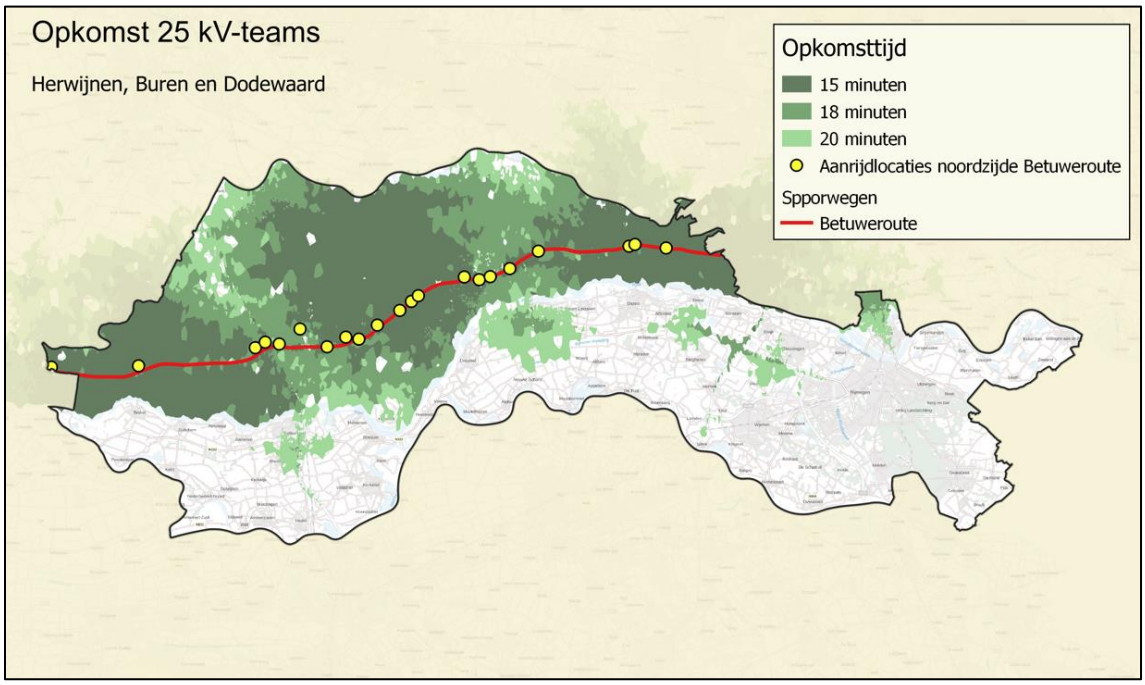
Voor de spreiding van 25kV specialisten zijn meerdere varianten onderzocht. Hierbij is gekeken of het mogelijk is het specialisme bij drie posten te beleggen. De belangrijkste redenen hiervoor zijn dat de inzetfrequentie zeer laag is en er wel een vakbekwaamheidsinspanning noodzakelijk is.

Variant 25kV-4: Beesd, Buren, Dodewaard en Herwijnen (huidige situatie)



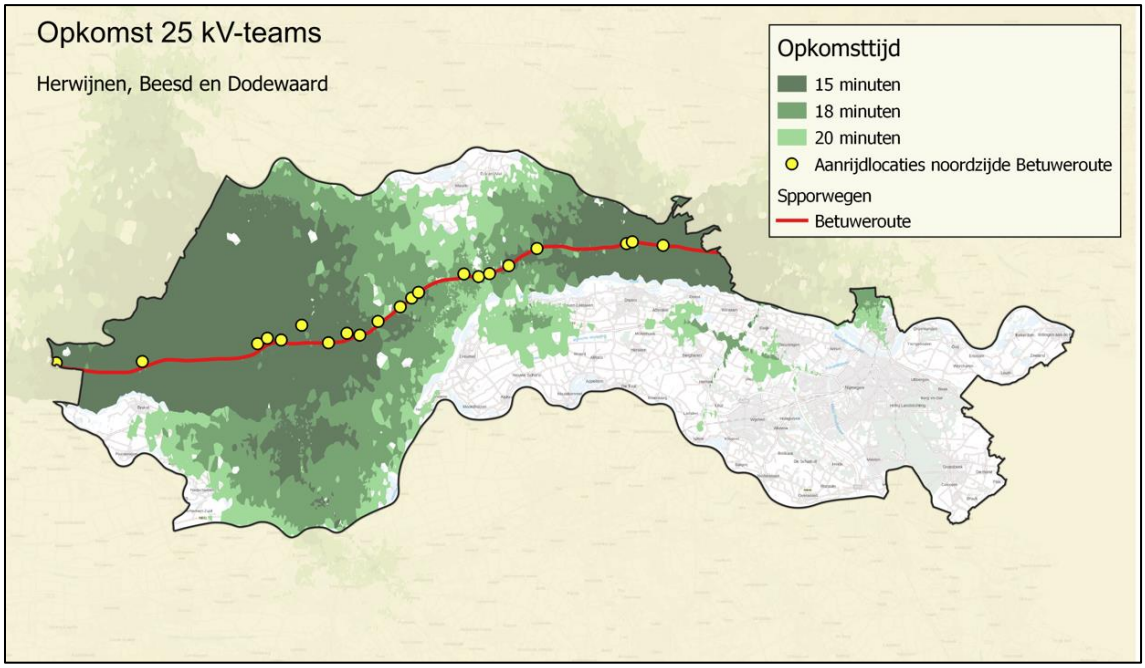
In de huidige situatie wordt het grootste deel van de Betuweroute binnen 15 minuten bereikt. De posten Beesd en Herwijnen hebben behoorlijke overlap in de dekking.

Variant 25kV-3A: Buren, Dodewaard en Herwijnen



Deze variant wordt het grootste gedeelte van de Betuweroute binnen 15 minuten afgedekt. Voor een beperkt aantal locatie ligt de opkomsttijd tussen de 15 en 18 minuten.

Variant 25KV-3B: Beesd, Dodewaard en Herwijnen



In deze variant is de dekking ter hoogte van Tiel onvoldoende (>15 minuten) en is sprake van overlap tussen Beesd en Herwijnen.

16.8 Interregionale samenwerking als aanvulling

Voor de inzet van een 25kV-eenheid zijn er geen afspraken met de buurregio's gemaakt, dit omdat vanuit landelijk afspraken gebaseerd op de overeenkomsten elke regio verantwoordelijk is voor zijn eigen deel van de Betuweroute.

16.9 Uitkomst

Op basis van de analyse is variant 25KV-3A (Herwijnen, Buren en Dodewaard) de meest optimale variant. Er wordt teruggegaan naar drie posten voor het specialisme waarbij de gewenste dekking blijft bestaan.

16.10 Argumentatie overschrijden opkomsttijden

Met de drie 25kV eenheden halen we een opkomsttijd van 15 minuten op minimaal 95% van de Betuweroute. Binnen 18 minuten wordt de gehele Betuweroute in onze regio bereikt. Dit sluit aan op de dekkingsverplichting die we op basis van de overeenkomst hebben: 15 minuten in basis en bij uitzondering maximaal 20 minuten.

16.11 Impactanalyse

Post

Post Beesd gaat stoppen met deze taak. De verwachting is dat de impact klein zal zijn, aangezien het aantal werkelijk incidenten zeer beperkt is en post Beesd ook nog de SBH en het veered-team als specialisme heeft.

Financieel

Geen impact. De brandweer krijgt op basis van de overeenkomst een jaarlijks bedrag vergoed. De dekking borgen met drie eenheden in plaats van vier heeft geen consequenties voor het bedrag dat wij ontvangen, omdat er sprake is van een dekkingsverplichting.

Vakbekwaamheid

Er zijn geen extra vakbekwaamheidsinspanningen noodzakelijk. De posten die het specialisme behouden verzorgen het specialisme nu ook. Alleen Beesd zal stoppen waardoor een geringe ‘besparing’ op vakbekwaamheidsinspanning ontstaat. In 2024 staat voor de drie posten her-certificering gepland.

17 Veered-teams

Inleiding

Redden van dieren uit onder andere gierkelders is specialistenwerk. Het vergt kennis en materialen om deze taak goed uit te kunnen voeren. Het redden van dieren uit gierkelders is geen alledaags werk en het is belangrijk dat de taak bij een post wordt belegd waar voldoende brandweervrijwilligers werken die werkzaam zijn in of affiniteit hebben met de agrarische sector.

17.1 Huidige situatie

In de veiligheidsregio Gelderland-Zuid zijn teams met het specialisme “redding vee”. Deze teams beschikken over kennis en materialen om dieren uit (gier)kelders en putten te kunnen takelen. De afgelopen jaren zijn de posten voorzien van nieuwe middelen om de taak uit te kunnen voeren. Elke post heeft dezelfde uitrusting en past de regionale procedure toe.

17.2 Wetgeving

In Artikel 3, lid 1a van de Wvr is opgenomen dat onder brandweerzorg valt: het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand.

17.3 Kern landelijke of regionale visie

Voor deze taak is geen separate visie opgesteld, regionaal is vee-redding meegenomen in de visie op hulpverlening als ondersteunende taak voor basiseenheden.

17.4 Recentelijk vastgesteld beleid

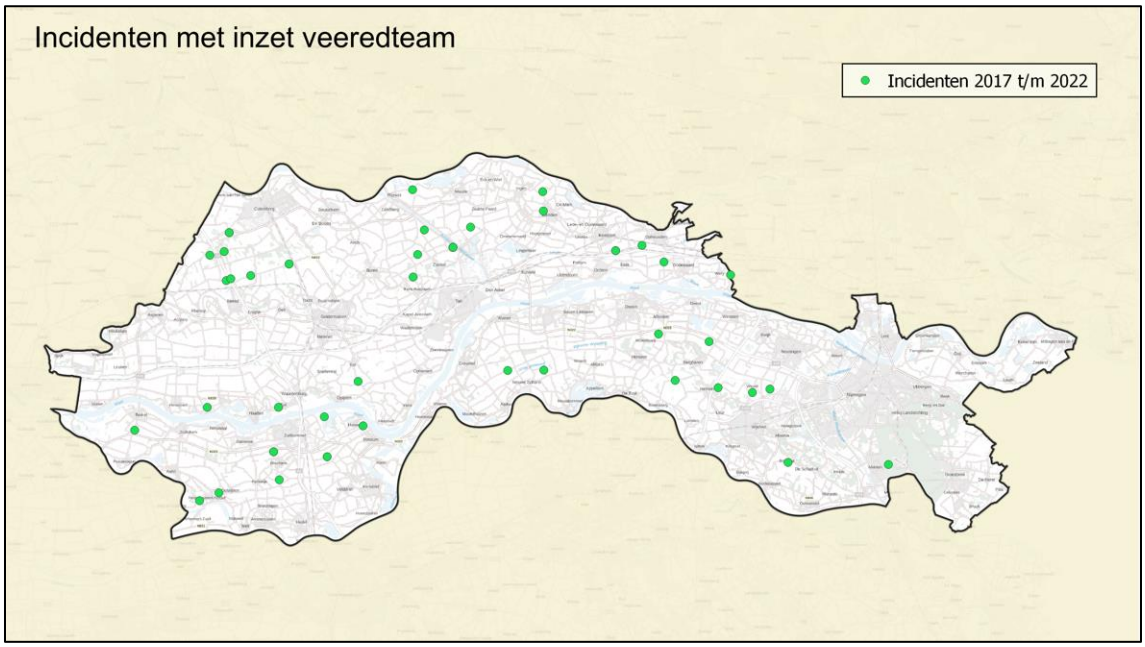
Eind 2022 is door een coproductie tussen de huidige veered-teams een eenduidige procedure voor het uitvoeren van de redding van dieren uit gierkelders opgesteld.

17.5 Relevante input Risicoprofiel Brandweer Gelderland-Zuid

17.5.1 Risicolocaties

De veehouderijen zijn in basis de risicolocaties voor deze taak en deze zijn verspreid in de regio aanwezig (meer in het midden en westen van de regio ten opzichte van het oostelijk deel). Voor deze taak geen specifieke risicolocaties te benoemen.

17.5.2 Incidenthistorie



17.6 Uitgangspunten berekening specialisme

Uitruktijd

Veered-teams rukken uit met een bezetting van 6 personen, vergelijkbaar dan een TS, om deze reden wordt de uitruktijd van de TS aangehouden.

Gevisualiseerde opkomstgebieden

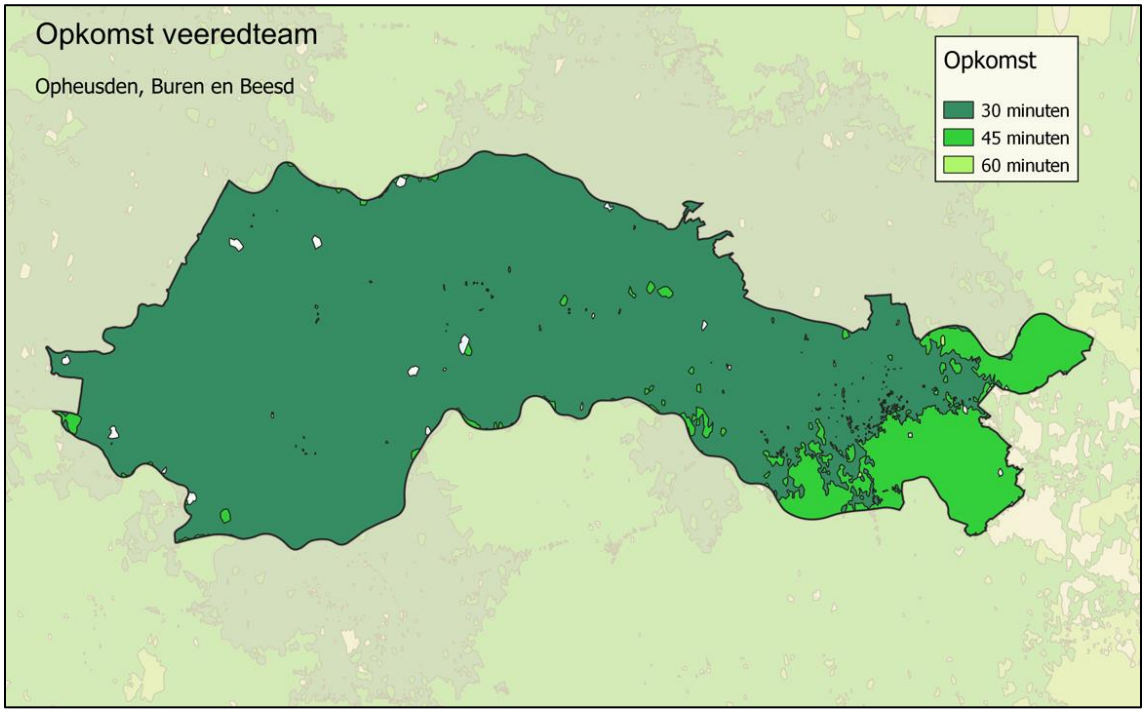
De opkomstgebieden zijn met een opkomsttijd van 30, 45 en 60 minuten gevisualiseerd. Hier ligt geen onderbouwing aan ten grondslag. Het gaat bij deze dienstverlening immers alleen om een opkomstgarantie.

Rijsnelheid

Veered-teams vallen onder een prio2 alarmering waardoor de rijsnelheid op 100% berekend is.

17.7 Spreidingsvarianten dekking

Op basis van taak en incidenthistorie is er geen reden om de huidige spreiding van de drie eenheden te heroverwegen.



Te zien is dat het grootste deel van de regio dekking heeft binnen 30 minuten. Het oostelijk deel wordt binnen 45 minuten bediend.

17.8 Interregionale samenwerking als aanvulling

Voor de inzet van een veered-team zijn geen afspraken met de buurregio's gemaakt. Bij uitzonderlijke situaties kan een beroep gedaan worden op de teams van een buurregio.

17.9 Uitkomst

Gezien de huidige dekking, ervaring en motivatie, is er geen aanleiding om wijzigingen aan te brengen in dit specialisme.

17.10 Argumentatie overschrijden opkomsttijden

Voor dit specialisme zijn geen opkomsttijden gedefinieerd. Met de huidige opkomsttijden worden daardoor geen opkomsttijden overschreden.

17.11 Impactanalyse

Post

Geen, de posten die deze taak uitvoeren blijven dit doen.

Financieel

Geen impact.

Vakbekwaamheid

Geen impact.

18 Logistiek en ondersteuning

Inleiding

Het specialisme logistiek en ondersteuning bestaat uit de volgende drie onderdelen:

- Logistiek/verzorging (eten en drinken),
- Verzorgingsunit/kantine en sanitaire voorziening (onderdak en toilet),
- Ademlucht en arbeidshygiëne.

Bij een groot of langdurig incident kunnen deze taken, afzonderlijk van elkaar, aangevraagd worden. In de uitwerking is daarom, daar waar nodig, onderscheid gemaakt tussen deze drie taken. We onderscheiden binnen de VRGZ 'logistiek klein' en 'logistiek groot'. Logistiek klein betreft alleen logistiek/verzorging (eten en drinken). Bij logistiek groot wordt dit aangevuld met de verzorgingsunit/kantine en de sanitaire voorziening. Ademlucht en arbeidshygiëne wordt los van deze taken aangevraagd.

18.1 Huidige situatie

In de huidige situatie wordt de taak logistiek/verzorging uitgevoerd door de reddingsbrigade Culemborg vanuit de kazerne van post Culemborg. Vanwege de voorbereidingen die zij moeten treffen heeft deze taak een uitruktijd van 15 minuten. In principe rukt men met prio 2 uit. In uitzonderlijke gevallen kan met spoed gereden worden; de medewerkers van de reddingsbrigade zijn opgeleid en bevoegd om met optische- en geluidsignalen te rijden.

De verzorgingsunit/kantine en de toiletaanhanger worden vervoerd door post Beusichem. Zij vervullen alleen de transportfunctie Ook zij rijden in principe met prio 2.

De derde logistieke taak is de ademlucht en arbeidshygiëne. Deze taak wordt uitgevoerd door de posten Brakel en Wijchen en bedienen elk een vastgesteld verzorgingsgebied: Brakel bedient gebied West en Wijchen bedient gebied Oost.

18.2 Wetgeving

Er is geen wettelijke basis voor het specialisme logistiek en ondersteuning.

18.2.1 Gewenste opkomsttijd

De gewenste opkomsttijd voor de drie taken verschillen van elkaar.

- In GBO is voor ademlucht een opkomsttijd van 30 minuten opgenomen, in 2018 heeft het BMT besloten om van deze opkomsttijd af te wijken naar 45 minuten.
- Arbeidshygiëne valt onder nazorg en vandaaruit is deze taak niet gebonden aan een opkomsttijd.
- Voor de logistiek/verzorging en de verzorgingsunit/kantine en toiletaanhanger is de opkomsttijd vanuit het GBO vastgesteld op 60 minuten.
- Voor warme maaltijden (georganiseerd door logistiek/verzorging) wordt gerekend op 120 minuten.

18.3 Kern landelijke of regionale visie

In de visie GBO zijn prestatie-eisen opgenomen voor de logistieke taak.

18.4 Recentelijk vastgesteld beleid

In 2024 gaat er een toekomstverkenning starten op de huidige logistieke organisatie en vanuit die hoedanigheid zijn er nu geen andere varianten onderzocht. De herziening van de logistieke taak kan tot aanpassingen van de huidige situatie leiden. De procedure Logistiek wordt op het vlak van verzorging (eten en drinken) momenteel herzien en zal voor input zorgen voor de toekomstverkenning.

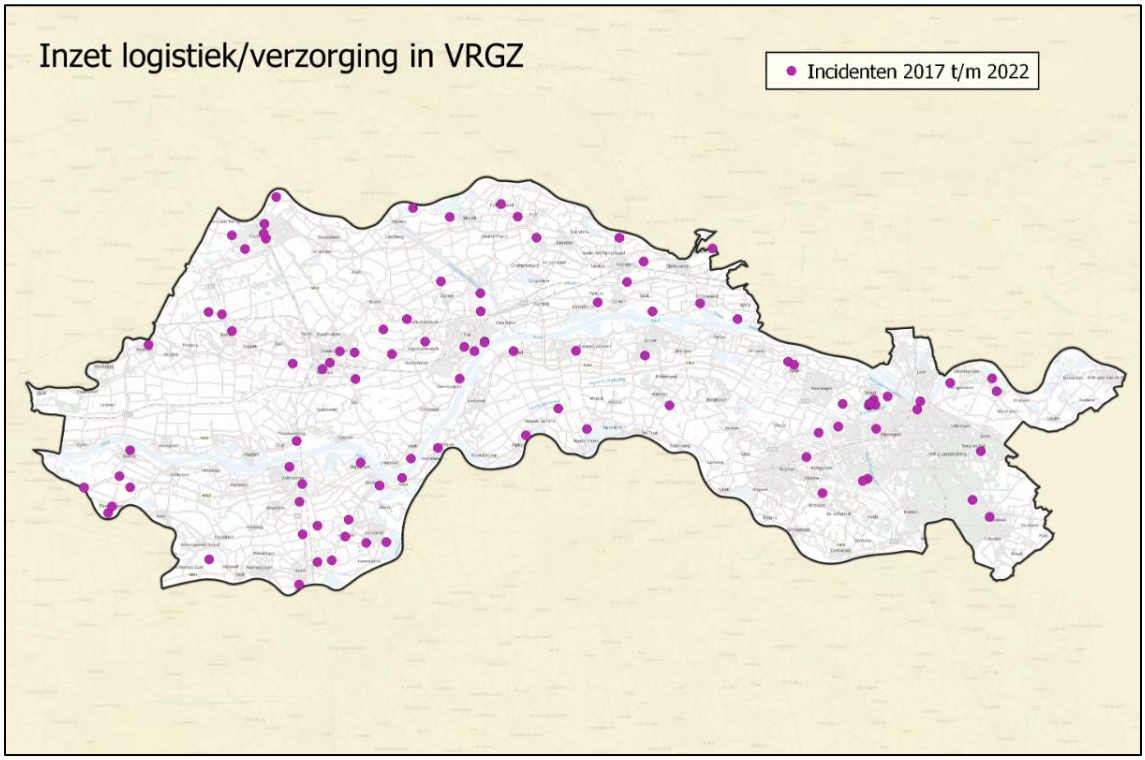
18.5 Relevante input Risicoprofiel Brandweer Gelderland-Zuid

18.5.1 Risicolocaties

Er zijn geen risicolocaties aan te wijzen, omdat bij elk incident gevraagd kan worden om eten of drinken. Ook het verzoek voor ademlucht/arbeidshygiëne kan bij een incident zijn waar slechts één tankautospuit is ingezet. De inzet van één van de logistiek taken kan dus over de hele regio plaatsvinden.

18.5.2 Incidenthistorie

In onderstaande visualisatie is zien waar de taak logistiek/verzorging is ingezet in de periode van 2017 t/m 2022. In de westelijke deel van de regio zijn meer incidenten geweest met inzet van de logistieke taak.



18.6 Uitgangspunten berekening specialisme

Uitruktijd

De uitruktijd van de taak logistiek/verzorging is gesteld op 15 minuten. Dit heeft te maken met de voorbereiding die getroffen moet worden. De verzorgingsunit en sanitaire voorziening kunnen sneller uitrukken, voor hen wordt de uitruktijd van de TS gehanteerd. Voor de taak ademlucht en arbeidshygiëne is een vast verzorgingsgebied is vastgesteld en zijn er geen andere varianten zijn onderzocht.

Gevisualiseerde opkomstgebieden

De opkomstgebieden zijn met een opkomsttijd van 30, 45 en 60 minuten gevisualiseerd voor de taak logistiek/verzorging. De opkomsttijd van 60 minuten volgt uit de prestatie-eis vanuit het GBO. De 30 en 45 minuten opkomsttijd geeft het verloop binnen de 60 minuten goed weer. De taak verzorgingsunit/sanitaire voorziening is niet getoond, omdat deze taak aanvullend is aan de verzorging door Culemborg. Ademlucht en arbeidshygiëne hebben een vastgesteld gebied en zijn daarom ook niet getoond.

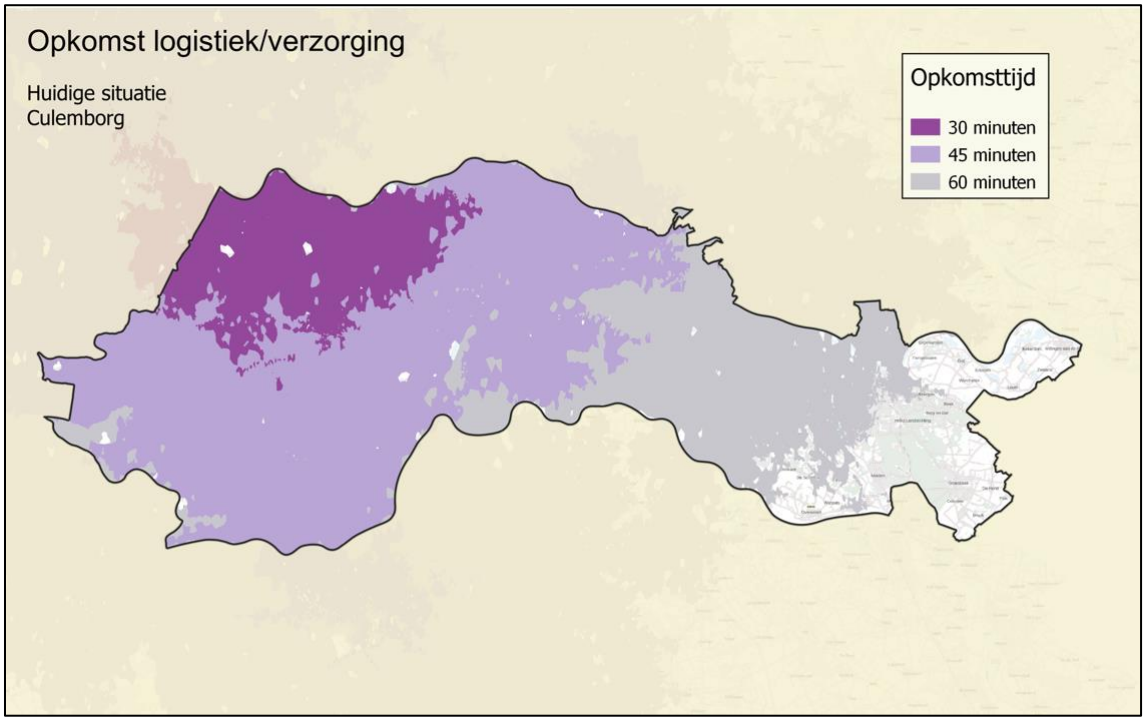
Rijsnelheid

Voor de rijsnelheden van de verzorgingscontainer (kantine), logistiek/verzorging (eten en drinken) en ademlucht/arbeidshygiëne wordt in alle gevallen een snelheid van 100% aangehouden.

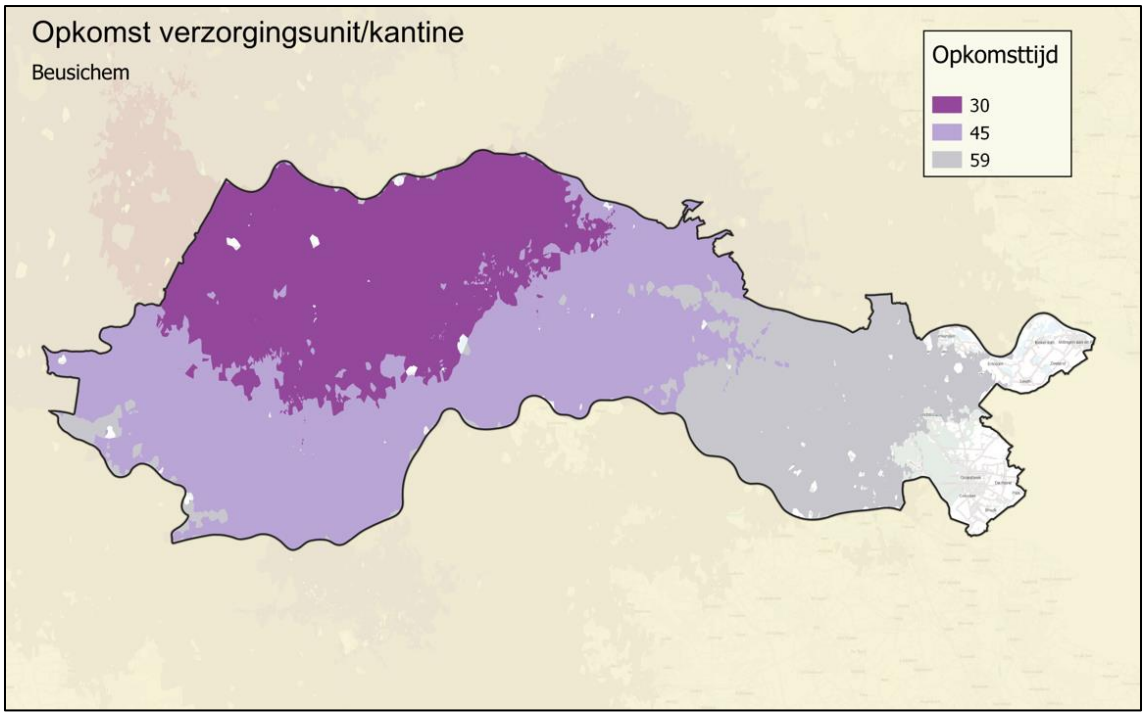
18.7 Spreidingsvarianten dekking

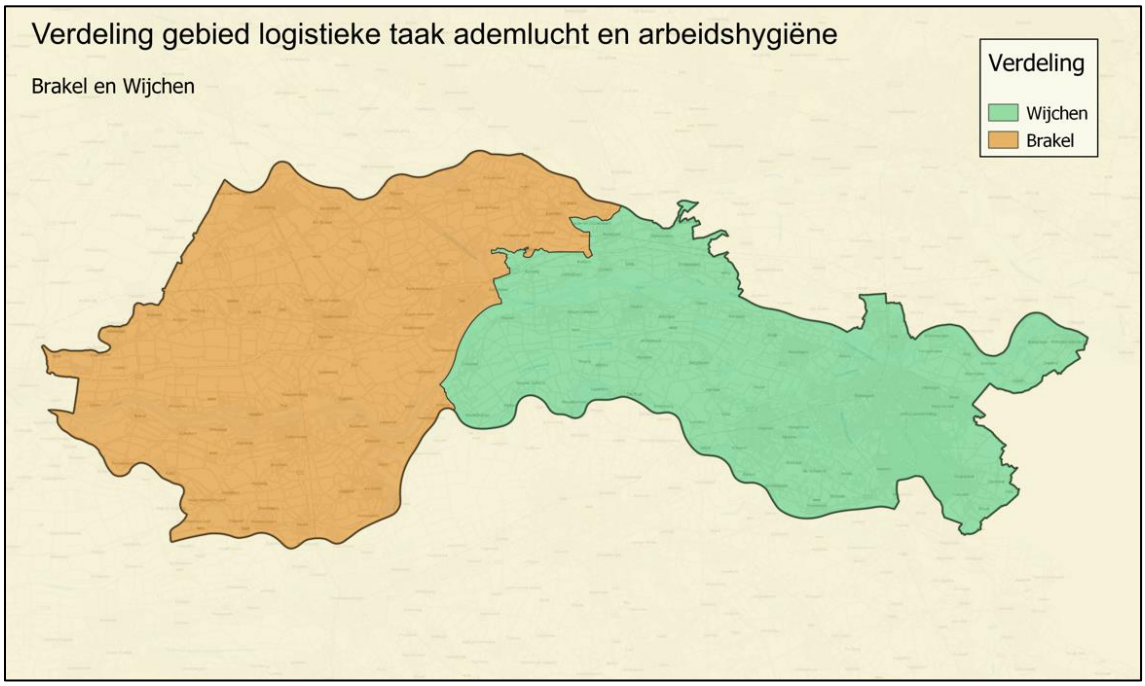
Er zijn voor nu geen alternatieve spreidingsvarianten uitgewerkt, omdat er in 2024 gestart wordt met de doorkijk op deze taak.

In de onderstaand afbeelding is de huidige dekking weergegeven van de verzorging vanuit Culemborg:



In onderstaande afbeelding is de dekking van de verzorgingsunit/kantine te zien vanuit post Beusichem.





18.8 Interregionale samenwerking als aanvulling

Er kan, indien nodig, een verzoek tot bijstand ingediend worden bij een buurregio, maar in basis wordt de logistieke taak door een veiligheidsregio zelf georganiseerd.

18.9 Uitkomst

Logistiek/verzorging (eten en drinken)

De huidige situatie wordt gehandhaafd en daarmee wordt de verzorgingstaak uitgevoerd door de Reddingsbrigade Culemborg, die uitrukt vanaf post Culemborg. De verzorgingsploeg kan vanaf post Culemborg in het overgrote deel van de veiligheidsregio binnen 60 minuten ter plaatse zijn.

Verzorgingsunit/kantine en toiletaanhanger.

De verzorgingsunit/kantine wordt gealarmeerd bij opschaling naar ‘logistiek groot’ of wanneer daar specifiek om gevraagd wordt. Het transport van de verzorgingsunit wordt verzorgd door post Beusichem. Hierdoor staat de verzorgingsunit niet centraal in de regio waardoor men bij een incident in het oostelijk deel van de regio een langere aanrijtijd zal hebben dan wanneer er een incident in het westelijk deel is. In de huidige situatie is de verzorgingsunit echter in het overgrote deel van de regio binnen 60 minuten na alarmering ter plaatse. Een kleine overschrijding is daarbij vanuit repressief oogpunt acceptabel, omdat de verzorgingsploeg in bijna alle gevallen al ter plaatse is met hun faciliteiten, waardoor de verzorging al opgestart kan worden.

Ademlucht en arbeidshygiëne

De overwegingen die ten grondslag lagen aan de plaatsing van dit specialisme zijn onveranderd en geven geen aanleiding om de locaties van plaatsing van dit specialisme te herzien. Voor ademlucht en arbeidshygiëne wordt voor gebied Oost post Wijchen gealarmeerd. Voor gebied West is dat post Brakel. Indien er behoefte is aan meer dan 48 cilinders ademlucht kan worden opgeschaald naar een tweede voertuig. Vraagt een incident om meer cilinders, dan is er een mogelijkheid dat een van de voertuigen gaat pendelen tussen het incident en één van de ademluchtservicecentra (Nijmegen-West of Tiel). Dit om de continuïteit van de inzet en de kwaliteit van de ademlucht te kunnen borgen.

18.10 Argumentatie overschrijden opkomsttijden

Ten oosten van Nijmegen, met name gemeente Berg en Dal, wordt niet voldaan aan de eis om binnen 60 minuten te voorzien in de verzorging van het ingezette personeel. De overschrijding is in Nijmegen tot maximaal 10 minuten. In het meest oostelijke deel van de regio is de overschrijding tot 25 minuten. Bij incidenten is de opkomst van het specialisme belangrijker dan de snelheid waarmee men ter plaatse komt. In combinatie met het beperkte aantal incidenten in het meest oostelijke deel van de regio en het feit dat er een doorkijk op het specialisme wordt gestart in 2024 zijn op dit moment geen maatregelen noodzakelijk in relatie tot de genoemde overschrijding van de gewenste opkomsttijd.

18.11 Impactanalyse

Post

Er vindt geen wijziging plaats met betrekking tot logistiek en ondersteuning. Hierdoor is er geen impact.

Financieel

Geen impact.

Vakbekwaamheid

Geen impact.

19 Overige specialismen

Voor de volgende taken/specialismen geldt dat er op dit moment geen aanleiding is om de huidige plaatsing te herzien. Dit geldt voor:

Multi Commando Unit (MCU)

De MCU betreft een eenheid die voor het multidisciplinaire optreden wordt gebruikt en waarbij de transportfunctie bij de brandweer is belegd. De MCU staat centraal gepositioneerd in Dodewaard en bedient vanuit deze locatie de gehele regio in geval van GRIP1-incidenten of als er aanleiding is om de MCU ter plaatse te laten komen.

Specialisme Technische Hulpverlening (STH)

Het STH team-midden is één van de vijf landelijke opererende teams dat wordt ingezet bij zware en complexe beknellingen. Dit team wordt gevormd door diverse mensen uit de VRGZ en VRU. De uitvalsbasis van het STH is de post Beusichem. Op deze post staan de materialen voor het STH-team en fungeert daarmee als opkomstlocatie bij een alarmering.

Noodstroomaggregaten

In de VRGZ staan zes noodstroomaggregaten. Deze kunnen worden ingezet bij langdurige stroomuitval en zijn primair bedoeld voor de continuïteit van de bedrijfsvoering van de veiligheidsregio. De aggregaten staan op de posten Beusichem, Geldermalsen, Herwijnen, Kerkdriel, Ochten en Zaltbommel

Bijlage 1 Regionaal overzicht: huidige vs. nieuwe situatie per post

Post	Huidig	Nieuw	Verandering
Asperen	TS, OR, BRV-K, VE, GP, CP	TS, OR, VE, GP, CP	-BRV-K
Beesd	TS, SBH, 25kV en VRT	TS, SBH, VRT	-25kV
Beneden-Leeuwen	TS, GWT	TS, GWT	
Beuningen	TS, OR, BRV-K, VE	TS, SBH, BRV-K	+SBH, -OR, -VE
Beusichem	TS, HA-VZH (+STH)	TS, HA-VZH (+STH)	
Brakel	TS, AH	TS, AH	
Buren	TS, 25kV, VRT	TS, 25kV, VRT	
Culemborg (incl. RB)	TS, RV, OR, BRV-K	TS, RV, OR, BRV-K	
Dodewaard	TS, MCU	TS, MCU	
Dreumel	TS	TS	
Druten	TS, OR, VE	TS, VE	-OR
Gameren	TS, GP, CP	TS, GP, CP	
Geldermalsen	TS, HV, GWT, BOE, VE	TS, GWT, BOE, VE	-HV
Groesbeek	TS, RV, VE	TS, WT-G, VE	+WT-G, -RV
Hedel	TS, WT-G	TS, WT-G	
Herwijnen	TS, 25Kv	TS, 25kV	
Kerkdriel	TS, OR, BRV-K	TS, OR, BRV-K	
Kesteren	TS, GP, CP	TS, GP, CP	
Lent	TS, OR	TS, OR	
Lienden	TS, HV	TS, HV	
Maasbommel	TS, OR, BRV-K	TS, OR, BRV-K	
Malden	TS, OR	TS	-OR
Maurik	TS, OR, BRV-K	TS, OR, BRV-K	
Millingen aan de Rijn	TS	TS	
Nederhemert	TS, OR	TS, OR	
Nijmegen-Centrum	TS, RV, BRV-G, OR, CP	TS, RV, BRV-G, CP	-OR
Nijmegen-West	TS, HV, SBH, OR, CP	TS, RV, OR, CP	+RV, -HV, -SBH
Ochten	TS, SBH	TS, SBH	
Opheusden	TS, OR, VE, VRT	TS, OR, VE, VRT	
Overasselt	TS, OR	TS	-OR
Tiel	TS, TS, RV, BRV-G, CP	TS, TS, RV, BRV-G, CP	
Ubbergen	TS, WT-G, OR	TS	-WT-G, -OR
Varik	TS, OR	TS, OR	
Waardenburg	TS, RV, OR	TS, RV	-OR
Wijchen	TS, TS, RV, OR, AH	TS, HV, OR, AH	+HV, -TS, -RV
Zaltbommel	TS, HV, VE	TS, HV, VE	

Bijlage 2 Uitgangspuntendocument Dekkingsplan (maart 2022)

	Uitgangspunten Dekkingsplan	Toelichting
	Wettelijk kaders en ontwikkelingen	
1	Toepassen wet	Wet veiligheidsregio's en Besluit veiligheidsregio's zijn van toepassing.
2	Opkomsttijd 1e tankautospuit	In het Besluit Veiligheidsregio's (art.3.2.1) zijn opkomsttijden van de eerste tankautospuit vastgesteld. Het bestuur mag van deze opkomsttijden gemotiveerd afwijken. De brandweer adviseert het Bestuur om hier gebruik van te gaan maken (zie uitgangspunt nummer 22).
3	Landelijke stuurgroep: Toekomstbestendig Brandweerstelstel	De stuurgroep werkt in opdracht van het Veiligheidsberaad en de minister van V&J een implementatieplan uit voor het realiseren van Bouwsteen I als uitkomst van de landelijke denktank rondom de rechtspositie van de brandweervrijwilligers (Wnra). In lijn met de landelijke ontwikkelingen gaat Brandweer Gelderland-Zuid rekening houden met de uitkomsten van 'Bouwsteen I'. Daarmee wordt structurele kazernering en consignatie van vrijwilligers in het volgende dekkingsplan uitgesloten. Het proces om de consignatie van enkele posten te beëindigen is al in gang gezet en structurele kazernering wordt in Gelderland-Zuid niet toegepast. Voor alle vrijwillige posten is in het nieuwe dekkingsplan het vrije instroom-principe van toepassing. Daarnaast heeft de stuurgroep de aanvullende opdracht gekregen om te onderzoeken wat andere wenselijke thema's zijn om mee aan de slag te gaan, om toe te werken naar een toekomstig brandweerstelsel. Hierbij moet de stuurgroep ook relevante brandweerontwikkelingen, zoals slagkracht en paraatheid, betrekken. Uitkomsten kunnen van invloed zijn op de totstandkoming van het dekkingsplan.
4	Doel brandveiligheidsvoorschriften Bouwbesluit	Als uitgangspunt zijn de wettelijke doelstellingen van brandveiligheid genomen: het voorkomen van slachtoffers en voorkomen dat brand overslaat naar een ander perceel. Per 1 januari 2024 wordt het Bouwbesluit vervangen voor het Besluit Bouwwerken Leefomgeving (als onderdeel van de nieuwe Omgevingswet). De doelstellingen blijven van toepassing.
	Landelijk kaders	
5	Visiedocumenten en handboeken	Er gaat gebruik gemaakt worden van de landelijke visies en handboeken voor de verschillende taakvelden (brand, hulpverlening, incidentbestrijding gevaarlijke stoffen en waterongevallen) en het grootschalig en specialistisch brandweeroptreden (GBO-SO). Vanwege de komst van de landelijke visie op hulpverlening in combinatie met de toekomstige aanbesteding van nieuwe hulpverleningsvoertuigen, wordt er een regionale vertaalslag gemaakt op de visie.

6	Uitkomsten project RemBrand	De uitkomsten van het landelijke project RemBrand brengen meer balans in de benadering van brand en brandveiligheid: het gaat bij brandweerzorg niet alleen om opkomsttijden en voertuigbezetting, maar ook om risicobewustzijn en preventie. Het creëert meer samenhang in de schakels van de veiligheidsketen. Dit gedachtegoed kan worden meegenomen bij het actualiseren van het risicoprofiel Brandweer Gelderland-Zuid, het gebruik van de gebiedsgerichte opkomsttijden voor het dekkingsplan en waar nodig voor de motivatie wanneer normtijden niet behaald worden.
7	Toetsingskader Inrichting Repressieve brandweerzorg in relatie tot regiobeeld Gelderland-Zuid	De inspectie van Veiligheid en Justitie heeft een toetsingskader opgesteld t.b.v. de inrichting van de repressieve brandweerzorg binnen een veiligheidsregio. Net voor de komst van het brandweerzorgplan is Gelderland-Zuid in 2017 beoordeeld middels het toetsingskader. Zowel het toetsingskader als de ontwikkelpunten uit 2017 worden meegenomen met de totstandkoming van het nieuwe dekkingsplan.
	Regionale kaders	
8	Dekkingsplan gebaseerd op de vier taakvelden	De repressieve organisatie wordt ingericht conform de opkomsttijden voor de taken brandbestrijding, hulpverlening, incidentbestrijding gevaarlijke stoffen en waterongevallen.
9	Standaard bepakking TS	De tankautospuiten zijn uitgerust conform standaard bepakking en daarmee incidenten binnen de bovengenoemde taakvelden te bestrijden.
10	Behoud van posten	De directie van de veiligheidsregio heeft het standpunt ingenomen dat het huidig netwerk van posten de basis vormt voor incidentbestrijding Brandweer Gelderland-Zuid. Het betreft dan twee beroepsposten in Nijmegen en 34 posten met vrijwilligers, waarbij post Tiel tijdens kantoortijden ook structureel gebruik maakt van dagdienstpersoneel. Ondanks bovengenoemd standpunt zal, met het oog op de toekomst, middels het nieuwe dekkingsplan wel inzichtelijk worden gemaakt wat de toegevoegde waarde is van elke post. Het kan eventueel ondersteuning bieden bij mogelijk toekomstige vraagstukken zoals het verplaatsen, samenvoegen, vernieuwen of laten vervallen van posten.
11	Basisbrandweerzorg eerste eenheid	Iedere post levert basisbrandweerzorg met minimaal een tankautospuit als basiseenheid en gezamenlijk vormen zij het netwerk van posten voor basisbrandweerzorg.
12	Basisbrandweerzorg en Specialismen	Het dekkingsplan richt zich op de totale brandweerzorg. Naast de basisbrandweerzorg welke wordt uitgevoerd door een tankautospuit, worden ook de specialistische en aanvullende taken meegenomen in het dekkingsplan. Daarmee vindt een kleine verschuiving plaats ten opzichte van het huidige brandweerzorgplan, waarbij het in het brandweerzorgplan bestaat uit twee delen en nu geïntegreerd gaat worden tot één dekkingsplan.

13	Specialistische taken per taakveld	Brandweer Gelderland-Zuid maakt momenteel gebruik van de volgende specialistische eenheden: Brand: redvoertuig, waterwagen, schuimblus-eenheid, groot watertransport, brandweervaartuig-groot en arbeidshygiëne/ademlucht. Hulpverlening: hulpverleningsvoertuig en het landelijk specialisme STH (dienstverlening: veetakel-ploeg). IBGS: chemiepakdrager, gaspakkensteunpunt, basis-ontsmettingseenheid, schuimblus-eenheid, verkenningseenheid. Waterongevallen: oppervlaktereddingsteams, brandweervaartuig-klein, brandweervaartuig-groot, duikteam (interregionaal). Overig: 25 kV-ploegen t.b.v. spoorweg-incidentbestrijding Betuweroute, logistieke eenheid, noodstroomaggregaten en de transporttaak van de mobiele commando unit
14	Aantal specialistische taken/eenheden	Hierboven staat aangegeven welke specialistische eenheden momenteel paraat zijn in Brandweer Gelderland-Zuid. Op basis van o.a. wetgeving, het risicoprofiel Brandweer Gelderland-Zuid en/of een landelijke visie kan geadviseerd worden om een nieuwe specialistische taak te gaan organiseren of om specialistische eenheden te gaan inkrimpen, uitbreiden of afstoten.
15	Paraatheid post met specialisme	De kans bestaat dat wanneer een tankautospuit wordt gealarmeerd dat de paraatheid van de specialistische taak niet meer geborgd kan worden. Andersom kan dit ook zo zijn. Beide situaties worden in de acute fase geaccepteerd, omdat in basis met vrije instroom van vrijwilligers gewerkt wordt. Om de kans te verkleinen dat dit zal gebeuren, wordt er ook gekeken naar de spreiding van specialismen. Daarbij zal specifiek aandacht zijn voor de redvoertuigen en hulpverleningsvoertuigen als ondersteuningseenheden voor de basiseenheid, omdat zij daarmee een belangrijk verlengstuk vormen voor de basisbrandweerzorg.
16	24/7 ieder post paraat als streven	Brandweer Gelderland-Zuid streeft naar optimalisatie van brandweerzorg, waarbij iedere post 24/7 kan worden gealarmeerd en uitrukken voor de aan haar toebedeelde taken. Omdat we voornamelijk met vrijwilligers werken, wordt het geaccepteerd dat het voor kan komen dat een eenheid niet (volledig) kan uitrukken. Dit kan enerzijds met paraatheid te maken hebben of anderzijds gepland vanuit het kader ‘Groen Licht’. Het netwerk van brandweerposten moet er voor zorgen dat brandweerzorg aanvaardbaar blijft.
17	Uitruk Op Maat: het TS-Flex-principe	Om paraatheid te optimaliseren kunnen alle posten optreden conform het TS-Flex principe: er wordt gestreefd om altijd uit te rukken met TS6, maar de posten zijn vakbekwaam om dit waar nodig met een TS4 (of TS5) te doen. Op deze wijze kan snelle brandweerrespons in de meeste gevallen geborgd blijven. Het

		landelijke kader uitruk op maat bij brand is hierbij van toepassing. Afhankelijk van de meldingsclassificatie en dus de aard van het type incident wordt er doorgealarmeerd met een aanvullende eenheid om tot de gevraagde slagkracht van TS6 te komen.
18	Informatie-, risico- en vraaggestuurd werken	Conform de landelijke agenda brandweerzorg vormt het informatiegestuurd werken sinds enkele jaren de basis om te komen tot nieuw beleid. Er zal voor de analysedoeleinden dan ook gebruik gemaakt gaan worden van de meest actuele data die beschikbaar is. Daarbij wordt ondersteuning geboden vanuit het team Informatiemanagement. Op basis van inzicht in de risico's, aangevuld met incidenthistorie, zal het dekkingsplan vorm gaan krijgen. Het risicoprofiel Brandweer Gelderland-Zuid geeft een beeld van waarop de brandweer zich moet voorbereiden en waar dan de slagkracht het beste gepositioneerd moet worden. Het vraaggestuurd optreden wordt in basis geborgd via de interregionale meldings- en alarmeringsregeling 'MAR-Oost5'. Hierin staat voor elke meldingsclassificatie beschreven welk inzetvoorstel van toepassing is. De specifieke (aanvullende) inzetvoorstellen voor bijzondere locaties zoals bijvoorbeeld historische stadskernen, vaarwegen en waterarme gebieden zijn hierin ook meegenomen. Ook kunnen aanvullende inzetvoorstellen van toepassing zijn voor specifieke risico-objecten.
19	Borgen betrokkenheid direct belanghebbenden	Gezien de mogelijke impact voor de repressieve achterban is het erg belangrijk om de direct belanghebbenden mee te nemen in het gehele proces en aan de voorkant te betrekken bij het opstellen van de uitgangspunten. Openheid en transparantie staat daarbij centraal. Vanuit Operatie VLAM is aangegeven dat de Vrijwilligersraad, als vertegenwoordiging van de posten, hier iets in kan betekenen. Ook het nieuwe TOPO gaat hier een actieve rol in krijgen. Daarnaast moeten we niet vergeten dat naast de 34 vrijwillige posten er ook een beroepsdienst met twee posten onderdeel uitmaakt van de repressieve brandweerzorg Gelderland-Zuid.
20	Out of scope	De First Responder-inzet, oftewel de 'AED-taak' wordt niet meegenomen in het dekkingsplan. Daarnaast zijn de piketten voor operationeel leidinggevenden out of scope.
	Methodiek	
21	Risicoprofiel Brandweer Gelderland-Zuid	Het risicoprofiel Brandweer Gelderland-Zuid gaat een belangrijk basisdocument vormen voor het nieuwe dekkingsplan. In dit 'taakveld-breed' risicoprofiel zal ook verwezen gaan worden naar het regionaal risicoprofiel van de veiligheidsregio (2020).
22	Gebiedsgerichte opkomsttijden (RemBrand)	In 2019 heeft de toenmalige Raad van Brandweercommandanten (nu het RCDV) ingestemd met het document 'Rembrand Gebiedsgerichte Opkomsttijden' als het nieuwe landelijk kader voor dekkingsplannen. Hoogstwaarschijnlijk wordt deze systematiek op korte termijn wettelijk verankerd. Brandweer Gelderland-Zuid wil ook gebruik gaan maken van de gebiedsgerichte opkomsttijden en daarmee

		afstappen van de objectgebonden opkomsttijden. Dit moet bestuurlijk worden vastgesteld (zie uitgangspunt 2).
23	Berekening opkomsttijd	De uitgangspunten voor de berekening van de opkomsttijd wordt bepaald via de implementatie van het dynamisch alarmeren.
24	Interregionale dekking	De burger heeft recht op de snelste hulp. De basisbrandweerzorg middels een tankautospuit, maar ook de red- en hulpverleningsvoertuigen als ondersteuningseenheid/verlengstuk voor de basiseenheid, worden momenteel meegenomen middels interregionale dekking. Dit is middels convenanten vastgelegd en daarmee is het netwerk van brandweerposten verder verstevigd.
25	Beargumenteerd afwijken niet halen dekking	Voor gebieden en risico-objecten waar de brandweer voorzienbaar buiten de normtijd zal aankomen, wordt een motivering met eventueel aanvullende maatregelen opgesteld welke door het Algemeen Bestuur moet worden vastgesteld. Vanuit het Brandweerzorgplan is dit ook gebeurd en is er een plan met compenserende maatregelen gerealiseerd, waarvan veel van deze maatregelen inmiddels in de beheerorganisatie van de brandweer zijn ingebed.
26	Gelijktijdigheid van incidenten	Het risicoprofiel Brandweer Gelderland-Zuid gaat dieper in op de incidenthistorie en laat zien in welke mate gelijktijdigheid van incidenten een risico vormt voor de brandweerzorg. De incidenten worden bestreden uit het netwerk van posten en daarmee wordt de snelste brandweerzorg geborgd. Dit zal worden doorvertaald naar het dekkingsplan.
27	Beoordelen toegevoegde waarde van een post voor repressieve brandweerzorg	De toegevoegde waarde van een post voor de repressieve brandweerzorg zal worden beoordeeld vanuit het totale netwerk van brandweerposten. Daarbij zal er worden gekeken naar: - Dekkingsgraad 1e TS eigen gebied. - Dekkingsgraad als 2e TS vanuit opschaling of als aanvullende eenheid. - De bijdrage voor het beperken van de overschrijding van de normtijd van 18 minuten als ondergrens voor de brandweerzorg. - De bijdrage voor de opkomsttijd bij de risico-objecten - De bijdrage voor de paraatheid van een specialistische eenheid.
28	Plaatsing materieel	De plaatsing van materieel op een post gebeurt op basis van het risicoprofiel Brandweer Gelderland-Zuid in combinatie met de implementatie van de gebiedsgerichte opkomsttijden.
29	Recentelijk vastgesteld beleid als vertrekpunt voor plaatsing materieel	Uitgangspunt is dat de uitkomsten van vastgesteld beleid na, en mogelijk ook nog in relatie tot, het brandweerzorgplan het vertrekpunt vormt voor het plaatsen van materieel. Op basis van voortschrijdend inzicht vanwege zowel landelijke als regionale actuele ontwikkelingen kan hier van worden afgeweken.

30	Restdekking bij langdurige inzet	Restdekking in een acute fase wordt belegd bij de PC-LOG/ Actiecentrum Brandweer/ Thema IB en zal niet worden opgenomen in het dekkingsplan.
31	Herpositioneringsregeling	Bij langdurige uitval van een specialistische eenheid en daarmee dus in de 'koude' fase, kan op basis van de herpositioneringsregeling worden besloten om een eenheid tijdelijk te verplaatsen, zodat risico's beter worden afgedekt. Deze regeling kan waar nodig ook gebruikt worden in relatie uitgangspunt 30.
32	Proportionaliteit	Bij de toedeling van specialismen maken, naast de risicogestuurde brandweerzorg, eventueel ook andere bedrijfsvoeringaspecten onderdeel van de besluitvorming. Bijvoorbeeld de mogelijkheden/beperkingen van vastgoed/huisvesting, de personele bezetting van een post (paraatheidsbeeld), belang/motivatie van een post (kaderdocument Operatie VLAM). Daarnaast worden waar mogelijk de uitkomsten van het eerste brandweerzorgplan meegenomen bij de totstandkoming van het nieuwe dekkingsplan.